

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
Δ.Α. Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση»
Μονάδα Α2: Αξιολόγηση και Επιλογή Πράξεων

26/05/2026

. .: 83258 2026

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ταχ. Δ/ση : Μέρλιν 5, Αθήνα
Ταχ. Κώδικας : 10671

Κωδικός Πρόσκλησης: 1.2.2.1
Α/Α ΟΠΣ ΕΣΠΑ: 14479

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Τρίτη (3^η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στον Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης».

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98) που διατηρήθηκε σε ισχύ με τη διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Το ν. 4622/2019 (Α' 133) για το «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».
3. Το ν. 4914/2022 (Α' 61) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις » όπως ισχύει.
4. Το π.δ. 77/2023 (Α' 130) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων».
5. Το π.δ. 79/2023 (Α' 131) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
6. Την υπ' αριθ. Υ21/22.12.2025 (Β' 7190/31.12.2025) Απόφαση Ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση.
7. Το π.δ. 82/2023 (Α' 139) «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού -Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις»
8. Τις διατάξεις του ν. 4872/2021 (Α' 247) «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων απολιγνιτοποίησης και άλλες επείγουσες διατάξεις».
9. Την υπ' αριθ. 4434/18-1-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ.΄ 20) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για το διορισμό Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2021-2027
Ευρωπαϊκή Ανάπτυξη για Όλους

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

10. Την υπ' αριθ. 653/17-01-2024 (Β' 462) Υ.Α «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και αντικατάσταση των υπουργικών αποφάσεων υπ' αριθ. 45903/ 04.05.2022 (Β' 2303) και υπ' αριθ. 25544/21.03.2023 (Β' 1957)» όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αριθ. 162235/6-11-2024 (Β' 6143) και την υπ' αριθ. οικ. 211765 ΕΞ 2025/04-12-2025 (Β' 6506).
11. Την υπ' αριθ. 52552/20-05-2022 ΥΑ με θέμα «Τοποθέτηση Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ 20212027» (ΑΔΑ: 93ΜΟ46ΜΤΛΡ-ΤΟΣ).
12. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
13. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.
14. Την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, CCI 2021EL16JTPR001/ 16.6.2022, για την έγκριση του προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στην Ελλάδα.
15. Τον προγραμματισμό έκδοσης προσκλήσεων σύμφωνα με το από 27.07.2023 επικαιροποιημένο έντυπο Ε.Ι.1_1 του Συστήματος Διαχείρισης & Ελέγχου 2021-2027.
16. Το υπ' αρ. πρωτ. Α/0118/20.11.2023 έγγραφο του Διοικητή της ΕΥΔΑΜ με θέμα: «Έγκριση των τευχών εξειδίκευσης 10.2 και του χρονοπρογραμματισμού προσκλήσεων».
17. Την υπ' αριθ. Α/0134/12.12.2023 Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» για την έγκριση, μέσω της 4ης Γραπτής Διαδικασίας της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής των δράσεων των τευχών εξειδίκευσης 9.2 και 10.2.
18. Την υπ' αριθ. 115474/28-08-2024(Β' 4921) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αρ. 114274/28.11.2022 απόφασης «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022, Α' 61)» (Β' 6131).
19. Την υπ' αριθ. 114947/29-11-2022 (Β' 6132) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027».
20. Την υπ' αριθ. 110565/17-11-2022 (Β' 5958) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» όπως τροποποιήθηκε με τη με Α.Π. 8542/02.05.2024 (Β' 2855) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]» (Β' 5958)
21. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2016/C 262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
22. Τον Καν.(ΕΕ) 2023/2831 της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (OJ EL L 15.12.2023) σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας
23. Τον ΚΑΝ. (ΕΕ) 2023/2832 της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (OJ EL L 15.12.2023) σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος

σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος

24. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα (ΕΕ L 352 της 24.12.2013).
25. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 190 της 28.6.2014).
26. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2023/2391 της 4ης Οκτωβρίου 2023 (ΕΕ L 5.10.2023 για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 717/2014, (ΕΕ) αριθ. 1407/2013, (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 και (ΕΕ) αριθ. 360/2012, όσον αφορά τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014, όσον αφορά το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε ενιαία επιχείρηση, την περίοδο εφαρμογής του και άλλα θέματα
27. Την υπ' αρ. πρωτ.74391/ΕΥΚΕ 2634/13-7-2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στην χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
28. Το με αρ. πρωτ.92415/ΕΥΚΕ 6282/28-8-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση τήρησης διαδικασιών προς φορείς που εμπλέκονται στην χορήγηση κρατικών Ενισχύσεων».
29. Η με αρ. πρωτ. 217542 ΕΞ 2025/12-12-2025 ΚΥΑ «Λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) - Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β'6936)
30. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΕΘΟ 29239 ΕΞ ΕΥΚΕ-ΧΕ170_19-2-2026 (ΑΔΑ Ψ20ΠΗ-ΟΡ0) έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Παροχή οδηγιών για τη χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) και τη λειτουργία του ως Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας»
31. Το με αρ.πρωτ. 51986/424ΕΥΚΕ-ΧΕ/30-3-2026 (ΑΔΑ:ΡΒΙΘΗ-Ζ5Ω) έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Συμπληρωματικές οδηγίες για τη χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) και τη λειτουργία του ως Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας»
32. Το με αρ. πρωτ.115150/ΕΥΚΕ 4023/2-11-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
33. Το με αρ. πρωτ. 8093/27-01-2023 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης «Αποστολή 3ης τεχνικής οδηγίας σχετικά με τη συμμόρφωση των δράσεων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 με την Αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Do No Significant Harm-DNSH)».
34. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2016/C 262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
35. Το με αρ. πρωτ. 171/19.12.2023 έγγραφο της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την αποστολή σχεδίου πρόσκλησης για διατύπωση γνώμης από την ΕΥΚΕ-ΧΕ.
36. Το με αρ. πρωτ. 23/ΕΥΚΕ-ΧΕ3/04-01-2024 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση γνώμης σχετικά με το σχέδιο πρόσκλησης «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων σε περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας & Μεγαλόπολης».
37. Την με αρ. πρωτ. Α/0006/18-01-2024 Απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης με Θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων σε περιοχές Εδαφικών

Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας & Μεγαλόπολης» (ΑΔΑ: 697ΚΗ-ΧΦ8) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις υπ' αρ. Α/0023/08-02-2024, Α/0033/27-02-2024, 6295/01-04-2024, 55584/16-04-2024 και 134724/ 19-09-2024 αποφάσεις (ΑΔΑ: ΡΕΖΖΗ-5Τ8) (ΑΔΑ: Ψ19ΣΗ-ΜΒΡ) (ΑΔΑ: Ρ2ΖΜΗ-4ΙΝ) (ΑΔΑ: ΨΑΡΑΗ-9ΝΞ) (ΑΔΑ: 6ΚΗΛΗ-ΝΝΛ).

38. Το γεγονός ότι στον Δήμο Μεγαλόπολης δεν καλύφθηκε ο προϋπολογισμός της Δράσης 1.2.2 (Α/Α ΟΠΣ ΕΣΠΑ: 7177) «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων σε περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας & Μεγαλόπολης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027.
39. Το από 18-11-2024 μην. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την αποστολή σχεδίου πρόσκλησης για διατύπωση γνώμης από την ΕΥΚΕ.
40. Το με αρ. πρωτ. 173759ΕΥΚΕ-ΧΕ: 1508 /21-11-2024 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διατύπωση Γνώμης για έξι σχέδια Προσκλήσεων του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027».
41. Την με αρ. πρωτ. 175068/22-11-2024 Εισήγηση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
42. Την με αρ. πρωτ. οικ. 176091 ΕΞ 2024/25-11-2024 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με Θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης» (ΑΔΑ: ΡΗ2ΥΗ-ΚΨ7)
43. Το από 23-12-2024 μην. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την αποστολή σχεδίων 1ης τροποποίησης 6 προσκλήσεων για διατύπωση γνώμης από την ΕΥΚΕ.
44. Το με αρ. πρωτ. 197281ΕΥΚΕ-ΧΕ: 1710/27-12-2024 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διατύπωση Γνώμης για έξι σχέδια Προσκλήσεων του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027».
45. Την με αρ. πρωτ. οικ. 6477 ΕΞ 2025/15-01-2025 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με Θέμα: Πρώτη (1η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης» (ΑΔΑ: ΨΙΞΡΗ-8Μ9)
46. Το από 11/03/2025 μήνυμα. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την αποστολή σχεδίων 2ης τροποποίησης δύο προσκλήσεων για διατύπωση γνώμης από την ΕΥΚΕ.
47. Το με αρ. πρωτ. 43065 ΕΥΚΕ-ΧΕ: 342/12-03-2025 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διατύπωση γνώμης επί των τροποποιήσεων των έξι σχεδίων προσκλήσεων του Δήμου Μεγαλόπολης του Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027 της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027».
48. Την με αρ. πρωτ. οικ. 45132 ΕΞ 2025/14-03-2025 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με Θέμα: Δεύτερη (2η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στον Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης» (ΑΔΑ: ΛΣΤΦΗ-Π9Ρ)
49. Το από 14/05/2026 μήνυμα. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ με θέμα «Αίτημα σύμφωνης γνώμης επί σχεδίων τροποποιήσεων προσκλήσεων ΔΑΜ07 έως ΔΑΜ12» για διατύπωση γνώμης από την ΕΥΚΕ (ΥΠΕΘΟΟ 76997/ΕΥΚΕΧΕ 626/15-5-2026).
50. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΕΘΟΟ 81396 ΕΞ 2026 626/22-5-2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διατύπωση γνώμης επί σχεδίων Τροποποίησης των Προσκλήσεων υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης σε Δράσεις του ΠΔΑΜ:
  - Τρίτη (3η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στον Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης».
  - Τρίτη (3η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση Υφιστάμενων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στον Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης».
  - Τέταρτη (4η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στο Δήμο Μεγαλόπολης

του ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027

- Τέταρτη (4η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υπό σύσταση ΜΜΕ που υλοποιούνται στο Δήμο Μεγαλόπολης του ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» ΕΣΠΑ 2021-2027
- Τέταρτη (4η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στον Δήμο Μεγαλόπολης του ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027.
- Τέταρτη (4η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων νέων και υπό σύσταση μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στον Δήμο Μεγαλόπολης του ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027.»

51. Το από 25-05-2026 ενημερωτικό σημείωμα του Προϊσταμένου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την 3^η τροποποίηση της πρόσκλησης.

52. Τη με αρ. πρωτ. 82428/ΕΞ/2026/25-05-2026 εισήγηση του Διοικητή ΕΥΔΑΜ για την 3^η τροποποίηση της πρόσκλησης.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Α. Την τρίτη (3^η) τροποποίηση της με Α.Π. οικ. 176091 ΕΞ 2024 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με Θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ως προς τα παρακάτω:

1. Στον πίνακα επεξήγησης όρων και συντμήσεων, η επεξήγηση του όρου «Δημόσια Δαπάνη» **διαμορφώνεται** ως εξής:

«Κάθε συνεισφορά για τη χρηματοδότηση πράξεων η οποία προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή οποιονδήποτε ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) που έχει ιδρυθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (7), τον προϋπολογισμό της Ένωσης που διατίθεται στα Ταμεία, τον προϋπολογισμό οργανισμών δημοσίου δικαίου ή τον προϋπολογισμό ενώσεων δημόσιων αρχών ή οργανισμών δημοσίου δικαίου και, προκειμένου να προσδιοριστεί το ποσοστό συγχρηματοδότησης για προγράμματα ή τις προτεραιότητες του ΕΚΤ+, σε αυτήν είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται τυχόν χρηματοδοτικοί πόροι στους οποίους συνεισφέρουν συλλογικά εργοδότες και εργαζόμενοι.»

2. Στην «Εισαγωγή» και ειδικότερα στον πίνακα «Σύνοψη στοιχείων δράσης», το σημείο

Μέγιστη διάρκεια υλοποίησης του Φυσικού & Οικονομικού Αντικειμένου του Επενδυτικού Σχεδίου	Δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης
--	--

διαμορφώνεται ως εξής

Μέγιστη διάρκεια υλοποίησης του Φυσικού & Οικονομικού Αντικειμένου του Επενδυτικού Σχεδίου	Δεκαοκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).
--	--

3. Στο κεφάλαιο 4. «ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ» - «Όροι και Προϋποθέσεις Συμμετοχής Δικαιούχων» και συγκεκριμένα το σημείο 27.

«Ο Ιδιοκτήτης της επιχείρησης ή ο Νόμιμος Εκπρόσωπος της εταιρίας να δεσμευτεί ότι η δηλωθείσα στην αίτηση, εταιρική/μετοχική σύνθεση της επιχείρησης θα παραμείνει αμετάβλητη καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης και μέχρι την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και την τελική καταβολή/αποπληρωμή της Δ.Χ.»

διαμορφώνεται ως εξής

«Ο Ιδιοκτήτης της επιχείρησης ή ο Νόμιμος Εκπρόσωπος της εταιρίας να δεσμευτεί ότι η δηλωθείσα στην αίτηση, εταιρική/μετοχική σύνθεση της επιχείρησης θα παραμείνει αμετάβλητη καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης και μέχρι την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και την τελική καταβολή/αποπληρωμή της Δ.Χ. (με τις εξαιρέσεις και τους όρους που καταγράφονται στο κεφάλαιο 11.3)»

4. Στο κεφάλαιο 6.1 «ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ», το εδάφιο

«Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών ορίζεται η καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης, ήτοι **δώδεκα (12) μήνες** από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης. Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται την επόμενη εργάσιμη ημέρα.»

διαμορφώνεται ως εξής

«Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών ορίζεται η καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης, ήτοι **δεκαοκτώ (18) μήνες** από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).»

5. Στο κεφάλαιο 6.2 «ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ» - «Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ», το εδάφιο

«Εξοπλισμό για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή)»

- Προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10kW, για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή) και συστήματος αποθήκευσης ενέργειας, με κατ' ελάχιστο ωφέλιμη χωρητικότητα ίση με την ισχύ του σταθμού για μία ώρα.
- Έξυπνοι μετρητές ενέργειας και τηλεμετρία (smart metering).»

διαμορφώνεται ως εξής

«Εξοπλισμό για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών, ήτοι:

- Προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10,8 kW,
- Σύστημα αποθήκευσης ενέργειας,
- Έξυπνοι μετρητές ενέργειας και τηλεμετρία (smart metering).»

6. Στο κεφάλαιο 6.3 «ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ», το εδάφιο

«Η προαναφερόμενη χρονική περίοδος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **δώδεκα (12) μήνες** από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.»

διαμορφώνεται σε

«Η προαναφερόμενη χρονική περίοδος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **δεκαοκτώ (18) μήνες** από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).»

7. Στο κεφάλαιο 9.3 «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ» το εδάφιο

«Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων και μετά τη διενέργεια προενταξιακού ελέγχου μέσω του ΟΠΣΚΕ εκδίδονται οι αποφάσεις επί των ενστάσεων από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κατόπιν διαβίβασης των πρακτικών της επιτροπής εξέτασης ενστάσεων από την ΔΑ, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων κοινοποιούνται αμελλητί στους δικαιούχους μέσω του ΟΠΣΚΕ και η/οι απόφαση(εις) αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος Δι@ύγεια καθώς και στους δικτυακούς τόπους της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, στην ιστοσελίδα του ΟΠΣΚΕ <https://app.opske.gr/>, του www.eferae.gr καθώς και σε αυτήν του εταίρου του με Γεωγραφική Αρμοδιότητα το Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr.

Η απόφαση επί της ένστασης καθιστά οριστικό το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αίτησης, αποκλειόμενου έτερου σταδίου διοικητικής προσφυγής. Με την έκδοση της/των απόφασης(ων) εξέτασης των ενστάσεων, η διαδικασία έκδοσης ή τροποποίησης της απόφασης ένταξης ενεργοποιείται.»

διαμορφώνεται ως εξής

«Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων και μετά τη διενέργεια προενταξιακού ελέγχου, οριστικοποιείται η διαδικασία εξέτασης ενστάσεων, αποτυπώνεται το αποτέλεσμα αυτής (Αποδοχή / Μερική αποδοχή / Απόρριψη) καθώς και η τελική κατάσταση εκάστης αίτησης (Εγκεκριμένη / Εγκεκριμένη – Μη Χρηματοδότηση λόγω εξάντλησης προϋπολογισμού / Απορριφθείσα) στο ΟΠΣΚΕ και εκδίδονται οι αποφάσεις επί των ενστάσεων από τον αρμόδιο για θέματα ΕΣΠΑ Υπουργό κατόπιν διαβίβασης των πρακτικών της επιτροπής εξέτασης ενστάσεων από τη ΔΑ. Με την έκδοση των εν λόγω αποφάσεων οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται αμελλητί για το αποτέλεσμα της εξέτασης της ένστασης, με ηλεκτρονικό μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει (οι χρήστες έχουν την υποχρέωση να επικαιροποιούν εγκαίρως και κάθε φορά, τα στοιχεία επικοινωνίας τους έτσι ώστε να λαμβάνουν τις σχετικές ενέργειες επικοινωνίας). Η ημερομηνία αποστολής του προαναφερόμενου ηλεκτρονικού μηνύματος λογίζεται ως η τελική ημερομηνία παραχώρησης έννομου δικαιώματος λήψης ενίσχυσης και αποτελεί ορόσημο έναρξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της επένδυσης.

Η/Οι απόφαση(εις) αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος Δι@ύγεια καθώς και στους δικτυακούς τόπους της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, στην ιστοσελίδα του ΟΠΣΚΕ <https://app.opske.gr/>, του www.eferae.gr καθώς και σε αυτήν του εταίρου του με Γεωγραφική Αρμοδιότητα το Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr.

Η απόφαση επί της ένστασης καθιστά οριστικό το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αίτησης, αποκλειόμενου έτερου σταδίου διοικητικής προσφυγής. Με την έκδοση της/των απόφασης(ων) εξέτασης των ενστάσεων, η διαδικασία έκδοσης ή τροποποίησης της απόφασης ένταξης ενεργοποιείται.»

8. Στο κεφάλαιο 10.1 «ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ» το σημείο

«Έργο τουλάχιστον ίσο με το **40%** του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των **πρώτων έξι (6) μηνών** από την ημερομηνία της απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης του και να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου.»

διαμορφώνεται ως εξής

Έργο τουλάχιστον ίσο με το **40%** του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και να υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ αίτημα καταβολής, εντός των **πρώτων δώδεκα (12) μηνών** από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

9. Στο κεφάλαιο 10.1 «ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ» το εδάφιο

«Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης για εκτέλεση έργου τουλάχιστον 40% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ της επένδυσης θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθεί εντός των πρώτων έξι (6) μηνών από την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης & Ένταξης.»

διαμορφώνεται ως εξής

«Για τη διαχείριση των δικαιολογητικών/παραδοτέων της επιχείρησης, ο Δικαιούχος πρέπει πρώτα, πραγματοποιώντας είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης, να ορίσει τον Οικονομικό Υπεύθυνο, ο οποίος είναι αρμόδιος για να πραγματοποιεί τις καταχωρήσεις των παραστατικών και πληρωμών για λογαριασμό του Δικαιούχου στο ΟΠΣΚΕ και να αναρτά/διαχειρίζεται τα δικαιολογητικά. Ο Οικονομικός υπεύθυνος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που διαθέτει επίσης προφίλ στο ΟΠΣΚΕ (δύναται να ταυτίζεται με το συντονιστή).

Ο Οικονομικός Υπεύθυνος :

- Καταχωρεί δικαιολογητικά μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας, ανάλογα με τον τύπο δικαιολογητικού,
- Καταχωρεί τιμολόγια μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας,
- Καταχωρεί παραστατικά εξόφλησης και
- Επιμερίζει τα τιμολόγια σε έργα, ώστε ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ να τα συνδέσει με δαπάνες σε κάθε Αίτημα Καταβολής Ενίσχυσης.

Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης για εκτέλεση έργου τουλάχιστον **40%** του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ της επένδυσης θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθεί εντός των πρώτων **δώδεκα (12) μηνών** από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).».

10. Στο κεφάλαιο 10.1 «ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ» το εδάφιο

«Το όργανο επαλήθευσης διενεργεί τον έλεγχο του αιτήματος και σε περίπτωση που απαιτηθούν διευκρινίσεις ή εντοπιστούν εκκρεμότητες/ελλείψεις, ενημερώνει το δικαιούχο με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στην

ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.»

διαμορφώνεται ως εξής

«Σε περίπτωση που, εντοπιστούν εκκρεμότητες/ελλείψεις ενημερώνει τη δικαιούχο μέσω διακριτής καρτέλας «Επικοινωνία» στο ΟΠΣΚΕ. Κατά τη δημιουργία της επικοινωνίας αποστέλλεται ενημερωτικό e-mail και δημιουργείται σχετική ειδοποίηση (Notification) στον Συντονιστή. Η δικαιούχος έχει πρόσβαση στις επικοινωνίες μέσω της ενότητας «Οι Επικοινωνίες μου» στο ΟΠΣΚΕ όπου μπορεί να τις προβάλλει μόνο για ανάγνωση. Η δικαιούχος μέσω του Συντονιστή και του Οικονομικού Υπεύθυνου της καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα μέσω της ενότητας «Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου», με την διαδικασία της προσθήκης, επιλέγοντας από την αναδυόμενη λίστα του πεδίου «Τύπος Δικαιολογητικού» τον κατάλληλο.»

11. Στις «Γενικές επισημάνσεις» του κεφαλαίου 10.2 «ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ» το σημείο

«Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα πρέπει να έχει πλήρως εξοφληθεί μέχρι την τυπική ημερομηνία λήξης του έργου (δώδεκα μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης).»

διαμορφώνεται ως εξής

«Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα πρέπει να έχει πλήρως εξοφληθεί μέχρι την τυπική ημερομηνία λήξης του έργου (δεκαοκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης)).»

12. Στις «Γενικές επισημάνσεις» του κεφαλαίου 10.2 «ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ» το σημείο

«Σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού από το εξωτερικό, το Proforma Invoice (προτιμολόγιο) δύναται να γίνει αποδεκτό σε ενδιάμεση επαλήθευση για πιστοποίηση, χωρίς τα συνοδευτικά παραστατικά διακίνησης (ως παραστατικό τεκμηρίωσης προκαταβολής δαπάνης). Τα σχετικά παραστατικά διακίνησης του εξοπλισμού θα πρέπει να εκδοθούν έως την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου και να υποβληθούν το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης. Σε διαφορετική περίπτωση ο ΕΦ/ΕΥΔΑΜ θα προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση και σε ανάκτηση του αναλογούντος ποσού.»

διαμορφώνεται ως εξής

«Στο ενδιάμεσο αίτημα καταβολής, δύναται να υποβληθούν προς πιστοποίηση, παραστατικά καταβολής χρημάτων προς τον/τους προμηθευτές, δηλαδή προκαταβολές, για δαπάνες που αθροιστικά δε θα υπερβαίνουν το 50% του συνολικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού. Τα εν λόγω παραστατικά θα πρέπει να συνοδεύονται από έγγραφα στα οποία θα περιγράφονται οι όροι συναλλαγής (π.χ. Ιδιωτικό Συμφωνητικό, Προσφορά, Προτιμολόγιο, Έντυπο παραγγελίας, Proforma Invoice). Επισημαίνεται πως τα παραστατικά τιμολόγησης και διακίνησης (συμπεριλαμβανομένης της παράδοσης στην επιχείρηση) θα πρέπει να έχουν εκδοθεί έως και την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης και να υποβληθούν το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης. Σε διαφορετική περίπτωση ο ΕΦ/ΕΥΔΑΜ θα προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση ή/και σε ανάκτηση του αναλογούντος ποσού. Δεν γίνονται δεκτά παραστατικά καταβολής χρημάτων προς τον/τους προμηθευτές, δηλαδή προκαταβολές, που φέρουν ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.

13. Ολόκληρο το κεφάλαιο 11 « ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ» αντικαθίσταται με το κάτωθι

«Οι όροι υλοποίησης της πράξης όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον δικαιούχο, χωρίς προηγούμενη έγκριση από την/ον ΔΑ/ΕΦ, δύναται να έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή χρηματοδότησης της πράξης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής, δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την αρμόδια διαχειριστική αρχή ή τον ΕΦ.

Υποτροπή του δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της απόφασης ένταξης της πράξης στο πρόγραμμα και μετακύληση σε αυτόν των δημοσιονομικών επιπτώσεων.

Οι κυριότερες μορφές τροποποιήσεων είναι:

1. Τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (ΦΟΑ).
2. Τροποποίηση έδρας ή/και τόπου εγκατάστασης.
3. Τροποποίηση επωνυμίας ή/και νομικής μορφής.
4. Τροποποίηση εταιρικής ή μετοχικής σύνθεσης.
5. Τροποποίηση Νόμιμου Εκπροσώπου.
6. Τροποποίηση Υπεύθυνου έργου.
7. Τροποποίηση χρηματοδοτικού σχήματος.
8. Τροποποίηση ΚΑΔ επένδυσης (προσθήκη/αφαίρεση/αντικατάσταση), εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε και οι τυχόν νέοι ΚΑΔ είναι επιλέξιμοι και συμβατοί με τις εγκεκριμένες δαπάνες.

Οι τροποποιήσεις κοινοποιούνται στην ΔΑ/ΕΦ μέσω διαλειτουργικής ενημέρωσης από άλλες βάσεις δεδομένων, όπου αυτό είναι εφικτό, και μέσω αιτημάτων τροποποίησης (μείζονος ή/και ήσσονος σημασίας). Τα αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται από τους δικαιούχους μέσω των δηλωθέντων συντονιστών ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ, σε ειδικά τυποποιημένα για το σκοπό αυτό ηλεκτρονική φόρμα. Με την εκάστοτε αίτηση συνουποβάλλονται και τα δικαιολογητικά εκείνα που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα σε αυτή (π.χ. νομιμοποιητικά έγγραφα, στοιχεία εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης και εκπροσώπησης, εκτυπώσεις μητρώων, προσφορές προμηθευτών, κ.α.).

Σε κάθε αίτημα τροποποίησης θα πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς και επαρκώς από την δικαιούχο, η αναγκαιότητα/σκοπιμότητα αυτής. Μεταξύ άλλων, προϋπόθεση αποδοχής αυτού είναι η τήρηση των όρων/προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και ένταξης που προβλέπει η πρόσκληση και η μη αλλοίωση των στόχων που έχουν τεθεί και εγκριθεί.

11.1 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΟΠΣΚΕ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και εφόσον πραγματοποιείται μεταβολή στοιχείων της δικαιούχου, τα οποία δύναται να αντληθούν από άλλες βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ), τότε η ενημέρωση του ΟΠΣΚΕ θα διενεργείται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας (διαλειτουργικά). Οι ακόλουθες μεταβολές στοιχείων εντάσσονται στα προαναφερόμενα:

1. Τροποποίηση επωνυμίας ή/και νομικής μορφής.
2. Τροποποίηση έδρας δικαιούχου. Επισημαίνεται πως σε περίπτωση που η μεταβολή έδρας συνεπάγεται και μεταβολή του τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, τότε η τροποποίηση αυτή εντάσσεται στις μείζονος σημασίας.

11.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας και κοινοποιούνται με την ηλεκτρονική υποβολή ξεχωριστού αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ.

1. Τροποποίηση Νόμιμου Εκπροσώπου (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 03. Αλλαγή Νομίμου Εκπροσώπου).
2. Τροποποίηση Υπεύθυνου έργου (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 04. Αλλαγή Υπεύθυνου Έργου/Επιστημονικού Υπεύθυνου).
3. Τροποποίηση χρηματοδοτικού σχήματος (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 10. Τροποποίηση Χρηματοδοτικού Σχήματος που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής).

Οι τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας, πραγματοποιούνται με ευθύνη των δικαιούχων, μέσω ΟΠΣΚΕ, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, χωρίς αριθμητικό περιορισμό και δύναται να λάβουν χώρα ακόμα και παράλληλα με μη οριστικοποιημένες ενέργειες (π.χ. Καταβολής Ενίσχυσης/Προκαταβολής).

11.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι κάτωθι τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως μείζονος σημασίας και κοινοποιούνται με την ηλεκτρονική υποβολή ξεχωριστού αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ:

1. Τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 07. Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (Φ.Ο.Α.))
2. Τροποποίηση τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, εντός της εγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής. (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 02. Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης).
3. Τροποποίηση ΚΑΔ επένδυσης - προσθήκη/αφαίρεση/αντικατάσταση και εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε και οι τυχόν νέοι ΚΑΔ είναι επιλέξιμοι και συμβατοί με τις εγκεκριμένες δαπάνες (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 02. Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης).
4. Τροποποίηση δικαιούχου λόγω αλλαγής ΑΦΜ (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 11. Μεταβολή δικαιούχου λόγω επωνυμίας με αλλαγή ΑΦΜ).
5. Τροποποίηση εταιρικής ή μετοχικής σύνθεσης στην οποία περιλαμβάνεται και η τροποποίηση των πραγματικών δικαιούχων (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 05. Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύνθεσης).

Οι τροποποιήσεις δικαιούχου λόγω αλλαγής ΑΦΜ (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 11) αφορούν σε τροποποιήσεις δικαιούχου λόγω αλλαγής ΑΦΜ, λόγω μετατροπής, συγχώνευσης ή διάσπασης. Εξετάζονται και γίνονται αποδεκτές υπό τους εξής όρους:

- Πρόθεση ολοκλήρωσης της επένδυσης από το νέο δικαιούχο.
- Καθολική διαδοχή του δικαιούχου από το νέο, ως προς όλα τα δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις του ή, σε περίπτωση διάσπασης, κατ' ελάχιστον ως προς αυτές που απορρέουν από την απόφαση έγκρισης
- Η επαναξιολόγηση βάσει της νέας εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης δεν οδηγεί σε μείωση της βαθμολογίας που έλαβε η επιχείρηση κατά την ένταξη, με αποτέλεσμα είτε να πέφτει κάτω από την βάση εισαγωγής (65) είτε κάτω από την βαθμολογία του τελευταίου εγκεκριμένου έργου στον πίνακα κατάταξης.
- Τήρησης των όρων/προϋποθέσεων ένταξης της πρόσκλησης (κατά περίπτωση θα εξετάζεται η συμβατότητα της νέας μορφής/σύνθεσης τόσο κατά το κεφάλαιο 4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, όσο και με τους λοιπούς όρους της παρούσας).

Αιτήματα τροποποίησης εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης του φορέα της επένδυσης (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 05.) κατά τη διάρκεια υλοποίησης γίνονται αποδεκτά υπό τους εξής όρους:

- Παραμένει σταθερό και **δεν μεταβάλλεται τουλάχιστον το 51% της αρχικά εγκεκριμένης μετοχικής/εταιρικής σύνθεσης** του φορέα της επένδυσης, δηλαδή οι μετοχές/τα εταιρικά μερίδια που μεταβιβάζονται δεν δύναται να ξεπερνούν το 49%.

Σημειώνεται ότι η τήρηση της ανωτέρω προϋπόθεσης εξετάζεται σε κάθε αίτημα τροποποίησης εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης, σε σχέση με την αρχικά εγκεκριμένη (στο πλαίσιο της αξιολόγησης) εταιρική/μετοχική σύνθεση του φορέα της επένδυσης.

- Τήρησης των όρων/προϋποθέσεων ένταξης της πρόσκλησης (κατά περίπτωση θα εξετάζεται η συμβατότητα της νέας μορφής/σύνθεσης τόσο κατά το κεφάλαιο 4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, όσο και με τους λοιπούς όρους της παρούσας).
- Η επαναξιολόγηση βάσει της νέας εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης δεν οδηγεί σε μείωση της βαθμολογίας που έλαβε η επιχείρηση κατά την ένταξη, με αποτέλεσμα είτε να πέφτει κάτω από την βάση εισαγωγής (65) είτε κάτω από την βαθμολογία του τελευταίου εγκεκριμένου έργου στον πίνακα κατάταξης.

Σε κάθε περίπτωση η τήρηση των ανωτέρω εξετάζεται σε κάθε ανάλογο αίτημα τροποποίησης, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα από την Επιτροπή Αξιολόγησης στοιχεία, οι αιτούμενες τροποποιήσεις θα πρέπει να αιτιολογούνται/τεκμηριώνονται από την δικαιούχο και να ισχύουν οι λοιποί όροι/προϋποθέσεις συμμετοχής στην δράση.

Αιτήματα τροποποίησης μείζονος σημασίας ΔΕΝ δύναται να λάβουν χώρα όταν υφίστανται μη οριστικοποιημένες ενέργειες για την εν λόγω πράξη στο ΟΠΣΚΕ.

Σημειώνεται ότι τα είδη τροποποιήσεων που έχουν χαρακτηριστεί ως ήσσονος σημασίας δύναται να συμπεριλαμβάνονται σε αίτημα τροποποίησης μείζονος σημασίας.

Ειδικότερα για την Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) ισχύουν τα κάτωθι:

Πρόκειται για τροποποιήσεις στις εγκεκριμένες δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου ως προς:

- το φυσικό και οικονομικό τους αντικείμενο,
- τον τόπο που αυτές υλοποιούνται,
- τις δραστηριότητες της επένδυσης με τις οποίες συνδέονται.

Τα αιτήματα τροποποίησης ΦΟΑ υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής της επένδυσης **και το αργότερο έως την τυπική ημερομηνία λήξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της επένδυσης. Σε διαφορετική περίπτωση δεν εξετάζονται και απορρίπτονται.**

Επιτρέπονται **έως δύο (2) εγκεκριμένες τροποποιήσεις ΦΟΑ** υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- Δεν αυξάνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και συνεπακόλουθα η ενίσχυση (δημόσια δαπάνη) του δικαιούχου.
- Δεν μειώνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου κάτω από το όριο των 20.000€.
- Δεν τροποποιούνται στοιχεία τα οποία διαφοροποιούν ουσιαστικά τη φύση και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου και τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ένταξη του έργου στο πρόγραμμα.
- Τηρούνται οι περιορισμοί στις κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών, όπου αυτοί προβλέπονται.

Επισημαίνεται ότι, διαφοροποιήσεις σε δαπάνες για τις οποίες τεκμηριώνονται σωρευτικά από την δικαιούχο τα κάτωθι θεωρείται ότι ΔΕΝ συνιστούν τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου:

- εξυπηρετούν καλύτερα τις ανάγκες της επένδυσης,
- υλοποιούνται στον ίδιο τόπο υλοποίησης,
- εντάσσονται στην ίδια υποκατηγορία δαπανών (για υφιστάμενες υποκατηγορίες - όχι νέες),

- υπακούουν στους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών της υποκατηγορίας,
- δεν ξεπερνούν το εγκεκριμένο συνολικό κόστος της υποκατηγορίας δαπάνης που αφορούν,
- τηρούνται οι προβλεπόμενοι περιορισμοί στις υποκατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών.

Του παραπάνω περιορισμού των δύο (2) εγκεκριμένων τροποποιήσεων ΦΟΑ, καθώς και της προθεσμίας υποβολής, εξαιρούνται τυχόν αιτήματα ΦΟΑ που κρίνεται απαραίτητο από το όργανο ελέγχου να υποβληθούν.

11.4 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Τροποποιήσεις ως ανωτέρω εξετάζονται από τον ΕΦ και κατόπιν κάλυψης από τη δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων/ελλείψεων, εγκρίνονται ή απορρίπτονται και συντάσσεται η σχετική έκθεση στο ΟΠΣΚΕ. Εξαιρούνται τροποποιήσεις/αλλαγές που δεν δύναται να περιληφθούν στις ανωτέρω, καθώς και τροποποιήσεις οι οποίες εφόσον εφαρμοστούν (ή διαπιστώνεται ότι έχουν ήδη λάβει χώρα):

1. διαφοροποιούν ουσιαδώς τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τη βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου και δύναται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μη επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου,
2. θα επέλθει μείωση/μη υλοποίηση του εγκεκριμένου φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου, **σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ ένταξης** ή/και έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ολοκληρωμένου χαρακτήρα της επένδυσης.

Αυτές, με σχετική εισήγηση του ΕΦΕΠΑΕ, προσκομίζονται στη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ) προκειμένου η τελευταία να γνωμοδοτήσει και στη συνέχεια (κατόπιν των σχετικών εισηγήσεων) να εκδώσει απόφαση το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο (σύμφωνα με τον ν. 4914/2022) και να προωθηθεί στον ΕΦΕΠΑΕ προκειμένου να αποτυπωθεί αυτή στο ΟΠΣΚΕ.

Σε κάθε περίπτωση, το πόρισμα της αξιολόγησης κοινοποιείται στη δικαιούχο στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει. Με την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων εξέτασης του αιτήματος τροποποίησης παρέχεται το δικαίωμα στις δικαιούχους να υποβάλλουν τις αντιρρήσεις τους επί αυτών, **ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ**, επισυνάπτοντας εφόσον το επιθυμούν, δικαιολογητικά τεκμηρίωσης του αιτήματος αλλαγής του πορίσματος εξέτασης του αιτήματος τροποποίησης που καταγράφεται στις αντιρρήσεις τους. Τα εν λόγω αιτήματα υποβάλλονται **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης του αποτελέσματος της αξιολόγησης**. Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται μέχρι την πρώτη εργάσιμη ημέρα. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση αποδοχής του πορίσματος αξιολόγησης τροποποίησης στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αιτήματος αντιρρήσεων επικαιροποιείται, αν απαιτείται, το τεχνικό παράρτημα της πράξης και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.»

14. Στο κεφάλαιο 12 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΑΞΕΩΝ», το σημείο

«Σε περίπτωση που κατά την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου δεν είναι διαθέσιμο το εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης, το έργο παραλαμβάνεται με την προσκόμιση, κατ' ελάχιστον, της υποβληθείσας στον αρμόδιο φορέα αίτησης έκδοσης εγγράφου αδειοδότησης. Το εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης είναι υποχρεωτικό να υποβληθεί από το δικαιούχο στον ΕΦ το αργότερο μέχρι και έξι (6) μήνες από την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώσει εμπρόθεσμα τον ΕΦΕΠΑΕ τόσο για

την έκδοση της άδειας λειτουργίας όσο και για πιθανές εμπλοκές ή καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσής της.»

διαμορφώνεται ως εξής

«Σε περίπτωση που κατά την τελική πιστοποίηση δεν είναι διαθέσιμο έγγραφο, από το οποίο προκύπτει, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης, δραστηριότητάς, το έργο παραλαμβάνεται με την προσκόμιση, κατ' ελάχιστον, της υποβληθείσας στον αρμόδιο φορέα αίτησης έκδοσης εγγράφου αδειοδότησης. Το εν ισχύ έγγραφο, από το οποίο προκύπτει, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης, δραστηριότητάς είναι υποχρεωτικό να υποβληθεί από το δικαιούχο στον ΕΦ το αργότερο μέχρι και έξι (6) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης. Κατ' αντιστοιχία παραλαμβάνονται έργα των οποίων η παραγωγική λειτουργία των προμηθευμένων αγαθών, υπόκειται σε αδειοδότηση/σύνδεση. Ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώσει εμπρόθεσμα τον ΕΦΕΠΑΕ τόσο για την έκδοση της άδειας λειτουργίας όσο και για πιθανές εμπλοκές ή καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσής της.»

15. Στο κεφάλαιο 13.1 «ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ», το σημείο xiii.

«να μην μεταβάλουν, κατά οποιοδήποτε τρόπο τη νομική μορφή τους (μόνο για υπό σύσταση) και την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους,»

διαμορφώνεται ως εξής

«να μην μεταβάλουν, κατά οποιοδήποτε τρόπο την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους, (με τις εξαιρέσεις και τους όρους που καταγράφονται στο κεφάλαιο 11.3)»

16. .Ολόκληρο το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: «ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)» διαμορφώνεται σύμφωνα, με την Α.1003/2026 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Καθορισμός νέας Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων (ΚΑΔ 2025)» βάσει της οποίας, καθορίστηκαν οι νέοι ΚΑΔ των επιχειρήσεων οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ από 1η Μαρτίου 2026, κατ' εφαρμογή του νέου ευρωπαϊκού πλαισίου ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων και με στόχο την πλήρη εναρμόνιση με τα αναθεωρημένα ευρωπαϊκά στατιστικά πρότυπα (NACE Rev.2.1 και CPA Rev. 2.2) και σύμφωνα με την απόφαση Α.1004/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Καθορισμός της διαδικασίας αντιστοίχισης των υφιστάμενων Κωδικών Αριθμών Δραστηριότητας (ΚΑΔ 2008) με τους νέους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας 2025 (ΚΑΔ 2025)».

17. Ολόκληρο το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: «Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου» αντικαθίσταται με το κάτωθι

«Για την επαλήθευση/πιστοποίηση των δαπανών του έργου απαιτείται τεκμηρίωση με τα ακόλουθα παραδοτέα, τα οποία υποβάλλονται με κάθε αίτηση επαλήθευσης/πιστοποίησης (εκτός και αν αναφέρεται «συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα»):

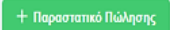

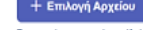

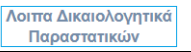

Γενικά Παραδοτέα Αιτήματος Καταβολής

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	09.05.	Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr, στην οποία θα αναφέρεται ότι όλα τα υποβληθέντα παραστατικά και δικαιολογητικά που επισυνάφθηκαν στο ΟΠΣΚΕ είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτοτύπων και οι υποβαλλόμενες προς ενίσχυση δαπάνες, δεν έχουν χρηματοδοτηθεί ούτε αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου, σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
2.	07.03.	Βεβαίωση Μητρώου Τρέχουσας Εικόνας Βασικών Στοιχείων Επιχείρησης μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE στην οποία θα εμφανίζονται τα τρέχοντα στοιχεία της επιχείρησης και των τυχόν εγκαταστάσεων που διατηρεί.
3.	02.02.	Παραδοτέα τεκμηρίωσης τροποποιήσεων ήσσονος σημασίας των στοιχείων του τεχνικού παραρτήματος, όπως αυτές ορίστηκαν στην ενότητα 11.1 της παρούσας π.χ τροποποίηση καταστατικού, τροποποίηση υποβολής δήλωσης πραγματικών δικαιούχων, πιστοποιητικό εκπροσώπησης κλπ., ανάλογα και με το είδος της τροποποίησης (<i>εφόσον έχουν λάβει χώρα τέτοιες τροποποιήσεις</i>).
4.	01.08.	Έγγραφο/α που επιβάλλονται να προσκομισθούν σύμφωνα με ειδικούς όρους που αναφέρονται στην απόφαση ένταξης (<i>εφόσον αναφέρονται στην απόφαση</i>)
5.	04.18.	Εφόσον έχει γίνει εκχώρηση επιχορήγησης: <ul style="list-style-type: none"> ○ Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και τυχόν τροποποιήσεις ○ Πρόσφατη βεβαίωση της τράπεζας που έχει χορηγήσει το δάνειο έναντι επιχορήγησης, στην οποία θα αναφέρονται οι εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί με τις αντίστοιχες ημερομηνίες τους, το τρέχον ανεξόφλητο υπόλοιπο και το IBAN του λογαριασμού στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η καταβολή της επιχορήγησης. ○ Λογιστικές εγγραφές σχετιζόμενες με το εν λόγω δάνειο.
6.	05.01.	Παραδοτέα τεκμηρίωσης τήρησης των μέτρων πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021 και ορίζονται στον Οδηγό Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2021-2027. <i>[συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα]</i>
7.	04.13.	Σε περίπτωση λήψης ενδιάμεσης δόσης επιχορήγησης: Λογιστική εγγραφή ενδιάμεσης δόσης επιχορήγησης στα βιβλία της επιχείρησης. <i>[συνυποβάλλεται μόνο με το τελικό αίτημα]</i>
8.	01.01.	Έγγραφο, από το οποίο προκύπτει, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης, δραστηριότητάς (π.χ. άδεια λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). <i>Σε περίπτωση που κατά την τελική επαλήθευση δεν είναι διαθέσιμο εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης, υποβάλλεται, κατ' ελάχιστον, η υποβληθείσα στον αρμόδιο φορέα αίτηση έκδοσης αυτού.</i>

Παραδοτέα Οικονομικού Αντικειμένου (τιμολόγησης / εξόφλησης / λογιστικής καταχώρησης δαπανών)

α/α	Καταχώρηση σε ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	<p>Τα εν λόγω δικαιολογητικά καταχωρούνται στην ένότητα «Τα Παραστατικά μου» ακολουθώντας την εξής διαδρομή στο ΟΠΣΚΕ:</p> <p> > Πίνακας Ελέγχου > Τα Παραστατικά μου > > - Συμληρώνουμε - και τέλος</p> <p> </p> <p><small>Επιτρεπόμενα αρχεία: .pdf, .jpg, .png, μεγέθους έως 10 mb και δυνατότητα επισύναψης μέχρι 1 αρχείο.</small></p>	<p>Παραστατικά τιμολόγησης δαπανών (σε περίπτωση προμήθειας από το εξωτερικό - Invoice & Proforma invoice) Με περιγραφή επί αυτών των προμηθευόμενων αγαθών ή/και υπηρεσιών, διαφορετικά θα πρέπει να συνοδεύονται από ανάλυση του προμηθευτή.</p> <p>Εφόσον απαιτείται, συνοποβάλλονται παραστατικά στοιχεία διακίνησης και εγκατάστασης του εξοπλισμού/μηχανημάτων και λοιπά σχετικά παραστατικά (Δελτία αποστολής, CMR, Packing List, Bill of Lading, και οποιοδήποτε άλλο παραστατικό μεταφοράς απαιτείται κατά περίπτωση, ανάλογα με τον τόπο προέλευσης και τον τρόπο μεταφοράς). Το ίδιο ισχύει και στις περιπτώσεις αυτεπιστασίας, και ειδικότερα στα παραστατικά θα πρέπει να περιγράφεται αναλυτικά η προμήθεια υλικών ή η εκτέλεση των εργασιών και τα επί μέρους κόστη.</p>
2.		Βεβαίωση περί έγκρισης εισαγωγής ή αγοράς επενδυτικών αγαθών χωρίς την καταβολή του αναλογούντος ΦΠΑ μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE (σε περιπτώσεις απαλλαγής).
3.	<p>Ομοίως με το παραπάνω με την διαφορά ότι μετά το επιλέγουμε: </p>	Παραστατικά εξόφλησης δαπανών (βλέπε ενότητα 10.2 «ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ»)
4.	<p>Ομοίως με το παραπάνω με την διαφορά ότι μετά την επιλογή επιλέγουμε: </p>	<p><u>Λογιστικές εγγραφές:</u> Για Διπλογραφικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ημερολογιακές εγγραφές παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών. ○ Αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) για τα έτη που διενεργήθηκαν και που εξοφλήθηκαν οι δαπάνες. <p>Για Απλογραφικά: Εκτύπωση βιβλίου εσόδων/εξόδων για τους μήνες διενέργειας των δαπανών</p>
5.		Μητρώο παγίων <i>(και σε περιπτώσεις άυλων δαπανών εφόσον η δαπάνη πληρεί τις προϋποθέσεις των λογιστικών προτύπων, χαρακτηρισμού της ως άυλο πάγιο)</i>

Εφόσον, κατά την διενέργεια του ελέγχου του αιτήματος επαλήθευσης/πιστοποίησης από το όργανο επαλήθευσης, εντοπιστούν εκκρεμότητες/ελλείψεις στα ανωτέρω παραδοτέα (οικονομικού αντικειμένου) ενημερώνει το δικαιούχο μέσω διακριτής καρτέλας «Επικοινωνία» στο ΟΠΣΚΕ. Κατά τη δημιουργία της επικοινωνίας αποστέλλεται ενημερωτικό e-mail και δημιουργείται σχετική ειδοποίηση (Notification) στον Συντονιστή. Ο δικαιούχος έχει πρόσβαση στις επικοινωνίες μέσω της ενότητας «Οι Επικοινωνίες μου» στο ΟΠΣΚΕ όπου μπορεί να τις προβάλλει μόνο για ανάγνωση. Ο δικαιούχος μέσω του Συντονιστή και του Οικονομικού Υπεύθυνου (μπορεί και να ταυτίζονται) του καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα, (το οποίο δύναται να ορίζεται στην επιστολή από τον ΕΦ) μέσω της ενότητας «**Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου**», με την διαδικασία της προσθήκης, επιλέγοντας από την αναδυόμενη λίστα του πεδίου «Τύπος Δικαιολογητικού» τον κατάλληλο. *Ίδια διαδικασία ακολουθείται και για τα Γενικά Παραδοτέα αλλά και για τα παρακάτω Παραδοτέα Φυσικού Αντικειμένου εξ' αρχής.*

Συγκεκριμένα:

Παραστατικά τιμολόγησης δαπανών > 04.19. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικειμένου

Παραστατικά εξόφλησης δαπανών > 04.12. Κινήσεις λογαριασμών (Extrait) [ή](#)

04.19. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικειμένου

Λογιστικές εγγραφές > 04.13. Λογιστικές Καταχωρήσεις

Μητρώο παγίων > 04.14. Μητρώο Παγίων

Βεβαίωση έγκρισης αγοράς επενδυτικών αγαθών χωρίς την καταβολή ΦΠΑ > 04.19. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικειμένου

Παραδοτέα Φυσικού Αντικειμένου ανά Κατηγορία Δαπάνης (τεκμηρίωση επιλεξιμότητας)**Κτίρια, Εγκαταστάσεις και Περιβάλλον Χώρος**

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	02.03.	<p>Εφόσον οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε εγκατάσταση της οποίας την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία την έχει η δικαιούχος επιχείρηση:</p> <p>α. Αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας</p> <p>β. Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου του ακινήτου (σε περίπτωση που στην εν λόγω περιοχή δεν έχει περατωθεί η διαδικασία της κτηματογράφησης, τότε συνυποβάλλεται Πιστοποιητικό Μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο)</p> <p>Εφόσον οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε εγκατάσταση επί της οποίας η δικαιούχος επιχείρηση δεν έχει την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία, Απόδειξη Υποβολής Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE με την αποδοχή από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη (εφόσον από αυτή προκύπτει η ύπαρξη ιδιωτικού συμφωνητικού συνυποβάλλεται και αυτό) ή Δημοσιευμένη απόφαση παραχώρησης χρήσης, του ακινήτου διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) ετών από την ημερομηνία αποστολής (από το ΟΠΣΚΕ) του ηλεκτρονικού μηνύματος ενημέρωσης περί της έκδοσης Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης (ή Ένστασης).</p> <p>Ειδικά σε περιπτώσεις ανέγερσης/επέκτασης κτιρίου από τα ανωτέρω δικαιολογητικά θα πρέπει να προκύπτει ότι η δικαιούχος έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης της εγκατάστασης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών από την προαναφερόμενη ημερομηνία.</p>
2.	04.03.	<p>Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή όποια άλλη μορφή έγκρισης εργασιών απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή ηλεκτρονική βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού ότι δεν απαιτείται κάποιου είδους έγκριση. Επιπλέον, τακτοποίηση / νομιμοποίηση χώρου σε ισχύ, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση.</p> <p>Σε περίπτωση ανέγερσης / επέκτασης, κατά την τελική επαλήθευση απαιτείται Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής (Π.Ε.Κ.) ή Τελική Θεώρηση από την αρμόδια ΥΔΟΜ.</p> <p>Κατά την ενδιάμεση επαλήθευση δύναται να υποβληθεί η σχετική αίτηση/βεβαίωση περί υποβολής αίτησης έκδοσης πολεοδομικής άδειας, όπου απαιτείται.</p>
3.	04.03.	<p>Εγκεκριμένα από την Πολεοδομία σχέδια (τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης/δόμησης, κατόψεις, τομές, όψεις) όπου απαιτούνται.</p> <p>Κατά την ενδιάμεση επαλήθευση δύναται να υποβληθούν τα σχέδια που συνοδεύουν την αίτηση έκδοσης πολεοδομικής άδειας, όπου απαιτείται.</p>
4.	04.03.	<p>Αντίγραφα συμφωνητικών ανάληψης τεχνικών έργων άνω των 6.000 ευρώ από εργολάβο ή υπεργολάβο και αντίγραφο δήλωσης συμφωνητικού ανάληψης τεχνικών έργων από εργολάβο/υπεργολάβο, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 820/1978.</p>
5.	04.03.	<p>Τεχνική έκθεση/βεβαίωση καλής εκτέλεσης με περιγραφή των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν, συνοδευόμενη από αναλυτικές επιμετρήσεις και υπογεγραμμένη από αρμόδιο μηχανικό.</p> <p><i>[συνυποβάλλεται μόνο με το τελικό αίτημα]</i></p>
6.	04.03.	<p>Φωτογραφίες των δαπανών</p> <p><i>[συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα]</i></p>

Μηχανήματα – Εξοπλισμός – Λογισμικό

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	04.15.	Βεβαίωση του προμηθευτή (να προκύπτει η προέλευση της – π.χ. υπογραφή) για το καινούργιο, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας του εξοπλισμού που περιλαμβάνεται στα αιτούμενα προς επιδότηση παραστατικά, με αναλυτική αναφορά στον εξοπλισμό και στα serial number αυτού (όπου αυτά υφίστανται και δεν αναγράφονται στα παραστατικά τιμολόγησης)
2.	04.02.	<p>Για την περίπτωση δαπάνης εγκατάστασης φωτοβολταϊκού σταθμού ή/και συστήματος αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας απαιτείται Ηλεκτρομηχανολογική Μελέτη της εγκατάστασης.</p> <p>Επίσης:</p> <p>Εφόσον το αιτούμενο προς ενίσχυση σύστημα παραγωγής ή/και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ΔΕΝ διασυνδέεται καθ' οιονδήποτε τρόπο (άμεσα ή έμμεσα) με το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας τότε:</p> <p>α. Σε περίπτωση που στην εγκατάσταση ΔΕΝ υφίσταται ενεργή παροχή ηλεκτρικής ενέργειας τροφοδοτούμενη από το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας τότε απαιτούνται Υπεύθυνες Δηλώσεις, οι οποίες θα φέρουν βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, του Νόμιμου Εκπροσώπου της δικαιούχου & του Εγκαταστάτη περί μη ύπαρξης ενεργής παροχής ηλεκτρικής ενέργειας τροφοδοτούμενη από το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας</p> <p>β. Σε περίπτωση που στην εγκατάσταση υφίσταται ενεργή παροχή ηλεκτρικής ενέργειας τροφοδοτούμενη από το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας τότε απαιτούνται Υπεύθυνες Δηλώσεις, οι οποίες θα φέρουν βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ του Νόμιμου Εκπροσώπου της δικαιούχου στην οποία θα δηλώνεται ότι ο εγκαταστημένος και αιτούμενος προς επιδότηση φωτοβολταϊκός σταθμός εγκατεστημένος ισχύος ..... kW προορίζεται για αυτοκατανάλωση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, ΔΕΝ διασυνδέεται ούτε πρόκειται να διασυνδεθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο (άμεσα ή έμμεσα) με το δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας τουλάχιστον για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στο κεφάλαιο 13.2 «ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)» ▪ του Εγκαταστάτη στην οποία θα δηλώνεται ότι ο εγκαταστημένος φωτοβολταϊκός σταθμός εγκατεστημένος ισχύος ..... kW προορίζεται για αυτοκατανάλωση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από την επιχείρηση στην οποία εγκαταστάθηκε και ΔΕΝ διασυνδέεται καθ' οιονδήποτε τρόπο (άμεσα ή έμμεσα) με το δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας. <p>Εφόσον η υλοποίηση της δαπάνης λάβει χώρα σε διασυνδεδεμένη με το δίκτυο εγκατάσταση είτε πρόκειται για σύνδεση με την οποία δεν διοχετεύεται και δεν πρόκειται να διοχετευτεί πλεόνασμα της παραγόμενης ενέργειας στο Δίκτυο (zero feed in), είτε πρόκειται για σύνδεση με την οποία διενεργείται οποιοσδήποτε τύπος συμψηφισμού (Ενεργειακός Συμψηφισμός / Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός / Εικονικός Ενεργειακός Συμψηφισμός / Εικονικός Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός), τότε απαιτούνται κατά περίπτωση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σύμβαση Σύνδεσης με τον Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ). - Σύμβαση με πάροχο επιλογής δικαιούχου. - Βεβαίωση ενεργοποίησης του σταθμού.
3.	04.06.	<p>Για δαπάνες λογισμικού/εφαρμογών:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Άδειες χρήσης λογισμικού/ εφαρμογών ή οι αντίστοιχες βεβαιώσεις <u>των κατασκευαστών</u> για την άδεια χρήσης. ○ Εκτυπώσεις (printscreen) από τη χρήση του λογισμικού.

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Σε περιπτώσεις λογισμικού υπό καθεστώς υπηρεσίας, εκτύπωση από το λογαριασμό του χρήστη από την οποία θα προκύπτει ο χρήστης του λογισμικού, η ημερομηνία ενεργοποίησης της υπηρεσίας και η διάρκεια παραχώρησης της άδεια χρήσης. ○ Σε περίπτωση λογισμικού/εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, δικαιολογητικά από τα οποία τεκμηριώνεται η λήψη μέριμνας για την εξυπηρέτηση των αναγκών ατόμων με αναπηρία.
4.	04.02.	Αντίγραφο πιστοποιητικού CE (Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή δήλωση συμμόρφωσης για τον παραγωγικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό.
5.	04.06.	Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990.
6.	04.02.	Φωτογραφίες των δαπανών [<i>συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα</i>]

Μεταφορικά μέσα: Ηλεκτρικά αυτοκίνητα

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	04.02.	Αντίγραφο άδειας κυκλοφορίας , από την οποία θα προκύπτει ότι το όχημα είναι επαγγελματικής χρήσης, ότι είναι καινούριο και ότι κατά πλήρη κυριότητα ανήκει στη δικαιούχο (<i>δε θα πρέπει να υπάρχει αναφορά επί αυτής, περί παρακράτησης κυριότητας του οχήματος</i>).
2.	04.02.	Φωτογραφίες του οχήματος (<i>απαραίτητα αρ. πλαισίου – αρ. κυκλοφορίας</i>)

Πιστοποίηση προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	04.04.	Αντίγραφα μελετών, εγχειριδίων, αποτελεσμάτων δοκιμών ανάλογα και με τη φύση της υπηρεσίας (π.χ. μελέτες διαχειριστικών συστημάτων)
2.	04.04.	Αντίγραφα κατά περίπτωση πιστοποιητικού από διαπιστευμένο φορέα / κατοχυρωμένου σήματος / κατοχυρωμένης τεχνογνωσίας. [<i>συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα</i>]
3.	04.04.	Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990, εφόσον αυτά συντάχθηκαν.

Δαπάνες Προβολής και Εξωστρέφειας

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ
1.	04.07.	Για δαπάνες δημιουργίας – προβολής διαφημιστικού μηνύματος: - Παραδοτέα από τα οποία να προκύπτει το δημιουργικό του ολοκληρωμένου διαφημιστικού μηνύματος, ανάλογα με το είδος, καθώς και η τήρηση των κανόνων δημοσιότητας και η πρόβλεψη προσβάσιμων μορφών διάδοσης (π.χ. βίντεο, έντυπο υλικό, ψηφιακό υλικό κλπ).

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ
		- Παραδοτέα από τα οποία να προκύπτει η προβολή του διαφημιστικού μηνύματος, ανάλογα με το κανάλι προβολής, καθώς και η τήρηση των κανόνων δημοσιότητας και η πρόβλεψη προσβάσιμων μορφών διάδοσης (το υλικό του διαφημιστικού μηνύματος που προβλήθηκε και ανάλυση καμπάνιας προβολής από μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αντίγραφα σχετικών εντύπων/καταλόγων, print screen από ψηφιακές καταχωρήσεις κλπ).
2.	04.07.	Για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις: - Αποδεικτικά συμμετοχής στην έκθεση (πχ κατάλογος εκθετών, βεβαίωση συμμετοχής από τον διοργανωτή της έκθεσης κλπ). - Αποδεικτικά μεταφοράς (αποστολής/επιστροφής) εκθεμάτων. - Φωτογραφίες με την παρουσία της επιχείρησης στην έκθεση.
3.	04.07.	Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990, εφόσον αυτά συντάχθηκαν.

Σύνταξη & Παρακολούθηση Επενδυτικού Σχεδίου

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ
1	04.04.	Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990.

Γενικές επισημάνσεις:

- Για όλα τα είδη των πραγματοποιούμενων δαπανών, η υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου επιβεβαιώνεται από τις καταγεγραμμένες περιγραφές και ποσότητες στα αντίστοιχα παραστατικά. Για το λόγο αυτό, κατά την έκδοση των παραστατικών θα πρέπει να αναγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία του φυσικού αντικειμένου και οι ποσότητες (ή η διάρκεια των υπηρεσιών) που τιμολογούνται και να είναι σε συμφωνία με τον τρόπο παρουσίασης του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης (ισχύον Τεχνικό παράρτημα). Επιπλέον, σε όλα τα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία και το ΑΦΜ του προμηθευτή, ενώ θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.
- Ο εξοπλισμός πρέπει, μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης, να βρίσκεται εγκατεστημένος και σε πλήρη λειτουργία και να συμβαδίζει με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα παραστατικά και στην αντίστοιχη βεβαίωση του προμηθευτή για το καινούργιο, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης της κυριότητας. Επίσης, να συνάδει με το δηλούμενο προς ενίσχυση ΚΑΔ και στην περίπτωση των τουριστικών καταλυμάτων με τη δυναμικότητα της επιχείρησης κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Για δαπάνες εξοπλισμού που δεν δύναται η απόσπαση τους από τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης να πραγματοποιηθεί χωρίς αυτός να χάσει μέρος ή το σύνολο της αξίας του (π.χ. προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού γεωθερμίας, συστήματος θέρμανσης, κεντρικού κλιματισμού, ασφαλείας, παραγωγής ενέργειας κλπ), λογίζονται ως κτιριακές και θα πρέπει:
  - εφόσον οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε εγκατάσταση της οποίας την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία την έχει η δικαιούχος επιχείρηση να επισυναφθεί:
    - Αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας
    - Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου του ακινήτου (σε περίπτωση που στην εν λόγω περιοχή δεν έχει περατωθεί η διαδικασία της κτηματογράφησης, τότε συνοποβάλλεται Πιστοποιητικό Μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο)

- ο εφόσον οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε εγκατάσταση επί της οποίας η δικαιούχος επιχείρηση δεν έχει την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία να επισυναφθεί: Απόδειξη Υποβολής Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΑΑΔΕ με την αποδοχή από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη (εφόσον από αυτή προκύπτει η ύπαρξη ιδιωτικού συμφωνητικού συνυποβάλλεται και αυτό), από την οποία θα πρέπει να προκύπτει δικαίωμα εκμετάλλευσης της εγκατάστασης/ακινήτου, διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) ετών από την ημερομηνία αποστολής (από το ΟΠΣΚΕ) του ηλεκτρονικού μηνύματος ενημέρωσης περί της έκδοσης Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης (ή Ένστασης). Ειδικά σε περιπτώσεις ανέγερσης/επέκτασης κτιρίου από τα ανωτέρω δικαιολογητικά θα πρέπει να προκύπτει δικαίωμα εκμετάλλευσης διάρκειας τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών από την προαναφερόμενη ημερομηνία.
- Τα ιδιωτικά συμφωνητικά, εφόσον απαιτούνται θα πρέπει να:
  - α) έχουν υποβληθεί σε κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990
  - β) είναι εξοφλημένα στο σύνολο τους για τις αιτηθείσες δαπάνες, ανεξαρτήτως του ισχύοντος εγκεκριμένου ποσού για αυτές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό που θα υποβληθεί για τις αιτηθείσες δαπάνες είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από το αναφερόμενο στο ιδιωτικό συμφωνητικό και δεν υπάρχει άλλη απαίτηση από τα δύο μέρη, τότε θα προσκομίζεται λύση του συμφωνητικού ή Υ.Δ και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, στις οποίες θα αναγράφεται ότι δεν υπάρχει άλλη οικονομική ή οποιασδήποτε μορφής απαίτηση για τις εν λόγω δαπάνες.
- Οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικείμενου κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).
- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.
- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).
- Στο ενδιάμεσο αίτημα καταβολής, δύναται να υποβληθούν προς πιστοποίηση, παραστατικά καταβολής χρημάτων προς τον/τους προμηθευτές, δηλαδή προκαταβολές, για δαπάνες που αθροιστικά δε θα υπερβαίνουν το 50% του συνολικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού. Τα εν λόγω παραστατικά θα πρέπει να συνοδεύονται από έγγραφα στα οποία θα περιγράφονται οι όροι συναλλαγής (π.χ. Ιδιωτικό Συμφωνητικό, Προσφορά, Προτιμολόγιο, Έντυπο παραγγελίας, Proforma Invoice). Επισημαίνεται πως τα παραστατικά τιμολόγησης και διακίνησης (συμπεριλαμβανομένης της παράδοσης στην επιχείρηση) θα πρέπει να έχουν εκδοθεί έως και την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης και να υποβληθούν το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης. Σε διαφορετική περίπτωση ο ΕΦ/ΕΥΔΑΜ θα προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση ή/και σε ανάκτηση του αναλογούντος ποσού. Δεν γίνονται δεκτά παραστατικά καταβολής χρημάτων προς τον/τους προμηθευτές, δηλαδή προκαταβολές, που φέρουν ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.

Πέραν των παραδοτέων Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου που καθορίστηκαν στις προηγούμενες σελίδες, επισημαίνεται ότι για την ολοκλήρωση και παραλαβή ενός έργου απαιτείται να πληρούνται όσα αναφέρονται στην Ενότητα 12. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΑΞΕΩΝ του κυρίως σώματος της Αναλυτικής Πρόσκλησης.»

18. Ολόκληρο το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: «Δικαιολογητικά για την Καταβολή της Επιχορήγησης» αντικαθίσταται με το κάτωθι

«Για την καταβολή επιχορήγησης απαιτείται η προσκόμιση των κάτωθι παραδοτέων:

1. **Φορολογική ενημερότητα σε ισχύ**, για είσπραξη χρημάτων από φορείς Κεντρικής Διοίκησης σε ισχύ. Διευκρινίζεται ότι, στην φορολογική ενημερότητα δε θα πρέπει να υπάρχει όρος παρακράτησης, βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022.
2. **Ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ**, για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο. Επισημαίνεται ότι οι έχοντες ατομική επιχείρηση, πρέπει να προσκομίζουν ασφαλιστική ενημερότητα που να καλύπτει τόσο τις προσωπικές, όσο τις εργοδοτικές εισφορές (απασχολούμενο προσωπικό).
3. Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr στην οποία θα αναφέρονται:
  - i. ότι η δημόσια επιχορήγηση του προγράμματος δεν έχει εκχωρηθεί. Εφόσον έχει γίνει εκχώρηση υποβάλλεται υποχρεωτικώς η σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και βεβαίωση εκταμίευσης αυτού.
  - ii. ότι δεν έχουν μεταβληθεί / τροποποιηθεί τα στοιχεία της επιχείρησης σε σχέση με τα αναφερόμενα στο ισχύον εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα. Σε περίπτωση που έχουν τροποποιηθεί τα στοιχεία της επιχείρησης τότε γίνεται σχετική αναφορά στην ΥΔ και υποβάλλονται επιπρόσθετα στοιχεία τεκμηρίωσης των τροποποιήσεων (ανάλογα με τη νομική μορφή και το είδος της τροποποίησης: Τελευταίο ισχύον καταστατικό κατατεθειμένο στην αρμόδια υπηρεσία / Πρόσφατο πρακτικό ΓΣ με σφραγίδα και υπογραφή της επιχείρησης / Απόφαση εκλογής ΔΣ κατατεθειμένο στην αρμόδια υπηρεσία / Αναλυτικό πιστοποιητικό εκπροσώπησης/ Ψηφιακή βεβαίωση μητρώου επιχειρήσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE κλπ).
  - iii. ότι δεν εκκρεμεί εις βάρος της επιχείρησης εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασυμβίβαστης με την εσωτερική αγορά κρατικής ενίσχυσης, κατόπιν απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
  - iv. ότι οι δαπάνες για τις οποίες η επιχείρηση λαμβάνει επιχορήγηση δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, δεν έχουν ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους
  - v. ότι η ενίσχυση ή σσνος σημασίας που πρόκειται να λάβει η επιχείρηση, αθροιζόμενη με άλλες ενισχύσεις ή σσνος σημασίας που έχει λάβει (καθώς και οι τυχόν συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις με τις οποίες συναποτελούν ενιαία επιχείρηση) σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ. Ως ημερομηνία λήψης της ενίσχυσης νοείται η ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).
4. **Αντίγραφο Τραπεζικού εγγράφου** (πχ. εκτύπωση από το e-banking) με τον αριθμό IBAN του εταιρικού ή επαγγελματικού λογαριασμού της επιχείρησης (όψεως ή εμπορικός ή δηλωμένος επαγγελματικός λογαριασμός στην ΑΑΔΕ).
5. Στην περίπτωση καταβολής **προκαταβολής**, πέραν των ανωτέρω απαιτείται η υποβολή ισόποσης Εγγυητικής Επιστολής, σύμφωνα με το κεφάλαιο 10.3 της Αναλυτικής Πρόσκλησης.
6. Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας από το Πρωτοδικείο.
7. Γενικό πιστοποιητικό από ΓΕΜΗ.

Για την καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση, συνίσταται οι ενημερότητες να διατηρούν την ισχύ τους για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία προσκόμισης τους.

Σημειώνεται ότι, ο χρόνος καταβολής της επιχορήγησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022 το ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους για την υλοποίηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία δεν υπόκειται σε παρακράτηση ή κατάσχεση στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων κατά

παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν εισπράττεται οποιαδήποτε άλλη ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού που οφείλεται στους δικαιούχους.»

Β. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναγραφόμενα στην με αρ. πρωτ. οικ. 176091 ΕΞ 2024 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με Θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης» (ΑΔΑ: ΡΗ2ΥΗ-ΚΨ7), , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με τα συνημμένα αυτής παραρτήματα ως αναπόσπαστο μέρος της.

Γ. Η παρούσα τροποποίηση της Πρόσκλησης της Δράσης θα δημοσιευθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και να αναρτηθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥ του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021- 2027 (ΠΔΑΜ) www.eydam.gr , Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» του ΕΣΠΑ 2021 – 2027 ΕΦΕΠΑΕ www.efepae.gr και του εταίρου του με την χωρική αρμοδιότητα των γεωγραφικών περιοχών κάλυψης της παρούσας, «Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δυτικής Ελλάδος – Πελοποννήσου - Ηπείρου & Ιονίων Νήσων» www.diaxeiristiki.gr.

Δ. Αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση για το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων, παρέχονται στον δικτυακό τόπο της ΕΥΔΑΜ, ο οποίος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΔΑ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 και σε αυτόν ανακοινώνεται κάθε σχετική πληροφορία.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Συνημμένα:

- Η Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης με τα Παραρτήματά της

Κοινοποίηση:

- ΕΦΕΠΑΕ
- ΜΟΔ, Τομέας Εφαρμογών Πληροφορικής και Ψηφιακής Τεχνολογίας

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Διοικητή ΕΥΔΑΜ
- Προϊστάμενο Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ
- Προϊστάμενοι Μονάδων Α1, Α2, Β1 & Γ ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ
- Εθνική Αρχή Συντονισμού
- Αρχή Πιστοποίησης
- ΕΥΚΕ
- ΕΥΣΕ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**Διαχειριστική Αρχή
Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027**

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ
«Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών
Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης
του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης»**

Μάιος 2026

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	8
2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	9
2.1 ΣΥΝΟΨΗ ΔΡΑΣΗΣ.....	9
2.2 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	12
3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	13
4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	14
5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	20
6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – Π/Υ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	20
6.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ.....	20
6.2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	23
Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	23
Β. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	32
6.3 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	33
7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ.....	34
8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	35
9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΝΤΑΞΗΣ/ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.....	39
9.1 ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	39
9.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	40
9.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ	44
10. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	46
10.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....	46
10.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	52
10.3 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	56
11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	57

11.1 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΟΠΣΚΕ.....	58
11.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ.....	59
11.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	59
11.4 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	61
12. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΑΞΕΩΝ	63
13. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	64
13.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	65
13.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ).....	67
13.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	68
14. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679.....	70
15. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ.....	71
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ.....	72
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: Ενδεικτικό Έντυπο Ηλεκτρονικής Υποβολής.....	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας (ΚΑΔ)	84
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Δικαιολογητικά Υποβολής / Ένταξης.....	85
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Κριτήρια Βαθμολόγησης Αιτήσεων.....	93
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Υποδείγματα Υπευθύνων Δηλώσεων	96
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα Δήλωσης ΜΜΕ	110
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου	122
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: Δικαιολογητικά για την Καταβολή της Επιχορήγησης	130
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX: Δυνατότητα Ενίσχυσης Επιχειρήσεων που Λειτουργούν Βάσει Σύμβασης Δικαιόχρησης (Franchise).....	132
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: Πίνακας για τη Συμμόρφωση Πράξεων με το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	138
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: Εξασφάλιση της Προσβασιμότητας στα Άτομα με Αναπηρία.....	142
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Αύξηση Απασχόλησης – Έλεγχος κατά την Τελική Πιστοποίηση / Έλεγχος Τήρησης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων	149

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι και συντμήσεις έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
ΑΙΕ	Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης
Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης Δαπανών	Αίτημα του Δικαιούχου που υποβάλλεται στο ΟΠΣΚΕ και αποστέλλεται στον Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) για την επαλήθευση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου του.
Αίτημα Χρηματοδότησης	Αίτημα του Δικαιούχου που υποβάλλεται στο ΟΠΣΚΕ προς έλεγχο και αξιολόγηση για την ένταξη στη Δράση.
ΑμεΑ	Άτομα με αναπηρία. Ο όρος αναφέρεται σε άτομα με μακροχρόνια κινητική ή/και αισθητηριακή αναπηρία (προβλήματα όρασης και ακοής) ή/και ψυχική/νοητική/ γνωστική κλπ. Αναπηρία.
Αναθέτουσα αρχή	Διαχειριστική Αρχή Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.
Ανεξάρτητη Επιχείρηση	Κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014.
Αρχή Ελέγχου	Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε Πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Στην Ελλάδα είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ).
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία.
ΑΦΜ	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου.
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής απόφασης ένταξης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.
ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για τη διαχείριση του Προγράμματος.
Δημόσια Δαπάνη/Ενίσχυση	Κάθε συνεισφορά για τη χρηματοδότηση πράξεων η οποία προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή οποιονδήποτε ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) που έχει ιδρυθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (7), τον προϋπολογισμό της Ένωσης που διατίθεται στα Ταμεία, τον προϋπολογισμό οργανισμών δημοσίου δικαίου ή τον προϋπολογισμό ενώσεων δημοσίων αρχών ή οργανισμών δημοσίου δικαίου και, προκειμένου να προσδιοριστεί το ποσοστό συγχρηματοδότησης για προγράμματα ή τις προτεραιότητες του ΕΚΤ+, σε αυτήν είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται τυχόν χρηματοδοτικοί πόροι στους οποίους συνεισφέρουν συλλογικά εργοδότες και εργαζόμενοι.
Δημοσιονομική Διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου, η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που έχει την ευθύνη για την έναρξη ή για την έναρξη και την υλοποίηση πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης, η επιχείρηση που εκτελεί μεμονωμένο έργο και λαμβάνει δημόσια ενίσχυση.
Δράση	Το σύνολο των στοιχείων που ορίζονται από τη ΔΑ μέσω της προκήρυξης και της συνοδευτικής αναλυτικής πρόσκλησης, βάσει των οποίων εντάσσονται και υλοποιούνται οι πράξεις.
ΕΔΕΛ	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΤ+	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+

Ευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης	Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης αποτελεί τον πρώτο πυλώνα του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης της ΕΕ. Το ταμείο θα στηρίξει την οικονομική διαφοροποίηση και τη μετατροπή των οικείων περιοχών. Αυτό σημαίνει τη στήριξη παραγωγικών επενδύσεων σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, της έρευνας και της καινοτομίας, της περιβαλλοντικής αποκατάστασης, της καθαρής ενέργειας, της αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων και της επανειδίκευσης τους, των προγραμμάτων συνδρομής στην αναζήτηση εργασίας και ενεργού ένταξης όσων αναζητούν εργασία, καθώς και της μετατροπής υφιστάμενων εγκαταστάσεων υψηλής έντασης άνθρακα όταν αυτές οι επενδύσεις οδηγούν σε σημαντικές μειώσεις εκπομπών και προστασία της απασχόλησης.
ΕΜΕ	Ετήσια Μονάδα Εργασίας: Η μία (1) ετήσια μονάδα εργασίας αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση με καθεστώς πλήρους απασχόλησης κατά ένα ημερολογιακό έτος (40 ώρες εβδομαδιαίως επί 52 εβδομάδες). Η εργασία ενός ατόμου που δεν έχει εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκε με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσμα ΕΜΕ.
Έμμεσες δαπάνες	Δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση της πράξης, αλλά πραγματοποιούνται σε ευθεία συσχέτιση με τις άμεσες δαπάνες οι οποίες αποδίδονται στο έργο
Έναρξη των Εργασιών της επένδυσης	Το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.
Ενιαία επιχείρηση	Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται, για τους σκοπούς του Καν.(ΕΕ) 2023/2831 της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (OJ EL L 15.12.2023), όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους: α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης· β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης· γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας· δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.
Επενδυτικό σχέδιο	Το σύνολο των στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται στην αίτηση χρηματοδότησης του Δικαιούχου στο πλαίσιο της Πρόσκλησης της Δράσης.
ΕΣΠΑ 2021 - 2027	Η C (2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.07.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία.
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔΑΜ	Ειδική Υπηρεσία Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
ΕΥΚΕ - ΧΕ	Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων
ΕΦ	Ενδιάμεσος Φορέας: Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας Διαχειριστικής Αρχής ή Αρχής Πιστοποίησης ή εκτελεί καθήκοντα εξ ονόματος μίας τέτοιας αρχής σε σχέση με Δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.
ΕΦΕΠΑΕ	Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας
Ιδιωτική συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια για την υλοποίηση έργου.
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας
Κρατική ενίσχυση	Ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
ΜμΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

ΟΠΣΚΕ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων: το πληροφοριακό σύστημα που περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων κρατικών ενισχύσεων.
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα που εμπλέκεται στη θέσπιση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό αυτής.
ΠΔΑΜ	Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
Πράξη	Έργο που επιλέγεται από τη διαχειριστική αρχή του οικείου προγράμματος και το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων πολιτικής.
Πρόγραμμα	Έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους εταίρους και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μία αναπτυξιακή στρατηγική που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός ή περισσότερων ΕΔΕΤ.
ΣΔΕ	Σύστημα Διαχείρισης Ελέγχου
ΣΠ	Στόχος Πολιτικής: Ένας από τους Στόχους Πολιτικής στο πλαίσιο του Προγράμματος που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους και περιλαμβάνει ομάδα πράξεων, οι οποίες σχετίζονται μεταξύ ενός.
Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις	Τύπος επιχειρήσεων όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 3 στην παράγραφο 3 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014.
Συνεργαζόμενες Επιχειρήσεις	Τύπος επιχειρήσεων όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 3 στην παράγραφο 2 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014.
Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	Είναι το στρατηγικό σχέδιο-master plan για τις λιγνιτικές περιοχές στην Ελλάδα, αποτελώντας ολοκληρωμένο πολυδιάστατο αναπτυξιακό Οδικό Χάρτη για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και τον Δήμο Μεγαλόπολης. Στόχος είναι η αναγέννηση της τοπικής οικονομίας, η εξασφάλιση των θέσεων εργασίας και η δημιουργία νέων, μέσω ενός ευέλικτου αναπτυξιακού μετασχηματισμού των περιοχών, με την ανάπτυξη του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα παραγωγής, αξιοποιώντας το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό, μετά από εξέταση των προτάσεων από τη ΔΕΗ Α.Ε. στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής της Ευθύνης και της επιχειρηματικής της δράσης, καθώς και από τους εμπλεκόμενους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης. Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής μετάβασης στηρίζεται σε πέντε πυλώνες ανάπτυξης, που υποστηρίζονται από την βελτίωση των υποδομών και την εναλλακτική αξιοποίηση των εδαφών που σήμερα καταλαμβάνονται από τα λιγνιτωρυχεία. Οι πέντε πυλώνες είναι η Πράσινη ενέργεια, η «έξυπνη» γεωργία, ο Βιώσιμος τουρισμός, η βιοτεχνία και βιομηχανία και τέλος η Ψηφιακή οικονομία και εκπαίδευση. Περιλαμβάνει ενισχυμένα φορολογικά κίνητρα για την προσέλκυση επενδύσεων, συγκεκριμένες χρήσεις γης για τις δεκάδες χιλιάδες στρεμμάτων γης των λιγνιτωρυχείων που αποδεδμεύονται, δράσεις για την ανάπτυξη της εναλλακτικής γεωργίας, της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, καθώς και αναλυτικά χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση των επενδύσεων.
ΥΑΕΚΕΔ	Η με Α.Π. 114947/01.12.2022 (Β' 6132) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027»
Υπεύθυνος του Έργου	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για την υλοποίηση της πράξης, τον συντονισμό του έργου σε επίπεδο διοικητικό και σε επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ επιχείρησης με την ΕΥ και τον ΕΦ.
ΦΟΑ	Φυσικό και Οικονομικό Αντικείμενο
Φορέας της Επένδυσης Φορέας Υλοποίησης	Άτυπος, εναλλακτικός τρόπος περιγραφής των Δικαιούχων στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης.
Φορέας Χρηματοδότησης	Η Περιφέρεια η οποία έχει την ευθύνη απόδοσης των πιστώσεων στο Δικαιούχο ή στον Ενδιάμεσο Φορέα στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2050, θα μηδενίσει τις καθαρές εκπομπές αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, ακολουθώντας τον χάρτη πορείας της «Πράσινης Συμφωνίας» προς μια βιώσιμη ανάπτυξη. Η επίτευξη του στόχου αυτού επιφέρει ευρύτερες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στις περιοχές όπου η απασχόληση και το εισόδημα εξαρτώνται έντονα από τα ορυκτά καύσιμα ή από βιομηχανίες εκπομπών υψηλής έντασης. Οι περιοχές αυτές θα πρέπει να αναδιαρθρώσουν στρατηγικά τις οικονομίες τους, ώστε να αναδυθούν νέες βιώσιμες δραστηριότητες ικανές να συντηρήσουν και να ενισχύσουν την οικονομική και κοινωνική δομή. Η αδήριτη πραγματικότητα είναι ότι ο άνθρακας, κυρίως ο λιγνίτης και ο λιθάνθρακας, εξοβελίζεται από το ενεργειακό μίγμα της Ευρώπης σταθερά εδώ και μια τουλάχιστον δεκαετία, για λόγους τόσο περιβαλλοντικούς, όσο και οικονομικούς.

Η Ελλάδα παραμένει προσηλωμένη στις δεσμεύσεις της για την απολιγνιτοποίηση και υλοποιεί σταθερά ένα πλέγμα συναφών δράσεων, το οποίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνει και στοχευμένες δράσεις το οποίο προετοιμάζει το κατάλληλο επιχειρηματικό περιβάλλον, προωθεί τον καινοτόμο μετασχηματισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων & συμβάλλει στην προσέλκυση νέων επενδύσεων για να διαφοροποιηθεί το παραγωγικό μοντέλο των περιοχών που πλήττονται.

Στο ευρύτερο αυτό πλαίσιο, η Ελλάδα, με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, δεσμεύτηκε να αφαιρέσει από το ενεργειακό της μίγμα τον λιγνίτη, έως το 2028 και κατάρτισε ένα ολοκληρωμένο εθνικό σχέδιο και το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και εθνικούς πόρους με στόχο την αναγέννηση των τοπικών οικονομιών των περιοχών εξόρυξης λιγνίτη, την εξασφάλιση των επηρεαζόμενων θέσεων εργασίας και τη δημιουργία νέων σε νέες δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η παρούσα Πρόσκληση η οποία αφορά στο Δήμο Μεγαλόπολης της Περιφέρειας Πελοποννήσου που αντιμετωπίζει ζητήματα άμεσης προετοιμασίας και μετάβασης σε ένα διαφοροποιημένο οικονομικό, παραγωγικό, και κοινωνικό μίγμα αναπτυξιακής πολιτικής, ακριβώς λόγω της υψηλής εξάρτησης της απασχόλησης και του παραγωγικού δυναμικού από τις λιγνιτικές δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης, προωθείται η ενίσχυση επιχειρήσεων του Δήμου Μεγαλόπολης, ο οποίος επηρεάζεται από τη μείωση της λιγνιτικής παραγωγής, προκειμένου να αξιοποιηθεί η προ υπάρχουσα εμπειρία και τεχνογνωσία που διαθέτει με στόχο τη διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας ή/και τη δημιουργία νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.

Σύνοψη στοιχείων δράσης

Τίτλος Δράσης	«Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης»
Συνολική διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη	3.000.000€
Ελάχιστος / μέγιστος προϋπολογισμός επένδυσης που λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της ενίσχυσης	Από 20.000€ έως 100.000€
Βασικές κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών	<ul style="list-style-type: none"> • Κτίρια, Εγκαταστάσεις, Περιβάλλον Χώρος • Μηχανολογικός Εξοπλισμός • Λογισμικό • Δαπάνες Παροχής Υπηρεσιών • Μεταφορικά Μέσα (ηλεκτρικά επαγγελματικά οχήματα) • Έμμεσες Δαπάνες (7% επί των λοιπών κατηγοριών)
Δείκτες	<ul style="list-style-type: none"> • RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (πολύ μικρές & μικρές επιχειρήσεις) • RCO02 Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις • RCO05 Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται • RCR01 Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες
Καθεστώς ενίσχυσης	Κανονισμός ΕΕ 2023/2831 της 13ης Δεκεμβρίου 2023
Ταμείο	Ευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
Είδος παρεχόμενων ενισχύσεων	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση
Μέγιστη διάρκεια υλοποίησης του Φυσικού & Οικονομικού Αντικειμένου του Επενδυτικού Σχεδίου	Δεκαοκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).
Διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων	Συγκριτική
Δικαιούχοι	Επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει το Κεφάλαιο 4 «Δικαιούχοι – Όροι και Προϋποθέσεις Συμμετοχής»
Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ)	ΕΦΕΠΑΕ

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η νομική βάση της δράσης είναι:

1. Η C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία.
2. Ο Ν.4914/2022 (Α' 61) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις » όπως ισχύει.
3. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.
5. Την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, CCI 2021EL16JTPR001/ 16.6.2022, για την έγκριση του προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στην Ελλάδα.
6. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (OJ EL L 15.12.2023) σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας
7. Ο Ν. 4488/2017 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
8. Ο Ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 139/30-07-2018) και συγκεκριμένα το άρθρο 20 «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων».
9. Η Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
10. Το από 14.11.2022 ηλεκτρονικό μήνυμα της ΕΥΘΥ με θέμα: «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΔΕ 2021-2027 (Α΄ ΜΕΡΟΣ).

11. Η υπ' αριθ. 114947/1-12-2022 (ΦΕΚ 6132/Β/01-12-2022) Υπουργική Απόφαση με θέμα «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027», όπως ισχύει.
12. Η υπ' αριθ. 110565/22-11-22 (ΦΕΚ 5958/Β/22-11-2022) Υπουργική Απόφαση «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)», όπως τροποποιήθηκε με τη με Α.Π. 8542/02.05.2024 (Β' 2855) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]» (Β' 5958)
13. Η με Α.Π. 5483/20.01.2023 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ 390/Β/30-01-2023).
14. Η με Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10-2-2023 Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (franchise).
15. Την υπ' αριθ. 72013/ 07-08-2023 (ΑΔΑ: 6Ι5ΘΗ-ΙΝΜ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Ορισμός του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ) ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» και ανάθεση καθηκόντων διαχείρισης Πράξεων κρατικών ενισχύσεων».
16. Η από 12.12.2023 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027», με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων της/ων Προτεραιότητας (ων), όπως περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην πρόσκληση έγγραφο.

2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

2.1 ΣΥΝΟΨΗ ΔΡΑΣΗΣ

Η δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης» στοχεύει στην ίδρυση επιχειρήσεων και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας νέων πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων του Δήμου Μεγαλόπολης της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Μέσω της δράσης αυτής επιδιώκεται η ανταπόκριση στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της μεταλιγνιτικής εποχής, προκειμένου να εξασφαλιστούν οι υφιστάμενες θέσεις εργασίας και να δημιουργηθούν νέες.

Η δράση ενθαρρύνει επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν στην αξιοποίηση και ανάπτυξη σύγχρονων τεχνολογιών, σύγχρονων και καινοτόμων διαδικασιών και μέσων στην παραγωγική διαδικασία, στην αναβάθμιση των παραγόμενων προϊόντων ή/και παρεχόμενων υπηρεσιών και των εν γένει δραστηριοτήτων τους, συμπεριλαμβανομένων και των ενεργειών οι οποίες αξιοποιούν σύγχρονες τεχνολογίες, υποδομές και βέλτιστες πρακτικές σε θέματα ενεργειακής αναβάθμισης.

Μέσω της δράσης θα δοθεί έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Οι εν λόγω τομείς προτεραιότητας, καθώς και τα πεδία παρέμβασης αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Τομέας	Περιοχές Παρέμβασης
ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚ Ή ΑΛΥΣΙΔΑ	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων
	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές
	Ασφάλεια τροφίμων
	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών
	Έξυπνα δίκτυα & Υπηρεσίες
	Τεχνητή Νοημοσύνη (TN)
	Αλληλεπίδραση ανθρώπων & μηχανών
	Έξυπνη, ψηφιοποιημένη βιομηχανία και μεταποίηση
	Ρομποτική
	Εξαρτήματα και συστήματα
	Ασφάλεια σε Ψηφιακό περιβάλλον και Καταναεμημένα έμπιστα συστήματα δεδομένων, εγγραφών και συναλλαγών
Κβαντικοί υπολογιστές και κβαντικές τεχνολογίες	
ΒΙΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΑ	Ανάπτυξη υπεργενόσημων προϊόντων, φαρμακευτικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (added value medicines – χημικά μόρια, βιοομοειδή, ραδιοφάρμακα, φαρμακευτικά προϊόντα φυσικής προέλευσης) και βελτιστοποίηση υφιστάμενων προϊόντων.
	Ανάπτυξη συνδυαστικών προϊόντων (drug - device combination products), τεχνολογιών χορήγησης φαρμάκων και συνδυασμός τεχνολογιών σε στοχευμένες θεραπευτικές λύσεις.
	Κλινική Έρευνα, επανατοποθέτηση / επαναστόχευση γνωστών φαρμακευτικών μορίων σε νέες θεραπευτικές ενδείξεις ή και σε νέους πληθυσμούς (ενδείξεις χρόνιων νοσημάτων, παιδιατρικών και γηριατρικών πληθυσμών κλπ.).
	Φαρμακευτικά προϊόντα, λειτουργικά τρόφιμα, συμπληρώματα διατροφής & καλλυντικά βασισμένα σε πρώτες ύλες από Ελληνικά φυτά (χερσαία & θαλάσσια), θαλάσσιους οργανισμούς και μικροοργανισμούς. Αξιοποίηση της ελληνικής βιοποικιλότητας.
	Ηλεκτρονική Υγεία: Υπηρεσίες & Συστήματα για Ασθενείς/Πολίτες & Επαγγελματίες Υγείας
	Ανάπτυξη ζωικών προτύπων ανθρώπινων ασθενειών και διαδικασιών/ συστημάτων στα πλαίσια προ-κλινικών δοκιμών φαρμάκων και ανακάλυψη βιοδεικτών.
	Ιατρική ακριβείας: ανάδειξη, επιβεβαίωση και αξιοποίηση νέων θεραπευτικών στόχων, μέσων και βιοδεικτών για την ανάπτυξη εξατομικευμένων διαγνωστικών και θεραπευτικών προσεγγίσεων.
	Ανάπτυξη και Κλινική Επικύρωση Καινοτόμων Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων.

Τομέας	Περιοχές Παρέμβασης
	Ανάπτυξη και Κλινική Επικύρωση Καινοτόμων In-Vitro Διαγνωστικών Προϊόντων. Αναδυόμενες τεχνολογίες στον τομέα Υγεία και Φάρμακα.
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ανάδειξη, προστασία και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς ή/και για την ενίσχυση και προβολή του ελληνικού πολιτισμού με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Τουρισμού ή/και των Δημιουργικών Βιομηχανιών.
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ενίσχυση και προβολή του Ελληνικού Τουρισμού με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Πολιτισμού ή/και των Δημιουργικών Βιομηχανιών.
	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ενίσχυση και προώθηση των εγχώριων Δημιουργικών Βιομηχανιών με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Πολιτισμού ή /και του Τουρισμού.
ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	Ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας
	Ενέργεια από ΑΠΕ
	Αποθήκευση Ενέργειας
	Τεχνολογίες και συστήματα Υδρογόνου και κλιματικά ουδέτερων καυσίμων
	Έξυπνα δίκτυα – απόκριση ζήτησης – αποκεντρωμένη παραγωγή
	Ορυκτά καύσιμα – Μείωση Επιπτώσεων
	Έξυπνες κοινότητες/ πόλεις χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης και σχεδόν μηδενικών εκπομπών
	Ενέργεια και Μεταφορές
	Ενέργεια και Αγροτικός Τομέας/Περιβάλλον
	Λοιπές διατομεακές παρεμβάσεις
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	Διαχείριση αποβλήτων
	Υγεία Εδαφών και Υδάτων
	Ατμοσφαιρική ρύπανση
	Προστασία, ανάδειξη και αειφόρος διαχείριση της βιοποικιλότητας
	Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών
	Περιβαλλοντικά Παρατηρητήρια - Οικοσυστημική προσέγγιση βιώσιμης Ανάπτυξης
	Κυκλική Οικονομία / Στρατηγικές, Επιχειρησιακά Μοντέλα
	Βιομηχανική Συμβίωση / Δευτερογενείς Πρώτες Ύλες
	Οικολογικός Σχεδιασμός Προϊόντων για ασφάλεια και αειφορία
ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για τη μετάβαση στην κλιματικά ουδέτερη βιομηχανική παραγωγή
	Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για μετάβαση στη ψηφιοποιημένη βιομηχανική παραγωγή
	Αναδιαμορφώσιμα συστήματα παραγωγής & αλυσίδες προστιθέμενης αξίας
	Υλικά, διεργασίες, διατάξεις & συστήματα παραγωγής για την κυκλική οικονομία & τη βιομηχανική συμβίωση
	Υλικά, διατάξεις και τεχνολογίες για εφαρμογές στην υγεία
	Υλικά, διεργασίες και διατάξεις για παραγωγή, μεταφορά και αποθήκευση ενέργειας
	Υλικά και διεργασίες για αειφορία στις βιομηχανικές και κτηριακές κατασκευές, υποδομές και πολιτιστική κληρονομιά
	Υλικά, επιστρώσεις, τεχνολογίες κατεργασίας επιφανειών

Τομέας	Περιοχές Παρέμβασης
	Πρώτες ύλες, βιομηχανικά υλικά, υλικά συσκευασίας, προϊόντα ευρείας κατανάλωσης - Διεργασίες παραγωγής
	Υλικά και διατάξεις για εφαρμογές μεταφορών, διαστήματος, ασφάλειας & τηλεπικοινωνιών
	Νανοτεχνολογία, νανοηλεκτρονική, φωτονική
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ & ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ	Ενίσχυση του συστήματος εμπορευματικών μεταφορών κι εφοδιαστικής αλυσίδας με σκοπό την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της ανταγωνιστικότητας
	Ανάπτυξη ευφύων υποδομών και συστημάτων και υπηρεσιών υποδομών
	Πράσινες Μεταφορές - Αειφορία και βιωσιμότητα στις μεταφορές
	Ενίσχυση της διατροφικότητας και της αυτονομίας στις μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων
	Αύξηση της προσβασιμότητας και της εδαφικής συνοχής του Ελλαδικού χώρου
	Αναδυόμενες Τεχνολογίες στον τομέα των Μεταφορών και της Εφοδιαστικής Αλυσίδας – 4η Βιομηχανική επανάσταση
	Αστικές Μεταφορές Επιβατών και Εμπορευμάτων
	Σύγχρονες Μεγάλες Εμπορευματικές Εγκαταστάσεις και Κέντρα Αποθήκευσης
	Στρατηγικές και Εργαλεία - Επιμόρφωση /Επανεκπαίδευση /Εξειδίκευση

Οι επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας με αναλυτικούς ΚΑΔ, καθώς και αυτοί που χαρακτηρίζονται τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, αποτυπώνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: «Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας (ΚΑΔ)».

Με τη συγκεκριμένη Δράση επιδιώκεται:

- ✓ Ενίσχυση όλων των δραστηριοτήτων, με έμφαση στους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- ✓ Βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.
- ✓ Αναβάθμιση των επιχειρήσεων με τεχνολογίες αιχμής, με εξελιγμένα ψηφιακά συστήματα, η κάλυψη αναγκών σε τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- ✓ Υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογιών και υποδομών με στόχο αποδοτικότερη ενεργειακή διαχείριση, εξοικονόμηση πόρων και βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
- ✓ Μεταρρύθμιση των τοπικών οικονομιών και στροφή προς την παραγωγή και διάθεση νέων, διαφοροποιημένων ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- ✓ Στήριξη των περιοχών που πλήττονται από τις επιπτώσεις της μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις νέες κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις.
- ✓ Αύξηση των θέσεων απασχόλησης στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

2.2 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της Δράσης ανέρχεται σε **3.000.000€** και θα διατεθεί στις επιχειρήσεις που θα υλοποιήσουν επενδυτικό σχέδιο στο Δήμο Μεγαλόπολης της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Περιφέρεια	Γεωγραφική Ενότητα	Διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη
Πελοποννήσου	Δήμος Μεγαλόπολης	3.000.000 €

Η ΔΑ δύναται να τροποποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης. Επίσης, η ΔΑ δύναται να προχωρήσει σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δικαιούχους, μέσω του ιστότοπου <http://www.eydam.gr>, του www.efepae.gr και λοιπών πρόσφορων ενεργειών. Τέλος η ΔΑ δύναται να κάνει χρήση της δυνατότητας υπερδέσμευσης εντός των ορίων που προβλέπονται στο Ν. 4914/2022.

Η Δημόσια Δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνική Συμμετοχή. Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης είναι ένα χρηματοδοτικό μέσο στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, το οποίο αποσκοπεί στην παροχή στήριξης σε εδάφη που αντιμετωπίζουν σοβαρές κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις λόγω της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα. Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης θα διευκολύνει την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, της οποίας στόχος είναι να καταστήσει την ΕΕ κλιματικά ουδέτερη έως το 2050.

Το ΤΔΜ αποτελεί βασικό εργαλείο για τη στήριξη των εδαφών που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα και για να αποφεύγεται η αύξηση των περιφερειακών ανισοτήτων. Κύριος στόχος του είναι να αμβλύνει τις επιπτώσεις της μετάβασης, χρηματοδοτώντας τη διαφοροποίηση και τον εκσυγχρονισμό της τοπικής οικονομίας και μετριάζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση. Προκειμένου να επιτύχει τους στόχους του, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στηρίζει επενδύσεις σε τομείς όπως η ψηφιακή συνδεσιμότητα, οι τεχνολογίες καθαρής ενέργειας, η μείωση των εκπομπών, η αναζωογόνηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων, η απόκτηση νέων δεξιοτήτων από τους εργαζόμενους και η τεχνική βοήθεια.

Η Δράση υλοποιείται σε όλα τα στάδια (υποβολή, αξιολόγηση, ενστάσεις, υπαγωγή, έλεγχος, πιστοποίηση, τροποποίηση, πληρωμή, έλεγχος μακροχρονίων υποχρεώσεων κλπ.) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ), η πρόσβαση στο οποίο παρέχεται στους δυνητικούς δικαιούχους της Δράσης μέσω της ιστοσελίδας <https://app.opske.gr/> και στο οποίο υποχρεωτικά οι δικαιούχοι των ενισχύσεων υποβάλλουν το σύνολο των αιτημάτων προς την ΕΥΔ/ΕΦ (π.χ. αιτήματα χρηματοδότησης, ενστάσεις, αιτήματα ελέγχου/τροποποίησης κλπ).

3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η παρούσα Δράση υλοποιείται από την Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΥΔΑΜ) με Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης (ΕΦ) τον ΕΦΕΠΑΕ. Ο ΕΦΕΠΑΕ είναι Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με αντικείμενο τη Διαχείριση Κρατικών Ενισχύσεων και στόχο την

παροχή, προς την εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή, υψηλής ποιότητας υπηρεσιών διαχείρισης Δράσεων Ενισχύσεων του εκάστοτε Προγράμματος.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

«Δικαιούχος» χαρακτηρίζεται η νομική οντότητα (επιχείρηση) που φέρει την ευθύνη για την έναρξη και την υλοποίηση πράξης, έναντι της ΕΥΔΑΜ, καθώς και για την καλή εκτέλεση του έργου. Δικαιούχοι, που δύνανται να τύχουν δημόσιας χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, είναι Νέες και Υπό Σύσταση πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: «Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα Δήλωσης ΜΜΕ» της παρούσας πρόσκλησης, που θα υλοποιήσουν επενδυτικό σχέδιο που θα σχετίζεται με τουλάχιστον μια από τις επιλέξιμες δραστηριότητες, δηλαδή τουλάχιστον έναν από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: «Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας (ΚΑΔ)» της παρούσας πρόσκλησης.

Ως υπό σύσταση νοούνται οι επιχειρήσεις που θα υποβάλουν έναρξη εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.

Ως νέες νοούνται οι επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών και κατά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, διαθέτουν λιγότερες από (2) πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις (για τις οποίες υποβλήθηκαν τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα), ήτοι να έχουν κάνει έναρξη εργασιών από την 1^η Ιανουαρίου 2022 (01-01-2022) κι έπειτα.

Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης:

- χρηματοπιστωτικοί και ασφαλιστικοί οργανισμοί, δημόσιες επιχειρήσεις, δημόσιοι φορείς ή δημόσιοι οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και εταιρείες στον οποίων το κεφάλαιο συμμετέχουν ή τα δικαιώματα ψήφου κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) οι ΟΤΑ και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού (καθώς και επιχειρήσεις που εξομοιώνονται με αυτές, ως κύριοι εταίροι). Επίσης, δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης πάσης φύσεως αθλητικοί σύλλογοι, σωματεία, αθλητικές ανώνυμες εταιρείες.
- εξωχώριες (offshore) επιχειρήσεις

Όροι και Προϋποθέσεις Συμμετοχής Δικαιούχων

1. Οι νέες να υποβάλλουν μια και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά Α.Φ.Μ.
2. Να μη συμμετέχει σε παραπάνω από ένα (1) επενδυτικό σχέδιο που να αφορά υπό σύσταση επιχείρηση, ίδιος φορέας επένδυσης (επιχείρηση / μέτοχος / εταίρος / ιδιοκτήτης).
3. Να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν στην ελληνική επικράτεια και να πραγματοποιήσουν επένδυση αποκλειστικά σε μια (1) εγκατάσταση εντός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου Μεγαλόπολης της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

4. Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο να αφορά σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: «Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας (ΚΑΔ)» της πρόσκλησης.
5. Το ύψος του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου να είναι μεγαλύτερο από το κατώτατο όριο που ορίζεται στην ενότητα 6.3. *Προϋπολογισμός & Διάρκεια υλοποίησης* της παρούσας.
6. Να έχουν την ιδιότητα της Πολύ Μικρής ή Μικρής Επιχείρησης όπως ορίζεται στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 και σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Καν. Ε.Ε. 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: «Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα Δήλωσης ΜΜΕ» της παρούσας).
7. Να λειτουργούν ή να λειτουργήσουν με μια από τις παρακάτω νομικές μορφές:
  - Ατομική Επιχείρηση
  - Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)
  - Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)
  - Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) κατά μετοχές
  - Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
  - Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Μ.Ε.Π.Ε.)
  - Ιδιότυπος Μεταφορική Εταιρία ΕΠΕ (Ι.Μ.Ε. Ε.Π.Ε.)
  - Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)
  - Ιδιότυπος Μεταφορική Εταιρία Μονοπρόσωπη ΕΠΕ (Ι.Μ.Ε. Μ.Ε.Π.Ε.)
  - Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία (Μ.Α.Ε.)
  - Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)
  - Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Μ.Ι.Κ.Ε.)
  - Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4430/2016 ως ισχύει (ΚΟΙΝ.ΣΕΠ)
  - Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.)
8. Να τηρούν ή να τηρήσουν Απλογραφικά ή Διπλογραφικά βιβλία του Ν.4308/2014, όπως ισχύει.
9. Να πληρούν τις προϋποθέσεις εφαρμογής του Καν. (ΕΕ)2831/2023 (ΟJ L 15.12.2023) (De Minimis) στον οποίο στηρίζεται η Δράση. Πιο συγκεκριμένα, κατά την ημερομηνία παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του εννόμου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης ανεξαρτήτως της ημερομηνίας καταβολής της ενίσχυσης ή σσονος σημασίας στην επιχείρηση, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ή σσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ (για κάθε νέα χορήγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ή σσονος σημασίας που χορηγήθηκαν κατά τα προηγούμενα 3 έτη σε κυλιόμενη βάση). Σε περίπτωση υπέρβασης του σχετικού ανώτατου ορίου με τη

χορήγηση της νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.

10. Να δεσμευτούν ότι το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου ή/και οι επιμέρους δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης:
- Δεν έχουν χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
  - Δεν αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
  - Εφόσον λάβει χώρα έγκριση και για το διάστημα εκείνο που αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες του προς υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου, δεν θα υποβληθούν προς ένταξη ή πιστοποίηση σε επενδυτικό σχέδιο άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.

Εξαιρούνται της ανωτέρω απαίτησης/δέσμευσης οι αιτήσεις / εγκρίσεις χρηματοδότησης που αφορούν χρηματοδοτικά προϊόντα (δάνεια ή εγγυήσεις) που υλοποιούνται με εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, τα οποία δύνανται συμπληρωματικά να χρηματοδοτούν το ίδιο επενδυτικό σχέδιο, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.

11. Να δεσμευτούν ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτές αναφέρονται αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε. Ένωσης» (Παράρτημα Χ).
12. Να δεσμευτούν ότι κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου θα προασπίσουν την ισότητα των φύλων και θα αποτρέψουν κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
13. Να δεσμευτούν ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, θα μεριμνήσουν για τις κατάλληλες παρεμβάσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ) στις κτιριακές υποδομές, στις υπηρεσίες και στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (βλ. Παράρτημα XI «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία»).
14. Να υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση χρηματοδότησης, η οποία να συνοδεύεται από το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων, δικαιολογητικών και εντύπων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ενότητα 8 «Διαδικασία υποβολής αίτησης χρηματοδότησής» της παρούσας.
15. Να προσκομίσουν **αποδεικτικά Διαθέσιμων Κεφαλαίων σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο σε ποσοστό τουλάχιστον 30%** του Συνολικού Π/Υ.
16. Η αίτηση χρηματοδότησης να περιέχει δαπάνες που συνδέονται με τις υποκατηγορίες που χαρακτηρίζονται ως δαπάνες που συμβάλλουν στην Προστασία του Περιβάλλοντος και την Εξοικονόμηση Ενέργειας, σε ποσοστό **τουλάχιστον 30%**.

17. Να λειτουργούν ή να λειτουργήσουν νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (π.χ. άδεια λειτουργίας, Υπεύθυνη Δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). Για τις Νέες Επιχειρήσεις, στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί, κατά το στάδιο της υποβολής απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης, ενώ αυτές με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, θα πρέπει να υποβάλουν είτε Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου, στην οποία θα δηλώνεται ότι δεν απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας είτε έγγραφο απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση.
18. Να μην εκκρεμεί σε βάρος τους εντολή ανάκτησης ενίσχυσης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής ένωσης, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά (για τις Νέες).
19. Να μην έχουν ολοκληρώσει το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης ή να μην το έχουν υλοποιήσει πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
20. Να τηρούν τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
21. Να δεσμευτούν ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 40, παρ. 1, του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).
22. Να έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει. *Σημειώνεται ότι οι νεοσύστατες επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, πριν την οριστική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης τους και οι υπό σύσταση πριν την πρώτη εκταμίευση δημόσια χρηματοδότησης.*
23. Να μην βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση
24. Η αίτηση χρηματοδότησης να συγκεντρώνει κατ' ελάχιστο συνολική βαθμολογία 65 στα κριτήρια που αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: «Κριτήρια Βαθμολόγησής Αιτήσεων». Επισημαίνεται ότι δεν είναι επιτρεπτή η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ αν δεν καλύπτεται η παραπάνω προϋπόθεση
25. Να δεσμευτούν ότι **θα προχωρήσουν σε αύξηση της απασχόλησης της επιχείρησης κατά την διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, η οποία εφόσον διατηρηθεί για ένα έτος θα προσαυξήσει τις Ε.Μ.Ε. κατά τουλάχιστον μια (1) μονάδα** (σε σχέση με την απασχόληση του έτους 2024 για νέα επιχείρηση).
26. Να δεσμευτούν ότι θα διατηρήσουν την αύξηση που θα δηλώσουν και η οποία θα αποτελέσει αντικείμενο βαθμολόγησής της αίτησης, τουλάχιστον για **ένα έτος** μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.
27. Ο Ιδιοκτήτης της επιχείρησης ή ο Νόμιμος Εκπρόσωπος της εταιρίας να δεσμευτεί ότι η δηλωθείσα στην αίτηση, εταιρική/μετοχική σύνθεση της επιχείρησης θα παραμείνει αμετάβλητη καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης και μέχρι την ολοκλήρωση του

φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και την τελική καταβολή/αποπληρωμή της Δ.Χ. (με τις εξαιρέσεις και τους όρους που καταγράφονται στο κεφάλαιο 11.3).

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους. Η μη ικανοποίηση τουλάχιστον μίας ή περισσότερων εξ' αυτών αποτελεί συνθήκη αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου και συνεπώς λόγο απόρριψης.

Επισημαίνεται ότι:

- Δεν επιτρέπεται η χρήση των παγίων στοιχείων της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι είναι δυνατή η εκμετάλλευση των προς πιστοποίηση δαπανών της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση, οι εν λόγω δαπάνες θα περικόπτονται και δύναται να υπάρξει ανάκληση της απόφασης ένταξης.
- Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής ένταξης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.
- Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Κεφαλαίου Ι του Καν.(ΕΕ) 2023/2831 της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (ΟJ EL L 15.12.2023) και του αντίστοιχου άρθρου του ειδικού μέρους του ίδιου Κανονισμού.
- Για την εξέταση της δυνατότητας ενίσχυσης επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών και λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise) (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023) – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ.

Όσον αφορά τον Καν. (ΕΕ) 2023/2831 Επισημαίνονται τα εξής:

Ως «Ενιαία επιχείρηση» ορίζεται για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, το σύνολο των επιχειρήσεων που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται επίσης ενιαία επιχείρηση.

Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κατά πόσον τυχόν νέα ενίσχυση ή σσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το ανώτατο όριο που προβλέπεται στην παρ.2 του άρθρου 3 του Καν.(ΕΕ) 2831/2023. Οι ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες. Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ή σσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ή σσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ή σσονος σημασίας κατανομούνται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

- Ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2832 της Επιτροπής.
- Ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής (22) και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής (23) μέχρι το σχετικό ανώτατο όριο που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.
- Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ή σσονος σημασίας που χορηγούνται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ή σσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ) περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ) της παρούσας Αναλυτικής Πρόσκλησης.

Επισημαίνεται επιπλέον ότι, σύμφωνα με το Πεδίο Εφαρμογής του καν. Ε.Ε. 2023/2831 :

Ο Κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς, εκτός από:

- α) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·
- β) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά·
- γ) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων·
- δ) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις·
  - ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·
- ε) τις ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·
- στ) τις ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί εισαγόμενων.

Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε έναν από τους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στις παραπάνω περιπτώσεις α), β), γ) ή δ) και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικεία κράτη μέλη διασφαλίζουν, με τη χρήση κατάλληλων μέσων, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – Π/Υ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

6.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται **η ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης της Δράσης**. Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από την έναρξη της

επιλεξιμότητας των δαπανών είτε μετά από το πέρας της καταληκτικής ημερομηνίας υλοποίησης δεν είναι επιλέξιμες.

Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών ορίζεται η καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης, **ήτοι δεκαοκτώ (18) μήνες** από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Το επενδυτικό σχέδιο και κάθε επί μέρους δαπάνη του, για να είναι επιλέξιμο, θα πρέπει τεκμηριωμένα να συνδέεται με τον/τους επιλέξιμο/ους ΚΑΔ του επενδυτικού σχεδίου (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: «Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας (ΚΑΔ)»).

Κατά τη διαμόρφωση του προτεινόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών καθώς η τήρηση των ορίων που τίθενται στον παρακάτω πίνακα:

α/α	Κατηγορία Δαπάνης	Κωδικός Κατηγορίας Δαπάνης	Δαπάνη	Είδος/Ορια Δαπάνης
2	Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων	02.20	Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός	
		02.17	Συστήματα αυτοματισμού και ειδικά συστήματα πληροφορικής	
		02.19	Ψηφιακός εξοπλισμός γραφείου	
		02.06	Λοιπός Εξοπλισμός	
		02.05	Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμησης Ενέργειας	Υποχρεωτική δαπάνη για την Προστασία του Περιβάλλοντος και την Εξοικονόμηση Ενέργειας Τουλάχιστον μία εκ των πέντε (5) υποκατηγοριών και τουλάχιστον 30% του επιχ/μένου Π/Υ.
		02.22	Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας	
		02.23	Εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή)	
02.24	Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα (έως 50.000 € και έως 50% του επιχορηγούμενου Π/Υ)			
3	Δαπάνες για Κτίρια, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο	03.10	Κτιριακές παρεμβάσεις για την προστασία του Περιβάλλοντος την Εξοικονόμηση Ενέργειας, Ύδατος και Επεξεργασίας Αποβλήτων	
		03.13	Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος	
4	Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών	04.11	Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	έως 4.000 €
		04.18	Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού	

α/α	Κατηγορία Δαπάνης	Κωδικός Κατηγορίας Δαπάνης	Δαπάνη	Είδος/Όρια Δαπάνης
		04.24	Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε.	έως 5.000 € ανά πρότυπο
		04.25	Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα	έως 5.000 € ανά διαχειριστικό σύστημα
		04.27	Δαπάνες Προβολής και Εξωστρέφειας	έως 10.000 €
		04.28	Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις	
		04.29	Τεχνικές Μελέτες απαραίτητως συνδεόμενες με δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου	έως 10.000 €
6	Δαπάνες Λογισμικού	06.05	Κατασκευή ιστοσελίδας, e-shop, mobile εφαρμογών ως πάγια στοιχεία	
		06.07	Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού	
9	Έμμεσες Δαπάνες	09.01	Έμμεσες Δαπάνες	Υποχρεωτική 7% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του Επ. Σχεδίου

Κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης και επί του τελικά πιστοποιούμενου Π/Υ αυτής:

Θα πρέπει να τηρείται η υλοποίηση δαπανών για την προστασία του Περιβάλλοντος και την Εξοικονόμηση Ενέργειας σε ποσοστό τουλάχιστον 30%. Σε περίπτωση που δεν πιστοποιηθούν δαπάνες αθροιστικού ύψους 30% τότε το ποσοστό της Δ.Χ. θα μειώνεται ανάλογα προκειμένου να τηρείται η ποσόστωση του 30% των προαναφερθέντων δαπανών επί του επιχορηγούμενου Π/Υ.

Κατά τα λοιπά, θα ελέγχεται μόνο η τήρηση των εγκεκριμένων επιχορηγούμενων ποσών ανά κατηγορία δαπάνης.

Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην Υπουργική Απόφαση 114947/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β/01.12.2022) «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων των Προγραμμάτων 2021-2027 Σε περίπτωση έγκρισης του σχεδίου, είναι αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου και ελεγκτικό πεδίο του οργάνου ελέγχου, οι δαπάνες που θα υλοποιηθούν και πιστοποιηθούν να:

- ✓ είναι επιλέξιμες,
- ✓ είναι εύλογες ως προς το κόστος,
- ✓ συνδέονται με τις περιοχές παρέμβασης,
- ✓ συνάδουν με την δηλωμένη(ες) δραστηριότητα(ες) επένδυσης,
- ✓ έχουν υλοποιηθεί/εξοφληθεί εντός της περιόδου επιλεξιμότητας υλοποίησης των δαπανών,

- ✓ τεκμηριώνονται με τα κατάλληλα παραδοτέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: «Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου»,
- ✓ συνδέονται με δραστηριότητα(ες) της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (εφόσον έχει δηλωθεί τέτοια ως ΚΑΔ επένδυσης και η αίτηση έχει βαθμολογηθεί γι' αυτό), σε διαφορετική περίπτωση θα γίνεται αναβαθμολόγηση της πρότασης.

6.2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

A. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ, ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΝ

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία, νέων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, απαραίτητου για την λειτουργία της επιχείρησης και την εξασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Οι υποκατηγορίες των δαπανών μπορεί, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, να περιλαμβάνουν δαπάνες που αφορούν σε:

• Παραγωγικό & Μηχανολογικό Εξοπλισμό

- Προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία, νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού για τους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης, διάθεσης προϊόντων, χώρους παροχής υπηρεσιών και χώρους διοίκησης της επιχείρησης.
- Προμήθεια μηχανημάτων έργου, μηχανοκίνητων ή χειροκίνητων ανυψωτικών περονοφόρων.
- Προμήθεια εξοπλισμού που προορίζεται για εργαστηριακές μετρήσεις, δοκιμές, αναλύσεις, ποιοτικό έλεγχο, διασφάλιση ποιότητας/συμμόρφωσης με διάφορα πρότυπα.
- Προμήθεια λοιπού εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την δραστηριότητα της επιχείρησης.

• Συστήματα αυτοματισμού και ειδικά συστήματα πληροφορικής

- Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων και λογισμικών αυτοματισμού της παραγωγικής διαδικασίας.

• Ψηφιακό εξοπλισμό γραφείου

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την προμήθεια, μεταφορά και εγκατάσταση ψηφιακού εξοπλισμού, όπως:

- Σταθερούς υπολογιστές
- Φορητούς υπολογιστές
- Περιφερειακά (keyboard, mouse, ups)

- Ψηφιακό τηλεφωνικό κέντρο
- Πολυμηχανήματα (εκτυπωτής, σαρωτής)
- Εξοπλισμός τηλεδιασκέψεων (ηχεία, headset, κάμερα)
- Διαδραστικοί πίνακες και τηλεχειριστήριο παρουσίασης
- Εξοπλισμός εξυπηρετητών (servers) που συνοδεύουν τη λειτουργία εφαρμογών εντός της επιχείρησης
- Συστήματα ψηφιακής προβολής
- Αναγνώστες barcode και εκτυπωτής ένδειξης barcode
- Φορητά μέσα αποθήκευσης δεδομένων (σκληρός δίσκος)

Γενικές Επισημάνσεις για την Κατηγορία Δαπανών Ψηφιακού εξοπλισμού γραφείου

Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να είναι σύγχρονης τεχνολογίας.

- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την προμήθεια / χρήση εξοπλισμού, υπό καθεστώς υπηρεσίας (ενδεικτικά «Equipment-As-A-Service» ή άλλο παρεμφερές αυτού).
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε προμήθεια tablets, κινητών τηλεφώνων και τηλεοράσεων.
- Η αιτούμενη ποσότητα του εξοπλισμού θα πρέπει να δικαιολογείται από το αντικείμενο και τον αριθμό των απασχολούμενων στην επιχείρηση.

• Λοιπό Εξοπλισμό επιχείρησης

- Έπιπλα γραφείου.
- Συστήματα ασφαλείας και πυρασφάλειας, κ.λ.π.

• Εξοπλισμό για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία, εξοπλισμού που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος καθώς και στην εξοικονόμηση ενέργειας.

- Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων θέρμανσης ή και ψύξης (πχ αντλίες θερμότητας, κλιματιστικά inverter) καθώς και παροχής ζεστού νερού χρήσης.
- Εξοπλισμός και εγκατάσταση συστημάτων ανάκτησης ενέργειας από τη λειτουργία παραγωγικού και μη παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Αντικατάσταση/εγκατάσταση μονώσεων σωληνώσεων – δικτύων – δεξαμενών για μείωση απωλειών.
- Εγκατάσταση συμπιεστών, ψυκτικών συγκροτημάτων, καυστήρων / λεβήτων, φούρνων, κλιβάνων υψηλής ενεργειακής απόδοσης.
- Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος EMS για τους χώρους παραγωγής / αποθήκευσης.
- Προμήθεια ηλεκτρικών / ηλεκτρονικών συσκευών ενεργειακής σήμανσης Α (νέα σήμανση).
- Προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς εμπορευμάτων και προϊόντων εντός του ευρύτερου χώρου άσκησης δραστηριότητας για επιχειρήσεις logistics ή χονδρικού εμπορίου ή τουριστικού τομέα όπως προμήθεια ηλεκτροκίνητων παντός τύπου (πχ τύπου ΚΛΑΡΚ).

- Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης του συστήματος κλιματισμού.
  - Αντιστάθμιση άεργου ισχύος ηλεκτρικών καταναλώσεων.
  - Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης συστήματος και ελέγχου φωτισμού στους χώρους της επιχείρησης.
  - Προμήθεια εξοπλισμού και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης και τη μείωση κατανάλωσης και απώλειας νερού.
  - Εγκατάσταση μονάδων φόρτισης ηλεκτροκίνητων μηχανημάτων.
- Εξοπλισμό κυκλικής οικονομίας
- Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση και εξοικονόμηση πόρων, αξιοποιώντας πρακτικές επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης πρώτων υλών, ώστε η χρήση των υλικών να γίνεται εφικτή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, με παράλληλη ελαχιστοποίηση της χρήσης φυσικών πόρων, όπως:
- Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση μονάδων για τη διαχείριση των υγρών & στερεών αποβλήτων.
  - Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση μονάδων, συστημάτων για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.
  - Προμήθεια εξοπλισμού και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης.
  - Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για μείωση κατανάλωσης και απώλειας νερού.
  - Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Ανακύκλωση, όπως:
    - Κάδους απορριμμάτων μηχανικής αποκομιδής
    - Μεταλλικός συμπιεστής απορριμμάτων (Press-container/Baler)
    - Εξοπλισμός διαχωρισμού και διαλογής ύλης (π.χ. centrifuge separator)
    - Βιομηχανικοί κάδοι κομποστοποίησης οργανικής ύλης
  - Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Απόβλητα, όπως:
    - Μηχανήματα φόρτωσης και διαλογής αποβλήτων
    - Τεμαχιστές αποβλήτων
    - Εξοπλισμός εσχάρωσης, εξάμμωσης, πρωτοβάθμιας καθίζησης
    - Εξοπλισμός δευτεροβάθμιας επεξεργασίας-μέθοδος ενεργού ιλύος και βιολογικής/χημικής απομάκρυνσης
  - Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Μείωση ελαττωματικών προϊόντων, όπως:
    - Μηχανήματα x-ray ελέγχου παραγωγής
    - Εξοπλισμός συσσωμάτωσης και αναδιαμόρφωση υλικών (agglomeration machine)
    - Τεμαχιστές απορριμμάτων
  - Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού βελτιστοποίησης κατανάλωσης υδάτινων πόρων, επανάχρηση νερού, όπως: Συστήματα φιλτραρίσματος νερού (ώσμωση, αφαλάτωση κ.λπ.)
- Εξοπλισμό για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών, ήτοι:

- Προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10,8 kW,
- Σύστημα αποθήκευσης ενέργειας,
- Έξυπνοι μετρητές ενέργειας και τηλεμετρία (smart metering).

• **Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα**

- Επιλέξιμα έως του ποσού των 50.000 €, έως 50% του επιχορηγούμενου Π/Υ και με τις κάτωθι προϋποθέσεις:
  - Το μεταφορικό μέσο να είναι καινούργιο, αμεταχείριστο και στην κυριότητα της επιχείρησης.
  - Το μεταφορικό μέσο να είναι:
    - **αποκλειστικά** ηλεκτρικό
    - επαγγελματικής χρήσης και να χρησιμοποιείται για τη μεταφορά εξοπλισμού/υλικών, είτε έως εννέα (9) θέσεων και να χρησιμοποιείται για τη μεταφορά πελατών χωρίς κόμιστρο.
  - Η προμήθεια του να δικαιολογείται από την δραστηριότητα που ασκεί η επιχείρηση και να μην προορίζεται για μίσθωση.

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- ☞ Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.
- ☞ Οι εν λόγω δαπάνες θα πρέπει να εγγραφούν στο μητρώο παγίων της επιχείρησης. *Πάγιο στοιχείο, θεωρείται κάθε στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη διάρκεια χρήσης μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται, κατά περίπτωση, στο μητρώο παγίων και δέχεται αποσβέσεις.*
- ☞ Οι δαπάνες προμήθειας περιλαμβάνουν και το κόστος μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού μέχρι αυτός να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.
- ☞ Οι δαπάνες προμήθειας εξαρτημάτων είναι επιλέξιμες, εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού που προμηθεύεται, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα του για την ομαλή λειτουργία του σύμφωνα με τους όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής. Προκειμένου να είναι επιλέξιμα μεμονωμένα εξαρτήματα, αυτά ΔΕΝ θα πρέπει να αποτελούν απλή αντικατάσταση υφιστάμενου εξαρτήματος (ανταλλακτικά) αλλά θα πρέπει να συντελούν σε παραγωγική διαφοροποίηση.
- ☞ Οι δαπάνες συντήρησης και επισκευής εξοπλισμού που χρησιμοποιείται ήδη από την επιχείρηση δεν είναι επιλέξιμες.

Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες:

- που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- συντήρησης, επισκευής υφιστάμενου εξοπλισμού.

ΚΤΙΡΙΑ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΧΩΡΟΣ

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής εργασίες μετά ή άνευ υλικών επί κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων για κατασκευή, αναβάθμιση, διαμόρφωση κτιριακών υποδομών, καθώς και κάθε μορφής εργασίες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου της ενισχυόμενης επιχείρησης.

Οι υποκατηγορίες των δαπανών μπορεί, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, να περιλαμβάνουν δαπάνες που αφορούν σε:

• Κτιριακές παρεμβάσεις για την προστασία του Περιβάλλοντος και την Εξοικονόμηση Ενέργειας, Ύδατος καθώς και Επεξεργασίας Αποβλήτων όπως:

- Αντικατάσταση κουφωμάτων με νέα υψηλής ενεργειακής απόδοσης
- Συστήματα σκίασης
- Συστήματα μηχανικού αερισμού με ανάκτηση θερμότητας
- Θερμομόνωσης κτιρίων
- Χρήση αβαθούς γεωθερμίας
- Φυτεμένο δώμα

• Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος

- Κτιριακές εργασίες, ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, εγκατάσταση δικτύων και ειδικές εγκαταστάσεις, στους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης και διάθεσης προϊόντων, χώρους παροχής υπηρεσιών, εργαστηριακούς χώρους και χώρους διοίκησης της επιχείρησης.
- Κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων που αποβλέπουν στη διευκόλυνση πρόσβασης των ΑμΕΑ.
- Εργασίες βελτίωσης, αναβάθμισης και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
- Κτιριακές παρεμβάσεις για την διαμόρφωση των εσωτερικών χώρων π.χ. προβολής, δοκιμής, αποθήκευσης και διάθεσης των προϊόντων της επιχείρησης
- Διαμόρφωση χώρων εφόσον αποτελούν τμήμα της επένδυσης
- Κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις κτιριακών εγκαταστάσεων
- Παρεμβάσεις για τη βελτίωση, αναβάθμιση και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου

Οι δαπάνες εργασιών πρέπει να συνοδεύονται από τις προβλεπόμενες από τη κείμενη νομοθεσία άδειες (εφόσον απαιτείται). Επίσης, προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να υπάρχει ιδιοκτησία ή παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) ετών. Η περίοδος της εξαετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης. Η ιδιοκτησία, η μίσθωση, η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης θα πρέπει να καταδεικνύεται με το 1ο αίτημα πιστοποίησης και πριν την καταβολή της δημόσιας

επιχορήγησης. Ειδικά για ανέγερση κτιρίου, το μισθωτήριο πρέπει να είναι τουλάχιστον δώδεκα (12) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης.

Δεν είναι επιλέξιμες οι εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες καθώς και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.

ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Στην εν λόγω κατηγορία μπορεί ενδεικτικά και όχι περιοριστικά να περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν σε:

- Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου
Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών, παρακολούθησης και διαχείρισης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:
  - Να αφορούν στο χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.
  - Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
  - Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση υποβεβλημένη στην ΑΑΔΕ.
- Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού
  - Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, στην εγκατάσταση, καθώς και στην παραμετροποίηση του λογισμικού.
  - Εφόσον η υπηρεσία διατίθεται σε συνδρομητική βάση η επιλέξιμη δαπάνη καλύπτει μόνο το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Θα πρέπει να υπάρχει σαφής διαχωρισμός του κόστους που εντάσσεται στο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και του λοιπού κόστους, το οποίο θα αποτυπώνεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή.
- Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε.
  - Συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών για την προετοιμασία της επιχείρησης (π.χ τεχνική μετάφραση, ξένη νομοθεσία, ειδικές απαιτήσεις αγοράς για την είσοδο των προϊόντων στην χώρα προορισμού)
  - Δοκιμές και έλεγχοι ποιότητας προϊόντων για συμμόρφωση με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή / και εξωτερικού.
  - Δοκιμές και έλεγχοι ποιότητας για την κατοχύρωση σήματος CE / εξειδικευμένα ευρωπαϊκά ή / και διεθνή σήματα (π.χ ecolabel)
  - Βιομηχανικοί έλεγχοι
  - Συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Ενδεικτικά αναφέρονται: CE, EN 15088, EN 998-2, EN 1090-1

- Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση - συμμόρφωση προϊόντων (συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών και προπαρασκευαστικές ενέργειες και επιθεώρηση και έκδοση πιστοποιητικού) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Σήματος. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση / πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.
- Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα
  - Συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών για την προετοιμασία επιχείρησης, ανάπτυξη, εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος διαχείρισης.
  - Επιθεώρηση και Πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή εξωτερικού.
  - Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών (συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών και προπαρασκευαστικές ενέργειες και επιθεώρηση και έκδοση πιστοποιητικού) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Διαπίστευσης. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση / πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης
- Δαπάνες Προβολής και Εξωστρέφειας
Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν σε:
  - Κόστος προβολής ψηφιακού διαφημιστικού μηνύματος σε τακτική βάση σε κοινωνικά δίκτυα και ιστοσελίδες στην Ελλάδα και σε χώρες προορισμού των προϊόντων (π.χ google ads, facebook ads, instagram ads, youtube κ.ο.κ.)
  - Οργάνωση ή/και εκτέλεση ψηφιακής προβολής (π.χ email marketing, newsletter campaign, web banners, ανάπτυξη ψηφιακού υλικού διαφήμισης)
  - Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε έντυπη μορφή.
  - Σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου πληροφοριακού υλικού.
    - ☞ Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες ψηφιακής προβολής είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε εφαρμογή από την πλευρά των επιχειρήσεων των προτεινόμενων παρεμβάσεων.

- ☞ Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος για προβολή του διαφημιστικού μηνύματος σε blog, προσωπικές ιστοσελίδες
- ☞ Δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη το κόστος για τη χρήση Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας (π.χ. αγορά χρόνου σε ραδιοτηλεοπτικά/τηλεοπτικά μέσα)
- Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις
  - Επιλέξιμες είναι αποκλειστικά οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης, μεταφοράς εκθεμάτων και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή της επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.
    - ☞ Η συμμετοχή της επιχείρησης σε εμπορικές εκθέσεις επιτρέπεται μόνον με την ιδιότητα του εκθέτη.
    - ☞ Οι εκθέσεις να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.
    - ☞ Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης από άλλο φορέα η εν λόγω δαπάνη δε θεωρείται επιλέξιμη.
- Τεχνικές Μελέτες απαραίτητως συνδεδεμένες με δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου

Επισημαίνεται, ότι:

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος ανά Πιστοποιητικό Διαχειριστικού Συστήματος είναι 5.000 € και εξετάζεται διακριτά για κάθε πιστοποιητικό το εύλογο του κόστους κατά την διαδικασία επαλήθευσης των δαπανών.

- ☞ Δεν μπορούν να επιδοτηθούν οι δαπάνες για τις υποχρεωτικές από το νόμο πιστοποιήσεις, που είναι απαραίτητες για να εκδοθεί άδεια λειτουργίας
- ☞ Όσα εκ των ανωτέρω σχετίζονται με πιστοποίηση, θα είναι επιλέξιμα μόνο εάν καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης/ Διαπίστευσης.
- ☞ Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου.
- ☞ Το κόστος για ανανέωση συστήματος πιστοποίησης δεν είναι επιλέξιμο.

ΔΑΠΑΝΕΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια λογισμικού το οποίο στοχεύει στην βελτιστοποίηση της παραγωγής, την εξυπηρέτηση των υποστηρικτικών διαδικασιών, την παροχή υπηρεσιών της επιχείρησης και θα πρέπει να καταχωρηθούν ως πάγια στοιχεία στο μητρώο παγίων της επιχείρησης. Μπορεί ενδεικτικά και όχι περιοριστικά να περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν σε:

- Κατασκευή ιστοσελίδας, e-shop, mobile εφαρμογών.
- Προμήθεια πάσης φύσεως λογισμικού και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού.

- Δαπάνες για προσαρμογή λογισμικού για την κάλυψη των αναγκών ατόμων με αναπηρία
- Προμήθεια εφαρμογών ανάλυσης δεδομένων
- Προμήθεια εφαρμογών για τη βελτιστοποίηση της παραγωγής, της παροχής υπηρεσιών και των διαδικασιών διοίκησης
- Προμήθεια εφαρμογών γραφείου και ψηφιακής ασφάλειας και αποθήκευσης
- Προμήθεια εφαρμογών διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (CRM κλπ)
- Προμήθεια εφαρμογών διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων - ERP
- Προμήθεια εφαρμογών διαχείρισης λογιστικών στοιχείων, καταμέτρησης και παρακολούθησης δεικτών απόδοσης.
- Προμήθεια εφαρμογών Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων και Μισθοδοσίας
- Προμήθεια εφαρμογών Διαχείρισης Αποθήκης – WMS
- Προμήθεια εφαρμογών αυτοματοποιημένης εξυπηρέτησης πελατών

Για τις δαπάνες της εν λόγω κατηγορίας επισημαίνονται τα κάτωθι:

- ☞ Η επιχείρηση να είναι νόμιμος κάτοχος της άδειας χρήσης αυτού
- ☞ Το προμηθευόμενο λογισμικό, συμπεριλαμβανομένης και της αντίστοιχης αρχικής παραμετροποίησης του, να χαρακτηριστεί ως άυλο στοιχείο ενεργητικού – σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα – να καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων και να επιδέχεται αποσβέσεων.
- ☞ Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης είναι επιλέξιμη μέχρι ένα (1) έτος από το χρόνο προμήθειας.
- ☞ Το κόστος αρχικής εγκατάστασης/παραμετροποίησης του λογισμικού καθώς και της τυχόν εκπαίδευσης χρηστών, είναι επιλέξιμο εφόσον πρόκειται για νεοαποκτηθέν λογισμικό, οι εν λόγω δαπάνες συνάδουν με αυτό και τιμολογείται από τον ίδιο προμηθευτή.
- ☞ Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη, οι υπηρεσίες ανάπτυξης λογισμικού που γίνεται με ίδια μέσα του δικαιούχου (ιδιοπαραγωγή λογισμικού).
- ☞ Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος επιλέξει την ανάπτυξη ιστοσελίδας ή/και την υλοποίηση ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop), θα πρέπει να είναι σε διαθέσιμες σε τουλάχιστον ακόμη μια γλώσσα πέρα της ελληνικής και θα πρέπει να παρέχεται ευκολία χρήσης και πρόσβασης μέσω έξυπνων συσκευών (κινητά – tablets κτλ)
- ☞ Σε περίπτωση αγοράς ή και ανάπτυξης λογισμικού εφαρμογών ή/και ανάπτυξη ιστοσελίδας ή/και την υλοποίηση ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop) που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο AA.
- ☞ Τα εν λόγω λογισμικά πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση ή/και στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης

- ☞ Η προμήθεια των εν λόγω λογισμικών πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή

ΕΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Κατά το χρονικό διάστημα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες, οι οποίες περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και υπολογίζονται με βάση σταθερό συντελεστή 7% των άμεσων επιλέξιμων δαπανών της πράξης, σύμφωνα με το Άρθρο 54 του Καν. 1060/2021.

Η εν λόγω κατηγορία δαπάνης δεν απαιτεί την προσκόμιση παραστατικών, καταβάλλεται αναλογικά με κάθε πληρωμή και το αναλογούν ύψος αυτής οριστικοποιείται κατά το στάδιο της τελικής πιστοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

Τονίζεται ότι στην παρούσα Δράση η κατηγορία δαπάνης «ΕΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ» θα περιλαμβάνεται υποχρεωτικά στο Ε.Σ. και θα ελέγχεται αυτόματα από το ΟΠΣΚΕ ως ποσοστό των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου του δικαιούχου.

Β. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Επισημαίνεται ότι:

- Δεν θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.
- Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης, για την πιστοποίηση των δαπανών θα προσκομίζονται όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης ελεγκτικής αλυσίδας για την προμήθεια, τη διακίνηση και την εξόφληση του προμηθευτή.
- Για τον έλεγχο των τιμών, ο αρμόδιος ΕΦ και οι Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας του εξοπλισμού. Ο αρμόδιος ΕΦ και οι Επιτροπές μπορεί να ζητούν από το δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες, για εξακρίβωση της αξίας και τον έλεγχο των τιμών αυτών.
- Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τον αρμόδιο ΕΦ και τις Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως μέθοδοι κοστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών που θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών.
- Όλες οι δαπάνες θα εξετάζονται κατά την πιστοποίησή τους για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επιχειρηματικό σχέδιο. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή/και σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης, θα γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
- Συμβάσεις ή Ιδιωτικά Συμφωνητικά συντάσσονται και προσκομίζονται μόνον εφόσον αυτό απαιτείται από τη Φορολογική Νομοθεσία με εξαίρεση τις δαπάνες της κατηγορίας συμβουλευτικών υπηρεσιών όπου η σύνταξη συμφωνητικού είναι υποχρεωτική, καθώς επίσης και η καταχώρηση τους στο Taxisnet.

- Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης (τιμολόγια αυτοπαράδοσης κ.ά.), καθώς και τιμολόγια λήψης υπηρεσιών.
- Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφ' όσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου.
- Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί. Σημειώνεται ότι, όταν ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο π/υ και σε καμία περίπτωση δεν τον προσαυξάνει.
- Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού είναι μη επιλέξιμη.

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι παρακάτω:

- ☞ Χρεωστικοί τόκοι, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.
- ☞ Οι δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά, που δεν έχουν εξοφληθεί πριν την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης.
- ☞ Κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις, που επιστρέφουν στο δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο.
- ☞ Οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.
- ☞ **Πάσης φύσεως μηχανήματα και εξοπλισμός που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα (π.χ. άνθρακας, πετρέλαιο, βενζίνη, φυσικό αέριο κ.λπ.) για τη λειτουργία τους. Σημειώνεται ότι και τα Plug-In Hybrid οχήματα δεν είναι επιλέξιμα, διότι κινούνται και με την χρήση ορυκτών καυσίμων.**

6.3 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ο συνολικός επιχορηγούμενος προϋπολογισμός εκάστου επενδυτικού σχεδίου μπορεί να κυμαίνεται από **20.000 € έως 100.000 €**. Αιτήσεις χρηματοδότησης με υποβαλλόμενο προϋπολογισμό μικρότερο των 20.000€ δεν δύνανται να υποβληθούν.

Εφόσον το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει δαπάνες που αθροιστικά υπερβαίνουν τις 100.000€ το υπερβάλλον ποσό λογίζεται στο σύνολο του ως ιδιωτική συμμετοχή. Επισημαίνεται πως, το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου, συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους, αποτελεί αντικείμενο αξιολόγησης, παρακολούθησης και ελέγχου.

Σε κάθε περίπτωση δεν δύναται να εγκριθεί/πιστοποιηθεί συνολικός επιχορηγούμενος προϋπολογισμός μικρότερος από το ελάχιστο όριο των 20.000 €.

Διάρκεια Υλοποίησης Επενδυτικού Σχεδίου

Η διάρκεια υλοποίησης μιας πράξης είναι η χρονική περίοδος εκείνη η οποία ξεκινάει από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας υλοποίησης των δαπανών και εκτείνεται έως και την ημερομηνία εκείνη, κατά την οποία η δικαιούχος έχει ολοκληρώσει την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης και έχουν εκπληρωθεί οι όροι, οι υποχρεώσεις καθώς και τυχόν ειδικότεροι στόχοι, που τίθενται στην απόφαση ένταξης.

Η προαναφερόμενη χρονική περίοδος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δεκαοκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Αιτήματα παράτασης υλοποίησης δε δύναται να υποβληθούν, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας όπως ορίζει ο Ν. 3885/2010 άρθρο 23.

7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου καλύπτεται από τη δημόσια δαπάνη και την ιδιωτική συμμετοχή. Η δημόσια δαπάνη για όλα τα επενδυτικά σχέδια ανέρχεται στο **70%** του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ενώ το υπόλοιπο ποσό καλύπτεται από ιδιωτική συμμετοχή.

Η ιδιωτική συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με ίδιους πόρους, είτε με τραπεζικό δανεισμό, είτε με συνδυασμό και των δύο.

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εάν χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού. Επιτρέπεται η κίνηση του ανωτέρου δανείου να γίνεται και μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει ξεχωριστή πράξη στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει ότι το δάνειο προορίζεται για την υλοποίηση της επένδυσης, με σαφή αναφορά των όρων σύναψης του δανείου. Εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε τραπεζικό δανεισμό για την κάλυψη μέρους ή/και του συνόλου της ιδιωτικής συμμετοχής, θα πρέπει να προσκομίσει κατά την υλοποίηση της επένδυσης, αντίγραφο της σχετικής σύμβασης με τις απαραίτητες πρόσθετες πράξεις, εφόσον η κίνηση του δανείου λάβει χώρα μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού.

Εφόσον η δικαιούχος προχωρήσει στη λήψη δανείου, αυτό δύναται να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ, συμπεριλαμβανομένου του όποιου εργαλείου υποστηρίζεται από το ΤΔΜ. Σε περίπτωση συνδυασμού χρηματοδοτικών εργαλείων τότε:

- Οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.
- Πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.

- Μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου).
- Οι επιχορηγήσεις δεν δύναται να χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Αν το τραπεζικό δάνειο υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ και χορηγείται με τον Κανονισμό ΕΕ 2023/2831 εμπεριέχει ενίσχυση και το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτού, σωρεύεται με την επιχορήγηση του επενδυτικού σχεδίου στο πλαίσιο της παρούσας δράσης κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτει ο Κανονισμός ΕΕ 2023/2831 και των προβλεπόμενων σχετικών ορίων των Κανονισμών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας και δε δύναται να ξεπεραστεί.
- Τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ δεν δύναται να χρησιμοποιούνται για τη προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.
- Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε ξένο νόμισμα.

Η καταβολή της ιδιωτικής συμμετοχής της δικαιούχου επιχείρησης αποδεικνύεται με την εξόφληση των παραστατικών, κατά την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται **υποχρεωτικά**, αποκλειστικά **ηλεκτρονικά** μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) (<https://app.opske.gr/>) και συνοδεύεται από όλα τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: «Δικαιολογητικά Υποβολής / Ένταξης». Αιτήσεις χρηματοδότησης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΟΠΣΚΕ, δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν και να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο.

Η Αναλυτική Πρόσκληση του Προγράμματος, καθώς και το σύνολο των εγγράφων που την συνοδεύουν, θα αναρτηθούν στις ιστοσελίδες της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, στην ιστοσελίδα του ΟΠΣΚΕ <https://app.opske.gr/>, του www.efepae.gr καθώς και σε αυτήν του εταίρου του με Γεωγραφική Αρμοδιότητα το Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr

Επίσης μπορεί να επικοινωνεί με τους φορείς στα κάτωθι στοιχεία επικοινωνίας (E-mail / Τηλέφωνο):

✚ ΕΥΔΑΜ: p.dam@mou.gr /

✚ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ: dam@diaxeiristiki.gr / 2610622711

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

Έναρξη υποβολής αιτήσεων	Λήξη υποβολής αιτήσεων
10/01/2025 και ώρα 12:00	30/04/2025 και ώρα 15:00

Η ΕΥΔΑΜ διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των ανωτέρω ημερομηνιών με βάση την πορεία υποβολής των έργων. Κάθε τροποποίηση των ανωτέρω στοιχείων θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr και του ΕΣΠΑ.

Για να θεωρηθεί ότι η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα, θα πρέπει η υποβολή της αίτησης να ολοκληρωθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα. Σε περίπτωση υποβολής και στη συνέχεια επανεπεξεργασίας της αίτησης, ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου λαμβάνεται υπόψη η τελική-οριστική υποβολή. Αιτήσεις οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα αξιολογούνται.

Μετά τη λήξη της προθεσμίας ηλεκτρονικής υποβολής δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή/οριστικοποίηση αίτησης χρηματοδότησης. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης που θα υποβληθούν εκπρόθεσμα δεν θα αξιολογούνται.

Είναι επιτρεπτή αποκλειστικά μια και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά Α.Φ.Μ., καθώς και μόνο μία συμμετοχή ανά φορέα επένδυσης (εταίρος/μέτοχος/επιχείρηση) σε αίτηση χρηματοδότησης που να αφορά υπό σύσταση επιχείρηση. Στην περίπτωση που από τη διαδικασία επαλήθευσης προκύψει ότι δεν τηρήθηκαν οι εν λόγω προϋποθέσεις, όλες οι σχετικές αιτήσεις θα απορρίπτονται.

Οι νέες (υφιστάμενες) επιχειρήσεις πραγματοποιούν είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς ΑΑΔΕ της επιχείρησης και ορίζουν Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πράξης για τη συγκεκριμένη δράση στο προφίλ τους. Ο Συντονιστής πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που επίσης διαθέτει προφίλ στο ΟΠΣΚΕ. Για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις ο Συντονιστής πραγματοποιεί είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους δικούς του κωδικούς TaxisNet, ορίζει υποδράση και, μέσω της επιλογής προσθήκη δικαιούχου, δημιουργεί την βασική καρτέλα στοιχείων για την υπό σύσταση επιχείρηση.

Ο **Συντονιστής ΟΠΣΚΕ** διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών της πράξης στο ΟΠΣΚΕ, από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωση της, για λογαριασμό του Δικαιούχου της ενίσχυσης. Ως Συντονιστές ΟΠΣΚΕ μπορούν να οριστούν και εξουσιοδοτημένα φυσικά πρόσωπα του Δικαιούχου (π.χ. Νόμιμος Εκπρόσωπος, Λογιστής).

Επιπλέον, σε σχετικό πεδίο στο έντυπο αίτησης χρηματοδότησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος του δικαιούχου καθορίζει τον **Υπεύθυνο Έργου** (δύναται να είναι ο ίδιος ή τρίτο πρόσωπο), ο οποίος έχει την γενική εποπτεία του έργου. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται η ευθύνη του συνολικού προγραμματισμού, συντονισμού, παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της επένδυσης, ώστε να εξασφαλίζεται η διαρκής εναρμόνιση του Έργου με τις υποχρεώσεις, τις κατευθύνσεις, τις οδηγίες και τους

στόχους της Δράσης. Επιπλέον, έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τον ΕΦ για θέματα σχετικά με την πορεία υλοποίησης της επένδυσης ή την εκτέλεση ενεργειών/διορθωτικών αλλαγών που προβλέπονται από την Πρόσκληση της δράσης και απαιτούνται για την ομαλή και εναρμονισμένη με τα οριζόμενα αυτής, υλοποίηση της επένδυσης.

Οι Δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους αίτησης χρηματοδότησης, καθώς και την ευθύνη της εμπρόθεσμης υποβολής αυτής.

Κάθε αίτηση χρηματοδότησης, κατά την αρχικοποίηση της υποβολής στο ΟΠΣΚΕ λαμβάνει μοναδικό ενάριθμο κωδικό. Ο δυνητικός δικαιούχος της Δράσης, μέσω του συντονιστή του, υποχρεούται σωρευτικά:

- Να συμπληρώσει στο ΟΠΣΚΕ όλα τα σχετικά πεδία της αίτησης (επισημαίνεται πως η βαθμολογία της αίτησης υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα, βάσει κριτηρίων, όπως αυτά αναλυτικά περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: «Κριτήρια Βαθμολόγησης Αιτήσεων» της παρούσας και για τον υπολογισμό της λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στο έντυπο υποβολής της αίτησης ή ελήφθησαν διαλειτουργικά, ως εκ τούτου απαιτείται πολύ προσεκτική συμπλήρωση).
- Να επισυνάψει στο ΟΠΣΚΕ όλα τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: «Δικαιολογητικά Υποβολής / Ένταξης», εκ των οποίων θα τεκμαίρεται με ασφάλεια η τήρηση όλων των όρων και των προϋποθέσεων της παρούσας.
- Να οριστικοποιήσει την αίτηση ώστε αυτή να καταστεί διαθέσιμη προς επεξεργασία σε επόμενο στάδιο.

Διευκρινίζεται ότι, δεν υπάρχει δυνατότητα επεξεργασίας επιμέρους πεδίων του ΟΠΣΚΕ που αντλούνται υποχρεωτικά μέσω της διαλειτουργικότητας με άλλες βάσεις δεδομένων του Δημοσίου (π.χ. μέσω ΑΑΔΕ: Ημερομηνία Έναρξης Εργασιών, ΚΑΔ, κ.α.) και συμπληρώνονται αυτόματα. Σε περίπτωση που από τα ληφθέντα από δημόσιες βάσεις δεδομένων στοιχεία, προκύπτει μη ικανοποίηση έστω και μιας εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, είτε δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ είτε αυτή θα χαρακτηριστεί ως μη επιλέξιμη.

Ο Συντονιστής, αφού υποβάλλει την αίτηση χρηματοδότησης για την δικαιούχο, με την επιλογή «Επανεπεξεργασία» του ΟΠΣΚΕ, έχει τη δυνατότητα να προβεί σε διορθώσεις/τροποποιήσεις αυτής, έως την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής.

Σημειώνεται πως επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης της επιχείρησης από τον δυνητικό δικαιούχο, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των επενδυτικών σχεδίων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα από τον δηλωθέντα συντονιστή (δηλωθείσες σχέσεις ΟΠΣΚΕ) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Προσοχή: Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου Υποβολή της αίτησης ώστε να είναι έγκυρη και να προχωρήσει σε επόμενα στάδια (Αξιολόγηση), ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι λαμβάνεται υπόψη η τελευταία ημερομηνία υποβολής (επανυποβολής) για να

θεωρηθεί η αίτηση εμπρόθεσμη. Αιτήσεις, οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας, λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα αξιολογούνται.

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Συνεπώς, θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου και συνέπεια με τα συνημμένα δικαιολογητικά. Διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στη δράση συνιστά εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔΑΜ και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ κ.α.), καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της δράσης (ενδεικτικά: αυτόματη προσυμπλήρωση πεδίων ΟΠΣΚΕ μέσω διασύνδεσης με ΑΑΔΕ, έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων),
- για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών) και
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της Δράσης.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του ν. 4624/2019, όπως ισχύει.

Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών . Αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου η παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής δ/νσης και η ενημέρωση του φορέα υλοποίησης για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του.

Δικαιολογητικά συμμετοχής/ένταξης

Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης να επισυνάψουν στο ΟΠΣΚΕ όλα τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: «Δικαιολογητικά Υποβολής / Ένταξης» σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή.

Το σύνολο των δικαιολογητικών που θα επισυναφθούν θα πρέπει να είναι της μορφής αρχείων: .pdf, .jpg, .png (συστήνεται η χρήση αρχείων τύπου pdf) και να έχει συνολικό μέγεθος μικρότερο των 50 MB. Επιπλέον, κάθε μεμονωμένο αρχείο θα πρέπει να είναι μικρότερο από 10 MB.

Παρέχεται η δυνατότητα επισύναψης μέχρι πέντε (5) διαφορετικών ηλεκτρονικών αρχείων για κάθε διακριτό δικαιολογητικό. Οι προαναφερθέντες περιορισμοί είναι υποχρεωτικοί και η μη συμμόρφωση με αυτούς δύναται να οδηγήσει σε αδυναμία υποβολής της αίτησης. Συμπιεσμένα αρχεία δεν είναι αποδεκτά για λόγους ασφαλείας. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται, η χρήση/επισύναψη αρχείων όπως αυτά έχουν παραχθεί/δημιουργηθεί/εξαχθεί από τα πληροφοριακά συστήματα (ΑΑΔΕ κ.τλ.) χωρίς περαιτέρω επεξεργασία.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΝΤΑΞΗΣ/ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

9.1 ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Στη διαδικασία αξιολόγησης των υποβληθέντων αιτήσεων εμπλέκονται τα ακόλουθα όργανα:

ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Ο αξιολογητής είναι στέλεχος του ΕΦΕΠΑΕ, με σχέση εξαρτημένης εργασίας, που υποστηρίζει την επιτροπή αξιολόγησης στα παρακάτω:

1. στην επιβεβαίωση της πληρότητας υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής,
2. στην επιβεβαίωση της ορθότητας των δηλούμενων στην αίτηση χρηματοδότησης στοιχείων, που δεν έχουν αντληθεί από εθνικές/δημόσιες βάσεις δεδομένων.

και εισηγείται σε αυτήν αναφορικά με την τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, το εύλογο του προϋπολογισμού και την επιλεξιμότητα των δαπανών και επισημαίνει τυχόν διαφοροποίηση της βαθμολογίας που προέκυψε από την παραπάνω διαδικασία.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Για τις ανάγκες της αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης που υποβάλλονται στο πλαίσιο της Δράσης, συστήνεται Επιτροπή Αξιολόγησης με ευθύνη της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στην οποία περιγράφονται οι αρμοδιότητες, ορίζονται τα μέλη της, τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη και ό,τι άλλο απαιτείται σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης. Σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη, είναι δυνατή η σύσταση επιπρόσθετων Επιτροπών Αξιολόγησης για την εξέταση των αιτήσεων.

Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν δύνανται να συμμετέχουν στην παρακολούθηση και την παραλαβή έργων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κ.λπ.).

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ είναι υπεύθυνη για το γενικό συντονισμό της διαδικασίας αξιολόγησης και μεταξύ άλλων μεριμνά για:

- την έκδοση οριζοντίων οδηγιών, διευκρινίσεων και κατευθυντήριων γραμμών
- την παρακολούθηση και τον έλεγχο του χρονοδιαγράμματος της αξιολόγησης
- την αναζήτηση στοιχείων Εθνικών Βάσεων Δεδομένων (όπου απαιτείται)

- τις σχετικές εισηγήσεις προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών προκειμένου να εκδοθούν η/οι σχετική/ές Απόφαση/άσεις, Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης και Ένταξης.

9.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Μετά το πέρας της καταληκτικής ημερομηνίας της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησης, με την ευθύνη της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και την υποστήριξη του ΕΦΕΠΑΕ.

Βασικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία αξιολόγησης είναι οι εξής:

- Ο αξιολογητής & τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης δεν ταυτίζονται με το συντάκτη του επενδυτικού σχεδίου και δεν συνδέονται με κανένα τρόπο με αυτό.
- Ο αξιολογητής & η επιτροπή αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ).
- Η αξιολόγηση είναι συγκριτική και πραγματοποιείται ως εξής:

1^ο ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Το στάδιο αυτό διενεργείται από αξιολογητές. Κάθε συστημικά διαθέσιμη πρόταση, ανατίθεται από τον ΕΦΕΠΑΕ σε έναν (1) αξιολογητή, στέλεχος του, ο οποίος διενεργεί τον έλεγχο πληρότητας των δικαιολογητικών και πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής, επιλεξιμότητας δαπανών, το εύλογο κόστους, ενώ επιβεβαιώνει την ορθότητα των δηλούμενων, στην αίτηση χρηματοδότησης στοιχείων που δεν έχουν αντληθεί από Εθνικές Βάσεις Δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων, δικαιολογητικών και ηλεκτρονικών εγγράφων τεκμηρίωσης κάθε αιτήματος χρηματοδότησης, όπως αυτά περιγράφονται στο Κεφάλαιο «ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ – ΌΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ», που έχουν καταχωρηθεί στην αίτηση χρηματοδότησης και αναρτηθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Διευκρινίζεται ότι δεν προβλέπεται η αναζήτηση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος για την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης και καθιστά την αίτηση απορριπτέα.

Με την αξιολόγηση όλων των αιτήσεων διαβιβάζονται οι εξετασθείσες αιτήσεις στην Επιτροπή Αξιολόγησης. Δύναται να γίνει τμηματική διαβίβαση των εξετασθεισών αιτήσεων στην Επιτροπή Αξιολόγησης.

2^ο ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Το 2^ο και τελικό στάδιο αξιολόγησης διενεργείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης. Η Επιτροπή Αξιολόγησης λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση του προηγούμενου σταδίου, ελέγχει στο σύνολό της την κάθε αίτηση χρηματοδότησης και γνωμοδοτεί για τα κάτωθι:

1. την επιλεξιμότητα της αίτησης (τήρηση όρων και τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής),

2. τη βαθμολογία της αίτησης,
3. την κατηγοριοποίηση και το χαρακτηρισμό των δαπανών,
4. το ύψος του επιλέξιμου/επιχορηγούμενου προϋπολογισμού (απαραίτητη η κάλυψη του ελάχιστου ορίου) και κατ' επέκταση της αναλογούσας δημόσιας χρηματοδότησης,

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης και από την Επιτροπή Αξιολόγησης συντάσσονται οι παρακάτω πίνακες:

- αιτήσεων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης (συμπεριλαμβανομένου του επιλέξιμου ποσού του ΠΥ, συγχρηματοδοτούμενου και ίδιας συμμετοχής), οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως επιλέξιμες και ο Π/Υ της δράσης επαρκεί για την κάλυψη της αναλογούσας Δ.Χ., δηλαδή «**Εγκεκριμένες**»
- αιτήσεων οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως μη επιλέξιμες λόγω μη πλήρωσης όλων των όρων και των προϋποθέσεων συμμετοχής, δηλαδή «**Απορριφθείσες**»
- αιτήσεων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης (συμπεριλαμβανομένου του επιλέξιμου ποσού του Π/Υ, συγχρηματοδοτούμενου και ίδιας συμμετοχής), οι οποίες χαρακτηρίστηκαν επιλέξιμες των οποίων η βαθμολογία διαμορφώθηκε κάτω από την βαθμολογική βάση ένταξης, κατά την αξιολόγηση, δηλαδή «**Απορριφθείσες λόγω εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων**»

Στη συνέχεια η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγείται στη ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ την έκδοση της/των Απόφασης(εων) Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.

Επισημάνσεις – Διευκρινήσεις επί της διαδικασίας αξιολόγησης

- ☞ Πεδία της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης που αντλούνται και συμπληρώνονται αυτόματα, υποχρεωτικά μέσω της διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. στοιχεία που αντλούνται/καταχωρούνται στην αίτηση μέσω ΑΑΔΕ όπως ΚΑΔ, Κύκλος Εργασιών, κ.α.) δεν δύναται να επεξεργαστούν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της υποβολής της αίτησης. Αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη των καταχωρήσεων στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Τουτέστιν, υιοθετούνται τα στοιχεία που αντλήθηκαν διαλειτουργικά και δεν δύναται να γίνουν από οποιονδήποτε χρήστη και σε οποιοδήποτε στάδιο, αλλαγές/τροποποιήσεις/καταχωρήσεις στα προαναφερθέντα πεδία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται έστω και αν αφορούν στοιχεία τα οποία:
  - υπαγορεύουν υποχρεώσεις υλοποίησης,
  - διαμορφώνουν τον Π/Υ της αίτησης,
  - διαμορφώνουν βαθμολογία κριτηρίων,
  - οδηγούν σε μη ικανοποίηση μιας τουλάχιστον εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.
- ☞ Σε οποιοδήποτε στάδιο της ως άνω περιγραφόμενης διαδικασίας, δύναται να γίνουν διασταυρώσεις με στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές Βάσεις Δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ,

ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ-NAT), ώστε να επαληθευθεί η ακρίβεια των στοιχείων, στα υποβληθέντα στην αίτηση ή/και προσκομισθέντα μετά από αναζήτηση δικαιολογητικά και να αποφευχθούν και αντιμετωπιστούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού και εθνικού προϋπολογισμού. Σε κάθε περίπτωση τα στοιχεία που ελήφθησαν/θα ληφθούν από εθνικές βάσεις δεδομένων και θα χρησιμοποιηθούν είτε αυτούσια είτε για υπολογισμούς, **κατισχύουν** των αναγραφόμενων στα δικαιολογητικά ή των δηλωθέντων στην αίτηση και είναι αυτά που θα χρησιμοποιηθούν/υιοθετηθούν τόσο για την κρίση της αίτησης χρηματοδότησης ως επιλέξιμη ή μη, δηλαδή για την διαπίστωση περί συνδρομής ή μη όρου/προϋπόθεσης συμμετοχής, καθώς και για τον υπολογισμό της βαθμολογίας του κάθε κριτηρίου.

- ☞ Έλεγχος σώρευσης διενεργείτε υποχρεωτικά πριν την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης. Εφόσον το αποτέλεσμα του ελέγχου υποδείξει υπέρβαση του ορίου που θέτει ο Καν.(ΕΕ) 2023/2831 της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (OJ EL L 15.12.2023) (De Minimis) όπως εκάστοτε ισχύει, τότε διαμορφώνονται κατάλληλα τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Ο έλεγχος σώρευσης ενισχύσεων διενεργείται μέσω των δηλωθέντων στον Πίνακα Επιχορηγήσεων, καθώς και μέσω της διεπαφής του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΕΗΣ) με το ΟΠΣΚΕ βάσει του οποίου επιβεβαιώνεται ότι οι ενισχύσεις De Minimis που θα λάβει ο δυνητικός δικαιούχος της Δράσης, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, συναθροιζόμενες με την αναλογούσα Δ.Χ. από την παρούσα δράση, δεν υπερβαίνουν τις 300.000 ευρώ.
- ☞ Για το χαρακτηρισμό της αίτησης χρηματοδότησης ως επιλέξιμη, θα πρέπει αυτή να περιέχει όλα εκείνα τα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: «Δικαιολογητικά Υποβολής / Ένταξης» εκ των οποίων θα προκύπτει με ασφάλεια η τήρηση όλων των όρων και των προϋποθέσεων συμμετοχής, καθώς και η τήρηση των υποχρεωτικών ορίων του πίνακα δαπανών.

ΕΓΚΡΙΣΗ / ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ & ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Σε συνέχεια της διαδικασίας αξιολόγησης, και αφού διενεργηθεί προενταξιακός έλεγχος μέσω του ΟΠΣΚΕ οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένες, εγκεκριμένες μη επιχορηγούμενες, απορριφθείσες, οι προκύπτοντες πίνακες, μαζί με το/τα πρακτικό(ά) αξιολόγησης της/των Επιτροπής/ών Αξιολόγησης, διαβιβάζονται από την ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος εκδίδει την/τις σχετική(ες) Απόφαση(εις) Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης. Με την έκδοση της/των Απόφασης(ων) Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης ολοκληρώνεται το έργο της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Η/Οι απόφαση(εις) αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο του προγράμματος Δι@ύγεια καθώς και στους δικτυακούς τόπους της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, στην ιστοσελίδα του ΟΠΣΚΕ <https://app.opske.gr/>, του www.efepae.gr και σε αυτήν του εταίρου του με

γεωγραφική αρμοδιότητα τις το Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης, Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr.

Με την έγκριση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης, οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται στην παραπάνω Απόφαση και ο δυνητικός Δικαιούχος ενημερώνεται ηλεκτρονικά, μέσω του ΟΠΣΚΕ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Εφόσον δεν υποβληθεί ένσταση επί των αποτελεσμάτων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας (σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ»), τεκμαίρεται ότι η επιχείρηση αποδέχεται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους αποδοχής του τεχνικού παραρτήματος που προέκυψε από την αξιολόγηση για τις αιτήσεις που κρίθηκαν «Εγκεκριμένες».

Η αποδοχή χρηματοδότησης συνιστά αποδοχή της εγγραφής του δικαιούχου στον κατάλογο των πράξεων, που δημοσιεύεται σύμφωνα με τα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021. Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση ενεργειών, όπως αυτά προβλέπονται στο Άρθρο 49, παράγραφος 2 του Καν. 1060/2021, στο παράρτημα ΙΧ αυτού και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης ή και περαιτέρω επεξεργασίας τους.

9.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Η δυνατότητα υποβολής ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61) και η διαδικασία που ακολουθείται για την υποβολή και εξέταση αυτών καθορίζεται στην Α.Π. 110565/22.11.2022 (ΦΕΚ 5958/Β/22-11-2022) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027» όπως τροποποιήθηκε με τη με Α.Π. 8542/02.05.2024 (Β' 2855) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι που συμμετέχουν στη διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης στο πλαίσιο πρόσκλησης, δύνανται να υποβάλουν διοικητική ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου 25 του Ν.2690/1999) επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

Οι ενστάσεις ασκούνται άπαξ επί του αποτελέσματος της αξιολόγησης και **υποβάλλονται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από το δικαιούχο, μέσω του ΟΠΣΚΕ (<https://app.opske.gr/>), επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην ένσταση κατά την κρίση του δικαιούχου, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.**

Ο Συντονιστής, αφού υποβάλλει την ένσταση για την δικαιούχο και έως την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής, έχει τη δυνατότητα να προβεί σε διορθώσεις/τροποποιήσεις αυτής με την επιλογή «Επανεπεξεργασία» του ΟΠΣΚΕ.

Σημειώνεται πως επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ένστασης, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα από τον δηλωθέντα συντονιστή (δηλωθείσες σχέσεις ΟΠΣΚΕ) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη ένσταση είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Προσοχή: Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου υποβολή της. Σε περίπτωση υποβολής και στη συνέχεια επανεπεξεργασίας της ένστασης, ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου λαμβάνεται υπόψη η τελική-οριστική υποβολή. Η εμπρόθεσμη υποβολή της ένστασης στο ΟΠΣΚΕ αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου. Ενστάσεις οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα εξετάζονται.

Αρμόδιο όργανο για την αποδοχή ή απόρριψη των ενστάσεων είναι η Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων, η οποία συστήνεται με απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στην οποία περιγράφονται οι αρμοδιότητες, ορίζονται τα μέλη της, τα

αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη και ό,τι άλλο απαιτείται σχετικά με τη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων. Σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη, είναι δυνατή η σύσταση πρόσθετων Επιτροπών Εξέτασης Ενστάσεων.

Στην Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΕΥΔΑΜ ή του ΕΦΕΠΑΕ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης. Επιπλέον, τα μέλη της Επιτροπής Εξέτασης Ενστάσεων δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην παρακολούθηση και στην παραλαβή έργου των αιτήσεων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κ.λπ.).

Οι ενστάσεις εξετάζονται από την Επιτροπή, με την υποστήριξη του ΕΦΕΠΑΕ, μέσω του ΟΠΣΚΕ, τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης. **Επισημαίνεται πως η βαθμολόγηση της αίτησης διενεργήθηκε βάσει των στοιχείων που δηλώθηκαν από τη δικαιούχο στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης και ληφθέντων από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ – ΕΡΓΑΝΗ κ.α.) στο ΟΠΣΚΕ για τα οποία αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη τόσο της καταχώρησης στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση.**

Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων και μετά τη διενέργεια προενταξιακού ελέγχου, οριστικοποιείται η διαδικασία εξέτασης ενστάσεων, αποτυπώνεται το αποτέλεσμα αυτής (Αποδοχή / Μερική αποδοχή / Απόρριψη) καθώς και η τελική κατάσταση εκάστης αίτησης (Εγκεκριμένη / Εγκεκριμένη – Μη Χρηματοδότηση λόγω εξάντλησης προϋπολογισμού / Απορριφθείσα) στο ΟΠΣΚΕ και εκδίδονται οι αποφάσεις επί των ενστάσεων από τον αρμόδιο για θέματα ΕΣΠΑ Υπουργό κατόπιν διαβίβασης των πρακτικών της επιτροπής εξέτασης ενστάσεων από τη ΔΑ. Με την έκδοση των εν λόγω αποφάσεων οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται αμελλητί για το αποτέλεσμα της εξέτασης της ένστασης, με ηλεκτρονικό μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει (οι χρήστες έχουν την υποχρέωση να επικαιροποιούν εγκαίρως και κάθε φορά, τα στοιχεία επικοινωνίας τους έτσι ώστε να λαμβάνουν τις σχετικές ενέργειες επικοινωνίας). Η ημερομηνία αποστολής του προαναφερόμενου ηλεκτρονικού μηνύματος λογίζεται ως η τελική ημερομηνία παραχώρησης έννομου δικαιώματος λήψης ενίσχυσης και αποτελεί ορόσημο έναρξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της επένδυσης.

Η/Οι απόφαση(εις) αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος Δι@ύγεια καθώς και στους δικτυακούς τόπους της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, στην ιστοσελίδα του ΟΠΣΚΕ <https://app.opske.gr/>, του www.efepae.gr καθώς και σε αυτήν του εταίρου του με Γεωγραφική Αρμοδιότητα το Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr.

Η απόφαση επί της ένστασης καθιστά οριστικό το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αίτησης, αποκλειόμενου έτερου σταδίου διοικητικής προσφυγής. Με την έκδοση της/των απόφασης(ων) εξέτασης των ενστάσεων, η διαδικασία έκδοσης ή τροποποίησης της απόφασης ένταξης ενεργοποιείται.

10. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

10.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Οι δικαιούχοι επενδυτές είναι υπεύθυνοι εξ' ολοκλήρου απέναντι στους αρμόδιους Φορείς για την υλοποίηση, παρακολούθηση και τη διασφάλιση της προόδου του έργου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών, καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (ΦΟΑ) με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του έργου τους.

Ο Δικαιούχος της ενίσχυσης, κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού του σχεδίου, υποχρεούται στην υποβολή μέσω του ΟΠΣΚΕ στοιχείων που αφορούν την πρόοδο υλοποίησης, ήτοι Αιτημάτων Τροποποίησης και Επαλήθευσης.

Κάθε παράβαση των όρων της παρούσας πρόσκλησης και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται λήψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν από τη διατύπωση στον Δικαιούχο απλών συστάσεων συμμόρφωσης, μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης της απόφασης ένταξης και έντοκης επιστροφής της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Επισημαίνονται τα εξής :

- Κατά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου του ο δικαιούχος υποχρεούται να κοινοποιεί άμεσα και υποχρεωτικά στον ΕΦ:
  - οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο του, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων,
  - πιθανή αδυναμία από πλευράς του να συνεχίσει την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου,
  - την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την υλοποίηση της επένδυσης στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα.

Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων που απαιτούνται από τον ΕΦ, την ΕΥΔΑΜ και τις λοιπές ελεγκτικές αρχές ενδέχεται να οδηγήσει σε ανάκληση της απόφασης ένταξης του δικαιούχου από τη Δράση (απένταξη) με έντοκη επιστροφή της τυχόν ήδη καταβληθείσας επιχορήγησης (περιπτώσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί ενδιάμεση καταβολή ή προκαταβολή).

- Έργο τουλάχιστον ίσο με το **40%** του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και να υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ αίτημα καταβολής, **εντός των πρώτων δώδεκα (12) μηνών** από την ημερομηνία

ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

3. Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν την εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου όσο και μετά απ' αυτή, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) ετών μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης. Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να ισχύει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι ο φορέας απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.

A) Αιτήματα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης

Τα Αιτήματα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης υποβάλλονται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ από το δικαιούχο, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, και συνοδεύονται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα, όπως αυτά καθορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: «Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου».

Για τη διαχείριση των δικαιολογητικών/παραδοτέων της επιχείρησης, ο Δικαιούχος πρέπει πρώτα, πραγματοποιώντας είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης, να ορίσει τον **Οικονομικό Υπεύθυνο**, ο οποίος είναι αρμόδιος για να πραγματοποιεί τις καταχωρήσεις των παραστατικών και πληρωμών για λογαριασμό του Δικαιούχου στο ΟΠΣΚΕ και να αναρτά/διαχειρίζεται τα δικαιολογητικά. Ο Οικονομικός υπεύθυνος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που διαθέτει επίσης προφίλ στο ΟΠΣΚΕ (δύναται να ταυτίζεται με το συντονιστή).

Ο Οικονομικός Υπεύθυνος :

- Καταχωρεί δικαιολογητικά μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας, ανάλογα με τον τύπο δικαιολογητικού.
- Καταχωρεί τιμολόγια μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας.
- Καταχωρεί παραστατικά εξόφλησης και
- Επιμερίζει τα τιμολόγια σε έργα, ώστε ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ να τα συνδέσει με δαπάνες σε κάθε Αίτημα Καταβολής Ενίσχυσης.

Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης για εκτέλεση έργου τουλάχιστον **40%** του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ της επένδυσης θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθεί εντός των πρώτων **δώδεκα (12) μηνών** από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Σε ενταγμένες πράξεις για τις οποίες:

- είτε δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα το αίτημα αυτό,

- είτε επί υποβληθέντος τέτοιου αιτήματος και μετά την κάλυψη τυχόν εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, πιστοποιούνται δαπάνες σε ποσοστό μικρότερο του **30%** του επιχορηγούμενου Π/Υ,

ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης αυτών από το Πρόγραμμα και κινείται η διαδικασία επιστροφής εντόκως, της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης σύμφωνα με το ισχύον κατά περίπτωση Θεσμικό Πλαίσιο.

Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν σε ηλεκτρονική μορφή μέχρι ένα (1) και να αφορά εκτέλεση έργου τουλάχιστον 40% και έως 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (υλοποιημένες και εξοφλημένες δαπάνες). Ο περιορισμός του ενός αιτήματος αφορά σε αίτημα που θα ελεγχθεί από τον ΕΦ και θα ολοκληρωθεί θετικά και όχι σε υποβληθέν αίτημα της δικαιούχου.

Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών μπορεί να υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή μετά την ολοκλήρωση των δαπανών του έργου.

Σημειώνονται τα κάτωθι:

- Το πρώτο Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών (είτε ενδιάμεσης, είτε τελικής επαλήθευσης) υποβάλλεται ηλεκτρονικά **υποχρεωτικά ΠΡΙΝ την παρέλευση έξι (6) μηνών από την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης & Ένταξης**. Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται μέχρι την πρώτη εργάσιμη.
- Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μετά την ολοκλήρωση των δαπανών του έργου, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης και το αργότερο, **εντός δύο (2) μηνών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης**. Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται μέχρι την πρώτη εργάσιμη ημέρα. Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης και εφόσον έχει καταβληθεί σε προηγούμενο στάδιο δημόσια χρηματοδότηση, ο ΕΦ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης,. Κατά τον αυτεπάγγελο επιτόπιο έλεγχο είναι δυνατόν να ελεγχθούν και να πιστοποιηθούν μόνο δαπάνες οι οποίες περιελήφθηκαν σε αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτουν το ελάχιστο όριο του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού που ορίζεται στην παρούσα, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου και την ανάκτηση της επιχορήγησης που έχει καταβληθεί, χωρίς διενέργεια επιτόπιας επαλήθευσης.

B) Επαλήθευση έργων

Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων των δικαιούχων γίνεται μέσω διοικητικής και επιτόπιας επαλήθευσης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου (ΦΟΑ) από ορισμένο με απόφαση του ΕΦ για το σκοπό αυτό όργανο ελέγχου, κατόπιν Αιτήματος Επαλήθευσης - Πιστοποίησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Η επαλήθευση αφορά στην επιβεβαίωση:

- i της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου και εκτός των έμμεσων δαπανών,
- ii της επιλεξιμότητας των πραγματοποιηθεισών δαπανών για την υλοποίηση της επένδυσης,
- iii στην πιστοποίησή τους μετά από έλεγχο του εύλογου του κόστους αυτών και
- iv στον καθορισμό του ποσού των έμμεσων δαπανών (7% των άμεσων επιλέξιμων δαπανών).

Κατά την επαλήθευση – πιστοποίηση :

- ✓ γίνεται έλεγχος της εμπρόθεσμης υποβολής της αίτησης ελέγχου
- ✓ γίνεται έλεγχος της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου της επένδυσης
- ✓ γίνεται έλεγχος της επιλεξιμότητας, της ορθότητας, της σκοπιμότητας, της εγκυρότητας και της νομιμότητας των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών ως προς τις εγκεκριμένες
- ✓ διαπιστώνεται η ορθή κατανομή των δαπανών στις αντίστοιχες Κατηγορίες Δαπανών και ανά ποσοτικό στοιχείο, καθώς και η τήρηση των ορίων
- ✓ επιβεβαιώνεται το εύλογο του κόστους των υποβληθεισών δαπανών
- ✓ γίνεται έλεγχος των παραστατικών έκδοσης και εξόφλησης των δαπανών και των λοιπών δικαιολογητικών. Ελέγχονται επίσης και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων ανάλογα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων για να επιβεβαιωθεί η ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κλπ).

Σε κάθε περίπτωση, οποιαδήποτε περικοπή δαπάνης, θα πρέπει να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένη από το Όργανο Επαλήθευσης – Πιστοποίησης.

Τα παραδοτέα, καθώς και τα απαιτούμενα παραστατικά και στοιχεία τεκμηρίωσης που πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα επαλήθευσης, αναφέρονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: «Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου» της παρούσας πρόσκλησης.

Σε περίπτωση που, εντοπιστούν εκκρεμότητες/ελλείψεις ενημερώνει τη δικαιούχο μέσω διακριτής καρτέλας «Επικοινωνία» στο ΟΠΣΚΕ. Κατά τη δημιουργία της επικοινωνίας αποστέλλεται ενημερωτικό e-mail και δημιουργείται σχετική ειδοποίηση (Notification) στον Συντονιστή. Η δικαιούχος έχει πρόσβαση στις επικοινωνίες μέσω της ενότητας «Οι Επικοινωνίες μου» στο ΟΠΣΚΕ όπου μπορεί να τις προβάλλει μόνο για ανάγνωση. Η δικαιούχος μέσω του Συντονιστή και του Οικονομικού Υπεύθυνου της καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα μέσω της ενότητας «Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου», με την διαδικασία της προσθήκης, επιλέγοντας από την αναδυόμενη λίστα του πεδίου «Τύπος Δικαιολογητικού» τον κατάλληλο.

Ο δικαιούχος καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα το οποίο δύναται να ορίζεται στην επιστολή από τον ΕΦ.

Κατόπιν κάλυψης από το δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων/ελλείψεων, ολοκληρώνεται η επαλήθευση – πιστοποίηση, με τη σύνταξη σχετικής έκθεσης στο ΟΠΣΚΕ.

Στην περίπτωση που, **μετά το πέρας του εύλογου χρονικού διαστήματος από την πρώτη γνωστοποίηση εντοπισμένων εκκρεμοτήτων/ελλείψεων**, ο δικαιούχος δεν έχει ανταποκριθεί στην κάλυψη του συνόλου αυτών, η επαλήθευση – πιστοποίηση δύναται να ολοκληρωθεί με τα διαθέσιμα δικαιολογητικά και στοιχεία.

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

- Η διοικητική επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στην περίπτωση υποβολής Αιτήματος Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 80% του συνολικά επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και όχι μικρότερο του 40%.
- Η επιτόπια επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στην ολοκλήρωση του έργου, κατόπιν εμπρόθεσμης υποβολής Αιτήματος Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, και περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικείμενου του έργου στο σύνολό του, καθώς και επίλυση θεμάτων που προέκυψαν σε τυχόν προηγηθείσα διοικητική επαλήθευση.

Ο ΕΦ, προκειμένου η επιχείρηση να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη κατά την ημερομηνία της επιτόπιας επαλήθευσης, αποστέλλει σχετικό έγγραφο ειδοποίησης πριν την ακριβή ημερομηνία και κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση.

Η επιχείρηση από την πλευρά της πρέπει να διευκολύνει τα στελέχη του οργάνου διενέργειας της επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που θα της υποδεικνύουν, καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά την επί τόπου επαλήθευση.

Η παρουσία του Υπευθύνου Έργου εκ μέρους του δικαιούχου, καθ' όλη τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Γ) Παραλαβή αποτελεσμάτων επαλήθευσης - αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης Έκθεση Επαλήθευσης, υποβάλλεται για έγκριση (αποδοχή των αποτελεσμάτων) από ιεραρχικά ανώτερο και διαφορετικό όργανο. Σε περίπτωση διαφωνίας με (ή λάθους σε) πεδία της Έκθεσης Επαλήθευσης, παρέχεται η δυνατότητα να εκτελεστούν οι όποιες διορθώσεις σε αυτή, από το αρμόδιο όργανο με την αντίστοιχη τεκμηρίωση.

Με την οριστικοποίηση της έκθεσης πιστοποίησης:

- ο δικαιούχος ενημερώνεται για τα αποτελέσματα της πιστοποίησης με την αποστολή της σχετικής έκθεσης επαλήθευσης/πιστοποίησης. Ο δυνητικός Δικαιούχος ενημερώνεται ηλεκτρονικά, μέσω του ΟΠΣΚΕ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει

δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.,

- ο δικαιούχος αποκτά δικαίωμα λήψης δημόσιας επιχορήγησης και καλείται να υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: «Δικαιολογητικά για την Καταβολή της Επιχορήγησης»).

Με την ηλεκτρονική κοινοποίηση των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης στη δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, παρέχεται το δικαίωμα στους Δικαιούχους να ασκήσουν αντιρρήσεις. Ο τρόπος, καθώς και η αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, το όργανο εξέτασης, καθώς και η χρονική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση, προσδιορίζονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και τις διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022. όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά.

Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία, αυτή αναφέρεται στη σχετική Έκθεση Επαλήθευσης-Πιστοποίησης με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν. Ο δικαιούχος μπορεί, **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της έκθεσης**, να υποβάλει τις αντιρρήσεις του ως προς την προτεινόμενη διόρθωση, **ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ**, επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση του. Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται μέχρι την πρώτη εργάσιμη ημέρα.

Σημειώνεται ότι η προσκόμιση δικαιολογητικών για την καταβολή της επιχορήγησης εκ μέρους του Δικαιούχου μετά την ηλεκτρονική κοινοποίηση κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης-Πιστοποίησης και εντός της προαναφερόμενης προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών, συνιστά αποδοχή του συνόλου των αποτελεσμάτων κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης-Πιστοποίησης.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται ηλεκτρονικά στους Δικαιούχους με ευθύνη του ΕΦ.

Το Αίτημα Επαλήθευσης, η Έκθεση Επαλήθευσης, η Πιστοποίησή της και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης.

10.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Για τις εξοφλήσεις των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενός επενδυτικού σχεδίου, λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών επί φορολογητέων πράξεων και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες, θα πρέπει να αποτελούν επενδυτικές δαπάνες σε συνάφεια με τα άρθρα 22 & 23 του ΚΦΕ (Ν. 4172/2013, Ν. 4446/2016, Ν.4646/2019, ΠΟΛ. 1216/01.10.2014, ΠΟΛ.1079/06.04.2015, ΠΟΛ.1061/12.04.2017, ΠΟΛ.2109/21.05.2021) και η εξόφλησή τους να γίνεται, - ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου - με τους ακόλουθους αποδεκτούς τρόπους:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πεντακοσίων ευρώ (500€) και κάτω (χωρίς ΦΠΑ), μπορεί να εξοφλείται και χωρίς τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με μετρητά.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων ευρώ (500€) (χωρίς ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφληση της, να γίνει με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.

Σε περίπτωση τροποποίησης του ανωτέρου πλαφόν του ποσού των πεντακοσίων ευρώ (500€) για χρήση μετρητών σε συναλλαγές τότε θα ισχύει αυτό που θα ορίζεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:

- Η καταβολή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 4537/2018 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών), είτε με μετρητά είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών (έμβασμα, ηλεκτρονικό ή μη).
- Η χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) ή/και όποιας άλλης κάρτας συνδέεται με ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 4537/2018 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών).
- Η έκδοση επιταγής της επιχείρησης ή η έκδοση τραπεζικής επιταγής από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα.
- Η χρήση ταχυδρομικής επιταγής – ταχυπληρωμής (έως του ορίου που επιτρέπεται από τα ΕΛΤΑ). Επισημαίνεται ότι η επιβάρυνση για την έκδοση της ταχυδρομικής επιταγής δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

Σε περίπτωση που καταβάλλονται προκαταβολές έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν αγορά αγαθού ή υπηρεσίας καθαρής αξίας άνω των πεντακοσίων ευρώ (500€), απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης και απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για συναλλαγές που εξοφλούνται μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής, είναι:

- Έκδοση επιταγής από τον ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται: (α) το σχετικό με την εκδοθείσα επιταγή έντυπο κίνησης του λογαριασμού (extrait) για την ημέρα εξόφλησης της επιταγής ή βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί η επιταγή (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό-αποδέκτης) (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Κατάθεση μετρητών από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον λογαριασμό πληρωμών, από το οποίο θα προκύπτει ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο καταθέτης (δικαιούχος της ενίσχυσης) και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Μεταφορά/έμβασμα (ηλεκτρονικό ή μη) από τον ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του εγγράφου του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών για μεταφορά χρημάτων ή της ηλεκτρονικής συναλλαγής, από το οποίο θα προκύπτουν τα στοιχεία των λογαριασμών δικαιούχου και προμηθευτή (β) το σχετικό έντυπο κίνησης του λογαριασμού πληρωμών (extrait) του δικαιούχου για την ημέρα διενέργειας της συναλλαγής και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από το λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του σώματος της αντίστοιχης επιταγής, (β) σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου της ενίσχυσης, το σχετικό έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) για την ημέρα διενέργειας της συναλλαγής και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι είτε η κάρτα να έχει εκδοθεί στην επωνυμία του δικαιούχου της ενίσχυσης, είτε να συνδέεται απαραιτήτως με ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών. Για την πιστοποίηση απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή

(λογαριασμός 50). Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του Δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή).

- Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του Δικαιούχου και του προμηθευτή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω δικαιολογητικού με τίτλο «αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)» ισχύει μόνο για τους δικαιούχους που τηρούν Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (πρώην βιβλία Γ' κατηγορίας).

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν εμφανώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου, δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρής αξίας έως και 500€ ή όπως εκάστοτε ισχύει) τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις συναλλαγές αυτές είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών): απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής ή σχετική αναγραφή στο εν λόγω τιμολόγιο/παραστατικό ότι εξοφλήθηκε τοις μετρητοίς και με σφραγίδα του προμηθευτή εφόσον το τιμολόγιο/παραστατικό είναι χειρόγραφο.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Απλογραφικά ή Διπλογραφικά), λογιστικές καταχωρήσεις, βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Στην περίπτωση τήρησης απλογραφικών λογιστικών βιβλίων πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών/στοιχείων του επιχειρηματικού σχεδίου (π.χ. τιμολογίων, τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, κλπ.) στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της επιχείρησης.

Στην περίπτωση τήρησης διπλογραφικών λογιστικών βιβλίων πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών της επένδυσης στο γενικό ημερολόγιο και στα αναλυτικά καθολικά των προμηθευτών.

Γενικές επισημάνσεις:

Σε κάθε περίπτωση ο ΕΦ έχει το δικαίωμα να ζητήσει την προσκόμιση οποιουδήποτε συμπληρωματικού εγγράφου ή λογιστικού στοιχείου κρίνει σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλίσει τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβληθεισών δαπανών και την ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου.

- Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα πρέπει να έχει πλήρως εξοφληθεί μέχρι την τυπική ημερομηνία λήξης του έργου (δεκαοκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης)).
- Οι δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες εφόσον συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής νομοθεσίας.
- Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για την πράξη, στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου. Σε περίπτωση μη τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας, θα πρέπει να είναι διακριτό το σύνολο των δαπανών της επιχορηγούμενης επένδυσης.
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός δαπάνης που να οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική έκδοση ή και πληρωμή τιμολογίου με σκοπό την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά).
- Όλες οι εταιρείες - προμηθευτές της επιχείρησης για τις δαπάνες του προγράμματος θα πρέπει να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση εξόφλησης δαπανών του έργου μέσω καταθέσεων/εμβασμάτων σε προσωπικό λογαριασμό εταίρου και όχι εταιρικό λογαριασμό δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων /μετόχων της επιχείρησης.
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου. Επίσης, οι δαπάνες για πρόστιμα, προσαυξήσεις, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών δεν είναι επιλέξιμες.
- Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων, Κτιριακών και Περιβάλλοντα Χώρου καθώς και Λογισμικού, θα πρέπει τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων της επιχείρησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.
- Ο Δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει και να εκδίδει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή.

- Σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού από το εξωτερικό, το Proforma Invoice (προτιμολόγιο) δύναται να γίνει αποδεκτό σε ενδιάμεση επαλήθευση για πιστοποίηση, χωρίς τα συνοδευτικά παραστατικά διακίνησης (ως παραστατικό τεκμηρίωσης προκαταβολής δαπάνης). Τα σχετικά παραστατικά διακίνησης του εξοπλισμού θα πρέπει να εκδοθούν έως την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου και να υποβληθούν το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης. Σε διαφορετική περίπτωση ο ΕΦ/ΕΥΔΑΜ θα προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση και σε ανάκτηση του αναλογούντος ποσού.

Ο ΕΦ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίηση τους, με σχετική αιτιολόγηση, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα του επενδυτικού σχεδίου ή δεν κριθούν εύλογες ως προς το κόστος τους και την τιμολογηθείσα αξία.

10.3 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η δημόσια χρηματοδότηση που αναλογεί στους δικαιούχους καταβάλλεται από τον ΕΦ, **κατόπιν υποβολής από μέρος τους των δικαιολογητικών του Παραρτήματος VIII «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ»**. Ο χρόνος καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης επηρεάζεται από την άμεση ή μη διαθεσιμότητα των αντίστοιχων πιστώσεων.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με την τράπεζα στον αρμόδιο ΕΦ.

A) Προκαταβολή (δυνητική)

Μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, **μέχρι το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης**, κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου και εφόσον προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα. Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής εκδίδεται υπέρ του ΕΦΕΠΑΕ με διάρκεια ισχύος αορίστου χρόνου.

Η λήψη προκαταβολής μέχρι του 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, δύναται να πραγματοποιηθεί με αίτημα της δικαιούχου επιχείρησης, το οποίο δε θα υπερβαίνει το προαναφερθέν ποσοστό και θα πρέπει να προηγείται χρονικά του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται, έπειτα από αίτημα του δικαιούχου, να απομειωθεί/συμψηφιστεί με την ενδιάμεση καταβολή ή με την αποπληρωμή του έργου σε

περίπτωση που δεν υπάρχει ενδιάμεση καταβολή, με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με αναλογούσα σε πραγματοποιηθείσες και πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου δημόσια χρηματοδότηση και επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της ως ανωτέρω.

Η προκαταβολή θα πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και να δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής ή την 31η Δεκεμβρίου 2029, όποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν είναι επιλέξιμη η προκαταβολή κατά το μέρος που δεν έχει καλυφθεί από πραγματικές πληρωμές του δικαιούχου.

Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 6.3 «Προϋπολογισμός & Διάρκεια Υλοποίησης» της παρούσας πρόσκλησης, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που έχουν υλοποιηθεί εντός χρονικού διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους μήνες που ορίζονται στην προαναφερθείσα ενότητα από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.

Β) Ενδιάμεση καταβολή (δυναμική)

Καταβάλλεται έπειτα από υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης - Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου από τον ΕΦ, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Η ενδιάμεση καταβολή δεν δύναται να είναι περισσότερες από μια και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Γ) Αποπληρωμή

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου και την οριστική παραλαβή του. Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Σημειώνεται ότι η προσκόμιση δικαιολογητικών για την καταβολή της επιχορήγησης εκ μέρους του Δικαιούχου, μετά την ηλεκτρονική κοινοποίηση κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης- Πιστοποίησης (ενδιάμεση – Τελική), συνιστά ανεπιφύλακτη αποδοχή του συνόλου των αποτελεσμάτων κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης-Πιστοποίησης και ταυτόχρονη αποποίηση του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων.

11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΩΝ

Οι όροι υλοποίησης της πράξης όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον δικαιούχο, χωρίς προηγούμενη έγκριση από την/ον ΔΑ/ΕΦ, δύναται να έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή χρηματοδότησης της πράξης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής, δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την αρμόδια διαχειριστική αρχή ή τον ΕΦ.

Υποτροπή του δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της απόφασης ένταξης της πράξης στο πρόγραμμα και μετακύληση σε αυτόν των δημοσιονομικών επιπτώσεων.

Οι κυριότερες μορφές τροποποιήσεων είναι:

1. Τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (ΦΟΑ).
2. Τροποποίηση έδρας ή/και τόπου εγκατάστασης.
3. Τροποποίηση επωνυμίας ή/και νομικής μορφής.
4. Τροποποίηση εταιρικής ή μετοχικής σύνθεσης.
5. Τροποποίηση Νόμιμου Εκπροσώπου.
6. Τροποποίηση Υπεύθυνου έργου.
7. Τροποποίηση χρηματοδοτικού σχήματος.
8. Τροποποίηση ΚΑΔ επένδυσης (προσθήκη/αφαίρεση/αντικατάσταση), εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε και οι τυχόν νέοι ΚΑΔ είναι επιλέξιμοι και συμβατοί με τις εγκεκριμένες δαπάνες.

Οι τροποποιήσεις κοινοποιούνται στην ΔΑ/ΕΦ μέσω διαλειτουργικής ενημέρωσης από άλλες βάσεις δεδομένων, όπου αυτό είναι εφικτό, και μέσω αιτημάτων τροποποίησης (μείζονος ή/και ήσσονος σημασίας). Τα αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται από τους δικαιούχους μέσω των δηλωθέντων συντονιστών ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό ηλεκτρονική φόρμα. Με την εκάστοτε αίτηση συνοποβάλλονται και τα δικαιολογητικά εκείνα που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα σε αυτή (π.χ. νομιμοποιητικά έγγραφα, στοιχεία εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης και εκπροσώπησης, εκτυπώσεις μητρώων, προσφορές προμηθευτών, κ.α.).

Σε κάθε αίτημα τροποποίησης θα πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς και επαρκώς από την δικαιούχο, η αναγκαιότητα/σκοπιμότητα αυτής. Μεταξύ άλλων, προϋπόθεση αποδοχής αυτού είναι η τήρηση των όρων/προϋποθέσεων επιλεξιμότητας και ένταξης που προβλέπει η πρόσκληση και η μη αλλοίωση των στόχων που έχουν τεθεί και εγκριθεί.

11.1 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΟΠΣΚΕ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και εφόσον πραγματοποιείται μεταβολή στοιχείων της δικαιούχου, τα οποία δύναται να αντληθούν από άλλες βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ), τότε η ενημέρωση του ΟΠΣΚΕ θα διενεργείται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας (διαλειτουργικά). Οι ακόλουθες μεταβολές στοιχείων εντάσσονται στα προαναφερόμενα:

1. Τροποποίηση επωνυμίας ή/και νομικής μορφής.
2. Τροποποίηση έδρας δικαιούχου. Επισημαίνεται πως σε περίπτωση που η μεταβολή έδρας συνεπάγεται και μεταβολή του τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, τότε η τροποποίηση αυτή εντάσσεται στις μείζονος σημασίας.

11.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας και κοινοποιούνται με την ηλεκτρονική υποβολή ξεχωριστού αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ.

1. Τροποποίηση Νόμιμου Εκπροσώπου (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 03. Αλλαγή Νομίμου Εκπροσώπου).
2. Τροποποίηση Υπεύθυνου έργου (Κωδ.ΟΠΣΚΕ 04. Αλλαγή Υπεύθυνου Έργου/Επιστημονικού Υπεύθυνου).
3. Τροποποίηση χρηματοδοτικού σχήματος (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 10. Τροποποίηση Χρηματοδοτικού Σχήματος που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής).

Οι τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας, πραγματοποιούνται με ευθύνη των δικαιούχων, μέσω ΟΠΣΚΕ, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, χωρίς αριθμητικό περιορισμό και δύναται να λάβουν χώρα ακόμα και παράλληλα με μη οριστικοποιημένες ενέργειες (π.χ. Καταβολής Ενίσχυσης/Προκαταβολής).

11.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι κάτωθι τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως μείζονος σημασίας και κοινοποιούνται με την ηλεκτρονική υποβολή ξεχωριστού αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ:

1. Τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 07. Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (Φ.Ο.Α.))
2. Τροποποίηση τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, εντός της εγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής. (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 02. Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης).
3. Τροποποίηση ΚΑΔ επένδυσης - προσθήκη/αφαίρεση/αντικατάσταση και εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε και οι τυχόν νέοι ΚΑΔ είναι επιλέξιμοι και συμβατοί με τις εγκεκριμένες δαπάνες (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 02. Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης).
4. Τροποποίηση δικαιούχου λόγω αλλαγής ΑΦΜ (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 11. Μεταβολή δικαιούχου λόγω επωνυμίας με αλλαγή ΑΦΜ).
5. Τροποποίηση εταιρικής ή μετοχικής σύνθεσης στην οποία περιλαμβάνεται και η τροποποίηση των πραγματικών δικαιούχων (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 05. Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύνθεσης).

Οι τροποποιήσεις δικαιούχου λόγω αλλαγής ΑΦΜ (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 11) αφορούν σε τροποποιήσεις δικαιούχου λόγω αλλαγής ΑΦΜ, λόγω μετατροπής, συγχώνευσης ή διάσπασης. Εξετάζονται και γίνονται αποδεκτές υπό τους εξής όρους:

- Πρόθεση ολοκλήρωσης της επένδυσης από το νέο δικαιούχο.
- Καθολική διαδοχή του δικαιούχου από το νέο, ως προς όλα τα δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις του ή, σε περίπτωση διάσπασης, κατ' ελάχιστον ως προς αυτές που απορρέουν από την απόφαση έγκρισης

- Η επαναξιολόγηση βάσει της νέας εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης δεν οδηγεί σε μείωση της βαθμολογίας που έλαβε η επιχείρηση κατά την ένταξη, με αποτέλεσμα είτε να πέφτει κάτω από την βάση εισαγωγής (65) είτε κάτω από την βαθμολογία του τελευταίου εγκεκριμένου έργου στον πίνακα κατάταξης.
- Τήρησης των όρων/προϋποθέσεων ένταξης της πρόσκλησης (κατά περίπτωση θα εξετάζεται η συμβατότητα της νέας μορφής/σύνθεσης τόσο κατά το κεφάλαιο 4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, όσο και με τους λοιπούς όρους της παρούσας).

Αιτήματα τροποποίησης εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης του φορέα της επένδυσης (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 05.) κατά τη διάρκεια υλοποίησης γίνονται αποδεκτά υπό τους εξής όρους:

- Παραμένει σταθερό και **δεν μεταβάλλεται τουλάχιστον το 51% της αρχικά εγκεκριμένης μετοχικής/εταιρικής σύνθεσης** του φορέα της επένδυσης, δηλαδή οι μετοχές/τα εταιρικά μερίδια που μεταβιβάζονται δεν δύναται να ξεπερνούν το 49%.

Σημειώνεται ότι η τήρηση της ανωτέρω προϋπόθεσης εξετάζεται σε κάθε αίτημα τροποποίησης εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης, σε σχέση με την αρχικά εγκεκριμένη (στο πλαίσιο της αξιολόγησης) εταιρική/μετοχική σύνθεση του φορέα της επένδυσης.

- Τήρησης των όρων/προϋποθέσεων ένταξης της πρόσκλησης (κατά περίπτωση θα εξετάζεται η συμβατότητα της νέας μορφής/σύνθεσης τόσο κατά το κεφάλαιο 4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, όσο και με τους λοιπούς όρους της παρούσας).
- Η επαναξιολόγηση βάσει της νέας εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης δεν οδηγεί σε μείωση της βαθμολογίας που έλαβε η επιχείρηση κατά την ένταξη, με αποτέλεσμα είτε να πέφτει κάτω από την βάση εισαγωγής (65) είτε κάτω από την βαθμολογία του τελευταίου εγκεκριμένου έργου στον πίνακα κατάταξης.

Σε κάθε περίπτωση η τήρηση των ανωτέρω εξετάζεται σε κάθε ανάλογο αίτημα τροποποίησης, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα από την Επιτροπή Αξιολόγησης στοιχεία, οι αιτούμενες τροποποιήσεις θα πρέπει να αιτιολογούνται/τεκμηριώνονται από την δικαιούχο και να ισχύουν οι λοιποί όροι/προϋποθέσεις συμμετοχής στην δράση.

Αιτήματα τροποποίησης μείζονος σημασίας ΔΕΝ δύναται να λάβουν χώρα όταν υφίστανται μη οριστικοποιημένες ενέργειες για την εν λόγω πράξη στο ΟΠΣΚΕ.

Σημειώνεται ότι τα είδη τροποποιήσεων που έχουν χαρακτηριστεί ως ήσσονος σημασίας δύναται να συμπεριλαμβάνονται σε αίτημα τροποποίησης μείζονος σημασίας.

Ειδικότερα για την Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) ισχύουν τα κάτωθι:

Πρόκειται για τροποποιήσεις στις εγκεκριμένες δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου ως προς:

- το φυσικό και οικονομικό τους αντικείμενο,
- τον τόπο που αυτές υλοποιούνται,

- τις δραστηριότητες της επένδυσης με τις οποίες συνδέονται.

Τα αιτήματα τροποποίησης ΦΟΑ υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής της επένδυσης **και το αργότερο έως την τυπική ημερομηνία λήξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της επένδυσης. Σε διαφορετική περίπτωση δεν εξετάζονται και απορρίπτονται.**

Επιτρέπονται **έως δύο (2) εγκεκριμένες τροποποιήσεις ΦΟΑ** υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- Δεν αυξάνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και συνεπακόλουθα η ενίσχυση (δημόσια δαπάνη) του δικαιούχου.
- Δεν μειώνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου κάτω από το όριο των 20.000€.
- Δεν τροποποιούνται στοιχεία τα οποία διαφοροποιούν ουσιωδώς τη φύση και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου και τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ένταξη του έργου στο πρόγραμμα.
- Τηρούνται οι περιορισμοί στις κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών, όπου αυτοί προβλέπονται.

Επισημαίνεται ότι, διαφοροποιήσεις σε δαπάνες για τις οποίες τεκμηριώνονται σωρευτικά από την δικαιούχο τα κάτωθι θεωρείται ότι ΔΕΝ συνιστούν τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου:

- εξυπηρετούν καλύτερα τις ανάγκες της επένδυσης,
- υλοποιούνται στον ίδιο τόπο υλοποίησης,
- εντάσσονται στην ίδια υποκατηγορία δαπανών (για υφιστάμενες υποκατηγορίες - όχι νέες),
- υπακούουν στους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών της υποκατηγορίας,
- δεν ξεπερνούν το εγκεκριμένο συνολικό κόστος της υποκατηγορίας δαπάνης που αφορούν,
- τηρούνται οι προβλεπόμενοι περιορισμοί στις υποκατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών.

Του παραπάνω περιορισμού των δύο (2) εγκεκριμένων τροποποιήσεων ΦΟΑ, καθώς και της προθεσμίας υποβολής, εξαιρούνται τυχόν αιτήματα ΦΟΑ που κρίνεται απαραίτητο από το όργανο ελέγχου να υποβληθούν.

11.4 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Τροποποιήσεις ως ανωτέρω εξετάζονται από τον ΕΦ και κατόπιν κάλυψης από τη δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων/ελλείψεων, εγκρίνονται ή απορρίπτονται και συντάσσεται η σχετική έκθεση στο ΟΠΣΚΕ. Εξαιρούνται τροποποιήσεις/αλλαγές που δεν δύναται να περιληφθούν στις ανωτέρω, καθώς και τροποποιήσεις οι οποίες εφόσον εφαρμοστούν (ή διαπιστώνεται ότι έχουν ήδη λάβει χώρα):

1. διαφοροποιούν ουσιαδώς τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τη βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου και δύνανται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μη επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου,
2. θα επέλθει μείωση/μη υλοποίηση του εγκεκριμένου φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου, **σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ ένταξης** ή/και έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ολοκληρωμένου χαρακτήρα της επένδυσης.

Αυτές, με σχετική εισήγηση του ΕΦΕΠΑΕ, προσκομίζονται στη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ) προκειμένου η τελευταία να γνωμοδοτήσει και στη συνέχεια (κατόπιν των σχετικών εισηγήσεων) να εκδώσει απόφαση το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο (σύμφωνα με τον ν. 4914/2022) και να προωθηθεί στον ΕΦΕΠΑΕ προκειμένου να αποτυπωθεί αυτή στο ΟΠΣΚΕ.

Σε κάθε περίπτωση, το πόρισμα της αξιολόγησης κοινοποιείται στη δικαιούχο στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει. Με την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων εξέτασης του αιτήματος τροποποίησης παρέχεται το δικαίωμα στις δικαιούχους να υποβάλλουν τις αντιρρήσεις τους επί αυτών, **ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ**, επισυνάπτοντας εφόσον το επιθυμούν, δικαιολογητικά τεκμηρίωσης του αιτήματος αλλαγής του πορίσματος εξέτασης του αιτήματος τροποποίησης που καταγράφεται στις αντιρρήσεις τους. Τα εν λόγω αιτήματα υποβάλλονται **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης του αποτελέσματος της αξιολόγησης**. Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται μέχρι την πρώτη εργάσιμη ημέρα. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση αποδοχής του πορίσματος αξιολόγησης τροποποίησης στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αιτήματος αντιρρήσεων επικαιροποιείται, αν απαιτείται, το τεχνικό παράρτημα της πράξης και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

12. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Η ολοκλήρωση και παραλαβή έργου για το οποίο έχει επαληθευθεί και πιστοποιηθεί φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, τηρούμενων των όρων του παρόντος Οδηγού, γίνεται από τον ΕΦ.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση και παραλαβή είναι:

- Το έργο να κριθεί ολοκληρωμένο και λειτουργικό.
- Το υλοποιηθέν και πιστοποιηθέν Οικονομικό Αντικείμενο να είναι μεγαλύτερο ή ίσο των 20.000€.
- Η ύπαρξη κατάλληλου εγγράφου αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ενισχυόμενη, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης δραστηριότητά (π.χ. άδεια λειτουργίας, Υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.).
- Η τήρηση των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 13, συγκεκριμένα στην ενότητα 13.1

Επισημαίνονται τα εξής:

1. Σε περίπτωση που κατά την τελική πιστοποίηση δεν είναι διαθέσιμο έγγραφο, από το οποίο προκύπτει, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης, δραστηριότητάς, το έργο παραλαμβάνεται με την προσκόμιση, κατ' ελάχιστον, της υποβληθείσας στον αρμόδιο φορέα αίτησης έκδοσης εγγράφου αδειοδότησης. Το εν ισχύ έγγραφο, από το οποίο προκύπτει, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης, δραστηριότητάς είναι υποχρεωτικό να υποβληθεί από το δικαιούχο στον ΕΦ το αργότερο μέχρι και έξι (6) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης. Κατ' αντιστοιχία παραλαμβάνονται έργα των οποίων η παραγωγική λειτουργία των προμηθευόμενων αγαθών, υπόκειται σε αδειοδότηση/σύνδεση. Ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώσει εμπρόθεσμα τον ΕΦΕΠΑΕ τόσο για την έκδοση της άδειας λειτουργίας όσο και για πιθανές εμπλοκές ή καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσής της.
2. Για να κριθεί το έργο ως ολοκληρωμένο και λειτουργικό, απαιτείται να έχουν τεθεί σε παραγωγική λειτουργία ο εξοπλισμός και το λογισμικό και να έχουν ενσωματωθεί στην παραγωγική διαδικασία ή/και στις επιχειρησιακές λειτουργίες της επιχείρησης έτσι ώστε να τεκμηριώνεται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης. Γι' αυτόν τον λόγο, δύναται να ζητηθεί από το όργανο ελέγχου υλικό τεκμηρίωσης, ανάλογα με το είδος της επένδυσης, το οποίο να αποδεικνύει τον ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα του υλοποιηθέντος έργου.
3. Ο ΕΦ υποχρεούται στην παρακολούθηση και έλεγχο τακτοποίησης τυχόν εκκρεμοτήτων σχετικά με τις παραπάνω προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής έργων των δικαιούχων εντός των καθορισμένων χρονικών διαστημάτων. Στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί μη τήρηση κάποιας ή κάποιων εκ των άνω προϋποθέσεων, ο ΕΦ προχωρεί στη λήψη των απαιτούμενων σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο μέτρων.

Μετά την προσκόμιση των δικαιολογητικών νόμιμης λειτουργίας, τη σύνταξη της Τελικής Έκθεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης της Πράξης, την οριστική παραλαβή και αποπληρωμή, εκδίδεται η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης.

Με τη Βεβαίωση αυτή:

- ✓ Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης.
- ✓ Βεβαιώνεται η επίτευξη της τιμής στόχου των δεικτών της Πράξης.
- ✓ Αποτυπώνεται το συνολικό καταβληθέν ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της Πράξης.
- ✓ Βεβαιώνεται η έκδοση των αδειών που προβλέπονται από το οικείο ρυθμιστικό πλαίσιο περί αδειοδότησης.
- ✓ Βεβαιώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του Δικαιούχου που τέθηκαν στην απόφαση Ένταξης (π.χ. δημοσιότητα ή/και ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, συμμόρφωση με το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης).
- ✓ Βεβαιώνεται η συμμόρφωση του Δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στην πράξη (από ΔΑ/ΕΦ, Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της Ε.Ε.).
- ✓ Ορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης των Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων του Δικαιούχου

Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον Φάκελο Πράξης.

13. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Κατά το διάστημα υλοποίησης του έργου τους και για τρία (3) έτη μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησής, οι Δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με την πράξη προς την ΕΥΔΑΜ/τον ΕΦ με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων.

Οι Δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριλαμβάνονται σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση/αποτίμηση της δράσης στην οποία συμμετείχαν και στο πλαίσιο της οποίας χρηματοδοτήθηκαν παρέχοντας οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία.

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τους ανωτέρω σκοπούς, πραγματοποιείται ιδίως υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων των περιπτώσεων γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679. Επίσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 12 έως 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, τα φυσικά πρόσωπα - υποκείμενα των δεδομένων- διατηρούν τα δικαιώματα ενημέρωσης και πρόσβασης, τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής (δικαίωμα στη λήθη), το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας, το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, το δικαίωμα εναντίωσης και το δικαίωμα

υποβολής καταγγελίας στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (www.dpa.gr).

13.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Οι Δικαιούχοι των οποίων επενδύσεις θα υπαχθούν στη παρούσα Δράση κρατικής ενίσχυσης, μετά την ένταξή τους και μέχρι και την έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης της πράξης τους, οφείλουν να τηρούν τους όρους της απόφασης ένταξης και τις εφαρμοζόμενες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου.

Ειδικότερα οι Δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τουλάχιστον τις παρακάτω ενδεικτικά αναφερόμενες υποχρεώσεις:

- i. να τηρούν τους όρους της χρηματοδότησης (απόφασης ένταξης) και της παρούσας πρόσκλησης,
- ii. να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης και της εκμετάλλευσης της λειτουργίας της,
- iii. να μην μεταβιβάζουν για οποιοδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα, κυριότητας του φορέα, ανάλογης αξίας και ισοδυνάμου αποτελέσματος (ή ανώτερα), ώστε να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση των στόχων της επένδυσης, (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦ)
- iv. να παρέχουν στοιχεία για την αποτίμηση της επίτευξης των γενικών και ειδικών στόχων της ενισχυθείσας επένδυσης,
- v. να τηρούν την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά στην πρόσβαση από άτομα με αναπηρίες, στην ισότητα των φύλων, να λαμβάνει υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του Κανονισμού 1060/2021,
- vi. να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΚΕ,
- vii. να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις πραγματικές δαπάνες που δηλώνονται στον Ενδιάμεσο Φορέα ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση,
- viii. να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης τους και για όσο χρόνο υποχρεούνται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στον ΕΦΕΠΑΕ, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος, την Αρχή Πιστοποίησης, στην Αρχή Ελέγχου, στην Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

- ix. να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί,
- x. να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021 και ειδικότερα:
- να παρέχουν στον επίσημο ιστότοπο που διατηρούν, εάν διατηρούν, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης, σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και επισημαίνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση,
  - να παρέχουν δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση, κατά τρόπο εμφανή, επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες,
  - να τοποθετούν αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, σε εμφανές σημείο της επιχείρησής τους, όπου θα είναι σαφώς ορατή από το κοινό, με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και επισήμανσης της στήριξης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ),
  - να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στον κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ή εναλλακτικά ο ΕΦ), στις διαδικτυακές πύλες www.eydam.gr, www.espa.gr, www.efepae.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. 1060/2021, και στον οποίο αναφέρονται: η επωνυμία του δικαιούχου, ο τίτλος, ο σκοπός και τα επιτεύγματα της πράξης, η ημερομηνία έναρξης και η ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης, το συνολικό κόστος της πράξης, το οικείο ταμείο και ο ειδικός στόχος, το ποσοστό ενωσιακής συγχρηματοδότησης, η ένδειξη της τοποθεσίας ή ο γεωεντοπισμός για την οικεία πράξη και τη συγκεκριμένη χώρα, ο τύπος της παρέμβασης για την πράξη σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. 1060/2021,

Αναλυτικές οδηγίες για τις υποχρεώσεις των δικαιούχων των έργων ως προς την προβολή, διαφάνεια, επικοινωνία του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως αυτές προκύπτουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, μπορείτε να βρείτε στον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027 [εδώ](#).

- xi. να γνωστοποιούν στον ΕΦΕΠΑΕ κάθε μεταβολή των στοιχείων τους, όπως επωνυμία, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην Ενότητα 11 «Διαδικασία Τροποποιήσεων» της παρούσας πρόσκλησης,
- xii. να παρακολουθούν ανελλιπώς την δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, για ειδοποιήσεις από ΟΠΣΚΕ/ΕΦ/ΔΑ/Εθνικά ή Κοινοτικά Ελεγκτικά Όργανα (συνιστάται η παρακολούθηση και του φακέλου της ανεπιθύμητης αλληλογραφίας)

- xiii. να μην μεταβάλουν, κατά οποιοδήποτε τρόπο, την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους, (με τις εξαιρέσεις και τους όρους που καταγράφονται στο κεφάλαιο 11.3),
- xiv. να μην διακόπτουν την υλοποίηση και λειτουργία της ενισχυθείσας επένδυσης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦ),
- xv. να μην συστεγάζονται κατά τρόπο που θα επέτρεπε τη χρήση των παγίων στοιχείων της ενισχυόμενης επένδυσης από την άλλη επιχείρηση,
- xvi. να τηρούν και να ενημερώνουν το φάκελο της πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα και παραστατικά σχετικά με τις δαπάνες για διάστημα δέκα (10) ετών από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας μεμονωμένης ενίσχυσης, ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών της Πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- xvii. **έως και την τελική πιστοποίηση να προχωρήσουν σε αύξηση της απασχόλησης η οποία εφόσον διατηρηθεί για ένα έτος θα προσαυξήσει τις Ε.Μ.Ε. της επιχείρησης κατά τουλάχιστον μια (1) μονάδα (σε σχέση με την απασχόληση του έτους 2024) με την προϋπόθεση ότι, σε περίπτωση που κατά την υποβολή η δικαιούχος είχε δεσμευτεί (και βαθμολογηθεί) για μεγαλύτερη αύξηση της απασχόλησης, από την αναβαθμολόγηση που θα διενεργηθεί η αίτηση δεν θα λαμβάνει βαθμολογία η οποία υπολείπεται αυτής που συγκέντρωσε η εγκεκριμένη αίτηση με την μικρότερη βαθμολογία για την εν λόγω περιοχή Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης** (δηλαδή η βαθμολογία της αναβαθμολόγησης δεν θα πρέπει να υπολείπεται της τελικά διαμορφωθείσας βάσης ένταξης ή των 65 μονάδων που αποτελεί τυπική προϋπόθεση της δράσης).

13.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)

Ο Δικαιούχος, πέραν των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Πράξης, υποχρεούται για τρία (3) έτη μετά από την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης, σε εφαρμογή του άρθρου 65 παρ.1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2021 και των όρων της απόφασης ένταξης, στα ακόλουθα:

- α) να μην προβεί σε παύση ή μεταφορά της παραγωγικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας επένδυσης εκτός του Δήμου Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης Μεγαλόπολης, εντός του οποίου χορηγήθηκε η ενίσχυση,

β) να μην προβεί σε αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στοιχείου της επένδυσης, η οποία να παρέχει σε μια επιχείρηση αδικαιολόγητο πλεονέκτημα,

γ) να μην προβεί σε ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους χορήγησης της χρηματοδότησης.

δ) να μην μεταβιβάσει για οποιοδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα, ανάλογης αξίας και ισοδυνάμου αποτελέσματος (ή ανώτερα), που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση των στόχων της επένδυσης, (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦ)

ε) να λειτουργεί πραγματικά (ενδεικτικά αναφέρονται: εγκατεστημένος εξοπλισμός, παρουσίαση οικονομικών συναλλαγών, υποβολή φορολογικών δηλώσεων κτλ).

Επιπρόσθετα θα πρέπει να διατηρήσουν την αύξηση της απασχόλησης, παράλληλα με τις υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης που πιστοποιήθηκαν κατά τον τελικό έλεγχο για ένα έτος μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης (δηλαδή, θα πρέπει να διατηρηθούν είτε οι ίδιες θέσεις εργασίας με τα αντίστοιχα εβδομαδιαία ωράρια, είτε σε περίπτωση τροποποίησης αυτών να οδηγούν στον ίδιο υπολογισμό Ε.Μ.Ε.). Σε διαφορετική περίπτωση ισχύουν τα αναφερόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ ΑΥΞΗΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ .

Η επιστροφή ποσών λόγω μη συμμόρφωσης στα παραπάνω πραγματοποιείται κατ' αναλογία προς την περίοδο μη συμμόρφωσης.

Για τον έλεγχο των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, ο δικαιούχος της ενίσχυσης, πρέπει να αποστέλλει στην ΕΥΔΑΜ/ΕΦ όλα τα σχετικά έγγραφα που ζητούνται να υποβληθούν εγγράφως ή μέσω ΟΠΣΚΕ από αυτήν. Σε περίπτωση μη προσκόμισης αυτών επιβάλλεται επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.

13.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Η επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που έχει ο Δικαιούχος μετά την ολοκλήρωση της Πράξης, πραγματοποιείται με ευθύνη της ΕΥΔΑΜ ή του ΕΦ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο ΣΔΕ.

Η παρακολούθηση της τήρησης των ανωτέρω και λοιπών δεσμεύσεων των Δικαιούχων των ενισχύσεων γίνεται με διοικητική επαλήθευση επί τη βάσει δείγματος που επιτρέπει την ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τη τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των Δικαιούχων.

Η επαλήθευση διενεργείται βάσει των υποβληθέντων από το Δικαιούχο στοιχείων ή και βάσει διασταύρωσης στοιχείων βάσεων δεδομένων. Όπου είναι δυνατόν μπορεί να γίνεται

χρήση από τον ΕΦ, στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων (π.χ. πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ, ΓΕ.ΜΗ. κλπ.) ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του δικαιούχου.

Η ΔΑ/ΕΦ καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα διοικητικών επαληθεύσεων και ενημερώνει ηλεκτρονικά τους Δικαιούχους που έχουν συμπεριληφθεί σε αυτό να υποβάλουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα αποδεικτικά έγγραφα για την επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.

Τα στοιχεία που υποβάλλουν οι Δικαιούχοι επαληθεύονται διοικητικά στο σύνολό τους. Όπου είναι δυνατόν, μπορεί να γίνεται χρήση στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του Δικαιούχου.

Με την ολοκλήρωση της διοικητικής επαλήθευσης των Πράξεων του ετήσιου Προγράμματος, η ΔΑ/ο ΕΦ επιλέγει τις πράξεις για τις οποίες η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων θα επαληθευτεί και επιτοπίως. Δειγματοληπτικά είναι δυνατόν να γίνει επιτόπια επαλήθευση πέραν του ΕΦ και της ΕΥΔΑΜ και από άλλα όργανα του Ελληνικού Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η ΕΥΔΑΜ έχει το δικαίωμα διενέργειας όχι μόνο δειγματοληπτικών αλλά και στοχευμένων επανελέγχων μετά την ολοκλήρωση έκαστου έργου.

Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία λόγω μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς να υπάρχει πλέον η δυνατότητα τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, αυτή αναφέρεται στο Έντυπο Επαλήθευσης με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση των ποσών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως. Το ύψος της δημοσιονομικής διόρθωσης και τα προς ανάκτηση ποσά, θα πρέπει να είναι αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις. Το προς ανάκτηση ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στη ΔΟΥ. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι το επιτόκιο αναφοράς που ορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο V του Κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής, όπως ισχύει.

Η ΕΥΔΑΜ/ΕΦ κοινοποιεί το Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων στο Δικαιούχο, με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στη δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή του, προκειμένου ο Δικαιούχος να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις. Ο Δικαιούχος δύναται να υποβάλει ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ τις αντιρρήσεις του, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την επόμενη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης του Εντύπου Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων.

Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από τη ΕΥΔΑΜ/ΕΦ (το όργανο επαλήθευσης και το όργανο έγκρισής του) εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους. Σε

περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν, δύναται να διενεργείται άμεσα συμπληρωματική επαλήθευση από το ίδιο όργανο που διενήργησε την αρχική επαλήθευση. Στην περίπτωση αυτή, το Έντυπο ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία διενέργειας της συμπληρωματικής επαλήθευσης.

Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής των, το Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων οριστικοποιείται.

Όταν στο οριστικό Έντυπο προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση, αυτή εγκρίνεται από τον Διοικητή της ΕΥΔΑΜ. Με την έγκριση του οριστικού Εντύπου, η ΔΑ/ο ΕΦ συντάσσει στο ΟΠΣ Δελτίο Καταχώρισης Διορθώσεων για το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, μειώνοντας αντίστοιχα τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που έχουν ήδη καταχωρηθεί.

Η Απόφαση Δημοσιονομικής Διόρθωσης/Ανάκτησης και το οριστικό Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων κοινοποιούνται στο Δικαιούχο, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην Αρχή Ελέγχου.

Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση που στο πλαίσιο της επαλήθευσης, εντοπίζεται παρατυπία που κρίνεται ότι ενέχει ένδειξη απάτης, ενεργοποιείται η καθοριζόμενη από το ΣΔΕ διαδικασία.

Οι ανωτέρω διοικητικές/επιτόπιες επαληθεύσεις και δημοσιονομικές διορθώσεις/ανακτήσεις μετά από επαλήθευση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων, διενεργούνται σύμφωνα προς τη διαδικασία που ορίζεται στην υπ' αρ. 5483/30-1-2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση για τις Διαδικασίες Δημοσιονομικών Διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022.

Ο ΕΦ διατηρεί λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, οι οποίοι φυλάσσονται επί δέκα (10) έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των πράξεων.

14. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679

Ο Δικαιούχος με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης του στο ΟΠΣΚΕ μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων, παρέχει στην ΕΥΔΑΜ και στον ΕΦΕΠΑΕ και τα νόμιμα εντεταλμένα όργανα αυτών, τη ρητή συγκατάθεση του για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 των δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα, τα οποία προβλέπονται στον οδηγό του Προγράμματος και αποδέχεται ότι τέτοια επεξεργασία είναι αναγκαία για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής πράξης του.

Η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΥΔΑΜ και τον ΕΦΕΠΑΕ και τα νομίμως εντεταλμένα όργανα αυτών, αποσκοπεί στην εφαρμογή και τήρηση

των κοινοτικών και εθνικών κανόνων οι οποίοι διέπουν την προγραμματική περίοδο 2021-2027 ΕΣΠΑ, διενεργείται για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σύμφωνα τον Κανονισμό 1060/2021 και των εκτελεστικών τούτου κανονισμών, νόμων και κανονιστικών πράξεων, της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης, σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ C(2022) 3943 final/16-6-2022 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορά την έγκριση του προγράμματος «Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης».

Τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται στο ΟΠΣΚΕ, κατόπιν της αίτησης χρηματοδότησης του δικαιούχου, ο οποίος υπέχει αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια τους. Περαιτέρω, ο Δικαιούχος συναινεί στην ανάρτηση στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής του και των αποτελεσμάτων επί τυχόν ασκηθείσας ένστασής του (ενδικοφανούς προσφυγής) μετά της διαλαμβανόμενης πλήρους και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας τους, καθώς και οιασδήποτε άλλης διοικητικής πράξης προβλέπεται στην νομοθεσία που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και η οποία είναι απαραίτητη στα πλαίσια της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας που διέπει τη δράση και την άσκηση των καθηκόντων διαχείρισης των ενωσιακών και εθνικών πόρων.

15. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Η ημερομηνία έναρξης και λήξης της ηλεκτρονικής υποβολής ορίζονται στην Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης. Η ηλεκτρονική υποβολή θα γίνει στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (<https://app.opske.gr/>).

Η Αναλυτική Πρόσκληση του Προγράμματος, καθώς και το σύνολο των εγγράφων που την συνοδεύουν, θα αναρτηθούν στις ιστοσελίδες της ΕΥΔΑΜ <https://eydam.gr/>, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, στην ιστοσελίδα του ΟΠΣΚΕ <https://app.opske.gr/>, του www.efepae.gr καθώς και σε αυτήν του εταίρου του με Γεωγραφική Αρμοδιότητα το Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr.

Για περαιτέρω πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στα κάτωθι στοιχεία επικοινωνίας (E-mail / Τηλέφωνο):

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ: dam@diaxeiristiki.gr / 2610622711

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	Ενδεικτικό Έντυπο Ηλεκτρονικής Υποβολής
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας (ΚΑΔ)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	Δικαιολογητικά Υποβολής / Ένταξης
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	Κριτήρια Βαθμολόγησης Αιτήσεων
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	Υποδείγματα Υπεύθυνων Δηλώσεων
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα Δήλωσης ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	Δικαιολογητικά για την Καταβολή της Επιχορήγησης
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX	Δυνατότητα Ενίσχυσης Επιχειρήσεων που Λειτουργούν Βάσει Σύμβασης Δικαιόχρησης (Franchise)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X	Πίνακας για τη Συμμόρφωση Πράξεων με το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI	Εξασφάλιση της Προσβασιμότητας στα Άτομα με Αναπηρία
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII	Αύξηση Απασχόλησης – Έλεγχος κατά την Τελική Πιστοποίηση / Έλεγχος Τήρησης Μακροχρονίων Υποχρεώσεων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Ενδεικτικό Έντυπο Ηλεκτρονικής Υποβολής**1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΗΣ**

1. Γενικά Στοιχεία Αίτησης Χρηματοδότησης	
Κωδικός Αίτησης	
Τίτλος Πράξης	
Τίτλος Πράξης (Αγγλικά)	
Κατάσταση Αίτησης	
Ημερομηνία Υποβολής Αίτησης	
Διάρκεια Επενδυτικού Σχεδίου	
Συνολική Βαθμολογία Αξιολόγησης Κριτηρίων	

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

2. Γενικά Στοιχεία Δικαιούχου	
2.1	Γενικά Στοιχεία Δικαιούχου
Κωδικός Δικαιούχου	
ΑΦΜ Δικαιούχου	
Tax Identification Number (T.I.N.)	
ΔΟΥ	
Επωνυμία Δικαιούχου	
Επωνυμία Δικαιούχου (Αγγλικά)	
Διακριτικός Τίτλος Δικαιούχου	
Αριθμός ΓΕΜΗ	
Είδος Φορέα	
Είδος Επιχείρησης	
Είδος Προσώπου	
Ένδειξη Επιτηδευματία	
Νομική Μορφή	
Είδος Βιβλίων	
Ημερομηνία Έναρξης Δραστηριότητας	
Συντονιστής Δικαιούχος	
Κωδικός Κανονισμού	
Περιγραφή Κανονισμού	

2.2	Νόμιμοι Εκπρόσωποι
Όνομα	
Επώνυμο	
ΑΦΜ	
Tax Identification Number (T.I.N)	
Τηλέφωνο	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση	
Θέση στο Φορέα	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτικό Διαμέρισμα	

Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κωδικός	

2.3	Εγκαταστάσεις
	Τίτλος Εγκατάστασης
	Περιγραφή Εγκατάστασης
	Κατηγορία Εγκατάστασης
	Εγκατάσταση Επένδυσης
	ΔΟΥ
	Κωδικός Κατηγορίας Περιφέρειας
	Περιφέρεια
	Περιφερειακή Ενότητα
	Δήμος
	Δημοτική Ενότητα
	Δημοτικό Διαμέρισμα
	Διεύθυνση
	Ταχυδρομικός Κωδικός
	Τηλέφωνο
	Ηλεκτρονική Διεύθυνση

2.4	Στοιχεία Δικαιούχου/Εταίρων/Μετόχων	
	Ποσοστό Συμμετοχής %	Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία
		Είδος Μετόχου
		Φυσικό/ Νομικό πρόσωπο
	Μέτοχος Εκτός Ελλάδος	
	Α.Φ.Μ.	
	Τιν (Εκτός Ελλάδος)	
	Τύπος Εγγράφου Ταυτοποίησης	Α.Δ.Τ./Διαβατήριο
	Αριθμός Εγγράφου Ταυτοποίησης	
	Δ.Ο.Υ.	
	Θέση στον Οργανισμό	
Διεύθυνση Έδρας	Χώρα Εγκατάστασης/ Διαμονής	
	Περιφέρεια	
	Περιφερειακή Ενότητα	
	Δήμος	
	Δημοτική Ενότητα	
	Τοπική Κοινότητα	
	Διεύθυνση	
	Ταχ. Κώδικας	
	Τηλέφωνο Επικοινωνίας	
	E-Mail	
	Όνοματεπώνυμο Νόμιμου Εκπροσώπου	Αφορά μετόχους νομικά πρόσωπα
	Α.Φ.Μ. Νόμιμου Εκπροσώπου	Αφορά μετόχους νομικά πρόσωπα
	Ημερομηνία Έναρξης Δραστηριότητας Επιχείρησης	Αφορά μετόχους νομικά πρόσωπα
	Η Επιχείρηση είναι Εξωχώρια	ΝΑΙ/ΟΧΙ

2.5	ΜΕΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	
	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	
	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	
	ΠΟΣΟΣΤΟΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	
	ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	
	Εμπειρία ιδιοκτήτη ή εταίρου/μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής	
	Διάστημα ανεργίας Ιδιοκτήτη ή Εταίρου / Μετόχου	

2.6	Αναλυτικός Κατάλογος ΚΑΔ ανωτέρω Εγκατάστασης					
A/A	Κωδικός ΚΑΔ	Τύπος ΚΑΔ	Μη Ανακτήσιμο ΦΠΑ	Ημερομηνία Προσθήκης	Αφορά Οδικές	ΚΑΔ Επένδυσης
1		Κύρια/Δευτερεύουσα Δραστηριότητα				
2		Κύρια/Δευτερεύουσα Δραστηριότητα				

2.7	Πραγματικοί Δικαιούχοι	
	Όνομα	
	Επίθετο	
	Ημερομηνία Γέννησης	
	Α.Φ.Μ.	
	Tax Identification Number (T.I.N)	
	Α.Φ.Μ. Νομικού Προσώπου	
	Tax Identification Number (T.I.N) Νομικού Προσώπου	
	Είδος Δικαιώματος	<ul style="list-style-type: none"> Έλεγχος μέσω ιδιοκτησίας Δικαίωμα ψήφου Ανώτερο Διοικητικό Στέλεχος Άλλα μέσα
	Είδος Ελέγχου	<ul style="list-style-type: none"> Άμεσος Έμμεσος Άμεσος & Έμμεσος
	Ποσοστό Συμμετοχής (%)	
	Ημερομηνία Δήλωσης	

2.8	Οικονομικά Στοιχεία	N-1	N-2
	Έτος		
	Φορολογικό Έτος Από		
	Φορολογικό Έτος Έως		
	Αριθμός Δήλωσης*		
	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€)*		
	Σύνολο Ετήσιου Ισολογισμού (€)*		
	Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)		
	Κέρδη Προ Τόκων, Φόρων και Αποσβέσεων (EBITDA)*		

*(διαλειτουργικά από ΑΑΔΕ)

2.9	ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	
Η επιχείρηση είναι Franchise; Σε περίπτωση που απαντήσετε ΝΑΙ παρακαλούμε επιβεβαιώστε ότι επισυνάφθηκε η σχετική σύμβαση δικαιόχρησης (franchise), η δήλωση ΜΜΕ υπογεγραμμένη από Ορκωτό Λογιστή, καθώς και τυχόν εκτελεστικές συμβάσεις οι οποίες έχουν συναφθεί δυνάμει της βασικής σύμβασης δικαιόχρησης		ΝΑΙ/ΟΧΙ

3. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ ΜΜΕ

Οι καρτέλες της Δήλωσης συμπληρώνονται με τα στοιχεία για κάθε μια από τις συνεργαζόμενες ή / και συνδεδεμένες επιχειρήσεις με την αιτούσα επιχείρηση (δικαιούχος ενίσχυσης) σύμφωνα με τον ορισμό των ΜΜΕ ανεξάρτητα αν περιλαμβάνονται σε ενοποιημένους λογαριασμούς ή όχι.

3	Ηλεκτρονική Δήλωση ΜμΕ
3.1	Στοιχεία Αιτούσας Επιχείρησης
	Διαχειριστική Χρήση
	Επωνυμία
	ΑΦΜ
	Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)
	Κύκλος Εργασιών
	Σύνολο Ισολογισμού
	Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση υπάρχει μεταβολή των στοιχείων της αιτούσας επιχείρησης που επιφέρει αλλαγή μεγέθους
	Τύπος Επιχείρησης
	Ανεξάρτητη Συνεργαζόμενη Συνδεδεμένη Συνεργαζόμενη και Συνδεδεμένη
	Μέγεθος Επιχείρησης

3.2	Στοιχεία Διευθυντικών Στελεχών Αιτούσας Επιχείρησης
	Όνοματεπώνυμο
	Ιδιότητα
	ΑΦΜ
	Tax Identification Number (T.I.N)

3.3	Συνεργαζόμενες Επιχειρήσεις
	Πίνακας Εταιρικής Σχέσης Συνεργαζόμενης (καθώς και των συνδεδεμένων αυτής) με την αιτούσα επιχείρηση και των συνεργαζόμενων των συνδεδεμένων της αιτούσας επιχείρησης
	Επωνυμία ή Εταιρική Επωνυμία
	Α.Φ.Μ
	Tax Identification Number (T.I.N.)
	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας
	Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)
	Κύκλος Εργασιών
	Σύνολο Ισολογισμού
	Ποσοστό Συμμετοχής (%)

Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ) Κατ' αναλογία	(Αυτόματα υπολογιζόμενο)
Κύκλος Εργασιών κατ' αναλογία	(Αυτόματα υπολογιζόμενο)
Σύνολο Ισολογισμού κατ' αναλογία	(Αυτόματα υπολογιζόμενο)

3.4	Στοιχεία Διευθυντικών Στελεχών Συνεργαζόμενων Επιχειρήσεων
	Όνοματεπώνυμο
	Ιδιότητα
	ΑΦΜ
	Tax Identification Number (T.I.N.)

3.5	Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις <i>Πίνακας Συνδεδεμένης επιχείρησης (καθώς και των συνδεδεμένων αυτής) με την αιτούσα επιχείρηση σύμφωνα με τον ορισμό των ΜΜΕ ανεξάρτητα αν περιλαμβάνονται σε ενοποιημένους λογαριασμούς ή όχι.</i>
	Επωνυμία ή Εταιρική Επωνυμία
	Α.Φ.Μ
	Tax Identification Number (T.I.N.)
	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας
	Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)
	Κύκλος Εργασιών
	Σύνολο Ισολογισμού
	<p>Είστε συνδεδεμένη με άλλη επιχείρηση μέσω διατήρησης μιας εκ των ακόλουθων σχέσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης ☞ μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης ☞ μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας ☞ μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης
	Τεκμηρίωση

3.6	Στοιχεία Διευθυντικών Στελεχών Συνδεδεμένης Επιχείρησης
	Όνοματεπώνυμο
	Ιδιότητα
	ΑΦΜ
	Tax Identification Number (T.I.N.)

3.7	Στοιχεία για τον προσδιορισμό Κατηγορίας Επιχείρησης	Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)	Κύκλος Εργασιών	Σύνολο Ισολογισμού
Στοιχεία της αιτούσας επιχείρησης				
Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία όλων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων				
Άθροισμα στοιχείων όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων				
Σύνολο				

4. Ενισχύσεις Ήσσονος & Μη Ήσσονος

4	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ ΜΜΕ
----------	-------------------------------

Επωνυμία Επιχείρησης	
A.Φ.Μ	
Tax Identification Number (T.I.N.)	
Αντιγραφή από Δήλωση ΜΜΕ	
Επωνυμία Δικαιούχου Πρότασης	
Επωνυμία Επιχείρησης	

4.2 Ενισχύσεις De Minimis (Ήσσονος Σημασίας) για τις οποίες η Αιτούσα Επιχείρηση και οι Συνδεδεμένες της έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης.

Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση (ή σύμβαση) από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης (τρέχον και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης)	Αριθμός και ημερομηνία Απόφασης Ένταξης / υπαγωγής / σύμβασης ή άλλου εγγράφου από το οποίο τεκμαίρεται η λήψη του έννομου δικαιώματος.	ΑΔΑ Απόφασης Ένταξης/Λήψης του έννομου δικαιώματος ενίσχυσης	Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση (ή σύμβαση) από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης (τρέχον και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης)	Αριθμός και ημερομηνία Απόφασης Ένταξης / υπαγωγής / σύμβασης ή άλλου εγγράφου από το οποίο τεκμαίρεται η λήψη του έννομου δικαιώματος.	ΑΔΑ Απόφασης Ένταξης/Λήψης του έννομου δικαιώματος ενίσχυσης	Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση (ή σύμβαση) από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης (τρέχον και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης)	Αριθμός και ημερομηνία Απόφασης Ένταξης / υπαγωγής / σύμβασης ή άλλου εγγράφου από το οποίο τεκμαίρεται η λήψη του έννομου δικαιώματος.

4.3 Ενισχύσεις De Minimis (Ήσσονος Σημασίας) για τις οποίες η Αιτούσα Επιχείρηση και οι Συνδεδεμένες της έχουν υποβάλει Αίτηση και είναι σε στάδιο Αξιολόγησης ή Ένταξης.

Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση στο οποίο/α η επιχείρηση έχει υποβάλει αίτηση λήψης ενίσχυσης και φορέας χορήγησης ενίσχυσης	Ημ/νία Υποβολής αίτησης λήψης ενίσχυσης	Ποσό αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης

5. Στοιχεία Ταυτότητας Επενδυτικού Σχεδίου

5 Στοιχεία Ταυτότητας Επενδυτικού Σχεδίου

5.1	Στοιχεία Υπεύθυνου Έργου
	Όνομα

Επώνυμο	
ΑΦΜ	
Tax Identification Number (T.I.N.)	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτικό Διαμέρισμα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	
Τηλέφωνο	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση	

5.2	Περιγραφή Συνόλου Επενδυτικού Σχεδίου
	Περιγραφή της προτεινόμενης επένδυσης Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου
	Επικοινωνιακή περιγραφή της επένδυσης Σύντομη περιγραφή
	Μεθοδολογία υλοποίησης έργου
	Αναμενόμενα αποτελέσματα
	Στόχοι της επένδυσης
	Δραστηριότητες επικοινωνίας/δημοσιότητας της επένδυσης
	Κρισιμότητα επένδυσης
	Προστιθέμενη αξία επένδυσης
	Τρόποι επίτευξης στόχων επένδυσης
	Αναμενόμενα οφέλη από την επένδυση
	Συνάφεια Επενδυτικού Σχεδίου της Επιχείρησης με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027
	Αύξηση απασχόλησης (εκφρασμένο σε ΕΜΕ)

5.3	Αναλυτικός Πίνακας Δαπανών (Δικαιούχος)																					
Κανονισμός	Εγκατάσταση Επένδυσης	Κωδικός Κατηγορίας Δαπάνης	Κατηγορία Δαπάνης	Κωδικός Υποκατηγορίας Δαπάνης	Υποκατηγορία	Κωδικός ΚΑΔ	Τίτλος Δαπάνης	Περιγραφή Δαπάνης	Ποσότητα	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Μονάδας	Συνολικό Ποσό χωρίς ΦΠΑ	Ποσό ΦΠΑ	Συνολικό Ποσό με	Επιλέξιμη Δαπάνη	Επιχορηγούμενη Δαπάνη	Μη Επιχορηγούμενη Δαπάνη	Ένταση Ενίσχυσης	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή	Προσφορά - Τεκμηρίωση	

5.4	Χρηματοδοτικό Σχήμα (Σύνολο Αίτησης)
	A. Ιδιωτική Συμμετοχή (A1+A2)
	A1. Ίδια Κεφάλαια
	A2. Δάνεια

Β. Αιτούμενη Επιχορήγηση (Δημόσια Δαπάνη)	
Γ. Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός	
Δ. Μη Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός	
Συνολικός Επιλέξιμος ΠΥ	
Ποσοστό Ενίσχυσης	

5.5	Αποδεικτικά στοιχεία εξασφάλισης της ιδιωτικής συμμετοχής	
	Δικαιούχοι	
	A/A	
	Ποσό (€)	
	Τρόπος Κάλυψης Ιδιωτικής Συμμετοχής	Τραπεζικές καταθέσεις των εταίρων / μετόχων / επιχείρησης Δάνειο Συνδυασμός των δύο
	Τεκμηρίωση	

5.6	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΑΔΕΙΕΣ Ή ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ	
	Υπάρχουν για την υλοποίηση της πράξης όλες οι απαιτούμενες άδειες;	ΝΑΙ/ ΟΧΙ
	Απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης ειδικές άδειες ή εγκρίσεις;	ΝΑΙ/ ΟΧΙ
	Αριθμός άδειας λειτουργίας ή ισοδύναμου εγγράφου (ή αίτηση για έκδοση / ανανέωση άδειας λειτουργίας)	
	Ημερομηνία έγκρισης	
	Ημερομηνία λήξης	
	Εκδούσα αρχή	
	Παρατηρήσεις που αφορούν τις άδειες	

5.7	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	
Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τιμή Δείκτη
RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές)	
RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	
RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	
RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	

5.8	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ		
A/A	Περιγραφή Κριτηρίου	Τιμή	Βαθμός
1	Διαθέσιμα κεφάλαια σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο		
2	Συνάφεια Επενδυτικού Σχεδίου της Επιχείρησης με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021- 2027		
3	Επαγγελματική Εμπειρία Ιδιοκτήτη ή Εταίρου / Μετόχου		
4	Διάστημα ανεργίας Ιδιοκτήτη ή Εταίρου / Μετόχου κατά της τελευταίας διετίας		
5	Αύξηση απασχόλησης		

6. ΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ - ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

6 ΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ – ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ - ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

6.1 ΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ	
Τήρηση των εθνικών και ενωσιακών κανόνων για τη δημοσιότητα, την πληροφόρηση και τη διάχυση των αποτελεσμάτων	
Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει σαφείς και συγκεκριμένες δεσμεύσεις ως προς την τήρηση των εθνικών και ενωσιακών κανόνων περί δημοσιότητας και πληροφόρησης	ΝΑΙ/ ΟΧΙ
Τήρηση των εθνικών και ενωσιακών κανόνων που αφορούν κρατικές ενισχύσεις	
Ο δικαιούχος δεσμεύεται να τηρήσει του εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις κατά το στάδιο της πρόσκλησης, της απόφασης ένταξης και πιθανών τροποποιήσεων αυτής	ΝΑΙ/ ΟΧΙ
Ο δικαιούχος δεσμεύεται να τηρήσει τους Εθνικούς και Ενωσιακούς Κανόνες κατά την εκτέλεση της πράξης, εξασφαλίζοντας την διαφάνεια, την αποτροπή κάθε διάκρισης, την πρόσβαση από άτομα με αναπηρίες, διασφαλίζοντας την ισότητα των φύλων, και λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 191 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ.	ΝΑΙ/ ΟΧΙ
Ο δικαιούχος δεσμεύεται να τηρήσει τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα.	ΝΑΙ/ ΟΧΙ

6.2 ΤΗΡΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ De Minimis		
Ερωτήσεις		
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ
Δραστηριοποιείστε σε μη επιλέξιμους ΚΑΔ Ενίσχυσης (Πρωτογενής τομείς Γεωργίας και Αλιείας – Υδατοκαλλιέργειας) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση;	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
Εφαρμόζονται τα κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση του κόστους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ήσσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού	ΝΑΙ/ΟΧΙ ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ	

6.3 ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ
<ul style="list-style-type: none"> Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών . Αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου η παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής δ/σης και η ενημέρωση του φορέα υλοποίησης για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του. Είναι σε γνώση μου το γεγονός ότι η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε

6.3 ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ

αυτήν και ότι θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα σχετικά δικαιολογητικά καθώς και ότι η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

- Αποδέχομαι ότι φέρω την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής μου αίτησης χρηματοδότησης. Γνωρίζω ότι διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης.
- Με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης μου στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων παρέχω στην ΕΥΔΑΜ και στον ΕΦ και τα νόμιμα εντεταλμένα όργανα αυτών τη ρητή συγκατάθεση του για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 των δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα τα οποία προβλέπονται στον οδηγό του Προγράμματος και αποδέχομαι ότι τέτοια επεξεργασία είναι αναγκαία για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής μου πράξης. Γνωρίζω ότι η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΥΔΑΜ και τον ΕΦ και τα νομίμως εντεταλμένα όργανα αυτών αποσκοπεί στην εφαρμογή και τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων οι οποίοι διέπουν την προγραμματική περίοδο 2021-2027 και ότι διενεργείται για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σύμφωνα τον Κανονισμό 1060/2021 και των εκτελεστικών τούτου κανονισμών νόμων και κανονιστικών πράξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης.
- Είναι σε γνώση μου ότι τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται στο ΟΠΣΚΕ κατόπιν της αίτησης χρηματοδότησης μου και ότι έχω την αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια τους. Περαιτέρω, συναινώ στην ανάρτηση στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής μου και των αποτελεσμάτων επί τυχόν ασκηθείσας ένστασής μου (ενδικοφανούς προσφυγής) μετά της διαλαμβανόμενης πλήρους και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας αυτής καθώς και οιασδήποτε άλλης διοικητικής πράξης προβλέπεται στην νομοθεσία που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και η οποία είναι απαραίτητη στα πλαίσια της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας που διέπει τη δράση και την άσκηση των καθηκόντων διαχείρισης των ενωσιακών και εθνικών πόρων.
- Είναι σε γνώση μου ότι τα πεδία της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης που αντλούνται και συμπληρώνονται αυτόματα, υποχρεωτικά μέσω της διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. στοιχεία που αντλούνται/καταχωρούνται στην αίτηση μέσω ΑΑΔΕ όπως ΚΑΔ, Κύκλος Εργασιών, κ.α.) δεν δύναται να επεξεργαστούν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της υποβολής της αίτησης. Αποκλειστική και αθέμιτη την ευθύνη των καταχωρήσεων στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Τούτέστιν, υιοθετούνται τα στοιχεία που αντλήθηκαν διαλειτουργικά και δεν δύναται να γίνουν από οποιονδήποτε χρήστη και σε οποιοδήποτε στάδιο, αλλαγές/τροποποιήσεις/καταχωρήσεις στα προαναφερθέντα πεδία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται έστω και αν αφορούν στοιχεία τα οποία:
  - ο υπαγορεύουν υποχρεώσεις υλοποίησης,
  - ο διαμορφώνουν τον Π/Υ της αίτησης,
  - ο διαμορφώνουν βαθμολογία κριτηρίων,
  - ο οδηγούν σε μη ικανοποίηση μιας τουλάχιστον εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής

6.3 ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ

- Είναι σε γνώση μου ότι σε οποιοδήποτε στάδιο της ως άνω περιγραφόμενης διαδικασίας, δύναται να γίνουν διασταυρώσεις με στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές Βάσεις Δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΕΠΑΕΚΑ-ΝΑΤ), ώστε να επαληθευθεί η ακρίβεια των στοιχείων, στα υποβληθέντα στην αίτηση ή/και προσκομισθέντα μετά από αναζήτηση δικαιολογητικά και να αποφευχθούν και αντιμετωπιστούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού και εθνικού προϋπολογισμού. Σε κάθε περίπτωση τα στοιχεία που ελήφθησαν/θα ληφθούν από εθνικές βάσεις δεδομένων και θα χρησιμοποιηθούν είτε αυτούσια είτε για υπολογισμούς, κατισχύουν των αναγραφόμενων στα δικαιολογητικά ή των δηλωθέντων στην αίτηση και είναι αυτά που θα χρησιμοποιηθούν/υιοθετηθούν τόσο για την κρίση της αίτησης χρηματοδότησης ως επιλέξιμης ή μη, δηλαδή για την διαπίστωση περί συνδρομής ή μη όρου/προϋπόθεσης συμμετοχής, καθώς και για τον υπολογισμό της βαθμολογίας του κάθε κριτηρίου.
- Είναι σε γνώση μου πως η βαθμολόγηση της αίτησης θα διενεργηθεί βάσει των στοιχείων που δηλώθηκαν από στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης ή/και ληφθέντων από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ – ΕΡΓΑΝΗ κ.α.) στο ΟΠΣΚΕ για τα οποία αποκλειστική και αθέραια την ευθύνη τόσο της καταχώρησης στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Ως εκ τούτου το όποιο δυσμενές αποτέλεσμα εξαιτίας λανθασμένων ή/και εκ παραδρομής καταχωρήσεων από μέρους της επιχείρησης βαρύνει αποκλειστικά την ίδια και δεν θα γίνει αποδεκτή ένσταση επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης που θα υποβληθεί για εκ παραδρομής καταχωρήσεις (οπουδήποτε, ΟΠΣΚΕ / Εθνικές Βάσεις Δεδομένων) οι οποίες οδήγησαν στον υπολογισμό της τελικής βαθμολογίας.

Αποδέχομαι όλους τους παραπάνω όρους**ΑΠΟΔΕΧΟΜΑΙ****6.4 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ**

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας (ΚΑΔ)

Όπως αποτυπώνονται στον συνημμένο πίνακα της πρόσκλησης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Δικαιολογητικά Υποβολής / Ένταξης

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ <u>ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ</u>
1.	<p>Δικαιολογητικά νόμιμης υπόστασης:</p> <p>Για Α.Ε.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία - Συγκρότηση ΔΣ & Ορισμού Νομίμου Εκπροσώπου που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία - Απόφαση Πρόσφατης Γενικής Συνέλευσης από την οποία προκύπτει η ισχύουσα μετοχική σύνθεση ή Μετοχολόγιο <p>Για Ε.Π.Ε, ΙΚΕ, Ο.Ε., Ε.Ε.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία - Πράξη εκπροσώπησης σε περίπτωση που η εκπροσώπηση δεν προκύπτει από το ανωτέρω Καταστατικό <p>Για Ατομικές Επιχειρήσεις: τα στοιχεία αντλούνται από την ΑΑΔΕ, δεν απαιτείται η υποβολή δικαιολογητικού</p> <p>Για Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του Ν. 4430/2016 όπως ισχύει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αρχικά υποβληθέν καταστατικό και η τελευταία τροποποίηση αυτού (αν υπάρχει) - Πιστοποιητικό εγγραφής στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας <p>Για Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις: Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.</p>
2.	<p>Εκτύπωση της βεβαίωσης υποβολής δήλωσης πραγματικών δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α΄ 139), για όσες επιχειρήσεις υπάρχει σχετική απαίτηση, από την οποία θα προκύπτουν τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων.</p> <p><i>Σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν είναι υπόχρεος εγγραφής, θα το δηλώνει αναλόγως στην υπεύθυνη δήλωση που προβλέπεται παρακάτω στο σημείο 6, παρέχοντας και τη σχετική τεκμηρίωση.</i></p>
3.	<p>Ισολογισμοί-αποτελέσματα χρήσης για τα έτη 2022 & 2023, μόνο για επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων.</p> <p><i>Σε περίπτωση που από τα στοιχεία των ετών 2022 & 2023 (ΕΜΕ, Κύκλος Εργασιών, Σύνολο Ισολογισμού) επέρχεται αλλαγή της ιδιότητας ΜΜΕ της αιτούσας επιχείρησης (βλ.</i></p>

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
	<p>Παράρτημα VI «Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα δήλωσης ΜΜΕ»), επισυνάπτεται το ως άνω δικαιολογητικό και για το έτος 2021 ή και για όσα έτη απαιτείται προκειμένου να εξάγεται με ασφάλεια το μέγεθος της ενιαίας επιχείρησης.</p>
4.	<p><u>Στοιχεία απασχόλησης προσωπικού</u></p> <p>Η τεκμηρίωση του αριθμού των ΕΜΕ, τόσο για σκοπούς πληρότητας της αίτησης όσο και πλήρωσης των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, θα πραγματοποιηθεί βάσει των δηλωθέντων στοιχείων που τηρούνται για την επιχείρηση στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ και θα αναζητηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ) και του ΕΦΚΑ- NAT. Δεν απαιτείται επισύναψη δικαιολογητικών στην αίτηση.</p>
5.	<p>Κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης σε ισχύ (π.χ. άδεια λειτουργίας, υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής.</p> <p>Οι επιχειρήσεις με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται έγγραφο αδειοδότησης, θα πρέπει να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου, όπου θα βεβαιώνεται ότι για τη δραστηριότητα της επιχείρησης και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία δεν απαιτείται η έκδοση αδειοδοτικού εγγράφου ή εγγράφου απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση, με σχετική αναλυτική αιτιολόγηση.</p>
6.	<p>Υπεύθυνη δήλωση Ν.1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr, σύμφωνα με το υπόδειγμα Α στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V.</p> <p><i>Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται <u>από κοινού</u> από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και <u>όχι χωριστά</u>, η δήλωση υποβάλλεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα.</i></p>
7.	<p>Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου στην οποία θα δηλώνονται οι επιχορηγήσεις καθεστώτος de minimis που έχουν λάβει κατά το παρελθόν ο φορέας της επένδυσης, καθώς και οι συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις, σύμφωνα με το υπόδειγμα Γ στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V.</p> <p><i>Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, η δήλωση υποβάλλεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα.</i></p>
8.	<p>Δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης που αφορά στην πλήρωση της ιδιότητας ΜΜΕ, σύμφωνα με το υπόδειγμα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI.</p> <p><i>Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται <u>από κοινού</u> από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και <u>όχι χωριστά</u>, η δήλωση υπογράφεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα.</i></p>

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
	<p>Σε περίπτωση που η επιχείρηση είναι μέλος οργανωμένου ομοιόμορφου δικτύου διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, η Δήλωση ΜμΕ θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένη και από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή (παρέχοντας κατ' ελάχιστον την πληροφορία για το ονοματεπώνυμο του υπογράφοντος Ορκωτού Ελεγκτή - Λογιστή και της ελεγκτικής εταιρείας στην οποία ανήκει). Εάν η Υπεύθυνη Δήλωση ΜμΕ είναι υπογεγραμμένη μόνο από το Δικαιούχο, θα πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύεται από Έκθεση Ορκωτού Ελεγκτή/Λογιστή για το μέγεθος της επιχείρησης.</p> <p>Σε περίπτωση που, σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων που επιφέρει αλλαγή μεγέθους θα πρέπει να επισυναφθεί η δήλωση ΜΜΕ και για τις δύο χρήσεις 2021 & 2022 ή και για όσα έτη απαιτείται προκειμένου να εξάγεται το μέγεθος της ενιαίας επιχείρησης.</p>
9.	<p>Στις περιπτώσεις συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα τον ορισμό των ΜΜΕ του Παραρτήματος VI, θα υποβάλλονται τα εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά σχετικά με την εταιρική/μετοχική σύνθεση, νόμιμη εκπροσώπηση και διαχείριση ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης (βλ. δικαιολογητικά με α/α 1). <u>Για ατομικές επιχειρήσεις υποβάλλεται εκτύπωση στοιχείων μητρώου από το my aade.</u> 2. Οικονομικά στοιχεία για τις χρήσεις 2022 & 2023 και συγκεκριμένα: <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον, υποβληθέν έντυπο Ε3 (με αριθμό Δήλωσης) - Ισολογισμοί - Αποτελέσματα χρήσης (για επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων) 3. Στοιχεία προσωπικού για τις χρήσεις 2022 & 2023 και συγκεκριμένα: <ul style="list-style-type: none"> - Αποδεικτικό υποβολής δήλωσης αποδοχών & συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική κατάσταση τέλους έτους, στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος με τον αριθμό των ημερών που απασχολήθηκε. - Μόνο στην περίπτωση που από τις ως άνω καταστάσεις προκύπτουν περισσότεροι από 50 εργαζόμενοι κατ' έτος (αθροιστικά για το δικαιούχο και τις τυχόν συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) Υποβλημένες Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας (πίνακες προσωπικού) Ε4, από τις οποίες θα προκύπτουν οι μέρες και το ωράριο εργασίας και τυχόν μεταβολές που πραγματοποιήθηκαν τα έτη ενδιαφέροντος, για το σύνολο των εργαζομένων που εμφανίζονται στην συγκεντρωτική κατάσταση τέλους έτους (ετήσιοι πίνακες, τυχόν αρχικοί και τροποποιητικοί αν απαιτείται) <p>Για τις περιπτώσεις συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδας θα υποβάλλονται τα αντίστοιχα ως ανωτέρω ισοδύναμα δικαιολογητικά/έγγραφα που ισχύουν στην αντίστοιχη χώρα.</p>

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
	<p>Σε περίπτωση που από τα στοιχεία των ετών 2022 & 2023 (ΕΜΕ, Κύκλος Εργασιών, Σύνολο Ισολογισμού) επέρχεται αλλαγή της ιδιότητας ΜΜΕ της αιτούσας επιχείρησης (βλ. Παράρτημα VI «Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα δήλωσης ΜΜΕ»), επισυνάπτονται τα ως άνω δικαιολογητικά και για το έτος 2021 ή και για όσα έτη απαιτείται προκειμένου να εξάγεται με ασφάλεια το μέγεθος της ενιαίας επιχείρησης.</p>
10.	<p>Σε περίπτωση που η επιχείρηση είναι μέλος οργανωμένου ομοιόμορφου δικτύου διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών:</p> <p>Σύμβαση Δικαιόχρησης μεταξύ δικαιοδόχου και δικαιοπάροχου, καθώς και οι εκτελεστικές συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται δυνάμει της βασικής σύμβασης δικαιόχρησης.</p> <p>(βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ «Δυνατότητα Ενίσχυσης Επιχειρήσεων που Λειτουργούν Βάσει Σύμβασης Δικαιόχρησης (Franchise)»)</p>
11.	<p>Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας από το Πρωτοδικείο έκδοσης τελευταίου διμήνου από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.</p>
12.	<p>Δικαιολογητικά διαθέσιμων κεφαλαίων σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο</p> <p>Για την απόδειξη των διαθέσιμων κεφαλαίων και τη βαθμολόγηση του κριτηρίου 1 «Διαθέσιμα κεφάλαια σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο» του παραρτήματος ΙV «Κριτήρια Βαθμολόγησης Αιτήσεων» απαιτείται η υποβολή των παρακάτω, ανάλογα με την περίπτωση κάλυψης που συμπληρώνεται στην αίτηση χρηματοδότησης:</p> <p><u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ - ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ</u></p> <p>Βεβαίωση υπολοίπου εταιρικού/επαγγελματικού ή/και ιδιοκτήτη/εταίρου/μέτοχου, τραπεζικού λογαριασμού, στον οποίο δικαιούχος θα είναι είτε η επιχείρηση είτε ιδιοκτήτης/εταίρος/μέτοχος, <u>την τελευταία μέρα του μήνα πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης</u>. π.χ. Αιτήσεις που υποβάλλονται το μήνα Φεβρουάριο θα υποβάλλουν βεβαίωση για τις 31 Ιανουαρίου. Αντίστοιχα, αιτήσεις που θα υποβληθούν το μήνα Μάρτιο θα υποβάλλουν βεβαίωση για 28 Φεβρουαρίου κ.ο.κ.</p> <p>Σε περίπτωση που βεβαιώσεις διαθέσιμων από ίδιους λογαριασμούς χρησιμοποιηθούν για την βαθμολόγηση του κριτηρίου «Διαθέσιμα Κεφάλαια σε σχέση με τον Συνολικό Π/Υ του Επενδυτικού Σχεδίου», ή σε ανάλογο κριτήριο, περισσότερων του ενός επενδυτικών σχεδίων, τότε θα πρέπει σε κάθε μία από τις αιτήσεις να ορίζεται ρητά το ποσό που θα χρησιμοποιηθεί για κάθε έργο και το άθροισμα αυτών να μην ξεπερνά το ποσό της τελευταίας χρονικά εκδοθείσας βεβαίωσης διαθέσιμων.</p> <p><u>ΔΑΝΕΙΟ</u></p> <p>Έγκριση ή σύμβαση δανείου από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, που λειτουργεί νόμιμα στη χώρα εγκατάστασης του. Εξαιρούνται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα Ρωσικών και</p>

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
	<p>Λευκορωσικών συμφερόντων κατά το πνεύμα των ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) αριθ. 833/2014 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 31ης Ιουλίου 2014 & αριθ. 765/2006 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18^{ης} Μαΐου 2006, καθώς και μεταγενέστερων περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Ρωσίας, μεταξύ των οποίων κυρώσεις κατά ατόμων, οικονομικές κυρώσεις και διπλωματικά μέτρα για λόγους που σχετίζονται με την Ουκρανία (Πηγή: Επίσημος Ιστότοπος του Συμβουλίου της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-response-ukraine-invasion/), που έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των σχετικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από το σύστημα διατραπεζικών συναλλαγών SWIFT.»</p> <p>Εναλλακτικά βεβαίωση τράπεζας για πρόθεση δανειοδότησης (προέγκριση) του επενδυτικού σχεδίου.</p> <p>Στο σχετικό έγγραφο που θα υποβληθεί θα πρέπει να αναφέρονται οι βασικοί όροι της δανειοδότησης, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αντικείμενο και προϋπολογισμός της δανειοδοτούμενης επένδυσης • Το ύψος του εγκεκριμένου δανείου • Η διάρκεια και ο χρόνος αποπληρωμής του • Το επιτόκιο <p>Ειδικότερα <u>δεν</u> θα πρέπει να αναφέρεται στο σχετικό δικαιολογητικό ότι το δάνειο χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος με εκχώρηση της επιχορήγησης.</p>
13.	<p>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της επαγγελματικής εμπειρίας του ιδιοκτήτη ή εταίρου/μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην επιχείρηση.</p> <p>Βεβαίωση προϋπηρεσίας από το e-ΕΦΚΑ ή/και Εκτύπωση λογαριασμού ασφάλισης από το e-ΕΦΚΑ ή/και Βεβαίωση χρόνου ασφάλισης από τον ασφαλιστικό φορέα (για μη μισθωτούς ασφαλισμένους).</p>
14.	<p>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης διαστήματος ανεργίας Ιδιοκτήτη ή Εταίρου / Μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην νέα επιχείρηση.</p> <p>Βεβαίωση του Ν.3979/2011 Άρθρο 14, παρ. 1 από την Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) αναφορικά με το σύνολο συνεχούς αναγνωριζόμενου διαστήματος ανεργίας.</p>

Σε περίπτωση ισομερών μεριδίων εταίρων/μετόχων, ο δικαιούχος επιλέγει εκείνον που επιθυμεί να βαθμολογηθεί.

Σε περίπτωση που ο εταίρος/μέτοχος με το μεγαλύτερο ποσοστό είναι νομικό πρόσωπο, βαθμολογείται ο εταίρος/μέτοχος με το μεγαλύτερο ποσοστό του εν λόγω νομικού προσώπου.

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ ΓΙΑ ΥΠΟ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
1.	Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 από τον δηλωμένο στην αίτηση χρηματοδότησης νόμιμο εκπρόσωπο της υπό σύσταση επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr, σύμφωνα με το υπόδειγμα Β στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V .
2.	Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 από το δηλωμένο στην αίτηση χρηματοδότησης νόμιμο εκπρόσωπο της υπό σύσταση επιχείρησης στην οποία θα δηλώνονται οι επιχορηγήσεις καθεστώτος de minimis που έχουν λάβει κατά το παρελθόν τυχόν συνδεδεμένες επιχειρήσεις, σύμφωνα με το υπόδειγμα Γ στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V .
3.	Δήλωση από το δηλωμένο στην αίτηση χρηματοδότησης νόμιμο εκπρόσωπο της υπό σύσταση επιχείρησης που αφορά στην πλήρωση της ιδιότητας ΜΜΕ, σύμφωνα με το υπόδειγμα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI .
4.	<p>Στις περιπτώσεις συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα τον ορισμό των ΜΜΕ του Παραρτήματος VI, θα υποβάλλονται τα εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά σχετικά με την εταιρική/μετοχική σύνθεση, νόμιμη εκπροσώπηση και διαχείριση ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης (βλ. δικαιολογητικά με α/α 1 στον πίνακα δικαιολογητικών των νέων επιχειρήσεων). <u>Για ατομικές επιχειρήσεις υποβάλλεται εκτύπωση στοιχείων μητρώου από το my.aade.</u> 2. Οικονομικά στοιχεία για τις χρήσεις 2022 & 2023 και συγκεκριμένα: <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον, υποβεβλημένο έντυπο Ε3 (με αριθμό Δήλωσης) - Ισολογισμοί - Αποτελέσματα χρήσης (για επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων) 3. Στοιχεία προσωπικού για τις χρήσεις 2022 & 2023 και συγκεκριμένα: <ul style="list-style-type: none"> - Αποδεικτικό υποβολής δήλωσης αποδοχών & συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική κατάσταση τέλους έτους, στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος με τον αριθμό των ημερών που απασχολήθηκε. - Μόνο στην περίπτωση που από τις ως άνω καταστάσεις προκύπτουν περισσότεροι από 50 εργαζόμενοι κατ' έτος (αθροιστικά για το δικαιούχο και τις τυχόν συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) Υποβεβλημένες Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας (πίνακες προσωπικού) Ε4, από τις οποίες θα προκύπτουν οι μέρες και το ωράριο εργασίας και τυχόν μεταβολές που πραγματοποιήθηκαν τα έτη ενδιαφέροντος, για το σύνολο των εργαζομένων που εμφανίζονται στην συγκεντρωτική κατάσταση τέλους έτους (ετήσιοι πίνακες, τυχόν αρχικοί και τροποποιητικοί αν απαιτείται) <p><i>Για τις περιπτώσεις συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδας θα υποβάλλονται τα αντίστοιχα ως ανωτέρω ισοδύναμα δικαιολογητικά/έγγραφα που ισχύουν στην αντίστοιχη χώρα.</i></p>

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ ΓΙΑ ΥΠΟ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
	<p>Σε περίπτωση που από τα στοιχεία των ετών 2022 & 2023 (ΕΜΕ, Κύκλος Εργασιών, Σύνολο ισολογισμού) επέρχεται αλλαγή της ιδιότητας ΜΜΕ της αιτούσας επιχείρησης (βλ. Παράρτημα VI «Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα δήλωσης ΜΜΕ»), επισυνάπτονται τα ως άνω δικαιολογητικά και για το έτος 2021 ή και για όσα έτη απαιτείται προκειμένου να εξάγεται με ασφάλεια το μέγεθος της ενιαίας επιχείρησης.</p>
5.	<p>Δικαιολογητικά διαθέσιμων κεφαλαίων σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο</p> <p>Για την απόδειξη των διαθέσιμων κεφαλαίων και τη βαθμολόγηση του κριτηρίου 1 «Διαθέσιμα κεφάλαια σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο» του παραρτήματος IV «Κριτήρια Βαθμολόγησης Αιτήσεων» απαιτείται η υποβολή των παρακάτω, ανάλογα με την περίπτωση κάλυψης που συμπληρώνεται στην αίτηση χρηματοδότησης:</p> <p><u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ - ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ</u></p> <p>Βεβαίωση υπολοίπου εταιρικού/επαγγελματικού ή/και ιδιοκτήτη/εταίρου/μέτοχου, τραπεζικού λογαριασμού, στον οποίο δικαιούχος θα είναι είτε η επιχείρηση είτε ιδιοκτήτης/εταίρος/μέτοχος, <u>την τελευταία μέρα του μήνα πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.</u> π.χ. Αιτήσεις που υποβάλλονται το μήνα Φεβρουάριο θα υποβάλλουν βεβαίωση για τις 31 Ιανουαρίου. Αντίστοιχα, αιτήσεις που θα υποβληθούν το μήνα Μάρτιο θα υποβάλλουν βεβαίωση για 28 Φεβρουαρίου κ.ο.κ.</p> <p>Σε περίπτωση που νέα (υφιστάμενη) επιχείρηση συμμετέχει στη Δράση με αίτηση για την ίδια αλλά και σε σχήμα υπό σύστασης επιχείρησης και υποβάλλει, για την τεκμηρίωση του εν λόγω κριτηρίου, βεβαίωση από τον ίδιο λογαριασμό, τότε θα πρέπει σε κάθε μία από τις δύο αιτήσεις να ορίζεται ρητά το ποσό που θα χρησιμοποιηθεί για κάθε έργο και το άθροισμα αυτών να μην ξεπερνά το ποσό της τελευταίας χρονικά εκδοθείσας βεβαίωσης.</p> <p><u>ΔΑΝΕΙΟ</u></p> <p>Έγκριση ή σύμβαση δανείου από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, που λειτουργεί νόμιμα στη χώρα εγκατάστασης του. Εξαιρούνται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα Ρωσικών και Λευκορωσικών συμφερόντων κατά το πνεύμα των ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) αριθ. 833/2014 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 31ης Ιουλίου 2014 & αριθ. 765/2006 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18^{ης} Μαΐου 2006, καθώς και μεταγενέστερων περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Ρωσίας, μεταξύ των οποίων κυρώσεις κατά ατόμων, οικονομικές κυρώσεις και διπλωματικά μέτρα για λόγους που σχετίζονται με την Ουκρανία (Πηγή: Επίσημος Ιστότοπος του Συμβουλίου της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, https://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-response-ukraine-invasion/), που έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των σχετικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από το σύστημα διατραπεζικών συναλλαγών SWIFT.»</p> <p>Εναλλακτικά βεβαίωση τράπεζας για πρόθεση δανειοδότησης (προέγκριση) του επενδυτικού σχεδίου.</p>

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ ΓΙΑ ΥΠΟ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
	<p>Στο σχετικό έγγραφο που θα υποβληθεί θα πρέπει να αναφέρονται οι βασικοί όροι της δανειοδότησης, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αντικείμενο και προϋπολογισμός της δανειοδοτούμενης επένδυσης • Το ύψος του εγκεκριμένου δανείου • Η διάρκεια και ο χρόνος αποπληρωμής του • Το επιτόκιο <p>Ειδικότερα <u>δεν</u> θα πρέπει να αναφέρεται στο σχετικό δικαιολογητικό ότι το δάνειο χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος με εκχώρηση της επιχορήγησης.</p>
6.	<p>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της επαγγελματικής εμπειρίας του ιδιοκτήτη ή εταίρου/μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην υπό σύσταση επιχείρηση:</p> <p>Βεβαίωση προϋπηρεσίας από το e-ΕΦΚΑ ή/και Εκτύπωση λογαριασμού ασφάλισης από το e-ΕΦΚΑ ή/και Βεβαίωση χρόνου ασφάλισης από τον ασφαλιστικό φορέα (για μη μισθωτούς ασφαλισμένους).</p>
7.	<p>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης διαστήματος ανεργίας Ιδιοκτήτη ή Εταίρου / Μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην υπό σύσταση επιχείρηση.</p> <p>Βεβαίωση του Ν.3979/2011 Άρθρο 14, παρ. 1 από την Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) αναφορικά με το σύνολο συνεχούς αναγνωριζόμενου διαστήματος ανεργίας.</p>

Σε περίπτωση ισομερών μεριδίων εταίρων/μετόχων, ο δικαιούχος επιλέγει εκείνον που επιθυμεί να βαθμολογηθεί.

Σε περίπτωση που ο εταίρος/μέτοχος με το μεγαλύτερο ποσοστό είναι νομικό πρόσωπο, βαθμολογείται ο εταίρος/μέτοχος με το μεγαλύτερο ποσοστό του εν λόγω νομικού προσώπου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Κριτήρια Βαθμολόγησης Αιτήσεων

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	Βαθμός (Max)
1	Διαθέσιμα κεφάλαια σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο	35
2	Συνάφεια Επενδυτικού Σχεδίου της Επιχείρησης με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021- 2027	10
3	Εμπειρία ιδιοκτήτη ή εταίρου/μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής	10
4	Διάστημα ανεργίας Ιδιοκτήτη ή Εταίρου / Μετόχου	10
5	Αύξηση απασχόλησης (ΕΜΕ Μισθωτής Εργασίας)	35

Κριτήριο 1: Διαθέσιμα κεφάλαια σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο

Το κριτήριο 1 μετρά το ποσοστό των διαθέσιμων κεφαλαίων της νέας επιχείρησης ή/και των εταίρων/μετόχων, σε σχέση με το συνολικό προϋπολογισμό της επένδυσης. Η απόδειξη διαθέσιμων κεφαλαίων μπορεί να γίνει με τους κάτωθι τρόπους:

1. εξ ολοκλήρου με ίδια κεφάλαια
2. εξ ολοκλήρου με δανεισμό (σύμβαση, έγκριση δανείου ή πρόθεση) από Τράπεζα
3. συνδυασμό των ανωτέρω

(βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: «Δικαιολογητικά Υποβολής / Ένταξης»)

Ο δείκτης υπολογίζεται ως εξής:

Διαθέσιμα κεφάλαια = Διαθέσιμο Ποσό/Συνολικό Προϋπολογισμό

1. Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι μικρότερη ή ίση με 0,30 τίθεται βαθμός μηδέν, **Βαθμός=0**.
2. Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι ίση ή μεγαλύτερη από 1 τίθεται ο μέγιστος βαθμός **Βαθμός=35**.
3. Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι μεγαλύτερη από 0,30 και μικρότερη από 1 ο βαθμός υπολογίζεται από τον τύπο: **Βαθμός = 35 * (0,30 + 0,70 * (Διαθέσιμο Ποσό/Συνολικό Π/Υ))**

Κριτήριο 2: Συνάφεια Επενδυτικού Σχεδίου της Επιχείρησης με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021- 2027

Στο κριτήριο 2 αξιολογείται η συνάφεια του επενδυτικού σχεδίου με ΚΑΔ των τομέων προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021- 2027.

1. Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο αφορά δραστηριότητα(ες) των τομέων προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, τότε τίθεται ο μέγιστος βαθμός **Βαθμός=10**.

2. Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο δεν σχετίζεται με δραστηριότητες των τομέων προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, τότε τίθεται ο ελάχιστος βαθμός **Βαθμός=0**.

Κριτήριο 3: Εμπειρία εταίρου/μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής

Στο κριτήριο 3 εξετάζεται το κατά πόσο ο ιδιοκτήτης ή εταίρος/μέτοχος με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής έχει εμπειρία στον εργασιακό χώρο. Σε περίπτωση ισομερών μεριδίων εταίρων/μετόχων, ο δικαιούχος επιλέγει εκείνον που επιθυμεί να βαθμολογηθεί.

1. Στην περίπτωση που κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης διαθέτει εμπειρία άνω των δώδεκα (12) μηνών τότε τίθεται ο μέγιστος βαθμός. **Βαθμός=10**.
2. Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ΔΕΝ διαθέτει εμπειρία τίθεται ο ελάχιστος βαθμός. **Βαθμός=0**.
3. Στην περίπτωση που κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης διαθέτει εμπειρία κάτω των δώδεκα (12) μηνών τότε ο βαθμός υπολογίζεται από τον τύπο: **Βαθμός = (Μήνες Επαγγελματικής Εμπειρίας / 12) * 10**.

Κριτήριο 4: Διάστημα ανεργίας Ιδιοκτήτη ή Εταίρου / Μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής κατά την τελευταία 2ετία

Στο κριτήριο 4 εξετάζεται και αξιολογείται το σύνολο των μηνών ανεργίας του ιδιοκτήτη ή εταίρου / μετόχου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής ήταν, εντός της τελευταίας 2ετίας,

- πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις
- πριν την ίδρυση για τις νέες επιχειρήσεις.

Σε περίπτωση ισομερών μεριδίων εταίρων / μετόχων, ο δικαιούχος επιλέγει αυτόν που επιθυμεί να βαθμολογηθεί.

1. Όταν ο αριθμός των μηνών ανεργίας εντός της τελευταίας 2ετίας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του έξι (6)
  - πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης για τις υπό ίδρυση ή
  - πριν την ίδρυση για τις νέες
 τότε τίθεται **βαθμός 10**.
2. Όταν οι μήνες ανεργίας εντός της τελευταίας 2ετίας είναι μηδέν (0)
  - πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης για τις υπό ίδρυση ή
  - πριν την ίδρυση για τις νέες
 τότε τίθεται **βαθμός 0**.
3. Όταν ο αριθμός των μηνών ανεργίας εντός της τελευταίας 2ετίας
  - πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης για τις υπό ίδρυση ή
  - πριν την ίδρυση για τις νέες
 είναι μεγαλύτερος του μηδέν (0) και μικρότερος του έξι (6) τότε **βαθμός = (μήνες ανεργίας/6) * 10**.

Κριτήριο 5: Αύξηση απασχόλησης (ΕΜΕ Μισθωτής Εργασίας)

Στο κριτήριο 5 βαθμολογείται η δήλωση/δέσμευση για δημιουργία/αύξηση από την δικαιούχο, θέσεων απασχόλησης (εκφρασμένη σε ετήσιες μονάδες εργασίας), πέραν της τυπικής προϋπόθεσης για κατ' ελάχιστο αύξηση/δημιουργία μιας (1) Ε.Μ.Ε. Κλάσματα Ε.Μ.Ε. βαθμολογούνται ανάλογα.

Δηλαδή:

- $1 <$ θέσεις απασχόλησης που δήλωσε η δικαιούχος ≤ 2 , **βαθμολογία = Ε.Μ.Ε. * 17,5**
- Όταν η δικαιούχος δηλώνει/δεσμεύεται για δημιουργία/αύξηση περισσότερες από δύο (2) θέσεις απασχόλησης **βαθμολογία = 35**

Σημειώνεται ότι στις μαθηματικές πράξεις που εκτελούνται από το ΟΠΣΚΕ προκειμένου να υπολογιστεί η βαθμολογία του κάθε επί μέρους κριτηρίου αλλά και η συνολική βαθμολογία, καθολικά, γίνεται χρήση δεκαδικών αριθμών στους οποίους έχει επιβληθεί αποκοπή μετά το δεύτερο δεκαδικό ψηφίο.

Για παράδειγμα στο 1^ο κριτήριο στο οποίο ο δείκτης υπολογίζεται ως εξής: Διαθέσιμα Κεφάλαια = Διαθέσιμο Ποσό/Συνολικό Προϋπολογισμό σε περίπτωση που το πηλίκο της διαίρεσης (δηλαδή ο δείκτης) είναι **0,3059** τότε μηχανογραφικά λαμβάνεται υπόψη το **0,30** για την εφαρμογή των κανόνων που διέπουν τον υπολογισμό της βαθμολογίας του κριτηρίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Υποδείγματα Υπευθύνων Δηλώσεων

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Α ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ (για Νέες)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών

(άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΕΥΔΑΜ / ΕΦΕΠΑΕ				
Ο – Η Όνομα:			Επώνυμο:		
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:					
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:					
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :					
Τόπος Γέννησης:					
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:					
Τόπος Κατοικίας:	Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:
Δ/νση Ηλ. Ταχυδρ. (Email):			Τηλ:		Κιν. Τηλ:

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις⁽²⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, ως νόμιμος εκπρόσωπος και εκ μέρους της επιχείρησης .....με ΑΦΜ..... δηλώνω ότι:

1. Όλα τα αναγραφόμενα στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης που θα υποβληθεί μέσω ΟΠΣΚΕ για τη Δράση «**Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης**», καθώς και όλα τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν είναι ακριβή και αληθή.
2. Αποδέχομαι οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές.
3. Έχω λάβει σαφή γνώση του συνόλου του περιεχομένου της πρόσκλησης της Δράσης.
4. Οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στην συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης:
  - i. Δεν έχουν χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
  - ii. Δεν αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
  - iii. Εφόσον λάβει χώρα έγκριση και για το διάστημα εκείνο που αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες του προς υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου, δεν θα υποβληθούν προς ένταξη ή πιστοποίηση σε επενδυτικό σχέδιο άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.

Εξαιρούνται της ανωτέρω απαίτησης οι αιτήσεις / εγκρίσεις χρηματοδότησης που αφορούν χρηματοδοτικά προϊόντα (δάνεια ή εγγυήσεις) που υλοποιούνται με εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, τα οποία δύναται συμπληρωματικά να χρηματοδοτούν το ίδιο επενδυτικό σχέδιο, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.

5. Δεν πραγματοποιήθηκαν ενέργειες που να αφορούν το επενδυτικό σχέδιο (έναρξη υλοποίησης ΦΟΑ) πριν από το χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών όπως ορίζεται στην Πρόσκληση της Δράσης.
6. Το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης δεν έχει ολοκληρωθεί και δεν έχει υλοποιηθεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
7. Η επιχείρηση έχει την ιδιότητα της Μικρής ή Πολύ Μικρής Επιχείρησης σύμφωνα με τον ορισμό της Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 και έχει ληφθεί υπόψη η Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise) (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023)
8. Η επιχείρηση τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
9. Δε συντρέχουν για την επιχείρηση λόγοι αποκλεισμού του Ν.4488/2017 (Α137/13.09.2017) άρθρο 40 παρ. 1.
10. Δεν εκκρεμεί εις βάρος της επιχείρησης εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασυμβίβαστης με την εσωτερική αγορά κρατικής ενίσχυσης, κατόπιν απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής ένωσης.
11. Είναι σε γνώση μου ότι η βαθμολόγηση ή τυχόν επαναβαθμολόγηση της αίτησης θα διενεργηθεί βάσει των στοιχείων που δηλώθηκαν στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης ή/και ληφθέντων από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ – ΕΡΓΑΝΗ κ.α.) στο ΟΠΣΚΕ για τα οποία αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη τόσο της καταχώρησης στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Ως εκ τούτου το όποιο δυσμενές αποτέλεσμα εξαιτίας λανθασμένων ή/και εκ παραδρομής καταχωρήσεων από μέρους της επιχείρησης, βαρύνει αποκλειστικά την ίδια και δεν θα γίνει αποδεκτή ένσταση/αντιρρήσεις επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης/πιστοποίησης που θα υποβληθεί για εκ παραδρομής καταχωρήσεις (οπουδήποτε, ΟΠΣΚΕ / Εθνικές Βάσεις Δεδομένων) οι οποίες οδήγησαν στον υπολογισμό της τελικής βαθμολογίας ή επιβολής ποινών.
12. Αποδέχομαι ότι σε περίπτωση διαπίστωσης ανακριβειών στη δήλωσή μου ή σε περίπτωση διαπίστωσης υποβολής στην ΕΥΔΑΜ/ΕΦ ψευδών ή παραπλανητικών στοιχείων, ή αποσιώπηση στοιχείων, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της ένταξης της αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση, ή θα οδηγούσε στο να ενταχθεί με όρους ουσιωδώς διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση ένταξης θα ανακληθεί και η επιχείρηση θα κληθεί να επιστρέψει τυχόν χορηγηθείσα ενίσχυση εντόκως.
13. Αποδέχομαι ότι η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση συνιστά εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔΑΜ και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ-NAT, κ.α.) και σε λοιπά πληροφοριακά συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης ή εποπτευόμενων από αυτήν Φορέων, καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Επίσης, γνωρίζω ότι τα δεδομένα από εθνικές βάσεις δεδομένων, εφόσον ληφθούν κατισχύουν των δηλωθέντων ή/και των αναγραφόμενων στα έντυπα που συνοδεύουν την αίτηση.
14. Σε περίπτωση ένταξης της πράξης που αφορά η αίτηση χρηματοδότησης, συμφωνώ στη δημοσίευση της επωνυμίας της επιχείρησης, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης στον κατάλογο των Δικαιούχων της Δράσης, που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά ή με άλλο τρόπο, σύμφωνα με το Άρθρο 49, παρ. 3 του Καν. 1060/2021 και το Παράρτημα ΙΧ αυτού.
15. Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπώς την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών. Αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου η παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής δ/σης και η ενημέρωση του φορέα υλοποίησης για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του.
16. Αποδέχομαι ότι στην περίπτωση κοινοποιήσεων – επιδόσεων εγγράφων που αφορούν την Πράξη, τούτες λαμβάνουν χώρα στην φορολογική έδρα της επιχείρησης, η οποία δηλώνεται στην αίτηση

χρηματοδότησης και αναφέρεται στο εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα. Περαιτέρω αναλαμβάνω την υποχρέωση να γνωστοποιώ οποιαδήποτε μεταβολή της φορολογικής έδρας της επιχείρησης στον ΕΦ/ΕΥΔΑΜ. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης οποιασδήποτε μεταβολής της φορολογικής έδρας, η κοινοποίηση - επίδοση θα συντελείται στην φορολογική έδρα που αναφέρεται στο ισχύον εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα.

17. Αποδέχομαι ότι κατά την υλοποίηση της πράξης, η επικοινωνία με τον ΕΦ/ΕΥΔΑΜ αναφορικά με την εξέλιξη και ολοκλήρωση της πράξης δύναται να γίνεται ηλεκτρονικά (onscreen) μέσω ηλεκτρονικών εντύπων, όπως αυτά θα καθοριστούν από τον ΕΦ/ΕΥΔΑΜ.
18. Είμαι ενημερωμένος και η πρόταση που υποβάλω είναι εναρμονισμένη και υπακούει στους περιορισμούς και πληροί όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού 2023/2831 (De Minimis).
19. Δεσμεύομαι ότι η ενίσχυση που θα λάβει, σε περίπτωση ένταξης, η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, αθροιζόμενη με τις λοιπές ενισχύσεις De Minimis που έχει λάβει σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη, δεν υπερβαίνει και δε θα υπερβαίνει κατά την έγκριση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης τις 300.000 ευρώ
20. Δεσμεύομαι ότι αν η επιχείρηση δραστηριοποιείται ή δραστηριοποιηθεί σε τομείς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Καν. 2023/2831 και σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, θα διασφαλίζω, με κατάλληλα μέσα, όπως με διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή με διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης.
21. Παρέχω ρητά τη συναίνεση και συγκατάθεσή μου για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για τη Προστασία Δεδομένων) [ΕΕΕΕ L 119 σελ.1-88] σε όλα τα στάδια της υποβαλλόμενης αίτησης χρηματοδότησης, δηλαδή από την υποβολής της ως και, στην περίπτωση υπαγωγής, οριστικοποίηση της συγχρηματοδοτούμενης επένδυσής, σύμφωνα προς τα ειδικότερα οριζόμενα στην ενότητα 14 της Πρόσκλησης της Δράσης.
22. Έχω λάβει γνώση των υποχρεώσεων που πρέπει να τηρηθούν στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και ιδίως αυτές που προκύπτουν από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βεβαιώνω ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά αναφέρονται αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης» που περιλαμβάνεται στην Πρόσκληση (Παράρτημα Χ).
23. Δεσμεύομαι ότι κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου θα προασπίσω την ισότητα των φύλων και θα αποτρέψω κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
24. Δεσμεύομαι ότι μέχρι την ολοκλήρωση της δράσης/επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, θα μεριμνήσω για τις κατάλληλες παρεμβάσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ) στις κτιριακές υποδομές, στις υπηρεσίες και στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τα αναφερόμενα στο παράρτημα XI της πρόσκλησης της Δράσης.
25. Δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση θα προχωρήσει σε αύξηση της απασχόλησης της επιχείρησης κατά την διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, η οποία εφόσον διατηρηθεί για ένα έτος θα προσαυξήσει τις Ε.Μ.Ε. κατά τουλάχιστον μια (1) μονάδα (σε σχέση με την απασχόληση του έτους 2024) και είμαι ενήμερος για τα αναφερόμενα στο Παράρτημα XIII της πρόσκλησης.
26. Η επιχείρηση δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση, ούτε εκκρεμεί σε βάρος της ανάκτηση καταβληθείσας δημόσιας επιχορήγησης.
27. Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.

28. Η δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ εταιρική σύνθεση, τόσο ως προς τα πρόσωπα όσο και ως προς τα ποσοστά συμμετοχής, δεν θα μεταβληθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο κατά την διάρκεια υλοποίησης και έως την τελική καταβολή/αποπληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησης.

29. Δεν είμαι υπόχρεος εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, λόγω ..... (σχετική τεκμηρίωση) - **ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ**

Ημερομηνία: .....20.....

Για την επιχείρηση

Ο Νόμιμος εκπρόσωπος

(στοιχεία Νόμιμου εκπροσώπου, υπογραφή)

- 1) Αναγράφεται ολογράφως.
- 2) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Β ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ (για Υπό Σύσταση)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών

(άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΕΥΔΑΜ / ΕΦΕΠΑΕ				
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:					
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:					
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :					
Τόπος Γέννησης:					
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:					
Τόπος Κατοικίας:	Οδός:		Αριθ:	ΤΚ:	
Δ/ση Ηλ. Ταχυδρ. (Email):			Τηλ:	Κιν. Τηλ.:	
<p>Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις⁽²⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:</p> <ol style="list-style-type: none"> Όλα τα αναγραφόμενα στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης που θα υποβληθεί μέσω ΟΠΣΚΕ για τη Δράση «Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης Μεγαλόπολης», καθώς και όλα τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν είναι ακριβή και αληθή. Αποδέχομαι οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές. Έχω λάβει σαφή γνώση του συνόλου του περιεχομένου της πρόσκλησης της Δράσης. Οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στην συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης: <ol style="list-style-type: none"> Δεν έχουν χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. Δεν αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. Εφόσον λάβει χώρα έγκριση και για το διάστημα εκείνο που αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες του προς υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου, δεν θα υποβληθούν προς ένταξη ή πιστοποίηση σε επενδυτικό σχέδιο άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. <p><i>Εξαιρούνται της ανωτέρω απαίτησης οι αιτήσεις / εγκρίσεις χρηματοδότησης που αφορούν χρηματοδοτικά προϊόντα (δάνεια ή εγγυήσεις) που υλοποιούνται με εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, τα οποία δύνανται συμπληρωματικά να χρηματοδοτούν το ίδιο επενδυτικό σχέδιο, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.</i></p> 					

5. Δεν πραγματοποιήθηκαν ενέργειες που να αφορούν το επενδυτικό σχέδιο (έναρξη υλοποίησης ΦΟΑ) πριν από το χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών όπως ορίζεται στην Πρόσκληση της Δράσης.
6. Το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης δεν έχει ολοκληρωθεί και δεν έχει υλοποιηθεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
7. Η επιχείρηση έχει την ιδιότητα της Μικρής ή Πολύ Μικρής Επιχείρησης σύμφωνα με τον ορισμό της Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 και έχει ληφθεί υπόψη η Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise) (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023)
8. Η επιχείρηση θα τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
9. Εφόσον η αίτηση στην οποία συνυποβάλλεται η παρούσα, εγκριθεί, θα συσταθεί επιχείρηση ιδιοκτησίας ή εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης όπως αυτή αποτυπώνεται στην ηλεκτρονική φόρμα υποβολής του ΟΠΣΚΕ, στην οποία θα είμαι νόμιμος εκπρόσωπος.
10. Η δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ νομική μορφή καθώς και η εταιρική σύνθεση, τόσο ως προς τα πρόσωπα όσο και ως προς τα ποσοστά συμμετοχής, δεν θα μεταβληθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο κατά την διάρκεια υλοποίησης και έως την τελική καταβολή/αποπληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησης.
11. Είναι σε γνώση μου ότι η βαθμολόγηση ή τυχόν επαναβαθμολόγηση της αίτησης θα διενεργηθεί βάσει των στοιχείων που δηλώθηκαν στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης ή/και ληφθέντων από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ – ΕΡΓΑΝΗ – ΕΦΚΑ-NAT κ.α.) στο ΟΠΣΚΕ για τα οποία αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη τόσο της καταχώρησης στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρουν οι φορείς που θα την συστήσουν. Ως εκ τούτου το όποιο δυσμενές αποτέλεσμα εξαιτίας λανθασμένων ή/και εκ παραδρομής καταχωρήσεων από μέρους των φορέων βαρύνει αποκλειστικά τους ίδιους και δεν θα γίνει αποδεκτή ένσταση/αντιρρήσεις επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης/πιστοποίησης που θα υποβληθεί για εκ παραδρομής καταχωρήσεις (οπουδήποτε, ΟΠΣΚΕ / Εθνικές Βάσεις Δεδομένων) οι οποίες οδήγησαν στον υπολογισμό της τελικής βαθμολογίας ή επιβολής ποινών.
12. Αποδέχομαι ότι σε περίπτωση διαπίστωσης ανακρίβειών στη δήλωσή μου ή σε περίπτωση διαπίστωσης υποβολής στην ΕΥΔΑΜ/ΕΦ ψευδών ή παραπλανητικών στοιχείων, ή αποσιώπηση στοιχείων, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό από την ένταξη της αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση, ή θα οδηγούσε στο να ενταχθεί με όρους ουσιωδώς διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση ένταξης θα ανακληθεί και η επιχείρηση θα κληθεί να επιστρέψει τυχόν χορηγηθείσα ενίσχυση εντόκως.
13. Αποδέχομαι ότι η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση συνιστά εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔΑΜ και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ-NAT, κ.α.) και σε λοιπά πληροφοριακά συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης ή εποπτευόμενων από αυτήν Φορέων, καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Επίσης, γνωρίζω ότι τα δεδομένα από εθνικές βάσεις δεδομένων, εφόσον ληφθούν κατισχύουν των δηλωθέντων ή/και των αναγραφόμενων στα έντυπα που συνοδεύουν την αίτηση.
14. Σε περίπτωση ένταξης της πράξης που αφορά η αίτηση χρηματοδότησης, συμφωνώ στη δημοσίευση της επωνυμίας της επιχείρησης, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης στον κατάλογο των Δικαιούχων της Δράσης, που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά ή με άλλο τρόπο, σύμφωνα με το Άρθρο 49, παρ. 3 του Καν. 1060/2021 και το Παράρτημα ΙΧ αυτού.
15. Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών . Αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου η

παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής δ/σης και η ενημέρωση του φορέα υλοποίησης για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του.

16. Αποδέχομαι ότι στην περίπτωση κοινοποιήσεων – επιδόσεων εγγράφων που αφορούν την Πράξη, τούτες λαμβάνουν χώρα στην φορολογική έδρα της επιχείρησης, η οποία δηλώνεται στην αίτηση χρηματοδότησης και αναφέρεται στο εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα. Περαιτέρω αναλαμβάνω την υποχρέωση να γνωστοποιώ οποιαδήποτε μεταβολή της φορολογικής έδρας της επιχείρησης στον ΕΦ/ΕΥΔΑΜ. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης οποιασδήποτε μεταβολής της φορολογικής έδρας, η κοινοποίηση - επίδοση θα συντελείται στην φορολογική έδρα που αναφέρεται στο ισχύον εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα.
17. Αποδέχομαι ότι κατά την υλοποίηση της πράξης, η επικοινωνία με τον ΕΦ/ΕΥΔΑΜ αναφορικά με την εξέλιξη και ολοκλήρωση της πράξης δύναται να γίνεται ηλεκτρονικά (onscreen) μέσω ηλεκτρονικών εντύπων, όπως αυτά θα καθοριστούν από τον ΕΦ/ΕΥΔΑΜ .
18. Είμαι ενημερωμένος και η πρόταση που υποβάλω είναι εναρμονισμένη και υπακούει στους περιορισμούς και πληροί όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού 2023/2831 (De Minimis).
19. Δεσμεύομαι ότι η ενίσχυση που θα λάβει, σε περίπτωση ένταξης, η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, αθροισόμενη με τις λοιπές ενισχύσεις De Minimis που έχει λάβει σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη, δεν υπερβαίνει και δε θα υπερβαίνει κατά την έγκριση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης τις 300.000 ευρώ
20. Δεσμεύομαι ότι αν η επιχείρηση δραστηριοποιηθεί σε τομείς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Καν. 2023/2831 και σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, η επιχείρηση θα διασφαλίσει, με κατάλληλα μέσα, όπως με διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή με διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης.
21. Παρέχω ρητά τη συναίνεση και συγκατάθεσή μου για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για τη Προστασία Δεδομένων) [ΕΕΕΕ L 119 σελ.1-88] σε όλα τα στάδια της υποβαλλόμενης αίτησης χρηματοδότησης, δηλαδή από την υποβολής της ως και, στην περίπτωση υπαγωγής, οριστικοποίηση της συγχρηματοδοτούμενης επένδυσής, σύμφωνα προς τα ειδικότερα οριζόμενα στην ενότητα 14 της Πρόσκλησης της Δράσης.
22. Έχω λάβει γνώση των υποχρεώσεων που πρέπει να τηρηθούν στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και ιδίως αυτές που προκύπτουν από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βεβαιώνω ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά αναφέρονται αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε. Ένωσης» που περιλαμβάνεται στην Πρόσκληση (Παράρτημα Χ).
23. Δεσμεύομαι ότι κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου θα προασπίσω την ισότητα των φύλων και θα αποτρέψω κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
24. Δεσμεύομαι ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, θα μεριμνήσω για τις κατάλληλες παρεμβάσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ) στις κτιριακές υποδομές, στις υπηρεσίες και στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τα αναφερόμενα στο παράρτημα XI της πρόσκλησης της Δράσης.
25. Δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση θα προχωρήσει σε δημιουργία θέσης απασχόλησης κατά την διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, η οποία θα διατηρηθεί για τουλάχιστον ένα έτος και θα ισοδυναμεί με τουλάχιστον μια (1) ετήσια μονάδα εργασίας, καθώς και ότι είμαι ενήμερος για τα αναφερόμενα στο Παράρτημα XIII της πρόσκλησης.
26. Εφόσον είμαι υπόχρεος εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, μετά την σύσταση της επιχείρησης, αυτή θα εγγραφεί σε αυτό και

κατά το πρώτο Αίτημα Πιστοποίησης, θα προσκομίσω Βεβαίωση Εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων πριν την 1η εκταμίευση.

Ημερομηνία: .....20.....

Για την επιχείρηση

Ο Νόμιμος εκπρόσωπος

(στοιχεία Νόμιμου εκπροσώπου, υπογραφή)

- 1) Αναγράφεται ολογράφως.
- 2) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Γ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :							
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:							
Τόπος Κατοικίας:	Οδός:			Αριθ:		TK:	
Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):				Τηλ:		Κιν. Τηλ.:	
<p>Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:</p>							

B.1:

- Η επιχείρηση λειτουργεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση **ή**
- Η επιχείρηση λειτουργεί ως «**ενιαία επιχείρηση**» (οντότητα) από κοινού με άλλες επιχειρήσεις. (Στην έννοια της «**ενιαία επιχείρηση**» περιλαμβάνονται και οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα IV του παρόντος).

Στην περίπτωση αυτή συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο παρακάτω πίνακας (1) για καθεμία από τις ως άνω επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα.

Πίνακας 1: Επιχειρήσεις με τις οποίες η αιτούσα λειτουργεί ως «ενιαία οικονομική μονάδα».

Στοιχεία Επιχείρησης	Επεξήγηση
A/A Επιχείρησης	<i>Ο αύξων αριθμός της επιχείρησης με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται και οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις)</i>
Επωνυμία Επιχείρησης	
Α.Φ.Μ. Επιχείρησης	
Κ.Α.Δ. Επιχείρησης	
Ποσοστό Συμμετοχής (0-100)	
Επώνυμο Νομίμου Εκπροσώπου	
Όνομα Νομίμου Εκπροσώπου	
Πατρώνυμο Νομίμου Εκπροσώπου	
Α.Φ.Μ. Νομίμου Εκπροσώπου	
Έγγραφο Ταυτοποίησης Νομίμου Εκπροσώπου (Α.Δ.Τ. ή Ισοδύναμο)	
Θέση στην Επιχείρηση Νομίμου Εκπροσώπου	

B.2: Το ύψος των ενισχύσεων που η αιτούσα, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις), έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης λήψης ενίσχυσης, στην οποία η παρούσα συνυποβάλλεται, βάσει καθεστώτος deminimis. Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί βάσει καθεστώτος deminimis (πρόγραμμα, χρονολογία ένταξης και ποσό). **Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει λάβει καμία ενίσχυση, θα το δηλώνει στην υπεύθυνη δήλωση.**

Πίνακας 2: Επιχορηγήσεων deminimis κατά τρία προηγούμενα έτη σε κυλιόμενη βάση (τρέχον και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη)

<p align="center">ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ DEMINIMIS ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ</p> <p align="center">Αφορά στον φορέα (επιχείρηση) που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση</p> <p align="center">(στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).</p>							
<p>Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση/Κανονισμός (ΕΕ) ή σσονος σημασίας ενίσχυσης (ή σύμβαση) από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης τρία προηγούμενα έτη σε κυλιόμενη βάση</p>	<p>Αριθμός και ημερομηνία Απόφασης ένταξης / υπαγωγής / σύμβασης ή άλλου εγγράφου από το οποίο τεκμαίρεται η λήψη του έννομου δικαιώματος.</p>	<p>ΑΔΑ Απόφασης Ένταξης/Λήψης του έννομου δικαιώματος ενίσχυσης</p>	<p>Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης/υπαγωγής (ή ΑΙΕ που αναφέρεται στην εγκριτική πράξη).</p>	<p>Εφόσον ολοκληρώθηκε το έργο, ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που τελικά έχει καταβληθεί στην επιχείρηση.</p>	<p>Εφόσον ολοκληρώθηκε το έργο ημ/νία καταβολής τελευταίας δόσης χρηματοδότησης.</p>	<p>Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.</p>	<p>ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.</p>

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης/υπαγωγής και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης. Ελέγχεται από την αρμόδια αρχή το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που η επιχείρηση λαμβάνει, τόσο κατά τη διάρκεια του οικείου οικονομικού έτους, όσο και των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών προκειμένου να εξακριβωθεί αν η νέα ενίσχυση δεν οδηγεί σε υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

B.3: Το ύψος των ενισχύσεων που έχει συμπεριληφθεί σε επενδυτική πρόταση, η οποία έχει υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις) έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη) στο πλαίσιο της Πράξης βάσει οιοδήποτε άλλου καθεστώτος

Πίνακας 3: Επιχορηγήσεων βάσει οποιουδήποτε (πλην deminimis) καθεστώτος κατά τη διάρκεια του οικείου οικονομικού έτους, όσο και των δύο προηγούμενων

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ (ΠΛΗΝ DEMINIMIS) ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ, ΒΑΣΕΙ ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ Αφορά στον φορέα (επιχείρηση) που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).							
Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση/Κανονισμός (ή σύμβαση) από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης τρία προηγούμενα έτη σε κυλιόμενη βάση	Αριθμός και ημερομηνία Απόφασης ένταξης / υπαγωγής / σύμβασης ή άλλου εγγράφου από	ΑΔΑ Απόφασης Ένταξης/Λήψης του έννομου δικαιώματος ενίσχυσης	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης/υπαγωγής (ή ΑΙΕ που	Εφόσον ολοκληρώθηκε το έργο , ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που τελικά έχει	Εφόσον ολοκληρώθηκε το έργο ημ/νία καταβολής τελευταίας δόσης χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

	το οποίο τεκμαίρεται η λήψη του έννομου δικαιώματος.		αναφέρεται στην σύμβαση).	καταβληθεί στην επιχείρηση.			

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης ένταξης/υπαγωγής (ή η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης) και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

B.4: Οι αιτήσεις ενισχύσεων, (καθώς και τα ποσά ανά αίτηση ή τα ισοδύναμα ακαθάριστα επιχορήγησης) οι οποίες έχουν υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις) και βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή σε αξιολόγηση ένστασης επί αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή ένταξης, βάσει οποιουδήποτε καθεστώτος.

Πίνακας 4: Αιτούμενες ενισχύσεις που βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή σε αξιολόγηση ένστασης επί αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή ένταξης, βάσει καθεστώτος deminimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιοδήποτε άλλου καθεστώτος

ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ή ΕΝΤΑΞΗΣ Αφορά στον φορέα (επιχείρηση) που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).				
Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση και Κανονισμός χορήγησης στο οποίο/α η επιχείρηση έχει υποβάλλει πρόταση και φορέας χορήγησης ενίσχυσης	Ημ/νία Υποβολής αίτησης λήψης ενίσχυσης	Ποσό αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Είναι σε γνώση μου ότι σε περίπτωση διαπίστωσης ουσιωδών ανακρίβειών (οι οποίες ενδέχεται να μεταβάλλουν το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της επενδυτικής μου πρότασης) στη δήλωσή μου, μετά την ένταξη του έργου, το έργο θα απενταχθεί και θα κληθώ να επιστρέψω εντόκως τυχόν ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση.

Ημερομηνία: .....20.....

Για την επιχείρηση / Συνεργασία

Ο Νόμιμος εκπρόσωπος

(στοιχεία Νόμιμου εκπροσώπου, υπογραφή)

- 1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
- 2) Αναγράφεται ολογράφως.
- 3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα Δήλωσης ΜΜΕ

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ

Άρθρο 1 Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2 Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζονται τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα €50 εκ. ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα €43 εκ..

2. Στην κατηγορία των ΜμΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα €10 εκ.

3. Στην κατηγορία των ΜμΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα €2 εκ.

Άρθρο 3 Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. "Ανεξάρτητη επιχείρηση" είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. "Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις" είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου ("business angels") και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια επιχείρηση δεν υπερβαίνει €1,25 εκ. ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από €10 εκ. και λιγότερο από 5.000 κατοίκους.

3. "Συνδεδεμένες επιχειρήσεις" είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγρ. 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατάντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜμΕ, εάν το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4 Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση.

Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5 Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής, επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές, που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης, δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6 Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή -εφόσον υπάρχουν- τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα σχετικά στοιχεία με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΜΕ

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Σε περίπτωση που η επιχείρηση είναι μέλος οργανωμένου ομοιόμορφου δικτύου διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, η Δήλωση ΜμΕ θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένη και από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή (παρέχοντας κατ' ελάχιστον την πληροφορία για το ονοματεπώνυμο του υπογράφοντος Ορκωτού Ελεγκτή - Λογιστή και της ελεγκτικής εταιρείας στην οποία ανήκει).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης (στοιχεία του δυνητικού δικαιούχου)

Επωνυμία: .....

Διεύθυνση έδρας: .....

ΑΦΜ ή VAT: .....

Όνομ/νυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γεν. Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση):
.....

2. Τύπος της επιχείρησης (για να βρείτε τον τύπο της επιχείρησης ανατρέξτε στον Ορισμό ΜΜΕ)

Σημειώστε με ένα σταυρό την περίπτωση/εις στην/στις οποία/ες υπάγεται η αιτούσα:

- Ανεξάρτητη επιχείρηση** Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που αναγράφονται παρακάτω προκύπτουν από τους λογαριασμούς της επιχείρησης και μόνον. Να συμπληρωθεί μόνο η δήλωση χωρίς παραρτήματα.
- Συνεργαζόμενη επιχείρηση** Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα Α (και τα τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.
- Συνδεδεμένη επιχείρηση** Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα Β (και τα τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω

3. Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχείρησης

Τα στοιχεία υπολογίζονται σύμφωνα με Παράρτημα Ι του ΕΕ 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ.

Περίοδος αναφοράς : 2023

Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

Προσοχή: Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση υπάρχει μεταβολή των στοιχείων η οποία ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή του μεγέθους της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση);

Όχι

Ναι [να επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση]

Υπογραφή

Ονοματεπώνυμο του προσυπογράφοντος, που είναι εξουσιοδοτημένος να εκπροσωπεί την επιχείρηση:

.....

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσης δήλωσης, καθώς και των ενδεχόμενων παρατημάτων της είναι ακριβή και αληθή.

.....(τόπος), ... (ημερομηνία)

Σφραγίδα επιχείρησης & Υπογραφή Εκπροσώπου:

Εφόσον απαιτείται:

Ονοματεπώνυμο & Εταιρία Ορκωτού Ελεγκτή – Λογιστή

.....

Υπογραφή Ορκωτού Ελεγκτή – Λογιστή:

(Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, η δήλωση υπογράφεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Δεν απαιτείται συμπλήρωση όταν η δικαιούχος είναι ανεξάρτητη επιχείρηση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ή ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Επισυναπτόμενα παραρτήματα

- **Παράρτημα Α** εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνεργαζόμενη επιχείρηση
(και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

- **Παράρτημα Β** εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνδεδεμένη επιχείρηση
(και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Υπολογισμός των στοιχείων για συνεργαζόμενη ή/και συνδεδεμένη επιχείρηση

Περίοδος αναφοράς: 2023

	Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
1. Στοιχεία ⁽¹⁾ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών			
2. Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία ⁽¹⁾ όλων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων			
3. Άθροισμα στοιχείων ⁽¹⁾ όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης			
Σύνολο ⁽²⁾			

(1) Τα στοιχεία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή – εφόσον υπάρχουν – τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

(2) Τα αποτελέσματα της γραμμής «Σύνολο» πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τα «Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας της επιχείρησης».

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΩΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α**Συνεργαζόμενη επιχείρηση**

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται «δελτίο εταιρικής σχέσης» [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς ⁽¹⁾], τα στοιχεία του σχετικού «πίνακα εταιρικής σχέσης» πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεφαλαιωτικό πίνακα:

Πίνακας Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία)	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Σύνολο			

(¹) Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Σημείωση: Τα στοιχεία αυτά είναι το αποτέλεσμα υπολογισμού κατ' αναλογία που πραγματοποιείται στο «δελτίο εταιρικής σχέσης» που συμπληρώνεται για κάθε άμεσα ή έμμεσα συνεργαζόμενη επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «**Σύνολο**» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ**1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης** (στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης)

Επωνυμία: .....

Διεύθυνση έδρας: .....

ΑΦΜ ή VAT: .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γεν. Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση) .....

2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς: 2023			
	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
Ακαθάριστα στοιχεία			

Σημείωση: Αυτά τα ακαθάριστα στοιχεία προκύπτουν από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, εκτός εάν τα δεδομένα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης στα λογιστικά στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης. Εάν χρειάζεται, πρέπει να προστίθενται τα δελτία σύνδεσης για τις επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης.

3. Υπολογισμός κατ' αναλογία

α) Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής* που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει τη δήλωση (ή από τη συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση), στη συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου: .....

Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής* που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει η δήλωση (ή στη συνδεδεμένη επιχείρηση):

β) Να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού μεταφέρονται παρακάτω:

Πίνακας εταιρικής σχέσης

Ποσοστό: ...	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
Αποτελέσματα αναλογία κατ'			

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Α του παραρτήματος Α.

* Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Α. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση

Περίπτωση 1: Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης [πίνακας Β(1)].

Περίπτωση 2: Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας Β(2)].

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Β. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση

Περίπτωση 1: Ως βάση υπολογισμού χρησιμοποιούνται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας Β(1):

Πίνακας Β (1)

	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ) (*)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
Σύνολο			

(*) Όταν στους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν φαίνεται ο αριθμός εργαζομένων, ο αριθμός τους υπολογίζεται με την άθροιση του αριθμού εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης

Συνδεδεμένη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	ΑΦΜ ή VAT	Ονοματεπώνυμο και τίτλος του ή των βασικών διευθυνόντων
A.			
B.			

Γ.			
Δ.			
Ε.			

Σημαντική σημείωση: Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

Περίπτωση 2: Για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μέσω άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων), πρέπει να συμπληρώνεται ένα «δελτίο σύνδεσης» και να γίνεται απλή άθροιση των λογαριασμών όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων συμπληρώνοντας τον πίνακα Β(2) παρακάτω.

Πίνακας Β (2)

Επιχείρηση αριθ.:	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			
4. (*)			
5. (*)			
Σύνολο			

(*) να προστίθεται ένα «δελτίο σύνδεσης» ανά επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ**1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης** (συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β (1))

Επωνυμία: .....

Διεύθυνση έδρας: .....

ΑΦΜ ή VAT: .....

Όνομ/νυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γεν. Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση): .....

2. Στοιχεία της εν λόγω συνδεδεμένης επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς: 2023			
	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
Σύνολο			

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτ. Β.

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης. Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου

Για την επαλήθευση/πιστοποίηση των δαπανών του έργου απαιτείται τεκμηρίωση με τα ακόλουθα παραδοτέα, τα οποία υποβάλλονται με κάθε αίτηση επαλήθευσης/πιστοποίησης (εκτός και αν αναφέρεται «συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα»):

Γενικά Παραδοτέα Αιτήματος Καταβολής

Γενικά Παραδοτέα Αιτήματος Καταβολής

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	09.05.	Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr , στην οποία θα αναφέρεται ότι όλα τα υποβληθέντα παραστατικά και δικαιολογητικά που επισυνάφθηκαν στο ΟΠΣΚΕ είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτοτύπων και οι υποβαλλόμενες προς ενίσχυση δαπάνες, δεν έχουν χρηματοδοτηθεί ούτε αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου, σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
2.	07.03.	Βεβαίωση Μητρώου Τρέχουσας Εικόνας Βασικών Στοιχείων Επιχείρησης μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE στην οποία θα εμφανίζονται τα τρέχοντα στοιχεία της επιχείρησης και των τυχόν εγκαταστάσεων που διατηρεί.
3.	02.02.	Παραδοτέα τεκμηρίωσης τροποποιήσεων ή σσονος σημασίας των στοιχείων του τεχνικού παραρτήματος, όπως αυτές ορίστηκαν στην ενότητα 11.1 της παρούσας π.χ τροποποίηση καταστατικού, τροποποίηση υποβολής δήλωσης πραγματικών δικαιούχων, πιστοποιητικό εκπροσώπησης κλπ., ανάλογα και με το είδος της τροποποίησης (<i>εφόσον έχουν λάβει χώρα τέτοιες τροποποιήσεις</i>).
4.	01.08.	Έγγραφο/α που επιβάλλονται να προσκομισθούν σύμφωνα με ειδικούς όρους που αναφέρονται στην απόφαση ένταξης (<i>εφόσον αναφέρονται στην απόφαση</i>)
5.	04.18.	<u>Εφόσον έχει γίνει εκχώρηση επιχορήγησης:</u> ☐ Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και τυχόν τροποποιήσεις ☐ Πρόσφατη βεβαίωση της τράπεζας που έχει χορηγήσει το δάνειο έναντι επιχορήγησης, στην οποία θα αναφέρονται οι εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί με τις αντίστοιχες ημερομηνίες τους, το τρέχον ανεξόφλητο υπόλοιπο και το IBAN του λογαριασμού στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η καταβολή της επιχορήγησης. ☐ Λογιστικές εγγραφές σχετιζόμενες με το εν λόγω δάνειο.
6.	05.01.	Παραδοτέα τεκμηρίωσης τήρησης των μέτρων πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021 και ορίζονται στον Οδηγό Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2021-2027. <i>[συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα]</i>
7.	04.13.	Σε περίπτωση λήψης ενδιάμεσης δόσης επιχορήγησης: Λογιστική εγγραφή ενδιάμεσης δόσης επιχορήγησης στα βιβλία της επιχείρησης. <i>[συνυποβάλλεται μόνο με το τελικό αίτημα]</i>
8.	01.01.	Έγγραφο, από το οποίο προκύπτει, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης,

	<p>δραστηριότητάς (π.χ. άδεια λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.).</p> <p><i>Σε περίπτωση που κατά την τελική επαλήθευση δεν είναι διαθέσιμο εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης, υποβάλλεται, κατ' ελάχιστον, η υποβληθείσα στον αρμόδιο φορέα αίτηση έκδοσης αυτού.</i></p>
--	--

Παραδοτέα Οικονομικού Αντικειμένου (τιμολόγησης / εξόφλησης / λογιστικής καταχώρησης δαπανών)

α/α	Καταχώρηση σε ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	<p>Τα εν λόγω δικαιολογητικά καταχωρούνται στην έννοτητα «Τα Παραστατικά μου» ακολουθώντας την εξής διαδρομή στο ΟΠΣΚΕ:</p> <p>🏠 > Πίνακας Ελέγχου > Τα Παραστατικά μου > + Παραστατικό Πώλησης > Στοιχεία Παραστατικού – Συμληρώνουμε – και τέλος</p> <p>Προσθήκη αρχείου + Επιλογή Αρχείου</p> <p><small>Επιτρεπόμενο αρχείο: pdf, jpg, png, μεγέθους έως 10 mb και δυνατότητα επισυναψής μέχρι 1 αρχείο.</small></p>	<p>Παραστατικά τιμολόγησης δαπανών (σε περίπτωση προμήθειας από το εξωτερικό - Invoice & Proforma invoice) Με περιγραφή επί αυτών των προμηθευόμενων αγαθών ή/και υπηρεσιών, διαφορετικά θα πρέπει να συνοδεύονται από ανάλυση του προμηθευτή.</p> <p>Εφόσον απαιτείται, συνυποβάλλονται παραστατικά στοιχεία διακίνησης και εγκατάστασης του εξοπλισμού/μηχανημάτων και λοιπά σχετικά παραστατικά (Δελτία αποστολής, CMR, Packing List, Bill of Lading, και οποιοδήποτε άλλο παραστατικό μεταφοράς απαιτείται κατά περίπτωση, ανάλογα με τον τόπο προέλευσης και τον τρόπο μεταφοράς). Το ίδιο ισχύει και στις περιπτώσεις αυτεπιστασίας, και ειδικότερα στα παραστατικά θα πρέπει να περιγράφεται αναλυτικά η προμήθεια υλικών ή η εκτέλεση των εργασιών και τα επί μέρους κόστη.</p>
2.		<p>Βεβαίωση περί έγκρισης εισαγωγής ή αγοράς επενδυτικών αγαθών χωρίς την καταβολή του αναλογούντος ΦΠΑ μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE (σε περιπτώσεις απαλλαγής).</p>
3.	<p>Ομοίως με το παραπάνω με την διαφορά ότι μετά το + Παραστατικό Πώλησης επιλέγουμε:</p> <p>Παραστατικά Εξόφλησης</p>	<p>Παραστατικά εξόφλησης δαπανών (βλέπε ενότητα 10.2 «ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ»)</p>
4.	<p>Ομοίως με το παραπάνω με την διαφορά ότι μετά την επιλογή + Παραστατικό Πώλησης επιλέγουμε:</p> <p>Λοιπα Δικαιολογητικά Παραστατικών</p>	<p>Λογιστικές εγγραφές: Για Διπλογραφικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ημερολογιακές εγγραφές παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών. ○ Αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) για τα έτη που διενεργήθηκαν και που εξοφλήθηκαν οι δαπάνες. <p>Για Απλογραφικά: Εκτύπωση βιβλίου εσόδων/εξόδων για τους μήνες διενέργειας των δαπανών</p>
5.		<p>Μητρώο παγίων <i>(και σε περιπτώσεις άυλων δαπανών εφόσον η δαπάνη πληρεί τις προϋποθέσεις των λογιστικών προτύπων, χαρακτηρισμού της ως άυλο πάγιο)</i></p>

Εφόσον, κατά την διενέργεια του ελέγχου του αιτήματος επαλήθευσης/πιστοποίησης από το όργανο επαλήθευσης, εντοπιστούν εκκρεμότητες/ελλείψεις στα ανωτέρω παραδοτέα (οικονομικού αντικειμένου) ενημερώνει το δικαιούχο μέσω διακριτής καρτέλας «Επικοινωνία» στο ΟΠΣΚΕ. Κατά τη δημιουργία της επικοινωνίας αποστέλλεται ενημερωτικό e-mail και δημιουργείται σχετική ειδοποίηση (Notification) στον Συντονιστή. Ο δικαιούχος έχει πρόσβαση στις επικοινωνίες μέσω της ενότητας «Οι Επικοινωνίες μου» στο ΟΠΣΚΕ όπου μπορεί να τις προβάλλει μόνο για ανάγνωση. Ο

δικαιούχος μέσω του Συντονιστή και του Οικονομικού Υπεύθυνου (μπορεί και να ταυτίζονται) του καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα, (το οποίο δύναται να ορίζεται στην επιστολή από τον ΕΦ) μέσω της ενότητας «**Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου**», με την διαδικασία της προσθήκης, επιλέγοντας από την αναδυόμενη λίστα του πεδίου «Τύπος Δικαιολογητικού» τον κατάλληλο. *Ίδια διαδικασία ακολουθείται και για τα Γενικά Παραδοτέα αλλά και για τα παρακάτω Παραδοτέα Φυσικού Αντικειμένου εξ' αρχής.*

Συγκεκριμένα:

Παραστατικά τιμολόγησης δαπανών > **04.19. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικειμένου**

Παραστατικά εξόφλησης δαπανών > **04.12. Κινήσεις λογαριασμών (Extrait) ή**

04.19. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικειμένου

Λογιστικές εγγραφές > **04.13. Λογιστικές Καταχωρήσεις**

Μητρώο παγίων > **04.14. Μητρώο Παγίων**

Βεβαίωση έγκρισης αγοράς επενδυτικών αγαθών χωρίς την καταβολή ΦΠΑ > **04.19. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικειμένου**

Παραδοτέα Φυσικού Αντικειμένου ανά Κατηγορία Δαπάνης (τεκμηρίωση επιλεξιμότητας)

Κτίρια, Εγκαταστάσεις και Περιβάλλον Χώρος

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	02.03.	<p>Εφόσον οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε εγκατάσταση της οποίας την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία την έχει η δικαιούχος επιχείρηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> γ. Αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας δ. Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου του ακινήτου (σε περίπτωση που στην εν λόγω περιοχή δεν έχει περατωθεί η διαδικασία της κτηματογράφησης, τότε συνυποβάλλεται Πιστοποιητικό Μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο) <p>Εφόσον οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε εγκατάσταση επί της οποίας η δικαιούχος επιχείρηση δεν έχει την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία, Απόδειξη Υποβολής Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE με την αποδοχή από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη (εφόσον από αυτή προκύπτει η ύπαρξη ιδιωτικού συμφωνητικού συνυποβάλλεται και αυτό) ή Δημοσιευμένη απόφαση παραχώρησης χρήσης, του ακινήτου διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) ετών από την ημερομηνία αποστολής (από το ΟΠΣΚΕ) του ηλεκτρονικού μηνύματος ενημέρωσης περί της έκδοσης Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης (ή Ένστασης).</p> <p>Ειδικά σε περιπτώσεις ανέγερσης/επέκτασης κτιρίου από τα ανωτέρω δικαιολογητικά θα πρέπει να προκύπτει ότι η δικαιούχος έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης της εγκατάστασης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών από την προαναφερόμενη ημερομηνία.</p>

2.	04.03.	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή όποια άλλη μορφή έγκρισης εργασιών απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή ηλεκτρονική βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού ότι δεν απαιτείται κάποιου είδους έγκριση. Επιπλέον, τακτοποίηση / νομιμοποίηση χώρου σε ισχύ, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση. Σε περίπτωση ανέγερσης / επέκτασης, κατά την τελική επαλήθευση απαιτείται Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής (Π.Ε.Κ.) ή Τελική Θεώρηση από την αρμόδια ΥΔΟΜ. Κατά την ενδιάμεση επαλήθευση δύναται να υποβληθεί η σχετική αίτηση/βεβαίωση περί υποβολής αίτησης έκδοσης πολεοδομικής άδειας, όπου απαιτείται.
3.	04.03.	Εγκεκριμένα από την Πολεοδομία σχέδια (τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης/δόμησης, κατόψεις, τομές, όψεις) όπου απαιτούνται. Κατά την ενδιάμεση επαλήθευση δύναται να υποβληθούν τα σχέδια που συνοδεύουν την αίτηση έκδοσης πολεοδομικής άδειας, όπου απαιτείται.
4.	04.03.	Αντίγραφα συμφωνητικών ανάληψης τεχνικών έργων άνω των 6.000 ευρώ από εργολάβο ή υπεργολάβο και αντίγραφο δήλωσης συμφωνητικού ανάληψης τεχνικών έργων από εργολάβο/υπεργολάβο, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 820/1978.
5.	04.03.	Τεχνική έκθεση/βεβαίωση καλής εκτέλεσης με περιγραφή των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν, συνοδευόμενη από αναλυτικές επιμετρήσεις και υπογεγραμμένη από αρμόδιο μηχανικό. <i>[συνυποβάλλεται μόνο με το τελικό αίτημα]</i>
6.	04.03.	Φωτογραφίες των δαπανών <i>[συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα]</i>

Μηχανήματα – Εξοπλισμός – Λογισμικό

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	04.15.	Βεβαίωση του προμηθευτή (να προκύπτει η προέλευση της – π.χ. υπογραφή) για το καινούργιο, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας του εξοπλισμού που περιλαμβάνεται στα αιτούμενα προς επιδότηση παραστατικά, με αναλυτική αναφορά στον εξοπλισμό και στα serial number αυτού (όπου αυτά υφίστανται και δεν αναγράφονται στα παραστατικά τιμολόγησης)
2.	04.02.	Για την περίπτωση δαπάνης εγκατάστασης φωτοβολταϊκού σταθμού ή/και συστήματος αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας απαιτείται Ηλεκτρομηχανολογική Μελέτη της εγκατάστασης. Επίσης: Εφόσον το αιτούμενο προς ενίσχυση σύστημα παραγωγής ή/και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ΔΕΝ διασυνδέεται καθ' οιονδήποτε τρόπο (άμεσα ή έμμεσα) με το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας τότε: γ. Σε περίπτωση που στην εγκατάσταση ΔΕΝ υφίσταται ενεργή παροχή ηλεκτρικής ενέργειας τροφοδοτούμενη από το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας τότε απαιτούνται Υπεύθυνες Δηλώσεις, οι οποίες θα φέρουν βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, του Νόμιμου Εκπροσώπου της δικαιούχου & του Εγκαταστάτη περί μη ύπαρξης ενεργής παροχής ηλεκτρικής ενέργειας τροφοδοτούμενη από το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας δ. Σε περίπτωση που στην εγκατάσταση υφίσταται ενεργή παροχή ηλεκτρικής ενέργειας τροφοδοτούμενη από το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας τότε

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
		<p>απαιτούνται Υπεύθυνες Δηλώσεις, οι οποίες θα φέρουν βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ του Νόμιμου Εκπροσώπου της δικαιούχου στην οποία θα δηλώνεται ότι ο εγκαταστημένος και αιτούμενος προς επιδότηση φωτοβολταϊκός σταθμός εγκατεστημένης ισχύος ..... kW προορίζεται για αυτοκατανάλωση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, ΔΕΝ διασυνδέεται ούτε πρόκειται να διασυνδεθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο (άμεσα ή έμμεσα) με το δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας τουλάχιστον για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στο κεφάλαιο 13.2 «ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)» ▪ του Εγκαταστάτη στην οποία θα δηλώνεται ότι ο εγκαταστημένος φωτοβολταϊκός σταθμός εγκατεστημένης ισχύος ..... kW προορίζεται για αυτοκατανάλωση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από την επιχείρηση στην οποία εγκαταστάθηκε και ΔΕΝ διασυνδέεται καθ' οιονδήποτε τρόπο (άμεσα ή έμμεσα) με το δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας. <p>Εφόσον η υλοποίηση της δαπάνης λάβει χώρα σε διασυνδεδεμένη με το δίκτυο εγκατάσταση είτε πρόκειται για σύνδεση με την οποία δεν διοχετεύεται και δεν πρόκειται να διοχετευτεί πλεόνασμα της παραγόμενης ενέργειας στο Δίκτυο (zero feed in), είτε πρόκειται για σύνδεση με την οποία διενεργείται οποιοσδήποτε τύπος συμψηφισμού (Ενεργειακός Συμψηφισμός / Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός / Εικονικός Ενεργειακός Συμψηφισμός / Εικονικός Ταυτοχρονισμένος Συμψηφισμός), τότε απαιτούνται κατά περίπτωση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σύμβαση Σύνδεσης με τον Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ). - Σύμβαση με πάροχο επιλογής δικαιούχου. - Βεβαίωση ενεργοποίησης του σταθμού.
3.	04.06.	<p>Για δαπάνες λογισμικού/εφαρμογών:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Άδειες χρήσης λογισμικού/ εφαρμογών ή οι αντίστοιχες βεβαιώσεις <u>των κατασκευαστών</u> για την άδεια χρήσης. ○ Εκτυπώσεις (printscreen) από τη χρήση του λογισμικού. ○ Σε περιπτώσεις λογισμικού υπό καθεστώς υπηρεσίας, εκτύπωση από το λογαριασμό του χρήστη από την οποία θα προκύπτει ο χρήστης του λογισμικού, η ημερομηνία ενεργοποίησης της υπηρεσίας και η διάρκεια παραχώρησης της άδεια χρήσης. ○ Σε περίπτωση λογισμικού/εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, δικαιολογητικά από τα οποία τεκμηριώνεται η λήψη μέριμνας για την εξυπηρέτηση των αναγκών ατόμων με αναπηρία.
4.	04.02.	Αντίγραφο πιστοποιητικού CE (Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή δήλωση συμμόρφωσης για τον παραγωγικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό.
5.	04.06.	Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990.
6.	04.02.	Φωτογραφίες των δαπανών <i>[συνυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα]</i>

Μεταφορικά μέσα: Ηλεκτρικά αυτοκίνητα

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	04.02.	Αντίγραφο άδειας κυκλοφορίας , από την οποία θα προκύπτει ότι το όχημα είναι επαγγελματικής χρήσης, ότι είναι καινούριο και ότι κατά πλήρη κυριότητα ανήκει στη δικαιούχο <i>(δε θα πρέπει να υπάρχει αναφορά επί αυτής, περί παρακράτησης κυριότητας του οχήματος).</i>
2.	04.02.	Φωτογραφίες του οχήματος <i>(απαραίτητα αρ. πλαισίου – αρ. κυκλοφορίας)</i>

Πιστοποίηση προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	Παραδοτέο
1.	04.04.	Αντίγραφα μελετών, εγχειριδίων, αποτελεσμάτων δοκιμών ανάλογα και με τη φύση της υπηρεσίας (π.χ. μελέτες διαχειριστικών συστημάτων)
2.	04.04.	Αντίγραφα κατά περίπτωση πιστοποιητικού από διαπιστευμένο φορέα / κατοχυρωμένου σήματος / κατοχυρωμένης τεχνογνωσίας. <i>[συμυποβάλλονται μόνο με το τελικό αίτημα]</i>
3.	04.04.	Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990, εφόσον αυτά συντάχθηκαν.

Δαπάνες Προβολής και Εξωστρέφειας

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ
1.	04.07.	Για δαπάνες δημιουργίας – προβολής διαφημιστικού μηνύματος: - Παραδοτέα από τα οποία να προκύπτει το δημιουργικό του ολοκληρωμένου διαφημιστικού μηνύματος, ανάλογα με το είδος, καθώς και η τήρηση των κανόνων δημοσιότητας και η πρόβλεψη προσβάσιμων μορφών διάδοσης (π.χ. βίντεο, έντυπο υλικό, ψηφιακό υλικό κλπ). - Παραδοτέα από τα οποία να προκύπτει η προβολή του διαφημιστικού μηνύματος, ανάλογα με το κανάλι προβολής, καθώς και η τήρηση των κανόνων δημοσιότητας και η πρόβλεψη προσβάσιμων μορφών διάδοσης (το υλικό του διαφημιστικού μηνύματος που προβλήθηκε και ανάλυση καμπάνιας προβολής από μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αντίγραφα σχετικών εντύπων/καταλόγων, print screen από ψηφιακές καταχωρήσεις κλπ).
2.	04.07.	Για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις: - Αποδεικτικά συμμετοχής στην έκθεση (πχ κατάλογος εκθετών, βεβαίωση συμμετοχής από τον διοργανωτή της έκθεσης κλπ). - Αποδεικτικά μεταφοράς (αποστολής/επιστροφής) εκθεμάτων. - Φωτογραφίες με την παρουσία της επιχείρησης στην έκθεση.

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ
3.	04.07.	Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990, εφόσον αυτά συντάχθηκαν.

Σύνταξη & Παρακολούθηση Επενδυτικού Σχεδίου

α/α	Κωδικός Τύπου Δικ/κου ΟΠΣΚΕ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ
1	04.04.	Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990.

Γενικές επισημάνσεις:

- Για όλα τα είδη των πραγματοποιούμενων δαπανών, η υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου επιβεβαιώνεται από τις καταγεγραμμένες περιγραφές και ποσότητες στα αντίστοιχα παραστατικά. Για το λόγο αυτό, κατά την έκδοση των παραστατικών θα πρέπει να αναγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία του φυσικού αντικειμένου και οι ποσότητες (ή η διάρκεια των υπηρεσιών) που τιμολογούνται και να είναι σε συμφωνία με τον τρόπο παρουσίασης του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης (ισχύουν Τεχνικό παράρτημα). Επιπλέον, σε όλα τα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία και το ΑΦΜ του προμηθευτή, ενώ θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.
- Ο εξοπλισμός πρέπει, μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης, να βρίσκεται εγκατεστημένος και σε πλήρη λειτουργία και να συμβαδίζει με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα παραστατικά και στην αντίστοιχη βεβαίωση του προμηθευτή για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης της κυριότητας. Επίσης, να συνάδει με το δηλούμενο προς ενίσχυση ΚΑΔ και στην περίπτωση των τουριστικών καταλυμάτων με τη δυναμικότητα της επιχείρησης κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Για δαπάνες εξοπλισμού που δεν δύναται η απόσπαση τους από τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης να πραγματοποιηθεί χωρίς αυτός να χάσει μέρος ή το σύνολο της αξίας του (π.χ. προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού γεωθερμίας, συστήματος θέρμανσης, κεντρικού κλιματισμού, ασφαλείας, παραγωγής ενέργειας κλπ), λογίζονται ως κτιριακές και θα πρέπει:
  - εφόσον οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε εγκατάσταση της οποίας την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία την έχει η δικαιούχος επιχείρηση να επισυναφθεί:
    - Αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας
    - Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου του ακινήτου (σε περίπτωση που στην εν λόγω περιοχή δεν έχει περατωθεί η διαδικασία της κτηματογράφησης, τότε συνοποβάλλεται Πιστοποιητικό Μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο)
  - εφόσον οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε εγκατάσταση επί της οποίας η δικαιούχος επιχείρηση δεν έχει την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία να επισυναφθεί: Απόδειξη Υποβολής Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΑΑΔΕ με την αποδοχή από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη (εφόσον από αυτή προκύπτει η ύπαρξη ιδιωτικού συμφωνητικού συνοποβάλλεται και αυτό), από την

οποία θα πρέπει να προκύπτει δικαίωμα εκμετάλλευσης της εγκατάστασης/ακινήτου, διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) ετών από την ημερομηνία αποστολής (από το ΟΠΣΚΕ) του ηλεκτρονικού μηνύματος ενημέρωσης περί της έκδοσης Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης (ή Ένστασης). Ειδικά σε περιπτώσεις ανέγερσης/επέκτασης κτιρίου από τα ανωτέρω δικαιολογητικά θα πρέπει να προκύπτει δικαίωμα εκμετάλλευσης διάρκειας τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών από την προαναφερόμενη ημερομηνία.

- Τα ιδιωτικά συμφωνητικά, εφόσον απαιτούνται θα πρέπει να:
  - α) έχουν υποβληθεί σε κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990
  - β) είναι εξοφλημένα στο σύνολο τους για τις αιτηθείσες δαπάνες, ανεξαρτήτως του ισχύοντος εγκεκριμένου ποσού για αυτές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό που θα υποβληθεί για τις αιτηθείσες δαπάνες είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από το αναφερόμενο στο ιδιωτικό συμφωνητικό και δεν υπάρχει άλλη απαίτηση από τα δύο μέρη, τότε θα προσκομίζεται λύση του συμφωνητικού ή Υ.Δ και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, στις οποίες θα αναγράφεται ότι δεν υπάρχει άλλη οικονομική ή οποιασδήποτε μορφής απαίτηση για τις εν λόγω δαπάνες.
- Οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικειμένου κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).
- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.
- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).
- Στο ενδιάμεσο αίτημα καταβολής, δύναται να υποβληθούν προς πιστοποίηση, παραστατικά καταβολής χρημάτων προς τον/τους προμηθευτές, δηλαδή προκαταβολές, για δαπάνες που αθροιστικά δε θα υπερβαίνουν το 50% του συνολικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού. Τα εν λόγω παραστατικά θα πρέπει να συνοδεύονται από έγγραφα στα οποία θα περιγράφονται οι όροι συναλλαγής (π.χ. Ιδιωτικό Συμφωνητικό, Προσφορά, Προτιμολόγιο, Έντυπο παραγγελίας, Proforma Invoice). Επισημαίνεται πως τα παραστατικά τιμολόγησης και διακίνησης (συμπεριλαμβανομένης της παράδοσης στην επιχείρηση) θα πρέπει να έχουν εκδοθεί έως και την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης και να υποβληθούν το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης. Σε διαφορετική περίπτωση ο ΕΦ/ΕΥΔΑΜ θα προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση ή/και σε ανάκτηση του αναλογούντος ποσού. Δεν γίνονται δεκτά παραστατικά καταβολής χρημάτων προς τον/τους προμηθευτές, δηλαδή προκαταβολές, που φέρουν ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.

Πέραν των παραδοτέων Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου που καθορίστηκαν στις προηγούμενες σελίδες, επισημαίνεται ότι για την ολοκλήρωση και παραλαβή ενός έργου απαιτείται να πληρούνται όσα αναφέρονται στην Ενότητα 12. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΑΞΕΩΝ του κυρίως σώματος της Αναλυτικής Πρόσκλησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: Δικαιολογητικά για την Καταβολή της Επιχορήγησης

Για την καταβολή επιχορήγησης απαιτείται η προσκόμιση των κάτωθι παραδοτέων:

1. **Φορολογική ενημερότητα σε ισχύ**, για είσπραξη χρημάτων από φορείς Κεντρικής Διοίκησης σε ισχύ. Διευκρινίζεται ότι, στην φορολογική ενημερότητα δε θα πρέπει να υπάρχει όρος παρακράτησης, βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022.
2. **Ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ**, για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο. Επισημαίνεται ότι οι έχοντες ατομική επιχείρηση, πρέπει να προσκομίζουν ασφαλιστική ενημερότητα που να καλύπτει τόσο τις προσωπικές, όσο τις εργοδοτικές εισφορές (απασχολούμενο προσωπικό).
3. Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr στην οποία θα αναφέρονται:
  - i. ότι η δημόσια επιχορήγηση του προγράμματος δεν έχει εκχωρηθεί. Εφόσον έχει γίνει εκχώρηση υποβάλλεται υποχρεωτικώς η σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και βεβαίωση εκταμίευσης αυτού.
  - ii. ότι δεν έχουν μεταβληθεί / τροποποιηθεί τα στοιχεία της επιχείρησης σε σχέση με τα αναφερόμενα στο ισχύον εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα. Σε περίπτωση που έχουν τροποποιηθεί τα στοιχεία της επιχείρησης τότε γίνεται σχετική αναφορά στην ΥΔ και υποβάλλονται επιπρόσθετα στοιχεία τεκμηρίωσης των τροποποιήσεων (ανάλογα με τη νομική μορφή και το είδος της τροποποίησης: Τελευταίο ισχύον καταστατικό κατατεθειμένο στην αρμόδια υπηρεσία / Πρόσφατο πρακτικό ΓΣ με σφραγίδα και υπογραφή της επιχείρησης / Απόφαση εκλογής ΔΣ κατατεθειμένο στην αρμόδια υπηρεσία / Αναλυτικό πιστοποιητικό εκπροσώπησης/ Ψηφιακή βεβαίωση μητρώου επιχειρήσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE κλπ).
  - iii. ότι δεν εκκρεμεί εις βάρος της επιχείρησης εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασυμβίβαστης με την εσωτερική αγορά κρατικής ενίσχυσης, κατόπιν απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
  - iv. ότι οι δαπάνες για τις οποίες η επιχείρηση λαμβάνει επιχορήγηση δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, δεν έχουν ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους
  - v. ότι η ενίσχυση ή σσωνος σημασίας που πρόκειται να λάβει η επιχείρηση, αθροιζόμενη με άλλες ενισχύσεις ή σσωνος σημασίας που έχει λάβει (καθώς και οι τυχόν συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις με τις οποίες συναποτελούν ενιαία επιχείρηση) σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση δεν υπερβαίνει το ποσό

των 300.000 ευρώ. Ως ημερομηνία λήψης της ενίσχυσης νοείται η ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

4. **Αντίγραφο Τραπεζικού εγγράφου** (πχ. εκτύπωση από το e-banking) με τον αριθμό IBAN του εταιρικού ή επαγγελματικού λογαριασμού της επιχείρησης (όψεως ή εμπορικός ή δηλωμένος επαγγελματικός λογαριασμός στην ΑΑΔΕ).
5. Στην περίπτωση καταβολής **προκαταβολής**, πέραν των ανωτέρω απαιτείται η υποβολή ισόποσης Εγγυητικής Επιστολής, σύμφωνα με το κεφάλαιο 10.3 της Αναλυτικής Πρόσκλησης.
6. Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας από το Πρωτοδικείο.
7. Γενικό πιστοποιητικό από ΓΕΜΗ.

Για την καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση, συνίσταται οι ενημερότητες να διατηρούν την ισχύ τους για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία προσκόμισης τους.

Σημειώνεται ότι, ο χρόνος καταβολής της επιχορήγησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022 το ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους για την υλοποίηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία δεν υπόκειται σε παρακράτηση ή κατάσχεση στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν εισπράττεται οποιαδήποτε άλλη ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού που οφείλεται στους δικαιούχους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ: Δυνατότητα Ενίσχυσης Επιχειρήσεων που Λειτουργούν Βάσει Σύμβασης Δικαιόχρησης (Franchise)

Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise) (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023)

Με το παρόν επιχειρείται να αποτυπωθεί ένα πλαίσιο ενδεικτικών οδηγιών όσον αφορά σημεία τα οποία θα μπορούσαν να εξετάζονται, είτε στο πλαίσιο δυνατότητας υποβολής από μέρους των επιχειρήσεων που λειτουργούν με συμβάσεις δικαιόχρησης (franchise), είτε στο πλαίσιο αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης επιχειρήσεων αυτών, ως προς τον χαρακτηρισμό αυτών ως ανεξάρτητων ή ως συνδεδεμένων, με ό,τι αυτό συνεπάγεται σύμφωνα με το δίκαιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ε. Ε.

Η συμφωνία δικαιόχρησης αποτελεί σύμβαση συνεργασίας μεταξύ δύο επιχειρήσεων, βάσει της οποίας η μια επιχείρηση, ο Δικαιοπάροχος (franchisor), έναντι άμεσου ή έμμεσου οικονομικού ανταλλάγματος παρέχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του πακέτου Franchise, δηλ. ενός συνόλου δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας που αφορούν εμπορικά σήματα ή επωνυμίες, διακριτικά γνωρίσματα καταστημάτων (πινακίδες), πρότυπα χρήσης, σχέδια, υποδείγματα, ευρεσιτεχνίες, καθώς και την απαραίτητη τεχνογνωσία προς εκμετάλλευση, με σκοπό την εμπορία συγκεκριμένων τύπων προϊόντων ή/και υπηρεσιών σε τελικούς χρήστες. Πέρα από τις άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ο δικαιοπάροχος (franchisor) παρέχει συνήθως στο δικαιοδόχο (franchisee) κατά τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας, εμπορική ή τεχνική συνδρομή. Ο δικαιοδόχος, από την πλευρά του, καταβάλλει στον δικαιοπάροχο αμοιβή για τις χορηγηθείσες άδειες και την παρεχόμενη συνδρομή.

Από τους κανονισμούς περί Κρατικών Ενισχύσεων της Ε.Ε., δεν αποκλείονται ρητά από το πεδίο εφαρμογής τους οι επιχειρήσεις δικαιόχρησης (franchise) και συνεπώς είναι κατ' αρχήν δυνατόν οι επιχειρήσεις αυτές να λάβουν ενίσχυση.

Σε σχέση με το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, θα πρέπει να εξετάζεται κατά πόσον η αιτούσα την ενίσχυση επιχείρηση, η οποία είναι είτε δικαιοδόχος, είτε δικαιοπάροχος, αποτελεί ενιαία οικονομική μονάδα (single economic unit¹) με επιχείρηση/επιχειρήσεις εξαιτίας της/των συμβάσεων δικαιόχρησης τις οποίες έχει συνάψει αυτή και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις. Από την στιγμή που φυσικά ή νομικά πρόσωπα, νομικά διακριτά μεταξύ τους, αποτελούν μία οικονομική μονάδα, πρέπει, ενόψει της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού να θεωρούνται ως μία ενιαία επιχείρηση. Σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία, η Επιτροπή διαθέτει ένα ευρύ περιθώριο εκτίμησης για να προσδιορίσει κατά πόσον εταιρίες, που αποτελούν έναν ενιαίο όμιλο, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μία οικονομική μονάδα, ή αντίθετα, ως οντότητες νομικά και οικονομικά αυτόνομες, ενόψει της εφαρμογής ενός πλαισίου κρατικών ενισχύσεων. Τα

¹ Περισσότερα για την έννοια της ενιαίας οικονομική μονάδας σε Bellamy & Child, European Community Law of Competition, Sweet & Maxwell, London, 2006, 103 επ., M. Heidenhain, European State Aid Law, BeckHart-Nomos, München, 2010, 44, C. Quigley, European State Aid Law and Policy, Hart, Oxford – Portland Oregon, 2009, 34-36.

κοινοτικά δικαστήρια έχουν διαμορφώσει μία πάγια νομολογιακή θέση, ενόψει της οποίας η ύπαρξη μίας ενιαίας οικονομικής ενότητας αξιολογείται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων². Συγκεκριμένα, πρόκειται για την άσκηση ελέγχου σε μία επιχείρηση ή ομάδα επιχειρήσεων, άμεσα ή έμμεσα, από μία από τις συμμετέχουσες στην ομάδα εταιρίες. Επίσης, αξιολογείται η επιδίωξη όμοιων ή παράλληλων οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και η απουσία οικονομικής αυτονομίας των συμμετεχουσών επιχειρήσεων³.

Το αποφασιστικής σημασίας κριτήριο βάσει του οποίου καθορίζεται κατά πόσο διαφορετικές οντότητες, διακριτές νομικά μεταξύ τους, αποτελούν μία ενιαία οικονομική μονάδα και, άρα, μία επιχείρηση υπό την έννοια του 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 87 παρ. 1 ΣυνθΕΚ), είναι το στοιχείο της λειτουργικής αυτονομίας στα πλαίσια του οικονομικού βίου των εμπλεκόμενων εταιριών. Η αυτονομία ενόψει του ανωτέρω πλαισίου συνίσταται στη δυνατότητα λήψης εμπορικών αποφάσεων, διαμόρφωσης των παραμέτρων ανταγωνισμού, καθώς και της εκτίμησης του επιχειρηματικού κινδύνου.

Η εξέταση αυτή είναι απαραίτητη προκειμένου να διαγνωστεί αρχικά το μέγεθος της επιχείρησης, αλλά και μία σειρά άλλων ζητημάτων που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή δράσεων κρατικών ενισχύσεων όπως π.χ. η πλήρωση του αρ. 14 παρ. 13 του Καν. ΕΕ 651/2014 (αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου σε επίπεδο ομίλου) ή όριο σώρευσης deminimis κ.λπ. Βασικά κανονιστικά ενωσιακά κείμενα που χρησιμοποιούνται για την εξέταση αυτή αποτελούν ο Καν. Ε.Ε. 651/2014 «Για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης», η 2008/C 95/01 «Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων», ο Κανονισμός Ε.Ε. 720/2022 «Για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών» καθώς και η νομολογία των Δικαστηρίων της Ε.Ε..

Όσον αφορά το μέγεθος της επιχείρησης η εξέταση γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 του παραρτήματος Ι του Καν. 651/2014 (ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ), το οποίο για τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις προβλέπει μεταξύ άλλων:

«3. Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:

- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης
- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

² ΓεΔΕΕ T-303/05, AceaElectrabel Produzione/Επιτροπή, 08.09.2009, αδημ., σκέψεις 143 και 161-163, ΓεΔΕΕ T-234/95, DSG Dradenauer Stahlgesellschaft mbH/Επιτροπή, 29.06.2000, Συλλ. 2000, ΙΙ-2603, σκέψη 124, καθώς και ΔΕΕ C-323/82, Intermills/Επιτροπή, 14.11.1984, Συλλ. 1984, 3809, σκέψεις 11-12, ΓεΔΕΕ T371/94 και T-394/94, British Airways κλπ/Επιτροπή, 25.06.1998, Συλλ. 1998, ΙΙ-2405, σκέψη 313.

³ ΓεΔΕΕ T-303/05, AceaElectrabel Produzione/Επιτροπή, 08.09.2009, αδημ., σκέψη 140, ΓεΔΕΕ T-137/02, Pollmeier Malchow/Επιτροπή, 14.10.2004, Συλλ. 2004, ΙΙ-3541, σκέψεις 68-70.

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας
 δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι ανωτέρω σχέσεις (α), (β), (γ) και (δ) θα πρέπει να αναγνωρίζονται από στοιχεία όπως το καταστατικό του δικαιοδόχου, την σύμβαση δικαιόχρησης, καθώς και το είδος και το περιεχόμενο των εκτελεστικών συμβάσεων οι οποίες συνάπτονται δυνάμει της βασικής σύμβασης δικαιόχρησης, τα οποία, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να υποβάλλονται απαραίτητα από τις επιχειρήσεις αυτές.

Επικουρικά, ο καν. ΕΕ 720/2022 «για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών», στο άρθρο 1 παρ. 2 ορίζει ότι ως «συνδεδεμένες επιχειρήσεις» νοούνται:

α) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες ένα μετέχον στη συμφωνία μέρος έχει, άμεσα ή έμμεσα:

- i) την εξουσία να ασκεί περισσότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου, ή
- ii) την εξουσία να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, ή
- iii) το δικαίωμα να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της επιχείρησης· ή

β) οι επιχειρήσεις οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, διαθέτουν, έναντι ενός μετέχοντος στη συμφωνία μέρους, τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α)· ή

γ) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες επιχείρηση που αναφέρεται στο στοιχείο β) διαθέτει, άμεσα ή έμμεσα, τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α)· ή

δ) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες ένα μετέχον στη συμφωνία μέρος, από κοινού με μία ή περισσότερες από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) ή γ), ή σε σχέση με τις οποίες δύο ή περισσότερες από τις τελευταίες αυτές επιχειρήσεις, διαθέτουν από κοινού τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α), ή

ε) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες τα δικαιώματα ή οι εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α) κατέχονται από κοινού από:

- i) μετέχοντα στη συμφωνία μέρη ή αντίστοιχες συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ), ή
- ii) ένα ή περισσότερα μετέχοντα στη συμφωνία μέρη ή μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ), και ένα ή περισσότερα τρίτα μέρη».

Επιπλέον στο άρθρο 1 παρ. 1.(στ) του Καν. ΕΕ 720/2022 αναφέρεται ότι «...κάθε άμεση ή έμμεση υποχρέωση του δικαιοδόχου να πραγματοποιεί από τον δικαιοπάροχο ή από άλλη επιχείρηση την οποία υποδεικνύει ο δικαιοπάροχος, πάνω από το 80 % των συνολικών προμηθειών του σε αναφερόμενα στη σύμβαση αγαθά ή υπηρεσίες και υποκατάστατά τους στη σχετική αγορά, ποσοστό το οποίο υπολογίζεται με βάση την αξία ή, όταν αυτή είναι η συνήθης πρακτική του κλάδου, με βάση τον όγκο των προμηθειών του αγοραστή κατά το

προηγούμενο ημερολογιακό έτος», νοείται ως «υποχρέωση μη άσκησης ανταγωνισμού» και συνεπώς περιορίζει την ανεξαρτησία της επιχείρησης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ανακοίνωσή της περί θεμάτων δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού ΕΕ 139/2004 (σημείο 19) δέχεται ότι «οι συμφωνίες δικαιόχρησης αυτές καθ' αυτές δεν παρέχουν συνήθως στον δικαιοπάροχο έλεγχο επί των δραστηριοτήτων του δικαιοδόχου. Ο δικαιοδόχος συνήθως εκμεταλλεύεται τους επιχειρηματικούς πόρους για δικό του λογαριασμό, ακόμη και αν τα βασικά στοιχεία ενεργητικού μπορεί να ανήκουν στον δικαιοπάροχο. Επιπλέον, συμφωνίες καθαρά οικονομικού χαρακτήρα, όπως οι πράξεις πώλησης και επανεκμίσθωσης με δυνατότητα επαναγοράς των ιδίων στοιχείων ενεργητικού κατά τη λήξη της σύμβασης, δεν αποτελούν συνήθως συγκέντρωση, δεδομένου ότι δεν μεταβάλλεται ο έλεγχος επί της διοίκησης και των πόρων».

Από την άλλη πλευρά στο σημείο 20 της ίδιας Ανακοίνωσης αναφέρεται ότι «καθαρά οικονομικοί δεσμοί μπορεί να διαδραματίσουν αποφασιστικό ρόλο για την απόκτηση του ελέγχου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μια κατάσταση οικονομικής εξάρτησης μπορεί να οδηγήσει σε έλεγχο *de facto*, εφόσον, για παράδειγμα, πολύ σημαντικές μακροπρόθεσμες συμφωνίες εφοδιασμού ή παροχής πιστώσεων με προμηθευτές ή πελάτες, σε συνδυασμό με διαρθρωτικούς δεσμούς, εξασφαλίζουν αποφασιστική επιρροή. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή θα αναλύει προσεκτικά κατά πόσον οι εν λόγω οικονομικοί δεσμοί, σε συνδυασμό με άλλους δεσμούς, είναι επαρκείς για τη μεταβολή του ελέγχου σε μόνιμη βάση».

Με βάση όλα τα παραπάνω θα πρέπει να εξετάζεται πολύ προσεκτικά κατά πόσον ένα δίκτυο δικαιόχρησης, είναι με τέτοιο τρόπο οργανωμένο, ώστε ο δικαιοπάροχος να ασκεί κυριαρχική επιρροή στον στρατηγικό σχεδιασμό και την λειτουργία του δικαιοδόχου. Σε μία τέτοια περίπτωση, η χορήγηση ενίσχυσης στον δικαιοδόχο θα οδηγούσε στην έμμεση ενίσχυση του δικαιοπαρόχου και, κατ' επέκταση, του συνολικού δικτύου δικαιόχρησης. Συνεπώς, πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξετάζεται συγκεκριμένα εάν, βάσει μίας ορισμένης σύμβασης δικαιόχρησης, ο δικαιούχος διατηρεί ή όχι την ανεξαρτησία/αυτονομία του σε επίπεδο επιχειρηματικής δράσης ή/και ανάληψης του επιχειρηματικού κινδύνου, οπότε αναλόγως η όποια ενίσχυση θα του χορηγηθεί θα έχει ως συνέπεια την ενίσχυση ή μη του δικτύου.

Το σύνηθες γεγονός της εκμετάλλευσης από τον δικαιοδόχο στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν στον δικαιοπάροχο, δεν επαρκεί για να προσδώσει ενιαίο οικονομικό χαρακτήρα στην εταιρική σχέση και να οδηγήσει, κατ' επέκταση, στην δημιουργία μίας ενιαίας οικονομικής μονάδας μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων-δικαιοδόχων και της επιχείρησης-δικαιοπαρόχου⁴. Δεν αποκλείεται, εντούτοις, να ανακύψουν περιπτώσεις όπου οι όροι που διέπουν μία συμφωνία δικαιόχρησης προσδίδουν στο αναδυόμενο εταιρικό σχήμα τον χαρακτήρα μιας ενιαίας οικονομικής μονάδας. Κάτι τέτοιο συμβαίνει για παράδειγμα, όταν η συμφωνία των εμπλεκόμενων μερών διαμορφώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίδει στον δικαιοπάροχο τον έλεγχο της διοίκησης και των πόρων της επιχείρησης του δικαιοδόχου για μεγάλη χρονική διάρκεια χωρίς δυνατότητα πρόωρης καταγγελίας εκ μέρους του τελευταίου,

⁴ Υπόθεση IV/M.940 – UBS/Mister Minit

ή όταν ο δικαιούχος απολαμβάνει του δικαιώματος της αρνησικυρίας επί των στρατηγικών επιχειρησιακών αποφάσεων του δικαιούχου.

Κριτήρια που συνηγορούν στον χαρακτηρισμό μίας επιχείρησης ως ενιαίας οικονομικής μονάδας αποτελούν ενδεικτικά: (i) η μία νομική προσωπικότητα, (ii) η μόνιμη και ενιαία οικονομική διαχείριση και στρατηγική, (iii) η υιοθέτηση της δομής μιας εταιρείας εισηγμένης σε δύο χρηματιστήρια, (iv) η εσωτερική αντιστάθμιση κερδών και ζημιών ή η διανομή των εσόδων μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων, (v) η από κοινού ευθύνη των επιχειρήσεων ή η κατανομή των εξωτερικών κινδύνων, (vi) οι αμοιβαίες συμμετοχές στο κεφάλαιο μεταξύ των επιχειρήσεων. Τα προαναφερθέντα στοιχεία, τόσο μεμονωμένα όσο και συνδυαστικά, θα κριθούν μαζί με όλες τις σχετικές πραγματικές και νομικές συνθήκες, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη ή μη του ενιαίου οικονομικού χαρακτήρα των εξεταζόμενων επιχειρήσεων.

Θα πρέπει λοιπόν, κάθε φορά, να αξιολογούνται ad hoc τα επιμέρους χαρακτηριστικά μίας σύμβασης δικαιόχρησης τόσο ως προς τις εκατέρωθεν υποχρεώσεις των μερών, τη ρύθμιση των μεταξύ τους σχέσεων, των διοικητικών τους δομών, καθώς και των όρων που τίθενται για τις συμβατικές τους σχέσεις με τρίτους, προκειμένου να αξιολογηθεί με μεγαλύτερη ασφάλεια κατά πόσο ο δικαιούχος ασκεί έλεγχο επί της δικαιούχου επιχείρησης, ή κατά πόσο υφίσταται λειτουργική αυτονομία της τελευταίας έναντι του πρώτου ώστε, εν τέλει, να διαπιστωθεί κατά πόσο αποτελούν μία ενιαία οικονομική μονάδα.

Τονίζεται επίσης, ότι ακόμη και όταν δεν υπάρχει πλειοψηφική συμμετοχή, συναντώνται περιπτώσεις κατά τις οποίες η μειοψηφία των εταίρων είτε έχει δικαίωμα άσκησης βέτο, είτε ένα τουλάχιστον μέλος της μειοψηφίας να πρέπει να συμφωνήσει κατά τη λήψη σημαντικών αποφάσεων περί του επιχειρηματικού βίου και, άρα, μπορεί να θεωρηθεί ότι ασκεί τον έλεγχο μίας επιχείρησης⁵ (π.χ. συμμετοχή στο ΔΣ εκπροσώπων του δικαιούχου με τα δικαιώματα αυτά). Επιπροσθέτως θα πρέπει να εξετάζονται και η τυχόν συμμετοχή της μητρικής στη διαδικασία καθορισμού της πολιτικής της θυγατρικής επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε αποφάσεις που αφορούν μερίσματα ή άλλες διανομές), σημαντικές συναλλαγές μεταξύ δικαιούχου και δικαιούχου, ανταλλαγή διοικητικού προσωπικού ή εξάρτηση από τεχνικές πληροφορίες που παρέχει ο δικαιούχος στο δικαιούχο.

Ακόμα και η απαίτηση για σύμφωνη γνώμη της δικαιούχου επιχείρησης σχετικά με την πρόσληψη ή απόλυση του προσωπικού της δικαιούχου επιχείρησης αποτελεί ένδειξη ελέγχου στο πλαίσιο μίας ενιαίας οικονομικής μονάδας. Συγκεκριμένα, ο δικαιούχος περιορίζει και δεσμεύει με τον τρόπο αυτό μία από τις σημαντικότερες λειτουργίες της δικαιούχου επιχείρησης, δηλαδή την άσκηση του εργοδοτικού δικαιώματος και της σχετικής συναλλακτικής ελευθερίας για τη σύναψη και λύση συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας, θίγοντας έτσι την λειτουργική της αυτονομία.

Επίσης, περίπτωση κατά την οποία η συμφωνία των εμπλεκόμενων μερών διαμορφώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίδει στον δικαιούχο τον έλεγχο της διοίκησης και των πόρων της

⁵ ΓεΔΕΕ T-137/02, Pollmeier Malchow/Επιτροπή, 14.10.2004, Συλλ. 2004, II-3541.

επιχείρησης του δικαιοδόχου για μεγάλη χρονική διάρκεια χωρίς δυνατότητα πρόωρης καταγγελίας εκ μέρους του τελευταίου, αποτελεί στοιχείο περιορισμού ανεξαρτησίας. Για παράδειγμα, αν μία εταιρία δέχεται οδηγίες από μία άλλη νομική οντότητα σχετικά με το μέγεθος της παραγωγής, τις τιμές και τον τρόπο πώλησης των προϊόντων, τη διαμόρφωση του πελατολογίου, τις μεθόδους εμπορικής προώθησης, καθώς και τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, δεν μπορεί να θεωρηθεί, κατ' αρχήν, ότι δρα λειτουργικά αυτόνομα. Άρα, το νομικό πρόσωπο, το οποίο έλαβε τις ανωτέρω αποφάσεις συνυπολογίζοντας και τον παράγοντα του επιχειρηματικού ρίσκου, είναι αυτό που ασκεί, κατ' ουσία, τον λειτουργικό έλεγχο. Συνακόλουθα, οι δύο εταιρίες, αν και διακριτές νομικά μεταξύ τους αποτελούν μία οικονομική οντότητα και, άρα συναποτελούν μία επιχείρηση με κοινή οικονομική διαχείριση. Υπό την έννοια αυτή, και στο πλαίσιο της κοινοτικής νομολογίας, γίνεται κατανοητό ότι είναι δυνατόν η εταιρία του δικαιοπαρόχου να ασκεί έλεγχο στην εταιρία του δικαιοδόχου, ακόμη και αν κατέχει μειοψηφικό, ή κατά περίπτωση, και έλασσον ή ακόμη και μηδενικό μερίδιο στο εταιρικό κεφάλαιο της τελευταίας. Το ανωτέρω ενδεχόμενο, όπως είναι προφανές, συνδέεται άμεσα με τα προβλεπόμενα στο καταστατικό της δικαιοδόχου επιχείρησης και, συγκεκριμένα, με τον οριζόμενο τρόπο λήψης αποφάσεων, τις απαιτούμενες πλειοψηφίες, καθώς και τα δικαιώματα της μειοψηφίας, τα οποία θα πρέπει να ελέγχονται κάθε φορά και σε εξατομικευμένη βάση.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, υπογραμμίζεται ότι τα ανωτέρω στοιχεία θα πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση και υπό το φως και σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα στοιχεία ούτως ώστε να είναι δυνατόν να συναχθεί με μεγαλύτερη ασφάλεια κατά πόσο η δικαιοδόχος και η δικαιοπάροχος επιχείρηση αποτελούν ενιαία οικονομική μονάδα και να μην αποτελούν απλές ενδείξεις.

Στο στάδιο της αξιολόγησης θα πρέπει να εκτιμηθεί το μέγεθος της αιτούσας επιχείρησης αφού σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι οι επιμέρους επιχειρήσεις-δικαιοδόχοι και η επιχείρηση-δικαιοπάροχος ενός δικτύου δικαιόχρησης δομούνται και λειτουργούν ως ενιαία οικονομική μονάδα, πρέπει να προσμετρηθούν όλα τα οικονομικά στοιχεία της ενιαίας οικονομικής μονάδας καθώς και ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων (σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας) του δικτύου που αυτή ανήκει προκειμένου να προσδιοριστεί το μέγεθος της.

Από τον προσδιορισμό του μεγέθους προκύπτουν εάν η επιχείρηση είναι επιλέξιμη (σε περίπτωση που σε δράση ενισχύονται μόνο ΜΜΕ), με ποιο ποσοστό ενίσχυσης (εφόσον η ενίσχυση διαφοροποιείται ανάλογα το μέγεθος), εάν εμπίπτει στα αναφερόμενα στην περίπτωση του αρ. 14 παρ. 13 του Καν. ΕΕ 651/2014 κ.λ.π.

Αντίστοιχα, εφόσον η συγκεκριμένη δράση χορηγεί ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), θα πρέπει να ελέγχεται εάν η αιτούσα μαζί με τις επιχειρήσεις με τις οποίες θεωρείται συνδεδεμένη υπερβαίνει τα όρια σώρευσης του κανονισμού ενισχύσεων ήσσονος σημασίας. Επισημαίνεται, ότι τα αναφερόμενα στο έγγραφο αυτό αποτελούν ένα πλαίσιο ενδεικτικών οδηγιών προς διευκόλυνση των ενδιαφερομένων και δεν υποκαθιστούν ούτε συμπληρώνουν κατ' ουδένα τρόπο τα αναφερόμενα στα θεσμικά κείμενα της Ε.Ε. και την νομολογία των δικαστηρίων τα οποία αφορούν το εν θέματι ζήτημα και στα οποία θα πρέπει να προστρέχει ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος για να επιβεβαιώσει την κρίση του επί του θέματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: Πίνακας για τη Συμμόρφωση Πράξεων με το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΘΕΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
Τίτλος Ι «ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ»	1. Ανθρώπινη αξιοπρέπεια	Εγείρονται κίνδυνοι για : <ul style="list-style-type: none"> • την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το δικαίωμα στη ζωή και την σωματική και διανοητική ακεραιότητα του προσώπου (εμπλεκόμενων, εργαζόμενων, ωφελούμενων); • βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία; • αναγκαστική εργασία ή εμπορία ανθρώπινων όντων; • (βιο)ηθικά ζητήματα (κλωνοποίηση, μετατροπή του ανθρώπινου σώματος ή μερών του σε πηγή κέρδους, γενετική έρευνα/δοκιμή, χρήση γενετικών πληροφοριών;
	2. Δικαίωμα στη ζωή κάθε προσώπου	
	3. Δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου	
	4. Απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης	
	5. Απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας	
Τίτλος ΙΙ «ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ»	6. Δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια	Θίγονται τα δικαιώματα της ελευθερίας και της ασφάλειας του ατόμου;
	7. Σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής	Γίνεται σεβαστή η ιδιωτική ζωή του ατόμου (συμπεριλαμβανομένων της κατοικίας και επικοινωνίας του);
	8. Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Σε περίπτωση συλλογής προσωπικών δεδομένων, διασφαλίζεται: <ul style="list-style-type: none"> • η ασφάλεια των δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο; • ότι η παρέμβαση καθίσταται σχετικά με την προστασία των δεδομένων αναλογική και αναγκαία; • ότι υπάρχουν κατάλληλοι/ειδικοί μηχανισμοί ελέγχου και εποπτείας;
	9. Δικαίωμα γάμου και δημιουργία οικογένειας	Θίγονται τα δικαιώματα <ul style="list-style-type: none"> • της σκέψης, συνείδησης, θρησκείας; • της έκφρασης και πληροφόρησης; • της τέχνης και επιστήμης; • της εκπαίδευσης; • της εργασίας και της ελευθερίας του επαγγέλματος; • του συνέρχεσθε και του συνεταιρίζεσθαι; • του γάμου και δημιουργίας οικογένειας ή τη νομική, οικονομική και κοινωνική προστασία της οικογένειας;
	10. Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας	
	11. Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης	
	12. Ελευθερία του συνέρχεσθε και του συνεταιρίζεσθαι	
	13. Ελευθερία της τέχνης και της επιστήμης	
	14. Δικαίωμα εκπαίδευσης	
	15. Ελευθερία του επαγγέλματος και δικαίωμα προς εργασία	
16. Επιχειρηματική ελευθερία	Γίνεται σεβαστή η ελεύθερη κυκλοφορία του ατόμου στο εσωτερικό της ΕΕ;	
	Θίγεται η επιχειρηματική ελευθερία ή επιβάλλονται πρόσθετες απαιτήσεις οι οποίες αυξάνουν το κόστος των συναλλαγών για τους εμπλεκόμενους οικονομικούς φορείς;	

ΘΕΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
	17. Δικαίωμα Ιδιοκτησίας	Θίγονται τα δικαιώματα ιδιοκτησίας (γη, κινητά αγαθά, υλικά/άυλα στοιχεία ενεργητικού) ή περιορίζεται η αγορά, πώληση ή χρήση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας; Εάν ναι, προκύπτει πλήρης απώλεια ιδιοκτησίας; Δικαιολογείται από την υλοποίηση της δράσης; Διασφαλίζεται η αποζημίωσή της μέσω μηχανισμών;
	18. Δικαίωμα Ασύλου	Θίγεται το δικαίωμα ασύλου και υπάρχουν εγγυήσεις για την απαγόρευση απελάσεων ή έκδοσης ατόμων προς κράτη όπου διατρέχουν κίνδυνο να τους επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθούν σε βασανιστήρια ή εξευτελιστική μεταχείριση;
	19. Προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης	
Τίτλος III « ΙΣΟΤΗΤΑ »	20. Ισότητα έναντι του Νόμου	Διασφαλίζονται οι αρχές της <ul style="list-style-type: none"> • ισότητας έναντι του νόμου; • απαγόρευσης των διακρίσεων; • ίσης μεταχείρισης; • ισότητας των φύλων; • ίσων ευκαιριών για όλους;
	21. Απαγόρευση Διακρίσεων	
	22. Πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία	
	23. Ισότητα γυναικών και ανδρών	
	24. Δικαιώματα του παιδιού	Θίγεται η αρχή του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού; Προάγεται η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τα δικαιώματα της Σύμβασης Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών;
	25. Δικαιώματα των ηλικιωμένων	Διασφαλίζονται τα δικαιώματα των ηλικιωμένων;
	26. Ένταξη των ατόμων με αναπηρίες	Διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες;
Τίτλος IV « ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ »	27. Δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης	Γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των εργαζομένων, όπως : <ul style="list-style-type: none"> • ενημέρωση και διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης; • συλλογική διαπραγμάτευση και συλλογικών δράσεων; • πρόσβαση στις υπηρεσίες εύρεσης εργασίας; • προστασία σε περίπτωση αδικαιολόγητης απόλυσης; • δίκαιων και πρόσφορων συνθηκών εργασίας; • απαγόρευση εργασίας παιδιών και προστασία των νέων στην εργασία; • πρόσβαση στις παροχές κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικών υπηρεσιών (υγεία, γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος);
	28. Δικαίωμα διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων	
	29. Δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας	
	30. Προστασία σε περιπτώσεις αδικαιολόγητης απόλυσης	
	31. Δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας	
	32. Απαγόρευση της εργασίας των παιδιών και προστασία των νέων στην εργασία	
	33. Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή	
	34. Κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική αρωγή	
	35. Προστασία της υγείας	
	36. Πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος	

ΘΕΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
	37. Προστασία του περιβάλλοντος	Διασφαλίζεται η επίτευξη υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας και η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης;
	38. Προστασία του καταναλωτή	Υπάρχει συμμόρφωση ως προς την προστασία του καταναλωτή;
Τίτλος V «ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ»	39. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	
	40. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές	
	41. Δικαίωμα χρηστής διοίκησης	Τα εμπλεκόμενα πρόσωπα δικαιούνται αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας την εξέταση υποθέσεών τους από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και ιδίως διασφαλίζεται τα δικαιώμα της: <ul style="list-style-type: none"> • προηγούμενης ακρόασης πριν τη λήψη μέτρου σε βάρος τους; • πρόσβασης στα σχετικά έγγραφα ή στο φάκελο όπου διατηρούνται, τηρουμένων των νόμιμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου; Υποχρεώνεται η διοίκηση να αιτιολογεί τις αποφάσεις της;
	42. Δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα	
	43. Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής	
	44. Δικαίωμα αναφοράς	
	45. Ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής	Θίγεται το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών στο έδαφος των Κ-Μ (συμπεριλαμβανομένων και των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος κράτους μέλους και τους χορηγείται η ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής);
	46. Διπλωματική και προξενική προστασία	
Τίτλος VI «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ»	47. Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου	Θίγεται το δικαίωμα της προσφυγής των πολιτών στη δικαιοσύνη; Προβλέπεται το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, στην περίπτωση που θίγονται δικαιώματα και ελευθερίες;
	48. Τεκμήριο αθωότητας και δικαιώματα της υπεράσπισης	
	49. Αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιούνων πράξεων και ποινών	
	50. Δικαίωμα του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη	

* Τα δικαιώματα 39, 40, 43, 46, 48, 49 και 50 δεν συνδέονται με πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ 2021-2027. Διασφαλίζονται ωστόσο από το εθνικό θεσμικό πλαίσιο. Το δικαίωμα 46 συνδέεται με το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το

Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων

** Τα δικαιώματα τα σχετικά με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (1 έως 5) είναι απόλυτα δικαιώματα που δεν υπόκεινται σε κανένα περιορισμό. Στα απόλυτα δικαιώματα περιλαμβάνονται επίσης και το 49 και το 50. Τα δικαιώματα 1 έως 5 δεν νοείται ότι μπορούν να παραβιαστούν από τις πράξεις Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 ούτε και από τα άλλα Ταμεία του Καν. 1060/2021

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ: Εξασφάλιση της Προσβασιμότητας στα Άτομα με Αναπηρία

Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η πράξη ικανοποιεί τις απαιτήσεις προσβασιμότητας και τους κανόνες ασφαλείας για όλες τις κατηγορίες ατόμων με αναπηρία.

Σημειώνεται ότι, ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, οι κάτωθι περιπτώσεις (Α΄ έως και ΣΤ΄) δύνανται να εφαρμόζονται συνδυαστικά.

(Α) Πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον και στους εξωτερικούς χώρους συμπεριλαμβανομένων αρχαιολογικών χώρων, παραλιών, χώρων πρασίνου, αλσών κ.λπ.

- (1) πρόβλεψη οριζόντιας ή/και κατακόρυφης προσβασιμότητας (π.χ. προσβάσιμες διαδρομές, 'οδηγοί τυφλών', ράμπες/'σκάφες', αναβατόρια κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη προσβάσιμων εξοπλισμών/εγκαταστάσεων για χρήση κοινού (π.χ. παιδικές χαρές, καθιστικά, εξοπλισμοί παραλιών, αποδυτήρια, χώροι υγιεινής, παρατηρητήρια πουλιών κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.)

(Β) Πρόσβαση στις κτιριακές υποδομές και στους υπαίθριους χώρους οικοπέδων

- (1) πρόβλεψη οριζόντιας προσβασιμότητας (σύνδεση πεζοδρομίου με είσοδο, προσβάσιμη είσοδος, προσβασιμότητα εσωτερικών χώρων, διαδρομές ισόπεδες ή με ράμπες, ικανοποιητικό άνοιγμα θυρών, ικανοποιητικό πλάτος διαδρόμων κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη κατακόρυφης προσβασιμότητας (ανελκυστήρας/ αναβατόριο, κλιμακοστάσιο κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη προσβάσιμων χώρων υγιεινής
- (4) πρόβλεψη χώρων αναμονής σε περίπτωση κινδύνου και διαδικασιών διαφυγής προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία
- (5) πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.)
- (6) πρόβλεψη προσβάσιμων εξοπλισμών (χαμηλά γκισέ, προσβάσιμες οθόνες πληροφοριών κ.λπ.)

(Γ) Πρόσβαση στις μεταφορές

- (1) πρόβλεψη προσβασιμότητας σταθμών/στάσεων επιβατών (βλ. περίπτωση Β - "Πρόσβαση σε κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων")
- (2) πρόβλεψη προσβασιμότητας οχημάτων/βαγονιών/πλοίων κ.λπ. (δυνατότητα εισόδου, δυνατότητα κίνησης και στάσης εντός, προσβάσιμοι χώροι υγιεινής, προσβάσιμοι θάλαμοι, προσβάσιμοι χώροι εστίασης κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη προσβάσιμου εξοπλισμού (μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων, οπτική και ηχητική πληροφόρηση κοινού, τηλεματικές εφαρμογές, ιστοσελίδες κ.λπ.)
- (4) πρόβλεψη προσβάσιμων διαδικασιών (π.χ. προσβάσιμη υπηρεσία εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία και ατόμων μειωμένης κινητικότητας, προσβάσιμες διαδικασίες έκδοσης εισιτηρίων, διαδικασίες εκτάκτων αναγκών προσαρμοσμένες στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία κ.λπ.)

(Δ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες

- (1) δυνατότητα χρήσης της υπηρεσίας αυτόνομα από άτομα με αναπηρία (π.χ. από άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο ή, άτομα τυφλά ή κωφά ή με λοιπές αναπηρίες), πρόβλεψη

εναλλακτικών τρόπων εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία (π.χ. πρόβλεψη προσβάσιμων ετικετών σε προϊόντα, πρόβλεψη διάθεσης αναπηρικού αμαξιδίου για χρήση εντός της επιχείρησης από άτομα δυνάμενα να διανύσουν μικρές μόνο αποστάσεις, πρόβλεψη παραγγελίας μέσω προσβάσιμης ιστοσελίδας και παράδοσης εμπορευμάτων κατ' οίκον, πρόβλεψη διαδικασίας παραπόνων μέσω SMS/ e-mail/ τηλεφώνου κ.λπ.) ή/και πρόβλεψη 'ζωντανής βοήθειας και ενδιαμέσων' (πχ. διερμηνείας στη νοηματική, συνοδείας τυφλών ατόμων κ.λπ.)

- (2) πρόβλεψη προσβάσιμων, στα άτομα με αναπηρία [ως δυνητικά ωφελούμενων], διαδικασιών υποβολής αίτησης (π.χ. προσβάσιμο ηλεκτρονικό εργαλείο, εναλλακτικός τρόπος εξυπηρέτησης μέσω συγκεκριμένης υπηρεσίας κ.λπ.).

(Ε) Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα

- (1) σε περίπτωση ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές, θα πρέπει να τηρούνται οι αρχές της προσβασιμότητας, στις οποίες περιλαμβάνονται οι εξής επιμέρους αρχές (α) αντιληπτικότητα, που σημαίνει ότι οι πληροφορίες και τα συστατικά στοιχεία της διεπαφής με τον χρήστη παρουσιάζονται στους χρήστες με τρόπους που αυτοί μπορούν να αντιληφθούν, (β) χρηστικότητα, που σημαίνει ότι τα συστατικά στοιχεία διεπαφής με τον χρήστη, καθώς και η πλοήγηση είναι εύχρηστα, (γ) κατανοησιμότητα, που σημαίνει ότι οι πληροφορίες και η λειτουργία της διεπαφής με τον χρήστη είναι κατανοητές, (δ) στιβαρότητα, που σημαίνει ότι το περιεχόμενο είναι αρκετά στιβαρό, ώστε να ερμηνεύεται αξιόπιστα από ευρύ φάσμα πρακτόρων χρηστών, συμπεριλαμβανομένων και υποστηρικτικών τεχνολογιών.

Πιο συγκεκριμένα, απαιτείται η συμμόρφωση με τα όσα ορίζονται σχετικώς στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαιο 9), όπως αντικαθίσταται και ισχύει κάθε φορά, γεγονός που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την πλήρη συμμόρφωση με τις Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού, έκδοση 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines 2.1) του Διεθνούς Οργανισμού World Wide Web Consortium (W3C), κατ' ελάχιστο στο μεσαίο επίπεδο προσβασιμότητας "AA". Επισημαίνεται ότι για τις ειδικές περιπτώσεις ιστότοπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές που απευθύνονται ειδικά σε άτομα με αναπηρία, απαιτείται συμμόρφωση με τις ως άνω Οδηγίες στο ανώτατο επίπεδο προσβασιμότητας "AAA". Επιπλέον, ειδική μέριμνα απαιτείται για τη συμμόρφωση του περιεχομένου που αναρτάται προς μετάπτωση (non-web documents) στους ιστότοπους και στις εφαρμογές για φορητές συσκευές, για το οποίο επίσης απαιτείται συμμόρφωση με τα όσα ορίζονται σχετικώς στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαιο 10).

- (2) στην περίπτωση διαδικτυακών τόπων ή των διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών που προορίζονται για χρήση κυρίως μέσω κινητών και φορητών συσκευών (πχ. wearables, tablets, έξυπνα τηλέφωνα κ.λπ.) συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Βέλτιστες Πρακτικές για Χρήση Διαδικτυακού Περιεχομένου από Κινητές Συσκευές, έκδοση 1.0 (Mobile Web Best Practices 1.0) του W3C
- (3) σε περίπτωση λογισμικού user agents, δηλαδή λογισμικού που αναλαμβάνει να συλλέξει, εξάγει και διευκολύνει την αλληλεπίδραση του χρήστη με τα περιεχόμενα του Ιστού, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Οδηγίες Προσβασιμότητας για User Agents, έκδοση 2.0 (User Agent Accessibility Guidelines 2.0) του W3C

- (4) σε περίπτωση εργαλείων συγγραφής και διαχείρισης περιεχομένου Ιστού, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Οδηγίες Προσβασιμότητας για Εργαλεία Συγγραφής, έκδοση 2.0 (Authoring Tool Accessibility Guidelines 2.0) του W3C
- (5) σε περίπτωση τεχνολογικών λύσεων και προϊόντων που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία διαδικτυακών τόπων ή διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών (π.χ. υλικό/hardware, αυτόματοι πωλητές, κιόσκια πληροφόρησης κ.λπ.) είναι απαραίτητη η σχεδιάσή τους βάσει των αρχών του «Καθολικού Σχεδιασμού» όπως αποτυπώνονται στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαια 4-8 και 11-13), όπως αντικαθίσταται και ισχύει κάθε φορά.
- (6) σε κάθε περίπτωση, εξασφάλιση συμβατότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και συστημάτων με διαδεδομένες υποστηρικτικές τεχνολογίες και τεχνικά βοηθήματα που χρησιμοποιούν τα άτομα με αναπηρία (π.χ. αναγνώστες οθόνης, ειδικοί διακόπτες και συστήματα αλληλεπίδρασης, μεγεθυντές οθόνης).

(ΣΤ) Πρόσβαση στην πληροφορία -πληροφόρηση και εκδηλώσεις

- (1) πρόβλεψη προσβάσιμων μορφών διάδοσης πληροφορίας - πληροφόρησης (όπως προσβάσιμες ιστοσελίδες ως περίπτωση Ε- "Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα", έντυπα σε γραφή Braille, έντυπα με μεγάλους χαρακτήρες, κασέτες ή CD, DVD με πρόβλεψη υπότιτλων, πρόβλεψη διερμηνείας στη νοηματική, πρόβλεψη απλοποιημένων κειμένων, συμπλήρωση κάθε περιεχόμενου που δεν είναι κείμενο με εναλλακτική παρουσίαση του συγκεκριμένου περιεχομένου, διάθεση πληροφοριών με περισσότερα από ένα αισθητηριακά κανάλια κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη προσβασιμότητας πάσης φύσεως εκδηλώσεων (πρόβλεψη προσβάσιμων κτιριακών υποδομών ως περίπτωση Β - "Πρόσβαση σε κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων", προσβάσιμων εντύπων και εξοπλισμού, διερμηνείας στη νοηματική κ.λπ.

Σχετικό θεσμικό πλαίσιο και πρότυπα για την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία

Οι παρακάτω αναφορές αφορούν στο **βασικό** ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το οποίο ανάλογα με τη φύση της πράξης ισχύει ταυτόχρονα με τυχόν ισχύον **ειδικό** θεσμικό πλαίσιο και προδιαγραφές (π.χ. ειδική νομοθεσία/ προδιαγραφές για τουριστικές εγκαταστάσεις, παιδικές χαρές, εκπαιδευτήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.λπ.).

(Α) Πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον

- A.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"
- A.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'
- A.3 Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα
- A.4. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»
- A.5 ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887/2021 ΦΕΚ 5553 Β' Προδιαγραφές, όροι και τεχνικές οδηγίες για την εκπόνηση «Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.)».

A.6. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

A.7. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

A.8. Απόφαση ΥΠΕΚΑ 52907/2009 ΦΕΚ 2621 Β' "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών",

A.9. Απόφαση ΥΠ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ 1052758/1451/Β0010 (1)/2012 ΦΕΚ 1411 Β' "Συμπλήρωση της υπ' αριθ. 1038460/2439/Β0010/15-4-2009 (ΦΕΚ 792 Β') κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών",

A.10 Απόφαση ΥΠ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ Αριθμ. 28492/2009 ΦΕΚ 931 Β' "Καθορισμός των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την κατασκευή και τη λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων και των Κοινοτήτων, τα όργανα και η διαδικασία αδειοδότησης και ελέγχου τους, τη διαδικασία συντήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια".

A.11. Αριθ. 151344/165/2017 ΦΕΚ 206 Β' Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών χάραξης, σήμανσης, διάνοιξης και συντήρησης των ορειβατικών - πεζοπορικών μονοπατιών

(Β) Πρόσβαση στις κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων

- B.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"
- B.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'
- B.3. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα
- B.4. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»
- B.5. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887/2021 ΦΕΚ 5553 Β' Προδιαγραφές, όροι και τεχνικές οδηγίες για την εκπόνηση «Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.)».
- B.6. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.
- B.7. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- B.8. Απόφαση ΥΠΕΚΑ 52907/2009 ΦΕΚ 2621 Β' "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών",

(Γ) Πρόσβαση στις μεταφορές

- Γ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"
- Γ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'
- Γ.3. Κανονισμοί (ΕΕ) με αρ. 1107/2006, 1371/2007, 1177/2010 και 181/2011 για τα δικαιώματα των επιβατών
- Γ.4. Κανονισμός (ΕΕ) με αρ. 1300/2014 της 18ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας για την προσβασιμότητα του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης για τα άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα
- Γ.5. ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4784/2021 ΦΕΚ 40 Α' Η Ελλάδα σε κίνηση: Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα - Μικροκινητικότητα - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό, την απλούστευση και την ψηφιοποίηση διαδικασιών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και άλλες διατάξεις.
- Γ.6. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα
- Γ.7. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»
- Γ.8. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

Γ.9. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Γ.10. Απόφαση Αριθμ. 42863/438 / 2019 ΦΕΚ 2040 Β' Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την εγκατάσταση συσκευών φόρτισης συσσωρευτών ηλεκτροκίνητων οχημάτων (σημεία επαναφόρτισης), στις εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης οχημάτων, σε δημοσίως προσβάσιμα σημεία επαναφόρτισης κατά μήκος του αστικού, υπεραστικού και εθνικού οδικού δικτύου καθώς και σε χώρους στάθμευσης δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων.

(Δ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες:

Δ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

Δ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

Δ.3. Πρότυπο ΕΛΟΤ 1439 "Οργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία –Απαιτήσεις και συστάσεις" (προαιρετικά)

(Ε) Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα

Ε.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

Ε.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

Ε.3 Ν. 4727/2020 ΦΕΚ 184 Α' "Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις"

Ε.4. Αριθ. ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 ΦΕΚ 1301 Β' "Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης"

Ε.5. Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού WCAG 2.1 ((Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 (w3.org)

Ε.6. Βέλτιστες Πρακτικές για Χρήση Διαδικτυακού Περιεχομένου από Κινητές Συσκευές, έκδοση 1.0 (<http://www.w3.org/TR/mobile-bp/> - Αγγλικά)

Ε.7. Οδηγίες Προσβασιμότητας για User Agents UAAG 2.0 (<http://www.w3.org/TR/UAAG20/> - Αγγλικά)

Ε.8. Οδηγίες Προσβασιμότητας για Συγγραφή Περιεχομένου Ιστού ATAG 2.0 (<http://www.w3.org/TR/ATAG20/> - Αγγλικά)

(ΣΤ) Πρόσβαση στην πληροφορία -πληροφόρηση και εκδηλώσεις

ΣΤ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"-άρθρα 2, 9 και 21 της Σύμβασης

Στ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ: Αύξηση Απασχόλησης – Έλεγχος κατά την Τελική Πιστοποίηση / Έλεγχος Τήρησης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων

Η διατήρηση και η αύξηση της απασχόλησης στις περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης αποτελεί πρωταρχικό στόχο για το ΤΔΜ και κατ' επέκταση της παρούσας δράσης. Ως εκ τούτου έχουν προβλεφθεί όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες επιβεβαίωσης των οποίων η τήρηση διασφαλίζει την συνεισφορά της δράσης στην επίτευξη του εν λόγω στόχου.

Αναλυτικά:

- Τυπική προϋπόθεση συμμετοχής αποτελεί η δέσμευση της αιτούσας για αύξηση της απασχόλησης κατά τουλάχιστον μια Ε.Μ.Ε.
- Βαθμολογικό αναλογικό κριτήριο με σημαντική «συνεισφορά» στην τελική βαθμολογία, αποτελεί η δήλωση/δέσμευση της αιτούσας για αύξηση της απασχόλησης (πέραν της μιας Ε.Μ.Ε. που αποτελεί τυπική προϋπόθεση).
- Η υποχρέωση της επιχείρησης σχετικά με την αύξηση της απασχόλησης δεν περιορίζεται μόνο στην δημιουργία θέσεων εργασίας κατά την υλοποίηση, αλλά συμπεριλαμβάνει και την διατήρηση της αύξησης αυτής, με παράλληλη διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης της επιχείρησης, του έτους βάσης (2024), για δώδεκα μήνες μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης.
- Τόσο η τήρηση της τυπικής προϋπόθεσης συμμετοχής, όσο και η βαθμολογία που αποκόμισε η αιτούσα με την δήλωση/δέσμευση της για αύξηση της απασχόλησης (με παράλληλη διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης), αποτελεί κριτήριο παραλαβής της πράξης, βαθμολόγησης της αίτησης, καθώς και αντικείμενο ελέγχου τόσο κατά την υλοποίηση, όσο και κατά τον έλεγχο της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Συνεπώς, τυχόν μη τήρηση της δέσμευσης της αιτούσας οδηγεί την αίτηση, αφενός σε αναβαθμολόγηση και αφετέρου σε επιβολή ποινής ή/και απένταξη της επιχείρησης από την δράση.

Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος θα χρησιμοποιηθούν τα κάτωθι ακρωνύμια:

Α.Τ.Π.Δ.Χ. = Αναλογούσα σύμφωνα με Τελική Πιστοποίηση Δημόσια Χρηματοδότηση (προ ποινών)

Τ.Κ.Δ.Χ. = Τελικά Καταβληθείσα Δημόσια Χρηματοδότηση (δηλαδή μετά την αφαίρεση τυχόν ποινών κατά την τελική πιστοποίηση)

Ε.Μ.Ε. = Ετήσια(ες) Μονάδα(ες) Εργασίας

Ε.Μ.Ε.Ε.Β. = Ε.Μ.Ε. Έτους Βάσης (δηλαδή του 2024)

Δ.Α.Α. = Δηλωθείσα (κατά την υποβολή) **Αύξηση Απασχόλησης** (εκφρασμένη σε Ε.Μ.Ε.)

Ε.Μ.Ε.μ.Αν.12μ = **Ε.Μ.Ε.** των υφιστάμενων θέσεων εργασίας **με Αναγωγή στο 12μηνο** βάσει των διαθέσιμων τη δεδομένη χρονική στιγμή, προσδιοριστικών του μεγέθους της απασχόλησης στοιχείων. Δηλαδή Ε.Μ.Ε. που θα συγκεντρώσουν οι υφιστάμενοι εργαζόμενοι της επιχείρησης κατά την ημερομηνία του τελικού ελέγχου, σύμφωνα με τα εν ισχύ εβδομαδιαία προγράμματα εργασίας, εφόσον αυτά διατηρηθούν ως έχουν για τον μήνα που έπεται αυτού στον οποίο θα υποβληθεί η τελική πιστοποίηση και για τους επόμενους έντεκα (11) συνεχόμενους ολόκληρους μήνες (σύνολο δώδεκα μήνες). π.χ. Έστω ότι επιχείρηση κατά την ημερομηνία ελέγχου (μήνας Οκτώβριος 2025) απασχολεί 2 εργαζόμενους, ο ένας με εβδομαδιαίο πρόγραμμα 40 ωρών και ο άλλος με 30 ώρες την εβδομάδα. Οι εν λόγω εργαζόμενοι εφόσον τα ωράρια τους διατηρηθούν χωρίς τροποποιήσεις για τους επόμενους δώδεκα (12) ολόκληρους μήνες (δηλαδή Νοέμβριο – Δεκέμβριο 2025 – ..... – Οκτώβριο 2026), θα αθροίζουν 1,75 Ε.Μ.Ε.

Ε.Μ.Ε.Π.Ε.Μ.Υ. = **Ε.Μ.Ε.** που Πιστοποιήθηκαν κατά τον Έλεγχο των Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων

Από τα ανωτέρω εκπορεύονται τα κάτωθι:

1. **Κατά τον τελικό έλεγχο**, θα πρέπει να πιστοποιηθεί πως οι Ε.Μ.Ε. που **θα** συγκεντρώσουν οι υφιστάμενοι εργαζόμενοι της επιχείρησης, σύμφωνα με τα εν ισχύ εβδομαδιαία προγράμματα εργασίας, εφόσον αυτά διατηρηθούν ως έχουν για τους επόμενους δώδεκα (12) μήνες που έπονται του μήνα που υποβλήθηκε η τελική πιστοποίηση, προσαυξάνουν τις Ε.Μ.Ε. της επιχείρησης που συγκέντρωσε κατά το έτος βάσης (2024) κατά τουλάχιστον μια (1) Ε.Μ.Ε. Σε διαφορετική περίπτωση ΔΕΝ δύναται να εγκριθεί η τελική έκθεση ελέγχου. π.χ. έστω ότι επιχείρηση κατά την ημερομηνία ελέγχου απασχολεί 2 εργαζόμενους, ο ένας με εβδομαδιαίο πρόγραμμα 40 ωρών και ο άλλος με 20 ώρες την εβδομάδα. Οι εν λόγω εργαζόμενοι εφόσον τα ωράρια τους διατηρηθούν χωρίς τροποποιήσεις για τους επόμενους δώδεκα (12) ολόκληρους μήνες, θα αθροίζουν 1,5 Ε.Μ.Ε. Εφόσον η επιχείρηση απασχόλησε 0,50 Ε.Μ.Ε. ή και λιγότερες κατά το έτος βάσης (2024), τότε πληρείται η τυπική προϋπόθεση της πρόσκλησης. Σε περίπτωση που η επιχείρηση απασχόλησε κατά το έτος βάσης (2024), περισσότερες από 0,50 Ε.Μ.Ε., τότε ΔΕΝ πληρείται η τυπική προϋπόθεση της πρόσκλησης, το έργο οδηγείται σε απένταξη και τυχόν καταβληθείσα δημόσια χρηματοδότηση, λογίζεται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα και πρέπει να επιστραφεί εντόκως.

2. Ανάλογα με τον αριθμό των Ε.Μ.Ε. που η δικαιούχος δήλωσε και δεσμεύτηκε πως θα δημιουργήσει/αυξήσει, έλαβε και την αντίστοιχη βαθμολογία στο κριτήριο «Αύξηση Απασχόλησης». Σε περίπτωση που:

a. **κατά την υλοποίηση**, οι Ε.Μ.Ε. που θα συγκεντρώσουν οι υφιστάμενοι εργαζόμενοι της επιχείρησης, σύμφωνα με τα εν ισχύ εβδομαδιαία προγράμματα εργασίας κατά τον τελικό έλεγχο, εφόσον αυτά διατηρηθούν ως έχουν για τους επόμενους δώδεκα (12) μήνες που έπονται του μήνα που θα υποβληθεί η τελική πιστοποίηση, προσαυξάνουν τις Ε.Μ.Ε. της επιχείρησης που συγκέντρωσε κατά το έτος 2024 κατά τουλάχιστον μια (1) Ε.Μ.Ε. **ΑΛΛΑ** υπολείπονται των Ε.Μ.Ε. που η δικαιούχος δήλωσε/δεσμεύτηκε πως θα δημιουργήσει, δηλαδή (**1 < Ε.Μ.Ε.μ.Αν.12μ - Ε.Μ.Ε.Ε.Β. < Δ.Α.Α.**), τότε η αίτηση αναβαθμολογείται ως προς το κριτήριο «Αύξηση Απασχόλησης» (την θέση του Δ.Α.Α. στον τύπο υπολογισμού του κριτηρίου παίρνει το αποτέλεσμα της αφαίρεσης Ε.Μ.Ε.μ.Αν.12μ - Ε.Μ.Ε.Ε.Β.) και εφόσον λαμβάνει συνολική βαθμολογία η οποία:

i. υπολείπεται αυτής που συγκέντρωσε η εγκεκριμένη αίτηση με την μικρότερη βαθμολογία για την εν λόγω περιοχή Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (δηλαδή η βαθμολογία που προκύπτει από την αναβαθμολόγηση είναι μικρότερη της βαθμολογικής βάσης ένταξης), τότε **ΔΕΝ δύναται να εγκριθεί η τελική έκθεση ελέγχου, το έργο οδηγείται σε απένταξη και τυχόν καταβληθείσα δημόσια χρηματοδότηση, λογίζεται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα και πρέπει να επιστραφεί εντόκως.**

ii. είναι ίση ή μεγαλύτερη αυτής που συγκέντρωσε η εγκεκριμένη αίτηση με την μικρότερη βαθμολογία για την εν λόγω περιοχή Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (δηλαδή η βαθμολογία που προκύπτει από την αναβαθμολόγηση είναι ίση ή μεγαλύτερη της βαθμολογικής βάσης ένταξης), τότε επιβάλλεται ποινή μείωσης/μη καταβολής (ή/και ανάκτησης) της αναλογούσας δημόσιας χρηματοδότησης η οποία προκύπτει από τον εξής τύπο **[(Ε.Μ.Ε.Ε.Β. + Δ.Α.Α.) - Ε.Μ.Ε.μ.Αν.12μ] * 0,25 * Α.Τ.Π.Δ.Χ.** Σε αυτή την περίπτωση, η υποχρέωση διατήρησης για τους επόμενους δώδεκα μήνες είναι πλέον οι Ε.Μ.Ε. που θα συγκεντρώσουν οι υφιστάμενοι εργαζόμενοι της επιχείρησης, σύμφωνα με τα εν ισχύ εβδομαδιαία προγράμματα εργασίας κατά τον τελικό έλεγχο, εφόσον αυτά διατηρηθούν.

- b. **κατά τον έλεγχο διατήρησης των Ε.Μ.Ε. παράλληλα με τις υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης του έτους βάσης, για τους δώδεκα (12) μήνες που έπονται του μήνα που πιστοποιήθηκε η ολοκλήρωση της επένδυσής** (δηλαδή κατά τον έλεγχο των μακροχρόνιων υποχρεώσεων) και εφόσον οι Ε.Μ.Ε. που συγκέντρωσε η επιχείρηση κατά το προαναφερθέν χρονικό διάστημα, υπολείπονται αυτών του έτους βάσης, προσαυξημένες με αυτές που είχε δηλώσει/δεσμευτεί πως θα αυξήσει (Δ.Α.Α. ή των Ε.Μ.Ε. που προέκυψαν ως υποχρέωση διατήρησης από το παραπάνω βήμα aii) τότε η αίτηση αναβαθμολογείται ως προς το κριτήριο «Αύξηση Απασχόλησης» (την θέση του Δ.Α.Α. στον τύπο υπολογισμού του κριτηρίου παίρνει το αποτέλεσμα της αφαίρεσης Ε.Μ.Ε.Π.Ε.Μ.Υ. - Ε.Μ.Ε.Ε.Β.) και:
- i. εφόσον η αίτηση λαμβάνει συνολική βαθμολογία η οποία υπολείπεται αυτής που συγκέντρωσε η εγκεκριμένη αίτηση με την μικρότερη βαθμολογία για την εν λόγω περιοχή Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (δηλαδή η βαθμολογία που προκύπτει από την αναβαθμολόγηση είναι μικρότερη της βαθμολογικής βάσης ένταξης), τότε η καταβληθείσα δημόσια χρηματοδότηση, λογίζεται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα και πρέπει να επιστραφεί εντόκως.
  - ii. εφόσον η αίτηση λαμβάνει βαθμολογία η οποία είναι ίση ή μεγαλύτερη αυτής που συγκέντρωσε η εγκεκριμένη αίτηση με την μικρότερη βαθμολογία για την εν λόγω περιοχή Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (δηλαδή η βαθμολογία που προκύπτει από την αναβαθμολόγηση είναι ίση ή μεγαλύτερη της βαθμολογικής βάσης ένταξης), τότε εφόσον $(Ε.Μ.Ε.Π.Ε.Μ.Υ. - Ε.Μ.Ε.Ε.Β.) \geq 0,90$ **& $(Ε.Μ.Ε.μ.Αν.12μ - Ε.Μ.Ε.Π.Ε.Μ.Υ.) > 0$** , τότε **μέρος της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης, λογίζεται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα και πρέπει να επιστραφεί εντόκως.** Το ποσό επιστροφής υπολογίζεται από τον εξής τύπο: **$(Ε.Μ.Ε.μ.Αν.12μ - Ε.Μ.Ε.Π.Ε.Μ.Υ.) * 0,25 * Τ.Κ.Δ.Χ. * \text{επιτόκιο}$**

Το εκάστοτε ποσό επιστροφής υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 5483/20.01.2023 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ 390/Β/30-01-2023).

Παράδειγμα:

- Βάση Ένταξης 70 μονάδες

- Αίτηση δικαιούχου έλαβε 85 μονάδες δηλώνοντας ότι θα αυξήσει την απασχόληση κατά 1,5 EME και κατά το έτος 2024, σύμφωνα με στοιχεία του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ απασχόλησε 1 EME.
- Υποβάλλει αίτημα τελικού ελέγχου και αιτείται Δ.Χ. 50.000€ (έστω δεν υπάρχουν περικοπές)

Τότε, σε περίπτωση που κατά την ημερομηνία ελέγχου διαπιστωθεί ότι:

- απασχολεί δύο (2) εργαζόμενους με πλήρη απασχόληση (8 ώρες την εβδομάδα) και έναν (1) με μερική (4 ώρες την εβδομάδα), ο έλεγχος κλείνει θετικά χωρίς αναβαθμολόγηση / ποινή και καταβάλλεται στην επιχείρηση το σύνολο της Δ.Χ., διότι αν διατηρηθούν τα προαναφερθέντα ωράρια των εργαζομένων, οι EME που αυτοί θα συγκεντρώσουν στο επόμενο δωδεκάμηνο θα είναι ίσα με δυομιση (2,5) EME το οποίο καλύπτει την υποχρέωση για EME του 2024 σύν (+) την δηλωθείσα αύξηση.
- απασχολεί έναν (1) εργαζόμενο με πλήρη απασχόληση (8 ώρες την εβδομάδα) και έναν με μερική απασχόληση (4 ώρες την εβδομάδα), το έργο οδηγείται σε απένταξη και τυχόν ληφθείσα Δ.Χ. επιστρέφεται εντόκως, διότι κατά τον έλεγχο βάσει διαθέσιμων στοιχείων, δεν θα τηρηθούν τα δηλωθέντα και συγκεκριμένα η τυπική προϋπόθεση που υπαγορεύει ελάχιστη αύξηση απασχόλησης κατά 1 τουλάχιστον EME. Διότι αν διατηρηθούν τα προαναφερθέντα ωράρια των εργαζομένων, οι EME που αυτοί θα συγκεντρώσουν στο επόμενο δωδεκάμηνο θα είναι ίσα με μιάμιση (1,5) EME, τα οποία υπολείπονται από την ελάχιστη υποχρέωση για αύξηση των EME του 2024 κατά μια (1) EME (εν προκειμένου $1 + 1 = 2$ EME).
- απασχολεί δύο (2) εργαζόμενους με πλήρη απασχόληση (8 ώρες την εβδομάδα) και έναν (1) με μερική (2 ώρες την εβδομάδα) επειδή καλύπτει την ελάχιστη τυπική υποχρέωση για αύξηση των EME του 2024 κατά μια (1) EME (εν προκειμένου $1 + 1,25 = 2,25$ EME) ΑΛΛΑ υπολείπεται του δηλωμένου στόχου ($1 + 1,5 = 2,5$) θα γίνει αναβαθμολόγηση για να διαπιστωθεί αν με την αύξηση κατά μια (1) EME, η βαθμολογία που συγκεντρώνει η αίτηση εξακολουθεί να είναι πάνω από την βάση ένταξης και εφόσον:
  - η βαθμολογία είναι πάνω ή ίση με την βάση, θα επιβληθεί ποινή για μη επίτευξη στόχου.
  - είναι κάτω από τη βάση ένταξης το έργο οδηγείται σε απένταξη και τυχόν ληφθείσα Δ.Χ. επιστρέφεται εντόκως.

Εν συνεχεία κατά τον έλεγχο τήρησης της διατήρησης της απασχόλησης που πιστοποιήθηκε κατά τον έλεγχο (δηλαδή αφού παρέλθουν οι δώδεκα μήνες από την πιστοποίηση):

- στην πιο πάνω περίπτωση Α (στόχος 2,5 EME) διαπιστωθεί ότι η δικαιούχος απασχόλησε:
  - δυομιση (2,5) ή περισσότερες EME ο έλεγχος κλείνει θετικά χωρίς αναβαθμολόγηση / ποινή – ανάκτηση Δ.Χ.
  - λιγότερες από 1,9 (με το περιθώριο του 0,1 απόκλιση) EME ο έλεγχος κλείνει αρνητικά, διότι δεν τηρήθηκε η τυπική προϋπόθεση για ελάχιστη αύξηση

απασχόλησης (κατά 1 τουλάχιστον ΕΜΕ) και επιβάλεται ποινή ολικής ανάκτησης της Δ.Χ.

- γ. μεταξύ 1,9 (με το περιθώριο του 0,1 απόκλιση) και 2,5 ΕΜΕ, π.χ. 2,1 ΕΜΕ επειδή καλύπτει την ελάχιστη τυπική υποχρέωση για αύξηση των ΕΜΕ του 2024 κατά μια (1) ΕΜΕ – ΑΛΛΑ υπολείπεται του δηλωμένου στόχου για διατήρηση 2,5 ΕΜΕ, θα γίνει αναβαθμολόγηση για να διαπιστωθεί αν με την τελικά πιστοποιηθείσα εν τοις πράγμασι αύξηση κατά 1,1 ΕΜΕ, η βαθμολογία που συγκεντρώνει η αίτηση εξακολουθεί να είναι πάνω από την βάση ένταξης και εφόσον:
- i. η βαθμολογία είναι πάνω ή ίση με την βάση, θα επιβληθεί ποινή για μη επίτευξη στόχου.
  - ii. είναι κάτω από τη βάση ένταξης το έργο οδηγείται σε απένταξη και τυχόν ληφθείσα Δ.Χ. επιστρέφεται εντόκως.
- II. στην πιο πάνω περίπτωση Γ α (νέος στόχος βάσει ελέγχου 2,25 ΕΜΕ) διαπιστωθεί ότι η δικαιούχος απασχόλησε:
- α. 2,25 ή περισσότερες ΕΜΕ ο έλεγχος κλείνει θετικά χωρίς αναβαθμολόγηση / ποινή – ανάκτηση Δ.Χ.
  - β. λιγότερες από 1,9 ΕΜΕ ο έλεγχος κλείνει αρνητικά, διότι δεν τηρήθηκε η τυπική προϋπόθεση για ελάχιστη αύξηση απασχόλησης (κατά 1 τουλάχιστον ΕΜΕ) και επιβάλλεται ποινή ολικής ανάκτησης της Δ.Χ.
  - γ. μεταξύ 1,9 (με το περιθώριο του 0,1 απόκλιση) και 2,25 ΕΜΕ, π.χ. 2 ΕΜΕ επειδή καλύπτει την ελάχιστη τυπική υποχρέωση για αύξηση των ΕΜΕ του 2024 κατά μια (1) ΕΜΕ – ΑΛΛΑ υπολείπεται του δηλωμένου στόχου για διατήρηση 2,25 ΕΜΕ, θα γίνει αναβαθμολόγηση για να διαπιστωθεί αν με την τελικά πιστοποιηθείσα εν τοις πράγμασι αύξηση κατά 1 ΕΜΕ, η βαθμολογία που συγκεντρώνει η αίτηση εξακολουθεί να είναι πάνω από την βάση ένταξης και εφόσον:
    - i. η βαθμολογία είναι πάνω ή ίση με την βάση, θα επιβληθεί ποινή για μη επίτευξη στόχου.
    - ii. είναι κάτω από τη βάση ένταξης το έργο οδηγείται σε απένταξη και τυχόν ληφθείσα Δ.Χ. επιστρέφεται εντόκως.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δώσουν οι δικαιούχοι, στο γεγονός ότι η αύξηση κατά ακριβώς μια (1) ΕΜΕ δεν συνεισφέρει στην συνολική βαθμολογία της αίτησης (δηλαδή ΔΕΝ βαθμολογείται).

